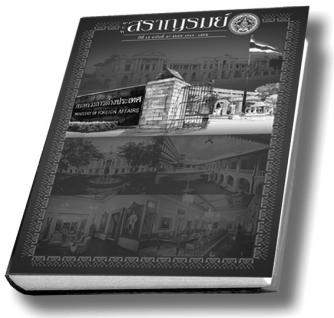
สารานุรมย์

ปีที่ 12 ฉบับที่ 47 ISSN 1513 - 105X

สถานีวิทยุสราญรมย์ AM 1575 kHz

กระทรวงการต่างประเทศ ถนนศรีอยุธยา แขวงทุ่งพญาไท กทม. 10400

โทรศัพท์ 0-2643-5000 โทรสาร 0-2643-5094

E-mail : radio_saranrom@mfa.go.th

ฟังวิทยุออนไลน์และอ่านหนังสือวิทยุสราญรมย์ออนไลน์ได้ที่

http://www.mfa.go.th/multimedia

หนังสือ "วิทยุสราญรมย์" ISSN 1513-105X

ปีที่ 12 ฉบับที่ 47

ที่ปรึกษา :

วิมล คิตชอบ / ธานี ทองภักดี / พีรวิช สุวรรณประเทศ / เจษฎา กตเวทิน

นายสถานีวิทยุสราญรมย์ : ชัยณรงค์ กีรติยุตวงศ์

บรรณาธิการ : อุไรวรรณ ดูหะเปรมะ

กองบรรณาธิการ : หทัยกานต์ ฤกษ์จำนง / เกษมสันต์ ทองศิริ /

นิตยา พักดี / นุชนารถ โฉลกคงถาวร / ฐิติรัตน์ ธรรมสิทธิ์ชัย

เจ้าหน้าที่ควบคุมเสียง : บัญชา ธิโกศรี / อินทัช ฤดีสิริโชติ

เจ้าหน้าที่ดูแลเว็บไซต์ : หิรัญ สุวรรณเทศ / ฐิติรัตน์ ธรรมสิทธิ์ชัย /

นิตยา พักดี / นุชนารถ โฉลกคงถาวร

ฝ่ายการเงินและสมาชิกสัมพันธ์ : เสริมศรี นาคะวิโรจน์ / ธิดารัตน์ พงศ์ไชยยง

ปก : หิรัญ สุวรรณเทศ

คอมพิวเตอร์ : วัลทนี พานิชกุล

รูปเล่ม : ปราณ

พิมพ์ที่ : ภาพพิมพ์ โทร. 0-2433-8586

□□□□□□.indd 1 3/29/11 1:38 PM

● ส า ร บั ญ

ถ้อยแถลง / *ชัยณรงค์ กีรติยุตวงศ์* 4

สารจากบรรณาธิการ / *คุณอุไรวรรณ คูหะเปรมะ* 6

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวกับการต่างประเทศ /
ณรงค์ บุญเสถียรวงศ์ 9

ตามหน่วยงานความมั่นคงของไทยไปดูงานการสร้างสันติภาพ
ในพื้นที่ภาคใต้ของฟิลิปปินส์ / *โกศล สถิตธรรมจิตร* 20

ประเทศไทยกับการจัดตั้งกลไกสำรองข้าวฉุกเฉินในระดับภูมิภาค
แห่งแรกของโลก / *ไพศาล หรูพาณิชย์กิจ* 36

MONEY (เงิน เงิน เงิน) / *ทยทัต กาญจนพิพัฒน์กุล* 46

หลากสีในฟินแลนด์ / *หทัยกานต์ ฤกษ์จำนง* 55

ชิลี ที่ได้สัมผัส ตอน 2 / *เกษมสันต์ ทองศิริ* 73

การปลูกฝังสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมในประเทศเนเธอร์แลนด์ /
ศรีสุรัตน์ สุขวโรดม 84

เก็บมาฝาก...จากชิลี เรื่องเล่าเมื่อครั้งเกิดแผ่นดินไหว /
สธน เกษมสันต์ ณ อยุธยา 96

สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ /
สถาบันเทวะวงศ์วโรปการ 105

ลำดับเหตุการณ์สำคัญในรอบ 3 เดือน / *หิรัญ สุวรรณเทศ, นิตยา พักดี* 118

In the footsteps of Alexander the Great:
My Journey to North Greece / *ต่อศักดิ์ จันทร์เพียร* 128

เรื่องไทยๆ ในเบลเยี่ยม / *เพ็ญแข อินทรสุวรรณ* 134

คราคูฟ (Krakow) : มรดกโลกของโปแลนด์ / *สุภาศิริ อมาตยกุล* 139

การ์ตูน : หลากหลายคือหนึ่งเดียว (ตอน 2) /
กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ 157

□□□□□□.indd 2 3/29/11 10:39 AM

โมชาฟ คิบบุตส์ และแรงงานไทย / *ศุภโชค เย็นทรวง* 173
นั่งรถม้า ขี่ช้าง ชมเมืองลำปาง / *ฐิติรัตน์ ธรรมสิทธิ์* 178
ปลากะพงยำสมุนไพร / *www.teenee.com* 194
สังขยาฟักทอง / *http://www.ezythaicooking.com* 195
สุขภาพ : ใช้ชีวิตอย่างไรไม่ให้แก่ /
นิตยสารเพื่อสุขภาพ "สนองโอฐสภากาชาดไทย" 196
ยังคิดถึงกันบ้าง : ตอบจดหมายผู้ฟัง 200
คติธรรม คติใจ : หมดหวังท้อแท้ในชีวิต..คิดอย่างไรให้ใจสู้ /
http://www.dhammajak.net/dhamma/106.html 204

□□□□□□.indd 3 3/29/11 10:39 AM

ถ้อยแถลง

สวัสดีท่านผู้อ่านหนังสือวิทยุสราญรมย์ทุกท่าน หนังสือวิทยุสราญรมย์ฉบับที่ 47 นี้เป็นฉบับที่ 2 ที่ผมได้เข้ามาดูแลการจัดทำ แต่หากจะพูดให้ถูกต้อง ก็ต้องนับเป็นฉบับที่ 3 เพราะฉบับที่แล้วเป็นฉบับควบเล่มคือฉบับที่ 45 – 46 ครับ

ในช่วงเดือนเมษายน – พฤษภาคม 2553 ที่ผ่านมา มีเหตุการณ์สำคัญที่ผมเชื่อว่าเป็นเหตุการณ์ที่สร้างความเสียใจ ไม่สบายใจและยากที่จะลืมที่สุดเหตุการณ์หนึ่งของคนในชาติ หลายคนบอกว่า ไม่เคยคิดว่าจะเห็นคนไทยต้องมาทำร้ายบ้านเมืองกันเองได้ถึงขนาดนี้ หลายคนอยากเห็นความรักใคร่สามัคคี ความมีเหตุมีผลที่เราคนไทยส่วนใหญ่เชื่อมาโดยตลอดว่า เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เราสามารถรักษาบ้านเมืองไว้ได้มาจนถึงทุกวันนี้ ผมเชื่อเสมอว่า เราสามารถสร้างความเจริญรุ่งเรืองให้กับชาติได้ด้วยสองมือและสติปัญญาของทุกคนในชาติได้ (ขอเน้นคำว่าทุกคน) แต่หวังว่าทุกคน ทุกฝ่ายจะนำความผิดพลาดในอดีตซึ่งเราอาจมีส่วนร่วมโดยตรงหรือโดยอ้อม ซึ่งอาจจะเกิดจากการละเลย รู้เท่าไม่ถึงการณ์ ทิฐิหรือความเห็นแก่ตัวของเรามาเป็นบทเรียน ทุกฝ่ายควรหันมาพิจารณาถึงจุดอ่อนของสังคมและร่วมมือกันแก้ไขเพื่อความอยู่รอดของประเทศและร่วมสร้างสรรค์ในสิ่งดีงามเพื่อความเจริญรุ่งเรืองของเรากันต่อไปนะครับ

□□□□□□.indd 4 3/29/11 10:39 AM

หนังสือวิทยุสราญรมย์ฉบับนี้ แม้จะออกคล้อยหลังตามติดจากฉบับที่แล้วไม่นานนัก แต่เชื่อว่าท่านผู้อ่านคงจะเห็นความตั้งใจของคณะผู้จัดทำที่พยายามและทุ่มเทที่จะนำเสนอเรื่องราวดีๆ เพื่อมอบให้กับท่านผู้อ่าน และผู้ฟังรายการวิทยุของสถานีวิทยุสราญรมย์ โดยคุณอุไรวรรณ คูหะเปรมะ บรรณาธิการ ผู้ริเริ่มจัดทำแบบสอบถามเพื่อสำรวจความนิยมและความพึงพอใจของผู้อ่านหนังสือวิทยุสราญรมย์ได้นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากผลสำรวจโดยเฉพาะข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการที่ท่านผู้อ่านอยากให้มีบทความเบาๆ มากขึ้นมานำเสนอในฉบับนี้พร้อมกับเล่าความเป็นมาของบทความบางบทความให้ท่านผู้อ่านได้รับทราบ ผมหวังว่า ท่านผู้อ่านทุกท่านจะได้รับความสุข ความเพลิดเพลินในการอ่านหนังสือวิทยุสราญรมย์ดังเช่นที่ผ่านมา

ท้ายนี้ ผมขอขอบคุณท่านผู้อ่านและคุณผู้ฟังรายการวิทยุของสถานีฯ ที่ให้ความสนใจติดตามอ่านหนังสือ เขียนจดหมายและไปรษณียบัตรให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรายการวิทยุของสถานีฯ รวมทั้งให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามฯ ดังกล่าว และหวังว่าจะได้รับความสนใจและข้อเสนอแนะรวมทั้งความร่วมมือที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตต่อไป

ด้วยความปรารถนาดี

(นายชัยณรงค์ กีรติยุตวงศ์)
นายสถานีวิทยุสราญรมย์

□□□□□□.indd 5 3/29/11 10:39 AM

www.mfa.go.th/saranrommag
หนังสือวิทยุ สราญรมย์
กระทรวงการต่างประเทศ AM1575 KHZ

สวัสดี ท่านผู้อ่านหนังสือวิทยุสราญรมย์ที่รักทุกท่าน

หนังสือวิทยุสราญรมย์ที่อยู่ในมือของท่านฉบับนี้ นำเสนอด้วยหน้าปกภาพอาคารที่ทำการของกระทรวงการต่างประเทศในปัจจุบัน มีพื้นหลังเป็นภาพของวังสราญรมย์อาคารที่ทำการในอดีตและสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ สีน้ำเงินสีประจำกระทรวงฯ ขับภาพอาคารปัจจุบันให้ดูเด่น เพื่อสื่อว่า เราชาวบัวแก้ว (กระทรวงการต่างประเทศ) จะยังคงมุ่งมั่นทำงานด้วยความเข้มแข็งเพื่อร่วมกันปกป้อง รักษาเอกราช อธิปไตย ผลประโยชน์แห่งชาติและศักดิ์ศรีของประเทศและประชาชนชาวไทยในเวทีโลก เพื่อเสริมสร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับประเทศชาติและความอยู่ดีมีสุขของประชาชนเหมือนเช่นที่บรรพบุรุษของเราได้ดำเนินการมา

ตลอดระยะเวลากว่า135 ปี นับตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สถาปนากระทรวงการต่างประเทศในปี พ.ศ. 2418 เราได้ผ่านเหตุการณ์สำคัญๆ มามากมาย พระมหากษัตริย์หลายพระองค์ได้มีบทบาทด้านการต่างประเทศและด้วยพระมหากรุณาธิคุณและพระอัจฉริยภาพของพระองค์ ทำให้เราสามารถรักษาประเทศชาติให้รอดปลอดภัยมาได้ ซึ่งหลายท่านคงจะได้รับทราบกันมาบ้างแล้ว หนังสือวิทยุสราญรมย์ฉบับนี้ จึงได้นำบทความเกี่ยวกับ **พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวกับการต่างประเทศ** ของคุณณรงค์ บุญเสถียรวงศ์ นักเขียนมากความสามารถที่หลายท่านรู้จักกันดีมานำเสนอ เพื่อให้ได้เห็นบทบาทในการดำเนินนโยบายต่างประเทศอันชาญฉลาดของพระองค์ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของชาติภายใต้เหตุการณ์

□□□□□□.indd 6 3/29/11 10:39 AM

สำคัญของโลกและการวางรากฐานที่สำคัญเพื่อการพัฒนาประเทศให้ทันสมัยเพื่อให้ทัดเทียมกับต่างประเทศ

นอกจากนี้ ท่านจะพบกับข้อเขียนของข้าราชการหนุ่มไฟแรงที่จะนำท่านไปรู้จักเรื่องราวที่น่าสนใจไม่ว่าจะเป็นคุณเกษมสันต์ ทองศิริ ที่จะพาคุณไปรู้จักหอดูดาวภูเขาปารานาล สถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์เรื่องเจมส์บอนด์ใน **ชิลี ที่ได้ไปสัมผัส** ซึ่งเสนอเป็นตอนที่ 2 คุณสธน เกษมสันต์ ณ อยุธยา กับเรื่องราวการรับมือของสถานทูตภายหลังเหตุการณ์แผ่นดินไหวใน **เรื่องเล่าเมื่อครั้งเกิดแผ่นดินไหวที่ชิลี** คุณโกศล สถิตธรรมจิตร จะพาคุณตามไปดูงาน**การสร้างสันติภาพในพื้นที่ภาคใต้ของฟิลิปปินส์** คุณไพศาล หรูพาณิชย์กิจ กับ **การจัดตั้งกลไกสำรองข้าวฉุกเฉินในระดับภูมิภาคอาเซียน** ที่จะเป็นอีกคำตอบให้กับประเทศไทยในฐานะผู้ผลิตข้าวรายใหญ่ของโลก คุณทยทัต กาญจนพิพัฒน์กุล นักเรียนทุนกระทรวงฯ ที่จะอธิบายที่มาของมูลค่าเงินตราใน เงิน เงิน เงิน ติดตามคุณศุภโชค เย็นทรวง ไปรู้จักกับ **โมชาฟ คิบบุตส์ กับแรงงานไทย** ที่จะทำให้คุณรู้จักคำสองคำนี้ได้มากกว่าใครๆ มาติดตามคุณต่อศักดิ์ จันทร์เพียร ที่**ตามรอยพระเจ้าอเล็กซานเดอร์มหาราชเดินทางไปยังภาคเหนือของกรีซ** ในบทความภาษาอังกฤษที่ได้รับคำชมจากอาจารย์ผู้สอนชาวต่างชาติของสถาบันเทวะวงศ์โรปการว่า เป็นงานเขียนที่มีวิธีการนำเสนอที่ดีชิ้นหนึ่งทีเดียว

ส่วนนักเขียนหญิงในฉบับก็ฝากฝีไม้ลายมือในการเขียนไม่แพ้กัน เพราะสามารถเล่าเรื่องที่ทำให้รู้สึกเสมือนไปสัมผัสด้วยตนเอง ไม่ว่าจะเป็น **หลากสีในฟินแลนด์** จากคุณหทัยกานต์ ฤกษ์จำนง **การปลูกฝังสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมในประเทศเนเธอร์แลนด์** ของคุณศรีสุรัตน์ สุขวโรดม อดีตสมาชิกในทีมกองบรรณาธิการและ **คราคูฟ : มรดกโลกของโปแลนด์** โดยคุณสุภาศิริ อมาตยกุล (ภริยาท่านทูต) ผู้เปี่ยมด้วยวิญญาณความเป็นครูที่อยากจะนำเรื่องราวที่ได้พบเห็นและที่ได้ทุ่มเทค้นคว้าเพื่อนำเรื่องที่

□□□□□□.indd 7 3/29/11 10:39 AM

หลายคนอาจยังไม่เคยรู้ มาเล่าสู่กันฟัง มาทำความรู้จักกับ**สถาบันเทวะวงศ์วโรปการ** หน่วยงานทำงานปิดทองหลังพระเพื่อสร้างนักการทูตและบุคลากรด้านการต่างประเทศของไทยให้ทัดเทียมสากล นอกจากนี้ยังมีคอลัมน์ประจำอื่นๆ อีกมากมายไม่ว่าจะเป็น **ลำดับเหตุการณ์สำคัญในรอบ 3 เดือน** เที่ยวชมเมืองลำปาง เมนูอาหารคาวหวานและที่พลาดไม่ได้คือเรื่องราวของสุขภาพใน **ใช้ชีวิตอย่างไรไม่ให้แก่** โดยศาสตราจารย์นายแพทย์เสก อักษรานุเคราะห์ เพื่อสุขภาพกายและใจที่ดีของทุกคน และสำหรับท่านที่ท้อแท้ อย่าลืมอ่าน **คติธรรม คติใจ** คอลัมน์ที่ได้รับความนิยมในอันดับต้นๆ ในท้ายเล่มนี้นะคะ

ท้ายนี้ อย่าลืมนะคะ หากท่านผู้อ่านมีเรื่องราวที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์และอยากแบ่งปัน เรายินดีที่จะรับข้อเขียนของท่านไว้พิจารณาเพื่อนำไปเผยแพร่ในฉบับต่อๆ ไปค่ะ พร้อมหนังสือฉบับนี้ กองบรรณาธิการขอมอบโปสการ์ดภาพถ่ายวังสราญรมย์ อดีตที่ทำการของชาวบัวแก้วเพื่อเป็นที่ระลึกและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะได้รับสาระที่เป็นประโยชน์และความเพลิดเพลินจากหนังสือฉบับนี้และพบกับเราได้ใหม่ในเร็วๆ นี้ค่ะ

ขอแสดงความนับถือ

(อุไรวรรณ คูหะเปรมะ)
บรรณาธิการ

□□□□□□.indd 8 3/29/11 10:39 AM

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว กับการต่างประเทศ

● โดย ณรงค์ บุญเสถียรวงศ์

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

□□□□□□□□□□□□□.indd 9 3/29/11 10:40 AM

โดยที่ในปี 2553 เป็นวาระครบรอบ 100 ปี แห่งการเสด็จขึ้นครองราชสมบัติของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นรัชกาลที่ 6 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เมื่อปี 2453 ที่ผ่านมา บุคคลทั่วไปมักจะได้รับทราบพระราชกรณียกิจของพระองค์ท่าน ในฐานะนักการทหาร นักการศึกษา ผู้ก่อตั้งสถาบันการศึกษา ผู้ก่อตั้งลูกเสือและเสือป่า ผู้ประพันธ์บทวรรณศิลป์ และวรรณกรรม ทรงมีบทพระราชนิพนธ์ที่มีชื่อเสียงมากมาย จนได้รับพระราชสมัญญานามว่า สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า

บางท่านอาจไม่ทราบว่า พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีบทบาทสำคัญในด้านการต่างประเทศของไทยด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ ในรัชสมัยของพระองค์ได้เกิดเหตุการณ์สำคัญต่างๆ ในโลก อาทิ การแพร่ขยายของกระแสชาตินิยม ความขัดแย้งทางการเมืองในยุโรป การโค่นล้มพระเจ้าซาร์นิโคลัสที่ 2 อันนำไปสู่การล่มสลายของราชวงศ์โรมานอฟของรัสเซีย ซึ่งเป็นประเทศสำคัญในระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ของโลกในขณะนั้น

เมื่อโลกได้เข้าสู่มหาสงครามโลก ครั้งที่ 1 (ระหว่างปี พ.ศ. 2457-2461) ซึ่งมีสมรภูมิรบอยู่ในทวีปยุโรป เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในโลกภายในช่วงเวลาดังกล่าว จึงเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสำคัญต่อการดำเนินนโยบายต่างประเทศของไทยในรัชกาลนี้

ด้วยสภาพแวดล้อมทางการเมืองและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในโลกขณะนั้น แตกต่างจากยุคสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ที่ไทยต้องดำเนินนโยบายต่างประเทศ เพื่อให้รอดพ้นภัยจากลัทธิจักรวรรดินิยมจากฝั่งตะวันตกทั้งอังกฤษและฝรั่งเศส โดยที่ไทยจำเป็นต้องสูญเสียดินแดนบางส่วนและสูญเสียสิทธิสภาพนอกอาณาเขตเพื่อรักษาอธิปไตยของประเทศ

ผู้เขียนเห็นว่า การดำเนินนโยบายต่างประเทศในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จำเป็นต้องต่อยอดจากการดำเนินนโยบาย

□□□□□□□□□□□□□.indd 10 3/29/11 10:40 AM

ต่างประเทศของรัชกาลก่อน ภายใต้บริบทใหม่ของการเมืองระหว่างประเทศ โดยเฉพาะผลกระทบจากจากมหาสงครามโลกครั้งที่ 1 ซึ่งไทยหรือสยามในขณะนั้น จำเป็นต้องดำเนินนโยบายต่างประเทศที่คำนึงถึงการรักษาผลประโยชน์ของชาติ โดยเฉพาะการแก้ไขสนธิสัญญาที่ไทยต้องเสียเปรียบแก่ประเทศตะวันตก

การปรับปรุงประเทศให้ทันสมัยซึ่งดำเนินมาอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่รัชกาลก่อน รวมทั้งการส่งเสริมความรักชาติของคนในประเทศ กอปรกับการที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงศึกษาในต่างประเทศเป็นเวลานาน ทรงได้เห็นพัฒนาการและความเจริญก้าวหน้าของประเทศต่างๆ ในยุโรป

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า การดำเนินนโยบายด้านการต่างประเทศในสมัยรัชกาลที่ 6 จำเป็นต้องเน้นมิติและปัจจัยต่างๆ เพิ่มเติมจากรัชกาลก่อน เพื่อให้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปของโลก ทรงวางรากฐานที่สำคัญสำหรับการพัฒนาประเทศให้ทันสมัยและเพื่อให้ทัดเทียมกับต่างประเทศ อาทิ **ทรงวางรากฐานระบอบประชาธิปไตย** การที่รัชกาลที่ 6 ทรงศึกษาที่ประเทศอังกฤษเป็นระยะเวลานาน ในรัชกาลนี้ แม้ว่าไทยจะยังอยู่ในยุคสมบูรณาญาสิทธิราชย์ แต่พระเจ้าอยู่หัวได้ทรงวางรากฐานระบอบประชาธิปไตยแบบตะวันตก ในพื้นที่บริเวณสวนหลังพระที่นั่งในบริเวณวังพญาไทซึ่งโปรดเป็นที่ประทับ รัชกาลที่ 6 โปรดให้สร้างเมืองจำลองขนาดใหญ่ขึ้น พระราชทานนามว่า ดุสิตธานี

ภายในดุสิตธานี มีตึกจำลองลอกแบบมาจากพระที่นั่งในพระบรมมหาราชวัง ทั้งยังมีวัดวาอาราม ห้างร้าน โรงหนัง โรงละคร โรงแรมและภัตตาคาร มีบ้านของเอกชน มีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี (Mayor) และมีสภาเมืองแบบอังกฤษ เมื่อสภาเมืองดุสิตธานีมีการประชุม พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าจะเสด็จฯ เข้าประชุมด้วย ทรงถือว่าเป็นการสั่งสอน

□□□□□□□□□□□□□.indd 11 3/29/11 10:40 AM

ข้าราชสำนักให้เข้าใจในกิจการของสภาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย

นอกจากนี้ ภายในดุสิตธานีจะมีหนังสือพิมพ์รายวัน คือ ดุสิตสมัย และนิตยสารรายสัปดาห์ ดุสิตสมิต โดยในดุสิตสมิตพระเจ้าอยู่หัวทรงเขียนเรื่องลงเสมอ

ทั้งนี้ เมื่อเกิดเหตุการณ์กบฏ ร.ศ. 130 เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2454 โดยกลุ่มทหารบก ทหารเรือและพลเรือนทั่วไป ซึ่งปรารถนาให้มีการพระราชทานรัฐธรรมนูญ และภายหลังมีการจับกุมคณะผู้ก่อการและนำตัวขึ้นศาล บางรายถูกตัดสินประหารชีวิต บางรายถูกจำคุกตลอดชีวิต แต่ด้วยพระราชหฤทัยที่เมตตา พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดให้ยกโทษประหารชีวิตเสียทั้งสิ้น

ในรัชกาลนี้ **ได้ทรงวางลัทธิชาตินิยม** เนื่องจากสถาบันพระมหากษัตริย์ของโลกในขณะนั้น ถูกคุกคามและบ้างก็ถูกโค่นล้มไปทั้งในช่วงก่อนและหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ดังเช่น จุดจบของราชวงศ์ชิงของจีน ราชวงศ์โรมานอฟในรัสเซีย รวมถึงเยอรมนี ออสเตรีย-ฮังการี และอาณาจักรออตโตมาน (ตุรกี) ตามลำดับ ทั้งนี้ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการแพร่ขยายของระบบเสรีประชาธิปไตยในโลกขณะนั้น

การที่ทรงศึกษาวิชาการทหาร ประวัติศาสตร์และกฎหมาย รัชกาลที่ 6 จึงทรงเห็นความสำคัญของลัทธิชาตินิยมในการรักษาเสถียรภาพและความมั่นคงของประเทศและของพระราชวงศ์ ทรงใช้วรรณกรรมปลุกใจให้รักชาติ ดังเช่น โคลงสยามานุสติ และเมืองไทยจงตื่นเถิด

เรื่องนี้ ดร.ชาญวิทย์ เกษตรศิริ ให้ความเห็นไว้ในหนังสือ “จากสยามเป็นไทย นามนั้น สำคัญไฉน ?” ว่า รัชสมัยของพระองค์เป็นการสร้าง “ชาติไทยนิยม” ของประเทศสยาม ในแบบราชานิยม

□□□□□□□□□□□□□.indd 12 3/29/11 10:40 AM

ในรัชสมัยของพระองค์ ไทยได้ **เข้าร่วมรบในมหาสงครามโลกครั้งที่ 1** แม้ว่าไทยจะมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเยอรมนี เนื่องจากเยอรมนีไม่ได้ดำเนินนโยบายลัทธิจักรวรรดินิยมเพื่อขยายอาณานิคมต่อไทย ดังเช่นอังกฤษและฝรั่งเศส

ขณะที่ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวก็ได้ทรงส่งพระราชโอรสหลายพระองค์ ไปทรงศึกษาที่ประเทศเยอรมนีในราชสำนักพระเจ้าไกเซอร์ อาทิ สมเด็จเจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธ์ (กรมพระนครสวรรค์วรพินิต) สมเด็จเจ้าฟ้ามหิดลอดุลเดช กรมขุนสงขลานครินทร์ (สมเด็จพระบรมราชชนกในรัชกาลปัจจุบัน) พระองค์เจ้ารังสิตประยูรศักดิ์ (สมเด็จกรมพระยาชัยนาทนเรนทร) และพระองค์เจ้าดิลกนพรัฐ (กรมหมื่นสรรควิสัยนรบดี)

ในช่วงต้นของสงคราม แม้ว่าไทยจะประกาศตนเป็นกลาง แต่ต่อมาพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงตัดสินพระทัยเข้าร่วมรบในสงครามโลกครั้งที่ 1 ร่วมกับฝ่ายสัมพันธมิตรซึ่งมีอังกฤษและฝรั่งเศสเป็นแกนนำและประกาศสงครามกับเยอรมนี และออสเตรีย-ฮังการี เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2460 แม้ว่าอังกฤษและฝรั่งเศสจะเคยดำเนินนโยบายลัทธิจักรวรรดินิยมกับไทย จนไทยต้องสูญเสียดินแดนหลายแห่งเพื่อเป็นการรักษาเอกราชและอธิปไตยของประเทศ

ในเวลาต่อมาจึงได้มีการสร้างวงเวียน 22 กรกฎา เพื่อเป็นอนุสรณ์ในการประกาศเข้าร่วมสงครามดังกล่าว ทั้งนี้ ทรงเห็นว่าการเข้าร่วมสงครามก็เพื่อรักษาสิทธิของประเทศและความสงบสุขของโลกเป็นส่วนรวม

นอกจากนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ส่งทหารไทยอาสาสมัครไปร่วมรบในสมรภูมิที่ยุโรป โดยทหารอาสาจากไทยที่ไปร่วมรบในสงครามที่ทวีปยุโรปนั้น ได้เดินสวนสนามที่กรุงปารีสเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. 2462 ภายหลังเสร็จสิ้นภารกิจในราชการสงคราม และยังโปรดเกล้าฯ ให้

□□□□□□□□□□□□□.indd 13 3/29/11 10:40 AM

สร้างอนุสาวรีย์ทหารอาสาสงครามโลกครั้งที่ 1 ไว้เป็นอนุสรณ์สถานทางตะวันตกเฉียงเหนือของท้องสนามหลวงด้วย

การตัดสินพระทัยเข้าร่วมรบในสงครามนี้เป็นผลดีอย่างยิ่งต่อไทย ในฐานะประเทศผู้ชนะสงคราม ไทยจึงสามารถเจรจากับประเทศมหาอำนาจตะวันตกต่างๆ เพื่อขอแก้ไขสนธิสัญญาสิทธิสภาพนอกอาณาเขต ส่งผลให้ไทยพ้นสภาพการเสียเปรียบด้านการศาลที่กำหนดให้ชาวต่างชาติไม่ต้องขึ้นศาลไทย ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 4 โดยรัชกาลที่ 6 โปรดเกล้าฯ ให้ ดร.ฟรานซิส บี.แซร์ ชาวอเมริกัน ที่ปรึกษากระทรวงการต่างประเทศขณะนั้นเป็นผู้ไปเจรจาจนเป็นผลสำเร็จและต่อมา ดร.แซร์ ก็ได้รับแต่งตั้งเป็นพระยากัลยาณไมตรี

ชัยชนะของฝ่ายสัมพันธมิตรในมหาสงครามโลกครั้งที่ 1 ส่งผลให้ไทยได้เข้าร่วมการประชุมสงบศึกที่พระราชวังแวร์ซายส์ และมีบทบาทในฐานะประเทศผู้ร่วมก่อตั้งสันนิบาติชาติ (League of Nation) ซึ่งมีสำนักงานใหญ่อยู่ที่นครเจนีวา ทั้งนี้ ในเวลาต่อมา สันนิบาติชาติได้พัฒนาไปสู่การก่อตั้งสหประชาติ (United Nations) ในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 จนถึงปัจจุบัน

นอกจากนี้ เมื่อไทยได้ประกาศตนเข้าร่วมกับฝ่ายสัมพันธมิตรในสงครามโลกครั้งที่ 1 แล้วพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริว่า การประกาศสงครามครั้งนี้ นับเป็นความเจริญก้าวหน้าขั้นหนึ่งของประเทศ สมควรจะมีสิ่งเตือนใจสำหรับวาระนี้ไว้ในภายหน้า สิ่งนั้นได้แก่ธงชาติ จึงโปรดเกล้าฯ ให้มี **การเปลี่ยนธงชาติไทย** ให้ใช้ธงชาติเป็นสามสี ตามลักษณะธงชาติของนานาประเทศที่ใช้กันอยู่โดยมากในขณะนั้น เพื่อให้เป็นเครื่องหมายว่าประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกับฝ่ายสัมพันธมิตร

อนึ่ง การที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชดำริเปลี่ยนธงช้างเป็นธงแถบสี เพราะทรงเห็นว่าบางครั้งเมื่อเกิดความ

□□□□□□□□□□□□□.indd 14 3/29/11 10:40 AM

สะเพร่าติดธงผิด รูปช้างกลับเอาขาชี้ขึ้น เป็นที่น่าละอาย หากเปลี่ยนเป็นธงแถบสี ราษฎรก็สามารถทำธงใช้ได้เอง และจะช่วยขจัดปัญหาการติดผิดพลาดได้ ทรงพยายามเลือกสีที่มีความหมายในทางความสามัคคีและมีความสง่างามด้วย

ในรัชกาลนี้ ยังมี **การจัดทำหนังสือเดินทาง** สำหรับพลเมืองไทย เนื่องจากในอดีต การเดินทางออกนอกพระราชอาณาเขต ก็มีธรรมเนียมที่ต้องรับหนังสือเดินทางสำหรับตัวซึ่งเจ้าพนักงานออกให้ก็ตาม แต่บุคคลโดยทั่วไปส่วนมากยังไม่ได้ถืออย่างเคร่งครัดว่า หนังสือเดินทางเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเดินทาง เนื่องจากในอดีตยังไม่มีการตรวจตราการเดินทางเข้าออกประเทศอย่างเข้มงวด ประชาชนสามารถเดินทางออกนอกพระราชอาณาเขตได้อย่างสะดวกโดยไม่ต้องมีหนังสือเดินทาง

อย่างไรก็ดี ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 1 รัฐบาลประเทศต่างๆ เริ่มออกกฎหมายการตรวจลงตรา (วีซ่า) หนังสือเดินทางของคนต่างชาติอย่างเข้มงวด

ดังนั้น เพื่ออำนวยความสะดวกแก่คนไทยในการเดินทางไปต่างประเทศรัฐบาลไทยจึงได้กำหนดกฎเกณฑ์อย่างเป็นทางการครั้งแรกเกี่ยวกับการออกหนังสือเดินทางโดยการออก **"ประกาศว่าด้วยผู้เดินทางไปนอกพระราชอาณาเขตร์ให้มีหนังสือเดินทาง"** เมื่อวันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2460 และตีพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2460

อนึ่ง พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ยังทรงมี **พระเกียรติคุณในด้านอื่นๆ** อาทิ ทรงได้รับการยกย่องเป็นบุคคลดีเด่นระดับโลกจากองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) โดยมีการก่อตั้งหอวชิราวุธานุสรณ์เป็นคลังสมบัติทางปัญญาของชาติ ดำเนินการด้านการค้นคว้าและรวบรวมเพื่อเผยแพร่พระราชนิพนธ์สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้าทุกประเภททั้งในและนอกประเทศ ทำให้

□□□□□□□□□□□□□.indd 15 3/29/11 10:40 AM

ชาติไทยมีแหล่งศึกษาและค้นคว้าระดับชาติเพิ่มขึ้นอีกแห่งหนึ่ง

ในรัชกาลนี้ **ได้ทรงวางกฎมณเฑียรบาลการสืบสันตติวงศ์** ตามแบบตะวันตก โดยเฉพาะตามแบบอังกฤษ เนื่องจากก่อนหน้านี้ ในยุคกรุงรัตนโกสินทร์ ตั้งแต่รัชกาลพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกจนถึงรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีการสถาปนาตำแหน่งกรมพระราชวังบวรสถานมงคล (วังหน้า)

โดยส่วนใหญ่การสถาปนากรมพระราชวังบวร พระมหากษัตริย์จะสถาปนาสมเด็จพระอนุชาในรัชกาลนั้นดำรงตำแหน่งวังหน้า ยกเว้นกรมพระราชวังบวรมหาศักดิพลเสพย์ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องจากทรงเป็นพระปิตุลา (อา) และกรมพระราชวังบวรวิชัยชาญ (วังหน้าพระองค์สุดท้าย) ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ด้วยทรงเป็นพระโอรสของพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว

ต่อมาเมื่อกรมพระราชวังบวรวิชัยชาญทิวงคต จึงมีการสถาปนาสมเด็จเจ้าฟ้ามหาวชิรุณหิศ ซึ่งทรงเป็นพระราชโอรสพระองค์ใหญ่ประสูติแด่พระองค์เจ้าสว่างวัฒนา (พระภรรยาเจ้าชั้นลูกหลวง) ในตำแหน่งสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารพระองค์แรก

เนื่องจากในเวลานั้น สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงโปรดเกล้าฯ ให้พระภรรยาเจ้าชั้นลูกหลวง ประกอบด้วยพระองค์เจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระองค์เจ้าสว่างวัฒนา พระองค์เจ้าเสาวภาผ่องศรี และพระองค์เจ้าสุขุมาลมารศรี มีฐานะเสมอกัน โดยพระราชโอรสและพระราชธิดาต่างทรงเป็นสมเด็จเจ้าฟ้าชั้นเอก

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระบรมราชวินิจฉัยปรากฏในหนังสือประวัติต้นรัชกาลที่ 6 ว่า “ในเมืองเรายังขาดนิติธรรมสำคัญอัน 1 คือกฎหมายการสืบสันตติวงศ์ ในประเทศต่างๆ ในยุโรปแห่งใดมีราชาธิปตัยย่อมมีกฎแห่งการสืบสันตติวงศ์ ซึ่งโดยมากตราไว้เปน

□□□□□□□□□□□□□.indd 16 3/29/11 10:40 AM

บทกฎหมายส่วน 1 มูลนิติธรรมประจำแผ่นดิน ข้อสำคัญในกฎเช่นนี้กำหนดไว้ว่า ลูกต้องเป็นทายาทแห่งพ่อ ต่อไร้ลูกจึงให้ญาติอื่นเป็นทายาทตามระเบียบโดยมาก เขาลำดับชั้นผู้ควรเปนรัชทายาทไว้ดังนี้ (1) พระราชโอรสพระองค์ใหญ่ (2) พระราชนัดดา พระโอรสของพระราชโอรสพระองค์ใหญ่ (3) พระราชโอรสพระองค์ที่ 2 (4) พระราชนัดดา พระโอรสของพระราชโอรสพระองค์ที่ 2 ..... มูลนิติธรรมอย่างที่กล่าวมานี้ทำให้การสืบสันตติวงศ์ในประเทศยุโรปจึงมีความมั่นคงและปราศจากความสงสัย”

ดังนั้น ต่อมาในปี พ.ศ. 2467 รัชกาลที่ 6 โปรดให้ออกกฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ ซึ่งเป็นกฎการสืบราชสมบัติของไทยฉบับแรกที่กำหนดการสืบโดยสายตรง ตามกฎมณเฑียรบาลฉบับนี้

หากรัชกาลที่ 6 ไม่ทรงมีพระราชโอรสให้มีการสืบราชสมบัติทางสายสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ พระพันปีหลวง ถ้าไม่มีทายาทที่สมควรก็ให้ไปในสายของสมเด็จพระนางเจ้าสว่างวัฒนาฯ และจึงถึงสายสมเด็จพระนางเจ้าสุขุมาลมารศรีฯ

อย่างไรก็ดี ในมาตรา 13 กำหนดไว้ว่า “ในกาลสมัยนี้ยังไม่ถึงเวลาอันควรที่ราชนารีจะได้เสด็จขึ้นทรงราชย์เป็นสมเด็จพระแม่อยู่หัวบรมราชินีนาถ ผู้ทรงสำเร็จราชการสิทธิ์ขาดอย่างพระเจ้าแผ่นดินโดยลำพังแห่งกรุงไทย ฉะนั้นท่านห้ามมิให้จัดเอาราชนารีพระองค์ใดๆ เข้าไว้ในลำดับสืบราชสันตติวงศ์เป็นอันขาด”

อาจสรุปได้ว่า ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นช่วงเวลาหัวเลี้ยวหัวต่อของชาติไทยสืบต่อเนื่องมาจากรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในการพัฒนาประเทศให้มีความทันสมัยและวางรากฐานความเจริญให้ทัดเทียมนานาอารยประเทศด้วยพระเจ้าอยู่หัวทรงศึกษาในต่างประเทศและทรงมองเห็นความจำเป็น

□□□□□□□□□□□□□.indd 17 3/29/11 10:40 AM

ในการพัฒนาประเทศท่ามกลางความขัดแย้งของการเมืองโลกโดยเฉพาะมหาสงครามโลกครั้งที่ 1 ดังนั้น การดำเนินนโยบายต่างประเทศอันชาญฉลาดจึงมีความจำเป็นของไทยซึ่งเป็นประเทศเล็กเพื่อการรักษาเอกราชอธิปไตยและความมั่นคงของประเทศเป็นสำคัญ ซึ่งคนไทยในยุคปัจจุบันควรมีจิตสำนึกถึงความยากลำบากที่บรรพบุรุษได้ช่วยกันทำนุบำรุงรักษาให้ประเทศรอดพ้นจากภัยคุกคามจากภายนอก

หนังสือและเอกสารอ้างอิง

"จากสยามเป็นไทย นามนั้นสำคัญไฉน" โดยชาญวิทย์ เกษตรศิริ, สำนักพิมพ์มติชน, พิมพ์ครั้งที่ 1 : พฤศจิกายน พ.ศ. 2548

"เจ้าชีวิต" โดย พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์,สำนักพิมพ์ริเวอร์บุ๊คส์ จำกัด, พิมพ์ครั้งที่ 4 : มกราคม พ.ศ. 2536

"ซุ้มรับเสด็จ พระพุทธเจ้าหลวง" โดย ยุวดี ศิริ, สำนักพิมพ์มติชน, พิมพ์ครั้งที่ 1 : สิงหาคม พ.ศ. 2549

"งานละครของพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทร มหาวชิราวุธ พระมงกุฎเกล้าเจ้าแผ่นดินสยาม" โดย หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล, โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล, วันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2539

"ประวัติต้นรัชกาลที่ 6" โดยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, สำนักพิมพ์มติชน, พิมพ์ครั้งที่ 1 : พฤศจิกายน พ.ศ. 2545

"เวปไซต์กระทรวงการต่างประเทศ" "www.mfa.go.th"

คุณณรงค์ บุญเสถียรวงศ์
ปัจจุบันเป็นนักการทูตชำนาญการ
สังกัดกรมเอเชียใต้
ตะวันออกกลางและแอฟริกา
กระทรวงการต่างประเทศ

□□□□□□□□□□□□□.indd 18 3/29/11 10:40 AM

พระราชประวัติ

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระนามเดิมว่า สมเด็จเจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ ประสูติ เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2423 ทรงเป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ พระพันปีหลวง ทรงสำเร็จการศึกษาวิชาพลเรือนจากมหาวิทยาลัย Oxford และวิชาทหารบกจากโรงเรียนนายร้อยแซนด์เฮิสต์ ประเทศอังกฤษ เสด็จขึ้นครองราชสมบัติเป็นรัชกาลที่ 6 เมื่อ พ.ศ. 2453 เสด็จสวรรคต เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2468 รวมสิริราชสมบัติ 15 ปี

ขณะทรงศึกษาอยู่ในทวีปยุโรป ทรงได้รับการโปรดเกล้าฯ ให้เป็นผู้แทนพระองค์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เข้าร่วมพระราชพิธีกาญจนาภิเษกของสมเด็จพระนางเจ้าวิกตอเรีย พระบรมราชินีนาถของอังกฤษ และรับเสด็จสมเด็จพระบรมราชชนก เมื่อเสด็จฯ เยือนทวีปยุโรปครั้งแรกในปี พ.ศ. 2440 ครั้นเมื่อทรงสำเร็จการศึกษาในปี พ.ศ. 2445 สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธฯ ได้เสด็จฯ กลับประเทศไทยผ่านทางอเมริกาและญี่ปุ่น นับเป็นพระมหากษัตริย์ไทยพระองค์แรกที่ได้ทรงเดินทางรอบโลก และเสด็จฯ กลับถึงกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2445

□□□□□□□□□□□□□.indd 19 3/29/11 10:40 AM

ตามหน่วยงานความมั่นคงของไทยไปดูงาน **การสร้างสันติภาพในพื้นที่ภาคใต้ของฟิลิปปินส์**

● โดย โกศล สถิตธรรมจิตร

□□□□□□□□□□.indd 20 3/29/11 10:40 AM

“ฆ่าหมู่ 46 ศพเช่นการเมืองท้องถิ่นฟิลิปปินส์”
“ชาวฟิลิปปินส์หนีตายเหตุปะทะแบ่งแยกดินแดน”
“ฟิลิปปินส์สังหารกบฏแบ่งแยกดินแดน 17 ราย”
“รัฐบาลฟิลิปปินส์เปิดเจรจา
กับกบฏแบ่งแยกดินแดนในมาเลย์”
“สื่อปินส์ฮือประท้วงเหตุสังหารหมู่นักข่าว 30 ศพ”

(พาดหัวข่าวเกี่ยวกับความไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้
ของฟิลิปปินส์ในสื่อไทยระหว่างปี 2552-2553)

จำได้ว่า ตั้งแต่ผมยังเด็ก เวลามีคนพูดเปรียบเทียบความเหมือนกันระหว่างไทยกับฟิลิปปินส์ ก็มักจะได้ยินว่า คนไทยกับคนฟิลิปปินส์ มีหน้าตาที่ละม้ายคล้ายคลึงกันมาก พูดง่ายๆ ก็คือ หากเห็นแค่รูปคนฟิลิปปินส์คนหนึ่งโดยไม่ได้ยินเสียงหรือเห็นท่าทาง คนหลายคนอาจคิดว่าบุคคลฟิลิปปินส์ผู้นั้นเป็นคนไทยก็ได้

แต่ในรอบสี่ถึงห้าปีที่ผ่านมา เวลามีคนพูดเปรียบเทียบระหว่างฟิลิปปินส์กับไทย ผมไม่ค่อยได้ยินเรื่องที่ว่าคนไทยกับคนฟิลิปปินส์มีหน้าตาคล้ายกันมากแล้วครับ เหตุผล ไม่ใช่เพราะคนไทยกับคนฟิลิปปินส์มีหน้าตาที่เปลี่ยนไปครับ เพราะในความเป็นจริง หน้าตาของคนทั้งสองประเทศก็ยังคงคล้ายกันอยู่มาก หากแต่เป็นเพราะมีเรื่องอื่นที่คนหลายคนเข้าใจว่าไทยกับฟิลิปปินส์มีความคล้ายคลึงกันมากกว่าเข้ามาบดบัง

ครับ ผมกำลังหมายถึง สถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยกับสถานการณ์ในภาคใต้ของฟิลิปปินส์ที่รู้จักกันทั่วไปในนาม “มินดาเนา”

□□□□□□□□□□.indd 21 3/29/11 10:40 AM

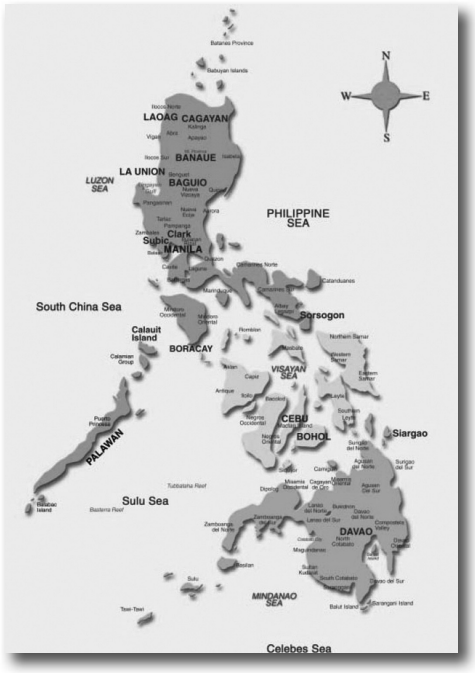
ความเข้าใจว่า สถานการณ์ความไม่สงบของทั้งสองประเทศมีความคล้ายคลึงกัน ก็มีส่วนจริงอยู่บ้างครับ ไม่ว่าจะเป็นการที่ประชากรโดยส่วนใหญ่ของทั้งจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยและในมินดาเนาของฟิลิปปินส์นับถือศาสนาอิสลามเหมือนกัน ซึ่งแตกต่างไปจากพลเมืองส่วนใหญ่ของประเทศ (ศาสนาพุทธในกรณีของไทย และศาสนาคริสต์ในกรณีของฟิลิปปินส์) และมีการใช้ความรุนแรงในการก่อความไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้ของทั้งสองประเทศเช่นเดียวกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่เราควรประณามครับ ไม่ว่าจะเป็นการกระทำต่อประชาชนผู้บริสุทธิ์ ครู หรือเจ้าหน้าที่ทหารและตำรวจ ตลอดจนการที่รัฐบาลของทั้งสองประเทศได้ใช้ความพยายามเป็นอย่างมากในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้ของตนเอง

จากความคล้ายคลึงกันของปัจจัยต่างๆ ของปัญหาในภาคใต้ของทั้งสองประเทศนี้เอง เป็นที่มาของโครงการเยือนฟิลิปปินส์ของหน่วยงานความมั่นคงและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องของไทย เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างสันติภาพในมินดาเนาทางตอนใต้ของฟิลิปปินส์ เมื่อวันที่ 17-20 สิงหาคม 2553 ซึ่งผมได้รับโอกาสติดตามคณะไปร่วมกิจกรรมดีๆ ในครั้งนี้ที่สถานทูตไทยที่ฟิลิปปินส์ (สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงมะนิลา) ได้ร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศจัดขึ้น

□□□□□□□□□□.indd 22 3/29/11 10:40 AM

การเดินทางไปฟิลิปปินส์ครั้งนี้ ทำให้ผมได้รู้ข้อมูลหลายๆ อย่างมากขึ้นเกี่ยวกับปัญหาในมินดาเนาของฟิลิปปินส์ครับ ซึ่งมากพอที่จะทำให้รู้ว่า แท้ที่จริงแล้ว สถานการณ์ของภาคใต้ของฟิลิปปินส์กับของไทยมีข้อแตกต่างกันเป็นอย่างมาก ผมขอใช้โอกาสนี้ นำท่านผู้อ่านไปเรียนรู้ถึงความแตกต่างดังกล่าว และทำความรู้จักกับฟิลิปปินส์ หนึ่งในมิตรประเทศอาเซียนของเราให้มากยิ่งขึ้น ผ่านประสบการณ์การเดินทางครั้งนี้กันครับ

รู้จักปัญหาความไม่สงบในมินดาเนา

"มินดาเนา" เป็นชื่อเรียกเกาะที่ใหญ่เป็นอันดับสองของฟิลิปปินส์ ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของประเทศ โดยเกาะลูซอน และเกาะวิสายาส์ ซึ่งเป็นอีกสองเกาะใหญ่และมีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น ตั้งอยู่ในทางตอนเหนือและตอนกลางของประเทศ ตามลำดับ (ภาพประกอบ – แผนที่ฟิลิปปินส์)

มินดาเนา เป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่ที่เรียกว่า *"ดินแดนโมโร"* ซึ่งนอกจากเกาะมินดาเนาแล้ว ยังประกอบด้วยหมู่เกาะต่างๆ ทางตอนใต้ของฟิลิปปินส์ ได้แก่ เกาะซูลู ปาลาวัน บาซีลัน และเกาะต่างๆ อีกจำนวนหนึ่งที่อยู่ใกล้เคียง ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 116,895 ตารางกิโลเมตร หรือหนึ่งในสามของพื้นที่ของประเทศฟิลิปปินส์ โดยมีประชากรมากกว่า 20 ล้านคน และในจำนวนนี้

□□□□□□□□□□.indd 23 3/29/11 10:40 AM

กว่า 12 ล้านคน เป็นมุสลิม (คนที่นับถือศาสนาอิสลาม) ทั้งนี้ โดยชาวมุสลิมฟิลิปปินส์ หรือชาวโมโร ถือเป็นชนกลุ่มน้อยที่มีจำนวนมากที่สุดในฟิลิปปินส์

ในแง่ทรัพยากร นอกจากการมีดินที่อุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูกแล้ว ดินแดนโมโรถือเป็นแหล่งที่มีทรัพยากรและแร่ธาตุต่างๆ ที่อุดมสมบูรณ์มาก และเป็นที่เชื่อกันว่า น่าจะเป็นแหล่งก๊าซธรรมชาติและน้ำมันที่สำคัญแห่งหนึ่งด้วยหากมีการสำรวจกันอย่างจริงจัง

ศาสนาอิสลามเดินทางมาถึงดินแดนโมโรโดยพ่อค้าชาวอาหรับและนักสอนศาสนา ในช่วงปี ค.ศ. 1200 กว่าๆ และการปกครองแบบมีสุลต่านเป็นประมุขของโมโร ก็ได้ถูกสถาปนาขึ้นในดินแดนแถบนี้หลังจากนั้นไม่นาน พร้อมๆ กับการพยายามขยายอิทธิพลของศาสนาอิสลามและอำนาจของสุลต่านแห่งโมโรไปในเกาะอื่นๆ รวมถึงเกาะลูซอนที่เป็นที่ตั้งของกรุงมะนิลา เมืองหลวงของฟิลิปปินส์ในปัจจุบัน

กล่าวอีกนัยหนึ่ง ศาสนาอิสลามได้เข้ามามีอิทธิพลในมินดาเนาและดินแดนอื่นๆ ของฟิลิปปินส์ก่อนที่ชาวสเปนเจ้าอาณานิคมยุคแรกของฟิลิปปินส์ จะนำศาสนาคริสต์เข้ามาเผยแพร่ (ประมาณปี ค.ศ. 1521) ถึงกว่า 300 ปี

และด้วยการใช้กำลังบังคับ สเปนประสบความสำเร็จในการทำให้ชาวเกาะลูซอนและวิสายาส์ (ทางตอนเหนือและตอนกลางของฟิลิปปินส์ในปัจจุบัน) ยอมรับนับถือศาสนาคริสต์ แต่สำหรับชาวโมโร (ซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของฟิลิปปินส์) แล้ว แม้ว่ากองทัพสเปนได้พยายามอย่างมากในการขจัดอิทธิพลอิสลาม แต่การปกครองของสเปนเหนือดินแดนโมโร ก็เป็นไปอย่างไร้ประสิทธิภาพ หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งก็คือ ตลอดระยะเวลาประมาณ 350 ปีของการเป็นเจ้าอาณานิคมเหนือฟิลิปปินส์ (ระหว่าง ค.ศ. 1521–ค.ศ. 1898) สเปนไม่เคยปราบพวกโมโรและมีอิทธิพลเหนือดินแดนทาง

□□□□□□□□□□.indd 24 3/29/11 10:40 AM

ตอนใต้ได้อย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาด

ในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 เมื่อสเปนสูญเสียอำนาจเหนือฟิลิปปินส์ ให้สหรัฐอเมริกา (ซึ่งถือเป็นเจ้าอาณานิคมยุคที่สอง) แม้ว่าสเปนจะไม่สามารถมีอิทธิพลเหนือ “ดินแดนโมโร” อย่างแท้จริง แต่ดินแดนโมโรก็ถูกรวมอยู่ในสนธิสัญญาปารีส ค.ศ. 1898 (ซึ่งถือเป็นข้อตกลงที่ทำให้สเปนยุติบทบาทของตนเองในทวีปอเมริกาและมหาสมุทรแปซิฟิก) เพื่อ “ยกให้” สหรัฐฯ เข้าบริหารจัดการแทน

ตลอดช่วงอาณานิคมยุคที่สอง (ค.ศ. 1898 – 1946) สหรัฐฯ ได้ใช้ทั้งการทหารและการเมืองในการปกครองดินแดนโมโร แต่ความสงบอย่างแท้จริงก็ไม่เคยเกิดขึ้น เนื่องจากชาวโมโรยังคงพยายามต่อต้านอิทธิพลของสหรัฐฯ อย่างต่อเนื่อง แต่ด้วยแสนยานุภาพทางทหารที่เหนือกว่ามาก สหรัฐฯ มักจะประสบความสำเร็จในการปะทะกับกองทัพมุสลิม ทั้งนี้โดยในบางช่วงบางตอน สหรัฐฯ ได้ทำข้อตกลงกับสุลต่านหลายพระองค์ว่าจะไม่เข้าแทรกแซงในกิจการภายในท้องถิ่น อาทิ สนธิสัญญากิรอม-บาเต ค.ศ. 1899 (ซึ่งต่อมา สหรัฐฯ ได้ประกาศยกเลิกฝ่ายเดียว)

เมื่อสงครามโลกครั้งที่สองสิ้นสุดลง และฟิลิปปินส์ได้รับเอกราชจากสหรัฐฯ โดยสนธิสัญญามะนิลา ค.ศ. 1946 ดินแดนโมโรก็ถูกรวมไว้เป็นส่วนหนึ่งของดินแดนฟิลิปปินส์ แม้ว่าชาวโมโรได้คัดค้านอย่างรุนแรงก็ตาม ซึ่งผลที่ตามมาก็คือ ความขัดแย้งระหว่างชาวโมโรกับรัฐบาลฟิลิปปินส์ที่ยังคงยืดเยื้อมาถึงปัจจุบัน

หลังจากการได้รับเอกราชแล้ว รัฐบาลฟิลิปปินส์ได้ใช้นโยบายการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมของประชาชน โดยส่งเสริมให้คนที่อยู่อาศัยในเกาะลูซอนและวิสายาส์ (ส่วนใหญ่เป็นชาวคริสเตียน) อพยพไปตั้งถิ่นฐานใหม่ในเกาะมินดาเนา โดยเฉพาะในช่วงทศวรรษที่ 1970 การอพยพดังกล่าว ส่งผลให้เกิดปัญหาความขัดแย้งและการปะทะกันบ่อยครั้ง

□□□□□□□□□□.indd 25 3/29/11 10:40 AM

ระหว่างผู้อพยพ (นับถือศาสนาคริสต์) กับชาวโมโร (นับถือศาสนาอิสลาม) โดยเฉพาะหากเป็นการใช้กำลังโดยกลุ่มนักรบติดอาวุธคริสเตียนนอกกฎหมายเพื่อไล่ที่และทำร้ายร่างกายชาวโมโร หรือหากเป็นกรณีการช่วงชิงอิทธิพลในการเมืองท้องถิ่นระหว่างชาวโมโรกับผู้อพยพที่มีอิทธิพลซึ่งได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลให้เข้าไปดำรงตำแหน่งที่มีความสำคัญทางการเมืองและเศรษฐกิจในท้องถิ่น

นโยบายการส่งเสริมให้คนคริสเตียนไปตั้งถิ่นฐานใหม่ในมินดาเนาส่งผลให้สัดส่วนประชากรที่นับถือศาสนาอิสลามกับศาสนาอื่นในดินแดนโมโร เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก โดยในปี ค.ศ. 1903 ชาวมุสลิม มีจำนวนร้อยละ 76 แต่ในปี ค.ศ. 1960 ชาวมุสลิมกลับเป็นชนกลุ่มน้อย โดยมีเพียงประมาณร้อยละ 23 โดยในปัจจุบัน จาก 24 จังหวัดในมินดาเนา มีเพียง 5 จังหวัดที่มีชาวมุสลิมในสัดส่วนที่มากกว่าประชาชนที่นับถือศาสนาอื่น ได้แก่ ซูลู บาสิลัน ตาวี-ตาวี มากินดาเนา และลาเนา เดล ซูร์ รวมถึงเมืองมาราวี (ซึ่งเป็นพื้นที่ของเขตปกครองตนเองในภาคใต้ของฟิลิปปินส์ในปัจจุบัน)

การต่อต้านอำนาจที่รัฐบาลฟิลิปปินส์มีเหนือดินแดนมินดาเนาเริ่มทวีความรุนแรงและเป็นระบบมากยิ่งขึ้นในปี ค.ศ. 1960 ภายหลังการเกิดขึ้นอย่างเป็นทางการของ “แนวร่วมปลดปล่อยแห่งชาติโมโร” (Moro National Liberation Front–MNLF) ซึ่งมีเป้าหมายแบ่งแยกดินแดนทางภาคใต้ของฟิลิปปินส์ จากนั้น ก็มีกลุ่มแบ่งแยกดินแดน กลุ่มก่อความไม่สงบ รวมถึงกลุ่มก่อการร้าย เกิดขึ้นอีกมากมายในดินแดนมินดาเนา อาทิ กลุ่มแนวร่วมปลดปล่อยอิสลามโมโร (Moro Islamic Liberation Front–MILF) ซึ่งแยกตัวออกจากกลุ่ม MNLF และใช้ยุทธวิธีการเรียกร้องที่รุนแรงกว่าโดยมีเป้าหมายเพื่อจัดตั้งรัฐอิสลามในมินดาเนา (ปัจจุบันเป็นกลุ่มแบ่งแยกดินแดนที่ใหญ่ที่สุดในฟิลิปปินส์) กลุ่มอาบูซายาฟ และ

□□□□□□□□□□.indd 26 3/29/11 10:40 AM

กลุ่มเจมา อิสลามิยา (Jemmaah Islamiya) ซึ่งเป็นกลุ่มก่อการร้ายที่ใช้วิธีรุนแรงเพื่อกดดันรัฐบาล และสร้างสถานการณ์ อาทิ การจับตัวนักธุรกิจเพื่อเรียกค่าไถ่ และกลุ่มคอมมิวนิสต์ (อาทิ Communist Party of the Philippines และ New People's Army) ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อยึดอำนาจทางการเมืองโดยใช้ความรุนแรง ทั้งนี้ ในหลายครั้งหลายคราว แกนนำกลุ่มต่างๆ เหล่านี้ ก็ขัดแย้งกันเอง จนถึงขั้นทำสงคราม "ฆ่าล้างตระกูล" กันเลยทีเดียว

การเกิดขึ้นของกลุ่มแบ่งแยกดินแดน และยุทธวิธีต่างๆ ที่กลุ่มแบ่งแยกดินแดนใช้ต่อรองกับรัฐบาล โดยเฉพาะการใช้ความรุนแรง และการดึง "คนนอก" (เช่น องค์กรการประชุมอิสลามและประเทศที่เป็นสมาชิกขององค์กรฯ หลายประเทศ อาทิ ลิเบีย และมาเลเซีย) เข้ามาเกี่ยวข้อง ทำให้รัฐบาลฟิลิปปินส์ต้องใช้การเจรจากับกลุ่มแบ่งแยกดินแดน และนำมาซึ่งข้อตกลงหลายฉบับระหว่างรัฐบาลกับกลุ่มแบ่งแยกดินแดน เช่น

□□□□□□□□□□.indd 27 3/29/11 10:40 AM

ข้อตกลงทริโปลี (ชื่อเมืองหลวงของลิเบีย ซึ่งใช้เป็นสถานที่เจรจา) ค.ศ. 1976 ซึ่งฝ่ายรัฐบาลและ MNLF เห็นชอบที่จะหยุดยิงและให้จัดตั้ง “เขตปกครองตนเองสำหรับชาวมุสลิม” ครอบคลุม 13 จาก 24 จังหวัดทางภาคใต้ของฟิลิปปินส์ และข้อตกลงหยุดยิง ค.ศ. 1997 ระหว่างรัฐบาลกับ MILF ซึ่งทั้งสองฝ่ายเห็นชอบให้จัดตั้งคณะสังเกตการณ์การปฏิบัติตามข้อตกลงหยุดยิงฯ (International Monitoring Team ประกอบด้วย มาเลเซีย บรูไนฯ ลิเบีย และซาอุดิอาระเบีย)

ก่อนที่จะจัดตั้งเขตปกครองตนเองฯ ตามข้อตกลงทริโปลี ค.ศ. 1976 รัฐบาลฟิลิปปินส์ ได้จัดให้มีการลงประชามติเรื่องการจัดตั้งเขตการปกครองตนเองในภาคใต้ของฟิลิปปินส์ (Autonomous Region in Muslim Mindanao-ARMM) ผลการลงประชามติ ปรากฏว่า ประชาชนส่วนใหญ่ในหลายพื้นที่ของมินดาเนา (ซึ่งเป็นชาวคริสเตียนที่อพยพมาจากเกาะลูซอนและเกาะวิสายาส์ตามนโยบายของรัฐบาล) ได้เลือกที่จะใช้รูปแบบการปกครองแบบเดิมที่ขึ้นกับรัฐบาลฟิลิปปินส์ มากกว่าการเป็นส่วนหนึ่งของ ARMM ตามข้อตกลงทริโปลี อันเป็นผลให้ ARMM ที่จัดตั้งขึ้นใน ค.ศ. 1996 มีพื้นที่ครอบคลุมเพียง 5 ใน 24 จังหวัดของมินดาเนา (ซึ่งประชาชนมุสลิมส่วนใหญ่ในพื้นเหล่านี้ ลงประชามติสนับสนุนการจัดตั้ง ARMM) ดังนั้น กลุ่ม MNLF จึงไม่พอใจที่รัฐบาลไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงทริโปลี (ซึ่งจะให้อำนาจปกครองตนเองเหนือ 13 ใน 24 จังหวัดของมินดาเนา) และก่อความไม่สงบมาอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ดี การเจรจาสันติภาพระหว่างรัฐบาลกับกลุ่มแบ่งแยกดินแดนต่างๆ ก็ดำเนินเรื่อยมา โดยเฉพาะกับกลุ่ม MILF (กลุ่มที่ใหญ่ที่สุด) ซึ่งได้เริ่มเจรจากับรัฐบาลครั้งแรกในปี ค.ศ. 2001 ในประเด็นเกี่ยวกับพื้นที่ที่ควรเป็นของชาวโมโร การฟื้นฟูและการพัฒนาพื้นที่ และการสร้างเสถียรภาพและความมั่นคง ทั้งนี้ โดยในปัจจุบัน การเจรจาอยู่ในภาวะการชะงักงันเนื่องจากทั้งสอง

□□□□□□□□□□.indd 28 3/29/11 10:40 AM

คณะผู้แทนไทยเข้าเยี่ยมชมและรับฟังบรรยายที่ สำนักงาน CCCH

ฝ่ายยังไม่หาข้อยุติได้ในประเด็นเกี่ยวกับ “ดินแดนบรรพบุรุษ” (Ancestral Domain) ที่ควรเป็นกรรมสิทธิ์แต่ดั้งเดิมของชาวโมโร ไม่ว่าจะเป็นแง่มุมเกี่ยวกับที่ตั้ง (territory) และการบริหารจัดการและใช้ประโยชน์จากธรรมชาติ (resources) รวมไปถึงรูปแบบในการปกครอง (governance)

การต่อสู้ที่ยาวนานระหว่างชาวโมโรกับเจ้าอาณานิคมสเปนและสหรัฐฯ เรื่อยมาจนถึงรัฐบาลฟิลิปปินส์ ได้ทำให้ประชาชนในจำนวนเป็นแสนๆ คน ต้องถูกสังหาร และอีกนับล้านคน จำต้องละทิ้งบ้านเรือนของตนเองเนื่องจากภาวะสงคราม แม้ว่าการต่อสู้จะเบาบางลงในปัจจุบัน อันเป็นผลมาจากการเจรจาสันติภาพ แต่ก็ยังไม่สามารถเรียกได้ว่าเป็นสันติภาพที่ยั่งยืน

□□□□□□□□□□.indd 29 3/29/11 10:40 AM

โครงการดูงานด้านการสร้างสันติภาพในภาคใต้ของฟิลิปปินส์

ในการเดินทางไปฟิลิปปินส์ครั้งนี้ ผมได้มีโอกาสสอบถามท่านทูตไทยประจำฟิลิปปินส์ (ฯพณฯ นายกุลกุมุท สิงหรา ณ อยุธยา เอกอัครราชทูต ณ กรุงมะนิลา) ถึงที่มาที่ไปของโครงการนี้ ท่านทูตจึงได้กรุณาให้ข้อมูลที่น่าสนใจ ดังนี้ครับ

"ก่อนที่ผมจะรับตำแหน่งเอกอัครราชทูต ณ กรุงมะนิลา ผมได้ศึกษารายละเอียดของประเทศฟิลิปปินส์ว่า มีแง่มุมใดที่สามารถทำประโยชน์ให้กับประเทศไทยได้บ้าง... ซึ่งนอกจากเรื่องการเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางการทูต การเมือง เศรษฐกิจและสังคมที่สถานทูตก็ได้ดำเนินการอย่างเต็มที่แล้ว ก็มีอีกสิ่งหนึ่งที่ผมเห็นว่าน่าจะเป็นประโยชน์ ก็คือ การแก้ไขปัญหาความมั่นคงของฟิลิปปินส์ ซึ่งปัญหาหลายๆ อย่างคล้ายกับไทย คือ มีปัญหาการกระทบกระทั่งกันระหว่างชาวมุสลิมฟิลิปปินส์ในมินดาเนากับทางการฟิลิปปินส์.....ทางการฟิลิปปินส์ ก็พยายามแก้ไขด้วยมาตรการต่างๆ ตั้งแต่การเจรจาไปจนถึงการใช้กำลังทหาร....เขาก็ผ่านมาหลายอย่างนะครับ ผมก็เลยอยากจะได้ประสบการณ์ตรงนี้จากฟิลิปปินส์..."

ด้วยแนวคิดข้างต้น โครงการเยือนฟิลิปปินส์ในครั้งนี้ จึงเกิดขึ้นเพื่อให้ผู้แทนของหน่วยงานไทย รับทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานการณ์ในพื้นที่ภาคใต้ของฟิลิปปินส์ และได้ศึกษาและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในประเด็นสำคัญๆ อาทิ นโยบายการแก้ไขปัญหา การพัฒนาและการฟื้นฟูพื้นที่ ทั้งนี้ เพื่อเปรียบเทียบความคล้ายคลึงของปัญหาในฟิลิปปินส์กับสิ่งที่เป็นปัญหาในภาคใต้ของไทย เปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของแนวปฏิบัติของฟิลิปปินส์ อันจะเป็นประโยชน์ในการนำมาปรับใช้กับแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

หรือพูดง่ายๆ ก็คือ โครงการนี้ คือการเปิดโอกาสให้ผู้แทนหน่วยงานของไทยได้ดูว่า "มีสิ่งใดที่ไทยควรจะเรียนรู้หรือไม่จากกระบวนการ

□□□□□□□□□□.indd 30 3/29/11 10:40 AM

คณะผู้แทนไทยรับฟังบรรยายสรุปด้านความมั่นคง (security Briefing)

สันติภาพของฟิลิปปินส์ หรือมีสิ่งใดที่ฟิลิปปินส์ทำพลาดไปที่ไทยไม่ควรนำเป็นเยี่ยงอย่าง"

ผู้แทนจากหน่วยงานของไทยที่ร่วมเดินทางไปศึกษาดูงานในครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้แทนระดับสูงและระดับปฏิบัติการจากหน่วยงานความมั่นคงของไทย อาทิ นายสมเกียรติ บุญชู ที่ปรึกษาด้านประสานกิจการความมั่นคง สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (ซึ่งเดินทางไปในฐานะหัวหน้าคณะ) และศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.) และผู้แทนจากหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ อาทิ รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้ตรวจราชการกระทรวงยุติธรรม ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ และรวมทั้งนักวิชาการด้านอิสลามศึกษาจากจุฬาลงกรณ์

□□□□□□□□□□.indd 31 3/29/11 10:40 AM

ออท. มอบของที่ระลึกให้กับ Maj. Carlos Sol. Jr

มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยมหิดล รวมๆ แล้วก็ประมาณ 20 ชีวิต

ตลอดสี่วันของการเยือน คณะฯ ได้พบกับที่ปรึกษาประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ด้านกระบวนการสันติภาพในมินดาเนา (นาง Teresita Quintos-Deles) ซึ่งได้เล่าให้ฟังโดยละเอียดถึงนโยบายของรัฐบาลชุดใหม่ของฟิลิปปินส์ภายใต้ประธานาธิบดี นอย นอย อาคีโน ที่ 3 (ซึ่งรับตำแหน่งเมื่อเดือนพฤษภาคม 2553) ที่จะใช้การเจรจาโดยสันติวิธีและการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน และผู้ว่าราชการเขตปกครองตนเองมุสลิมมินดาเนา (นาย Ansarudin Adiong) ซึ่งได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับที่มาที่ไป ขอบเขตอำนาจหน้าที่ และโครงสร้างการบริหารของเขตปกครองตนเองฯ ตลอดจนผู้บริหารของหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานคณะสังเกตการณ์การปฏิบัติตามข้อตกลงหยุดยิง (International Monitoring Team ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อติดตามผลการปฏิบัติตามข้อตกลง

□□□□□□□□□□.indd 32 3/29/11 10:40 AM

หยุดยิงระหว่างรัฐบาลกับกลุ่มแบ่งแยกดินแดน) และกองทัพบกของฟิลิปปินส์ โดยการพบปะกันนี้ มีขึ้นทั้งที่กรุงมะนิลา เมืองหลวงของฟิลิปปินส์ และที่เมืองโกตาบาโตทางตอนใต้ ซึ่งเป็นที่ตั้งของที่ทำการของผู้ว่าราชการเขตปกครองตนเองมุสลิมมินดาเนา

นอกจากเนื้อหาสาระต่างๆ ที่ได้รับจากการพบกับบุคคลต่างๆ แล้ว คณะผู้แทนไทยก็ได้รับการต้อนรับที่อบอุ่น โดยเฉพาะที่กองพลทหารราบที่ 6 ของกองทัพบกฟิลิปปินส์ ซึ่งได้ต้อนรับคณะผู้แทนไทยอย่างสมเกียรติ โดยการให้ทหารตั้งแถวเกียรติยศ และพลตรี แอนโทนี่ อัลคานทารา ผู้บัญชาการกองพลฯ นำท่านทูตเดินตรวจแถวกองทหารเกียรติยศด้วยครับ

ความเหมือนที่แตกต่าง

ประเด็นที่ผมอยากจะย้ำไว้ก่อน เพื่อป้องกันความเข้าใจผิดจากการอ่านบทความชิ้นนี้ คือ การเดินทางไปฟิลิปปินส์ครั้งนี้ มิได้เป็นเพราะรัฐบาลไทยมีนโยบายที่จะใช้รูปแบบการแก้ไขปัญหาในมินดาเนาของรัฐบาลฟิลิปปินส์ มาเป็นแบบอย่างของการจัดการกับปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยนะครับ

ดังที่ได้กล่าวไว้ในตอนต้น หากมองแบบผิวเผิน ปัญหาในภาคใต้ของฟิลิปปินส์กับไทย มีความคล้ายคลึงกันในหลายมิติ อาทิ คนในพื้นที่นับถือศาสนาที่แตกต่างกันกับคนส่วนใหญ่ของประเทศ มีสถานการณ์ความรุนแรงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจระหว่างพื้นที่ภาคใต้กับพื้นที่อื่นๆ ของประเทศ แต่หากพิจารณากันอย่างลึกซึ้งแล้ว ปัญหาในมินดาเนากับจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย มีความแตกต่างกันค่อนข้างมากครับ ไม่ว่าจะเป็นการที่ชาวโมโรในมินดาเนาเคยถูกใช้กำลังบังคับข่มขู่ให้ย้ายออกจากพื้นที่ของตนเองโดยกองกำลังติดอาวุธชาวคริสเตียน หรือการที่กลุ่มก่อการของฟิลิปปินส์มีการแสดงตัวอย่างชัดเจน

□□□□□□□□□□.indd 33 3/29/11 10:40 AM

และหลายกลุ่ม มีความเชื่อมโยงกับกลุ่มก่อการร้ายสากล ขณะที่ไทยไม่มีสถานการณ์เช่นนี้ และในตอนนี้ ไทยเองก็ได้ยึดมั่นในนโยบาย “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ในการจัดการกับปัญหาชายแดนภาคใต้ ซึ่งก็ได้รับการยอมรับจากหลายฝ่ายว่า เป็นก้าวเดินที่ถูกต้องแล้วครับ

ในการหารือกับผู้แทนของหน่วยงานความมั่นคงที่ได้ร่วมเดินทางไปในครั้งนี้ ผมได้รับทราบข้อประเมินในเบื้องต้นว่า **ลักษณะและความซับซ้อนของสถานการณ์ในภาคใต้ของทั้งสองประเทศ มีความแตกต่างกันมาก ซึ่งไม่อาจใช้นโยบายการแก้ไขปัญหาในลักษณะเดียวกันได้** อย่างไรก็ดี การเยือนฟิลิปปินส์ในครั้งนี้ ก็ได้ข้อมูลหลายอย่างที่เป็นประโยชน์ที่จะนำไปปรับใช้กับนโยบายการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยต่อไป ขณะที่ผู้แทนของหน่วยงานความมั่นคงอีกท่านหนึ่ง เห็นว่าประโยชน์สำคัญประการหนึ่งที่ได้จากการเยือนฟิลิปปินส์ครั้งนี้ คือ การ

□□□□□□□□□□.indd 34 3/29/11 10:40 AM

ได้มาเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ ฟิลิปปินส์ทำพลาดไป ซึ่งเราไม่ควรนำไปเป็นตัวอย่าง และต้องพยายามหาทางป้องกันไม่ให้ข้อผิดพลาดเหล่านั้นเกิดขึ้น

ก่อนเดินทางออกจากฟิลิปปินส์ ผมได้มีโอกาสสนทนากับท่านทูตกุลกุมุทอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งท่านได้ให้ข้อคิดที่น่าสนใจเกี่ยวกับการทำให้กระบวนการสันติภาพมีความยั่งยืนดังนี้ครับ

"..... กระบวนการสันติภาพ....ต้องเกิดจากการสร้างพื้นฐานของความเข้าใจที่ถูกต้อง ความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน ความเสียสละ และสิ่งที่สำคัญสูงสุด การให้อภัยต่อกันและกัน.....อะไรที่ผิดพลาดไปบ้าง หากเราเสียสละและให้อภัยซึ่งกันและกัน และมาเริ่มพัฒนาภาคใต้ของเราร่วมกัน ก็น่าจะเป็นประโยชน์ที่สุดครับ"

คุณโกศล สถิตธรรมจิตร
ปัจจุบันเป็น เลขานุการเอก
ประจำการอยู่ที่สถานกงสุลใหญ่
ณ นครหนานหนิง

□□□□□□□□□□.indd 35 3/29/11 10:40 AM

ประเทศไทยกับการจัดตั้งกลไกสำรองข้าวฉุกเฉินในระดับภูมิภาคแห่งแรกของโลก (The world's first functioning regional rice reserve mechanism)

● โดย ไพศาล หรูพาณิชย์กิจ[1]

[1] ปัจจุบันดำรงตำแหน่งนักการทูตชำนาญการ (ที่ปรึกษา) กองอาเซียน 2 กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ บทความนี้เป็นความเห็นของผู้เขียน โดยไม่จำเป็นต้องสะท้อนท่าทีของกระทรวงการต่างประเทศ

□□□□□□□□□.indd 36 3/29/11 10:42 AM

1. ความสำคัญของข้าวต่อความมั่นคงด้านอาหารในประเทศอาเซียน +3

ข้าวเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชาวเอเชียตะวันออก ในประเทศอาเซียน+3 (จีน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี) ข้าวเป็นอาหารหลักของประชากรส่วนใหญ่ ซึ่งมีจำนวนรวมกันประมาณ 1 ใน 3 ของประชากรโลก ประเทศอาเซียน+3 ยังเป็นทั้งประเทศผู้ผลิตและบริโภคข้าวรายสำคัญของโลก ในปี 2552 ประเทศอาเซียน+3 ผลิตข้าวได้เกือบ 2 ใน 3 ของการผลิตข้าวทั่วโลก โดยมี 4 ประเทศในอาเซียนเป็นประเทศผู้ส่งออกข้าวรายสำคัญ ได้แก่ ไทย เวียดนาม กัมพูชา และพม่า ซึ่งมีสัดส่วนการส่งออกข้าวรวมกันมากกว่าครึ่งหนึ่งของการส่งออกทั่วโลก[2] สำหรับประเทศ+3 จีนแม้จะเป็นประเทศที่ผลิตข้าวได้มากที่สุดในโลก ประมาณเกือบ 1 ใน 3 ของปริมาณการผลิตข้าวทั่วโลก แต่เนื่องจากจีนมีประชากรมากกว่า 1.3 พันล้านคน จีนจึงเป็นประเทศผู้นำเข้ามากกว่าส่งออก เช่นเดียวกับญี่ปุ่นและสาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งก็เป็นประเทศผู้นำเข้าข้าวเช่นกัน

2. ข้าวกับความมั่นคงด้านอาหาร

ข้าวแม้จะเป็นอาหารหลักของประชากรมากกว่าครึ่งของประชากรทั่วโลก แต่เป็นธัญพืชที่มีปริมาณการค้าในตลาดโลกค่อนข้างเบาบาง (thin

[2] ในปี 2553 การส่งออกข้าวทั่วโลก คาดว่าจะมีปริมาณเกือบ 30 ล้านตัน โดยประมาณร้อยละ 56 จะเป็นส่งออกจากอาเซียน ประเทศผู้ส่งออกข้าวที่สำคัญในอาเซียน ได้แก่ (1) ไทย ประมาณ 9 ล้านตัน (ร้อยละ 50) (2) เวียดนาม 5.5 ล้านตัน (ร้อยละ 31) (3) กัมพูชา 1.69 ล้านตัน (ร้อยละ 9.55) และ (4) พม่า 1.5 ล้านตัน (ร้อยละ 8.4) ประเทศสมาชิกอาเซียนที่เหลืออีก 6 ประเทศเป็นผู้นำเข้าข้าว ได้แก่ ฟิลิปปินส์นำเข้ามากที่สุด ประมาณ 2.4 ล้านตัน (ร้อยละ 60) รองลงมาได้แก่ มาเลเซีย 1.18 ล้านตัน (ร้อยละ 29) สิงคโปร์ 2.8 แสนตัน (ร้อยละ 6.86) อินโดนีเซีย 1.86 แสนตัน (ร้อยละ 4.57) และบรูไนฯ 3.32 หมื่นตัน (ร้อยละ 0.82)

□□□□□□□□□.indd 37 3/29/11 10:42 AM

trading) คือ ประมาณร้อยละ 5-6 ของปริมาณการผลิตข้าวทั่วโลก ดังนั้น ข้าวจึงเป็นสินค้าโภคภัณฑ์ที่มีความอ่อนไหวสูงและมีความเสี่ยงจากปัจจัยต่างๆ อาทิ ความแปรปรวนของดินฟ้าอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะเกิดเพิ่มขึ้นและรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ สาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งมาจากผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ดังนั้น การส่งเสริมความร่วมมือในภูมิภาคเพื่อรับมือกับความไม่แน่นอนดังกล่าว จึงเป็นสิ่งที่จำเป็น

ในปี 2552 วิกฤตข้าวได้อุบัติขึ้นภายหลังที่ประเทศผู้ส่งออกข้าวรายสำคัญได้ประกาศชะลอหรือระงับการส่งออกข้าวชั่วคราว เนื่องจากปัญหาการเก็บเกี่ยวในประเทศ ซึ่งส่งผลให้ราคาข้าวในตลาดโลกพุ่งสูงขึ้นเป็นประวัติการณ์ และได้ส่งผลให้เกิดความวุ่นวายทางการเมืองและสังคมในหลายประเทศ โดยเฉพาะในประเทศยากจนที่ต้องพึ่งพาการนำเข้าข้าว ในประเทศที่ร่ำรวย ก็มีประชาชนจำนวนไม่น้อยออกมาซื้อข้าวเพื่อกักตุนไว้ เนื่องจากเกรงว่าจะไม่มีข้าวให้บริโภค วิกฤตครั้งนั้นทำให้หลายประเทศซึ่งปกติแล้วจะนำเข้าข้าวเป็นหลัก หันมาให้ความสำคัญกับการผลิตข้าวเพื่อให้เพียงพอกับความต้องการในประเทศให้มากขึ้น แม้ว่าต้นทุนการผลิตจะสูงกว่าการนำเข้ามาก ทั้งนี้ เพื่อความมั่นคงทางอาหารของประเทศ ซึ่งไม่ส่งผลดีต่อการค้าข้าวปกติที่มีลักษณะค่อนข้างเบาบางอยู่แล้ว และยังเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างไม่มีประสิทธิภาพ

3. ความพยายามในการจัดตั้งระบบสำรองข้าวฉุกเฉินในภูมิภาค

เนื่องจากข้าวเป็นอาหารหลักของประชากรในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อาเซียนจึงได้ริเริ่มจัดทำระบบสำรองข้าวฉุกเฉินอาเซียน (ASEAN Emergency Rice Reserve-AERR) ขึ้นในปี 2522 แต่เป็นที่น่าเสียดายว่า ในช่วงกว่า 30 ปีที่ผ่านมา ไม่เคยมีการใช้ประโยชน์จากระบบสำรอง

□□□□□□□□□.indd 38 3/29/11 10:42 AM

ข้าวดังกล่าว ทั้งนี้ เนื่องจากปัจจัยหลายประการ โดยเฉพาะการขาดเงินทุนสนับสนุนการดำเนินกิจกรรม ต่อมาในปี 2545 ไทยและญี่ปุ่นได้ร่วมมือกันผลักดันโครงการนำร่องระบบสำรองข้าวฉุกเฉินเอเชียตะวันออก (East Asia Emergency Rice Reserve-EAERR) เพื่อทดลองระบบการสำรองข้าวในกรอบอาเซียน+3

EAERR ได้เริ่มดำเนินการเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2547 โดยมีกำหนดระยะเวลาดำเนินการ 3 ปี ภายใต้การผลักดันของไทยซึ่งทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการ และญี่ปุ่นซึ่งให้การสนับสนุนด้านการเงิน เนื่องจาก EAERR มีการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมจนเป็นที่พอใจของประเทศอาเซียน+3 ในปี 2548 ประเทศอาเซียน+3 จึงเห็นชอบให้ยกระดับโครงการนำ EAERR ให้เป็นกลไกถาวรภายใต้ชื่อระบบสำรองข้าวฉุกเฉินอาเซียน+3 (ASEAN

□□□□□□□□□.indd 39 3/29/11 10:42 AM

Plus Three Emergency Rice Reserve-APTERR) และได้มีการยกร่างความตกลงเพื่อจัดตั้ง APTERR

อย่างไรก็ดี เนื่องจากระบบสำรองข้าวเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงด้านอาหารของประเทศสมาชิก และการดำเนินการอาจมีผลกระทบต่อข้อผูกพันภายใต้องค์การการค้าโลก (World Trade Organization) การเจรจาจัดทำร่างความตกลงเพื่อจัดตั้ง APTERR จึงใช้เวลายาวนานกว่าที่คาด ทำให้ต้องมีการต่ออายุโครงการนำร่อง EAERR ถึง 3 ครั้ง เพื่อรอการจัดตั้ง APTERR อย่างเป็นทางการ ไทยในฐานะ “lead country” และผู้ประสานงานโครงการฯ จึงได้เสนอให้มีการดำเนินโครงการระบบสำรองข้าวในกรอบอาเซียน+3 ต่อไปภายใต้โครงการ APTERR Preparatory Stage เป็นการชั่วคราว เพื่อมิให้ระบบสำรองข้าวฉุกเฉินที่ได้มีการดำเนิน

□□□□□□□□□.indd 40 3/29/11 10:42 AM

การมาอย่างต่อเนื่องต้องสะดุดหยุดลง ภายหลังที่โครงการนำร่อง EAERR มีกำหนดจะสิ้นสุดโครงการลงในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2553

4. บทบาทของ APTERR ต่อความมั่นคงด้านอาหารในภูมิภาค

APTERR เป็นระบบสำรองข้าวที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหาร แก้ปัญหาการขาดแคลนอาหาร ความยากจน และเพิ่มเสถียรภาพด้านราคาสินค้าข้าว รวมทั้งเพื่อทดสอบระบบการซื้อขายล่วงหน้า การสำรองข้าวภายใต้ APTERR มีด้วยกัน 2 รูปแบบ คือ รูปแบบสัญญา (Earmarked Reserve) และรูปแบบการสำรองจริง (Physical Stock) การขอรับความช่วยเหลือภายใต้ APTERR สามารถกระทำได้ใน 3 โปรแกรม (Tier) ดังนี้

(1) โปรแกรมที่ 1 (Tier 1) เป็นการสำรองข้าวในรูปแบบสัญญา (Earmarked Reserve) ซึ่งนำมาใช้ได้ในยามฉุกเฉิน ตามเงื่อนไขการค้าเชิงพาณิชย์

(2) โปรแกรมที่ 2 (Tier 2) เป็นการสำรองข้าวในรูปแบบสัญญา (Earmarked Reserve) โดยเป็นการนำข้าวออกมาใช้ เมื่อเกิดภัยพิบัติหรือสถานการณ์ฉุกเฉิน ตามเงื่อนไขที่ผ่อนปรนกว่าโปรแกรมที่ 1 ในลักษณะ Soft Loan หรือการให้เปล่า (Grant) ทั้งนี้ รูปแบบการส่งมอบข้าว ราคา และการชำระเงิน ให้ขึ้นอยู่กับการเจรจาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ

(3) โปรแกรมที่ 3 (Tier 3) เป็นการสำรองข้าวในรูปแบบการสำรองจริง (Physical Stock) ที่ให้นำออกมาใช้ได้ตามเงื่อนไข เพื่อระงับความยากจนและหิวโหยในลักษณะของการบริจาคเป็นข้าวหรือในรูปของเงินก็ได้ และหากข้าวที่เก็บสำรองในกรณีนี้ ไม่ได้มีการนำออกมาใช้ภายใน 1 ปี จะต้องนำไปบริจาคภายใต้โครงการบรรเทาความยากจนใน

□□□□□□□□□.indd 41 3/29/11 10:42 AM

ประเทศสมาชิก

สำหรับการสำรองข้าวในรูปแบบสัญญา (Earmarked Reserve) ในช่วงเริ่มต้นของ APTERR ประเทศอาเซียน+3 ได้แสดงความจำนงที่จะสนับสนุนการสำรองข้าวในรูปแบบนี้ จำนวนทั้งสิ้น 787,000 แสนตัน จีนสนับสนุนมากที่สุด 300,000 แสนตัน ญี่ปุ่น 250,000 แสนตัน สาธารณรัฐเกาหลี 150,000 แสนตัน และอาเซียน 87,000 ตัน[3]

เงินทุนที่จะใช้สำหรับการดำเนินงานของ APTERR ในช่วงระยะเวลา 5 ปีแรก จะประกอบด้วยเงินทุนตั้งต้น (Endowment Fund) จำนวนประมาณ 4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ[4] และเงินสมทบเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายรายปีๆ ละประมาณ 3 แสนดอลลาร์สหรัฐ[5]

5. บทบาทของไทยในการจัดตั้ง APTERR

ไทยโดยความร่วมมือกับญี่ปุ่นได้ร่วมกันผลักดันให้มีการจัดตั้งระบบสำรองข้าวฉุกเฉินในกรอบอาเซียน+3 เนื่องจากเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อความมั่นคงด้านอาหารในภูมิภาคเอเชียตะวันออก ไทยในฐานะ “lead country” และผู้ประสานงาน EAERR ได้ให้การสนับสนุนด้านสถานที่แก่สำนักงานโครงการนำร่อง EAERR ซึ่งตั้งอยู่ที่อาคารสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ในบริเวณมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในขณะที่ญี่ปุ่นให้การ

---

[3] ไทย 15,000 ตัน เวียดนาม 14,000 ตัน พม่า 14,000 ตัน ฟิลิปปินส์ 12,000 ตัน อินโดนีเซีย 12,000 ตัน มาเลเซีย 6,000 ตัน สิงคโปร์ 5,000 ตัน ลาว 3,000 ตัน กัมพูชา 3,000 ตัน และบรูไนฯ 3,000 ตัน

[4] จีน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี สมทบประเทศละ 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ประเทศสมาชิกอาเซียน ประเทศละ 107,500 ดอลลาร์สหรัฐ ยกเว้น กัมพูชา ลาว และพม่า ประเทศละ 83,000 ดอลลาร์สหรัฐ

[5] จีน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี สมทบประเทศละ 75,000 ดอลลาร์สหรัฐ ประเทศสมาชิกอาเซียน ประเทศละ 8,000 ดอลลาร์สหรัฐ ยกเว้น กัมพูชา ลาว และพม่า ประเทศละ 6,000 ดอลลาร์สหรัฐ

□□□□□□□□□.indd 42 3/29/11 10:42 AM

สนับสนุนด้านการเงินแก่สำนักงานฯ และการดำเนินการภายใต้ EAERR ในฐานะสมาชิก EAERR ไทยได้บริจาคข้าวจำนวน 520 ตัน ให้กับฟิลิปปินส์ เพื่อช่วยบรรเทาความเดือดร้อนแก่ชาวฟิลิปปินส์ที่ประสบภัยจากพายุกิสนา (Ketsana) โดยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ได้ทำพิธีส่งมอบข้าวให้แก่นางกลอเรีย อาโรโย ประธานาธิบดีของฟิลิปปินส์ ในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน+3 ครั้งที่ 12 เมื่อวันที่ 24 ต.ค. 2552 ที่ชะอำ หัวหิน

ในช่วงที่ไทยรับหน้าที่เป็นประธานอาเซียนและเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสุดยอดอาเซียน+3 ไทยได้ผลักดันให้มีการออกแถลงการณ์ ชะอำ หัวหิน ว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน+3 ด้านความมั่นคงด้านอาหารและการพัฒนาพลังงานชีวภาพ (Cha-am Hua Hin Statement on ASEAN Plus Three Cooperation on Food Security and Bio-energy Development) ในการประชุมสุดยอดอาเซียน+3 ครั้งที่ 12 ที่ ชะอำ หัวหิน เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2552 เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านอาหารและพลังงานชีวภาพในกรอบอาเซียน+3 ซึ่งรวมถึงการจัดตั้ง APTERR

□□□□□□□□□.indd 43 3/29/11 10:42 AM

และการจัดทำยุทธศาสตร์ที่รอบด้านเกี่ยวกับการผลิตการบริโภคอาหาร และพลังงานชีวภาพอย่างยั่งยืนและมีบูรณาการ

นอกจากการผลักดันจัดตั้ง APTERR ไทยยังได้ผลักดันจัดตั้งโครงการนำร่อง ASEAN Food Security Information System (AFSIS) ซึ่งเป็นโครงการที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการส่งเสริมความมั่งคงด้านอาหาร โดยผ่านการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงด้านอาหาร ซึ่งจะวางรากฐานไปสู่การจัดทำเครือข่ายข้อมูลความมั่นคงด้านอาหารในภูมิภาค และการพัฒนาระบบข้อมูลการเตือนภัยล่วงหน้าและการคาดการณ์ทิศทางสินค้าโภคภัณฑ์ (commodity outlook) AFSIS ได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2546 และจะสิ้นสุดโครงการลงในปี 2555 ไทยมีความปรารถนาที่จะยกระดับโครงการนำร่อง AFSIS ให้เป็นกลไกถาวรภายใต้กรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงด้านอาหารอาเซียน+3 เนื่องจากเห็นว่าเป็นโครงการที่มีความสำคัญต่อการเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหารในภูมิภาค

6. แนวโน้มและทิศทางของความร่วมมือด้านความมั่นคงด้านอาหารในภูมิภาค

ในปัจจุบัน ภัยพิบัติทางธรรมชาติมีแนวโน้มที่จะเกิดบ่อยขึ้นและมีระดับความรุนแรงมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อระบบห่วงโซ่การผลิตอาหารในทุกภูมิภาค รวมทั้งเอเชียตะวันออก การจัดตั้ง APTERR จึงเป็นก้าวแรกที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงด้านอาหารในภูมิภาคเอเชียตะวันออก อย่างไรก็ดี ความร่วมมือภายใต้ APTERR ซึ่งเป็นระบบสำรองข้าวฉุกเฉิน และ AFSIS ซึ่งเป็นโครงการนำร่องเพื่อจัดทำฐานข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ยังอยู่ในขอบเขตที่ค่อนข้างจำกัด เพราะความมั่นคงด้านอาหารครอบคลุมไม่เฉพาะการเข้าถึงอาหารอย่างเพียงพอเท่านั้น แต่ยังรวมถึงความปลอดภัย

□□□□□□□□□.indd 44 3/29/11 10:42 AM

ด้านอาหาร (food safety) ด้วย ดังนั้น ในอนาคตจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาความร่วมมือให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของประเทศในภูมิภาค ทั้ง APTERR และ AFSIS ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรการความร่วมมือภายใต้ ASEAN Integrated Food Security Framework (AIFSF)

เป็นที่น่ายินดีว่า องค์การระหว่างประเทศ เช่น ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดียิ่งต่อการจัดตั้ง APTERR และเชื่อว่าองค์กรระหว่างประเทศอื่นๆ เช่น ธนาคารโลก ก็คงจะสนใจให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนแก่ APTERR เพื่อให้ APTERR สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ คาดว่า APTERR จะสามารถเริ่มดำเนินการได้อย่างเป็นทางการ ภายหลังที่มีการลงนามความตกลง APTERR ซึ่งน่าจะมีขึ้นในปี 2554

การจัดตั้งกลไกสำรองข้าวฉุกเฉินในเอเชียตะวันออก ซึ่งมีไทยร่วมกับประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ และประเทศ+3 (จีน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี) จัดทำขึ้น ถือเป็นต้นแบบที่ประเทศอาเซียน+3 สามารถถ่ายทอดประสบการณ์ให้แก่ประเทศในภูมิภาคอื่นๆ เช่น เอเชียใต้ซึ่งบริโภคข้าวเป็นอาหารหลักเช่นกัน นับเป็นการช่วยส่งเสริมให้มีความมั่นคงด้านอาหารในระดับภูมิภาคและระดับโลกมากยิ่งขึ้นด้วย

คุณไพศาล หรูพาณิชย์กิจ
ปัจจุบันเป็นนักการทูตชำนาญการ
สังกัดกองอาเซียน 2 กรมอาเซียน
กระทรวงการต่างประเทศ

□□□□□□□□□.indd 45 3/29/11 10:42 AM

MONEY (เงิน เงิน เงิน)

● โดย ทยทัต กาญจนพิพัฒน์กุล

Money.indd 46 3/29/11 10:43 AM

นับตั้งแต่วิกฤตการณ์ทางการเงินในสหรัฐอเมริกาและยุโรปเมื่อสามปีที่ผ่านมา ได้เกิดการตั้งคำถามขึ้นมากมายว่าเป็นไปได้อย่างไรที่มูลค่าการลงทุนทางการเงินมหาศาลจะสูญหายไปกับการล้มละลายของบริษัทวาณิชธนกิจขนาดใหญ่ไม่กี่แห่ง มูลค่าอัตราแลกเปลี่ยนของเงินสกุลหลักจะสามารถแกว่งตัวจนส่งผลกระทบต่อภาคการผลิตและการจ้างงานเป็นวงกว้างได้อย่างไร และรัฐบาลนานาชาติจะก่อสงครามสกุลเงินกันขึ้นมาเพียงเพราะตกลงกันเรื่องระบบการเงินระหว่างประเทศไม่ได้กระนั้นหรือ คำถามเหล่านี้ล้วนมีรากเหง้าอยู่ที่คำถามพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์ว่าเงินตราสกุลต่างๆ มีมูลค่าขึ้นมาได้อย่างไรแม้จะเป็นเพียงเศษกระดาษหรือเศษโลหะที่มิได้ให้ผลตอบแทนทางการเงินใดๆ ความจริงแล้วประเด็นนี้มิใช่เรื่องใหม่ และนักเศรษฐศาสตร์ได้ทำการศึกษาที่มาของมูลค่าเงินตรามาเนิ่นนานแล้ว บทความนี้จะรวบรวมและอธิบายที่มาของมูลค่าเงินตราโดยสังเขป

1. The Spell of Multilateralism

ปัจจุบันมีสกุลเงินที่ได้รับการบันทึกไว้โดยองค์การมาตรฐานสากล (ISO 4217) เป็นจำนวนทั้งสิ้น 170 สกุล หากนับรวมเงินสกุลอื่นๆ ที่ไม่ได้รับการบันทึกไว้แต่มีการใช้จ่ายอยู่จริงในชาติสมาชิกและผู้สังเกตการณ์ขององค์การสหประชาชาติ ตัวเลขจำนวนสกุลเงินสูงเกือบถึง 200 สกุล โดยทั่วไป สกุลเงินเหล่านี้ถูกตราขึ้นโดยรัฐบาลในรูปธนบัตรหรือเหรียญกษาปณ์ และได้รับการประกาศใช้ในดินแดนที่รัฐบาลนั้นๆ อ้างอำนาจอธิปไตย บางสกุลได้รับการยอมรับให้ชำระเงินได้ตามกฎหมายในพื้นที่ซึ่งรัฐบาลที่ตราเงินสกุลนั้นขึ้นมิได้อ้างอำนาจอธิปไตย แต่แนวปฏิบัตินี้มิได้เป็นที่แพร่หลาย โดยปกติ รัฐบาลเกือบทุกประเทศจะออกกฎหมายห้ามมิให้ประชาชนใช้จ่ายเงินที่รัฐบาลมิได้ตราขึ้น โดยมีข้อยกเว้นในบางกรณี

Money.indd 47 3/29/11 10:43 AM

สำหรับสกุลเงินที่สามารถแลกเปลี่ยนได้ง่ายและได้รับการยอมรับในตลาดเงินสากล อาทิ ดอลลาร์สหรัฐ หรือ ยูโร

การประกาศใช้สกุลเงินโดยอ้างอำนาจอธิปไตยเหนือเขตแดนที่รัฐบาลครอบครองนั้น มิได้มีที่มาจากแนวคิดด้านเศรษฐศาสตร์ แม้ในทฤษฎีด้านรัฐศาสตร์ก็มิได้กำหนดอย่างชัดเจนให้การตราและประกาศใช้สกุลเงินเป็นองค์ประกอบหนึ่งของรัฐ[1] สาเหตุหลักในการที่สกุลเงินถูกนำไปผูกไว้กับอำนาจอธิปไตย แม้จะมีบทบาทเพียงแค่เป็นเครื่องมือในการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้า น่าจะมีที่มาจากแนวคิดด้านนิติศาสตร์ว่าด้วยการชำระหนี้โดยถูกต้องตามกฎหมาย (Legal Tender) ซึ่งได้รับการยอมรับโดยแพร่หลาย ต่อเนื่องกันมายาวนาน จนธนบัตรหลายสกุลต้องพิมพ์ระบุเงื่อนไขนี้ไว้ ผลลัพธ์โดยตรงของแนวคิดดังกล่าว คือการสร้างอำนาจผูกขาดให้แก่รัฐบาลในการตราสกุลเงินและบังคับให้ประชาชนใช้สกุลเงินนั้นๆ[2] ประชาชนที่อยู่ภายใต้อธิปไตยของรัฐบาลนั้นไม่สามารถเลือกใช้สกุลเงินอื่นใดได้ในการทำธุรกิจ เงินของรัฐบาลเป็นเครื่องมือเดียวที่ใช้ในการค้าขายและชำระหนี้สินได้ ก่อให้เกิดเป็นทัศนคติขึ้นมาว่าเงินมีมูลค่าและแสดงถึงอำนาจอธิปไตย แม้จะเป็นแค่แผ่นกระดาษและเศษโลหะ

---

[1] องค์ประกอบของรัฐตาม customary international law อ้างอิงตามมาตรา 1 ของอนุสัญญา Montevideo Convention on the Rights and Duties of States ค.ศ. 1933 ซึ่งได้นิยามองค์ประกอบของรัฐไว้ 4 ส่วน ได้แก่ The state as a person of international law should possess the following qualifications: (a) a permanent population; (b) a defined territory; (c) government; and (d) capacity to enter into relations with the other states.

[2] ตามกฎหมายไทย พรบ. เงินตรา พ.ศ. 2501 มาตรา 9 ห้ามมิให้ผู้ใดทำ จำหน่าย ใช้หรือนำออกใช้ซึ่งวัตถุหรือเครื่องหมายใดๆ แทนเงินตรา ผู้ฝ่าฝืนมีโทษต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

Money.indd 48 3/29/11 10:43 AM

แนวคิดว่าเงินไม่มีมูลค่าโดยธรรมชาติ ซึ่งได้ถูกนำไปเป็นข้ออ้างในการที่รัฐบาลต้องรับบทบาทในการผูกขาดการผลิตเงิน ค้ำประกัน และบังคับให้ประชาชนใช้เพียงสกุลที่ตราออกให้ใช้ มีความเป็นไปได้ในทางเศรษฐศาสตร์เพียงกรณีเดียว ได้แก่ กรณีที่ตลาดการเงินได้รับการพัฒนาถึงจุดสูงสุด สามารถรองรับการซื้อขายแลกเปลี่ยนเพื่อป้องกันความเสี่ยงทุกชนิดที่อาจเกิดขึ้นได้ (complete markets) ตลาดลักษณะดังกล่าวมีเครื่องมือทางการเงินครบทุกประเภทให้เลือกใช้ ผู้ค้าสามารถซื้อขายตราสารชนิดต่างๆ เพื่อการออม กู้ แลกเปลี่ยนสินค้า และถ่ายโอนรายได้จากปีหนึ่งไปสู่อีกปีหนึ่งได้อย่างเสรี ไม่ว่าระบบเศรษฐกิจจะขยายตัวหรือชะลอตัว ดังนั้น ผู้ที่วางแผนการเงินได้อย่างเป็นระบบย่อมสามารถลดความเสี่ยงจากความผันผวนของระบบเศรษฐกิจมหภาค และควบคุมให้การบริโภคของตนสม่ำเสมอได้ทุกปี แม้ว่ารายได้จะผันแปรไปตามทิศทางของระบบเศรษฐกิจ โดยไม่จำเป็นต้องใช้เงินสด

ในระบบเช่นนี้ ทุกคนสามารถโอนเงินให้กันและกันตามอัตราตลาดได้ครบทุกมิติ (multilateral) เงินจึงไม่มีค่า และไม่มีประโยชน์ในการลดความเสี่ยงใดๆ เพราะนอกจากจะเป็นตราสารที่ไม่ให้ดอกเบี้ย และเสื่อมค่าลงไปตามอัตราเงินเฟ้อทั่วไปแล้ว ยังมีคุณสมบัติในการแลกเปลี่ยนแค่ในระดับทวิภาคี กล่าวคือ ใช้ได้ระหว่างคู่ค้าสองรายเป็นครั้งๆ ไป ตามแต่จะตกลงกัน ไม่จำเป็นต้องมีตลาดกลางหรือศูนย์ปริวรรตตราสารทางการเงิน ทำหน้าที่ในการคำนวณหักลบหนี้สินเพื่อกำหนดมูลค่าของเงินสด อย่างไรก็ตาม แม้ว่าในปัจจุบันจะไม่มีตลาดเงินใดในโลกที่พัฒนาจนมีคุณสมบัติเช่นนี้ ความเชื่อที่ว่าเงินไม่มีค่า หากไม่มีการใช้อำนาจผูกขาดของภาครัฐเข้ามาค้ำประกัน ก็ยังเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง

Money.indd 49 3/29/11 10:43 AM

www.shutterstock.com · 4976941

2. The Incompleteness of Value

ข้อเท็จจริงในด้านเศรษฐศาสตร์ในปัจจุบัน คือ เงินทุกสกุลมีคุณสมบัติเป็น Fiat Currency ใช้ได้ในการซื้อขายสินค้า/บริการ เก็บออม หรือนำไปแลกได้กับเงินสกุลอื่นในอัตราที่กำหนดโดยตลาดเงินระหว่างประเทศเท่านั้น ธนาคารกลางมิได้นำสินค้าหรือวัตถุมีค่าใดๆ มาเป็นเครื่องค้ำประกันมูลค่าของเงินที่พิมพ์ออกมาใช้[3] แนวคิดในด้านเศรษฐศาสตร์เพื่อวิเคราะห์หามูลค่าของเงินทางธรรมชาติของเงินสดที่รัฐบาลมิได้ค้ำประกันและไม่ได้บังคับให้ประชาชนใช้จ่ายจึงได้รับการพัฒนาขึ้น เพื่อใช้ทดแทน

[3] ค่าเสมอภาคของเงินบาท ซึ่งกำหนดสูตรสำหรับการตรึงค่าเงินบาทไว้กับทองคำและดอลลาร์สหรัฐ ได้รับการยกเลิกไปตั้งแต่การแก้ไข พรบ. เงินตรา เมื่อปี พ.ศ. 2521

Money.indd 50 3/29/11 10:43 AM

แนวคิดด้านนิติศาสตร์ว่าด้วยการชำระหนี้โดยถูกกฎหมาย ซึ่งได้สร้างอำนาจการผูกขาดให้รัฐควบคู่ไปกับหน้าที่ในการค้ำประกันเงินตรามาเป็นเวลานาน

ผลลัพธ์ของความพยายามดังกล่าวได้ทำให้เกิดมุมมองที่แตกต่างออกไปจากอดีตอย่างสำคัญ ค่าของเงินเกิดจากคุณสมบัติของเงินที่คู่ค้ายอมรับการชำระเงินนั้นๆ ในทันที และยอมรับชำระในอัตราที่มีเสถียรภาพในระดับหนึ่ง เงินจึงมีค่าโดยธรรมชาติ ไม่จำเป็นต้องมีการผูกขาดของรัฐและรัฐไม่จำเป็นต้องค้ำประกันใดๆ เพราะไม่มีตลาดการเงินใดในโลกที่มีตราสารหนี้ครบสมบูรณ์ทุกมิติตามที่กล่าวไว้ในข้อ 1 ดังนั้น ผู้ค้าทุกคนไม่มีเครื่องมือที่เหมาะสมเพียงพอ และยังจำเป็นต้องอาศัยเงินสดเป็นเครื่องมือในการถ่ายโอนทรัพย์สินจากปีหนึ่งไปสู่อีกปีหนึ่ง แม้ว่าเงินสดจะไม่ได้ช่วยลดความเสี่ยงจากความผันผวนของระบบเศรษฐกิจมหภาคได้ดีนัก ดังนั้น บทบาทของรัฐในการผูกขาดและค้ำประกันเงินจึงเป็นเพียงบริบทหนึ่งที่บังคับให้ระบบเศรษฐกิจมีตราสารทางการเงินไม่ครบทุกชนิด ซึ่งเป็นเงื่อนไขเบื้องต้นที่ทำให้เกิดค่าของเงินขึ้น แต่ในความเป็นจริงแล้วยังมีบริบทอื่นๆ อีกมากซึ่งทำให้ระบบการเงินไม่พัฒนาไปถึงระดับตลาดสมบูรณ์ ส่งผลให้เงินสดมีค่าโดยธรรมชาติ

นักเศรษฐศาสตร์ได้ค้นพบบริบทและแบบจำลองมากมายที่สอดคล้องเงื่อนไขเบื้องต้นในการทำให้เงินที่ไม่ได้รับการค้ำประกันเกิดมีมูลค่าขึ้นได้โดยกลไกตลาด บริบทที่สำคัญและเกิดขึ้นได้จริงในระบบเศรษฐกิจการเงินปัจจุบัน ได้แก่

2.1 การห้ามมิให้ประชาชนดำเนินธุรกรรมทางการเงินโดยใช้ตราสารอื่นใดนอกจากเงินที่รัฐบาลเป็นผู้นำออกใช้ หรือการอนุญาตให้ใช้ตราสารที่ภาคเอกชนจัดทำขึ้นควบคู่กันไปกับเงิน แต่อนุญาตให้ใช้ในปริมาณที่จำกัด ในบริบทเช่นนี้ หากรัฐบาลอนุญาตให้มีตราสารของภาค

Money.indd 51 3/29/11 10:43 AM

เอกชนมากขึ้น ค่าของเงินจะต่ำลง หากอนุญาตให้ภาคเอกชนออกตราสารได้ไม่จำกัดปริมาณ ระบบการเงินจะมีรูปแบบธนาคารเสรี (free banking) ซึ่งเงินไม่มีค่า ดังนั้น ในทางปฏิบัติ การออกตราสารหนี้โดยภาคเอกชนจึงถูกควบคุมโดยภาครัฐ

2.2 การชำระค่าสินค้าหรือบริการโดยใช้เงินได้เพียงวิธีเดียว (cash in advance) ภาคเอกชนอาจเป็นผู้กำหนดเงื่อนไขนี้ขึ้นเองสำหรับสินค้าหรือบริการที่มีลักษณะพิเศษ ซึ่งผู้ซื้อขายไม่ต้องการให้การชำระเงินถูกตรวจสอบได้ บริบทนี้เป็นการบังคับให้ผู้ซื้อสินค้าต้องถือเงินสดโดยตรง เพราะไม่มีตราสารอื่นให้เลือกใช้ได้ ก่อให้เกิดความต้องการถือเงินสดขึ้นในระบบเศรษฐกิจ แม้ว่าจำนวนสินค้าและบริการดังกล่าวจะเป็นสัดส่วนเล็กน้อยของเศรษฐกิจก็ตาม

2.3 การซื้อสินค้าและบริการโดยเครื่องมือทางการเงินชนิดต่างๆ มีต้นทุนในการทำธุรกรรมและอาจต้องใช้เวลาตรวจสอบความน่าเชื่อถือของผู้จ่ายเงิน ในขณะที่เงินสดมีต้นทุนต่ำและใช้ง่ายจ่ายคล่องกว่า บริบทนี้อาจลดความสำคัญลงในปัจจุบัน เนื่องจากมีเทคโนโลยีในการทำธุรกรรมทางการเงินใหม่ๆ เกิดขึ้นมากมาย เช่น บัตรเครดิต บัตรเดบิต บัตรเติมเงิน รวมทั้งการซื้อของทางอินเตอร์เน็ต อย่างไรก็ตาม วิธีการเหล่านี้ยังคงจำกัดอยู่เพียงกลุ่มผู้บริโภคสมัยใหม่ที่มีกำลังซื้อเท่านั้น

2.4 ตลาดมีผู้ต้องการกู้และผู้ให้กู้อยู่ห่างไกลกัน ทำธุรกรรมทางการเงินได้จำกัดเพราะติดต่อกันได้ไม่สะดวก หรืออาจพบกันเพียงครั้งเดียวแล้วต่างคนต่างไป (turnpike) ในบริบทนี้ ไม่มีผู้ใดยอมปล่อยกู้ หรือรับซื้อตราสารหนี้ใดๆ เพราะอาจตามทวงหนี้ไม่ได้ ดังนั้น วิธีเดียวที่ผู้มีรายได้ไม่พอบริโภคจะทำการกู้สินค้ามาบริโภคได้ คือ การนำเงินสดที่สะสมไว้ไปซื้อของจากผู้ที่ต้องการปล่อยกู้ เงินสดจึงมีค่าเพราะเป็นเครื่องมือเดียวที่สะสมไว้ใช้ในกรณีที่รายได้ไม่พอใช้ได้

Money.indd 52 3/29/11 10:43 AM

2.5 ตลาดประกอบขึ้นด้วยประชากรวัยทำงาน และวัยเกษียณอายุ (overlapping generations) ผู้ที่อยู่ในวัยทำงานมีรายได้ และต้องการออมเพื่อถ่ายโอนรายได้ส่วนหนึ่งไปใช้เมื่อถึงวัยเกษียณอายุ แต่ไม่สามารถให้กู้ผู้ที่เกษียณอายุแล้วได้ เพราะผู้ที่เกษียณอายุแล้วอาจอายุยืนยาวไม่พอที่จะรอคืนหนี้นั้นๆ ในอนาคต ดังนั้น เงินสดจึงมีค่าเพราะเป็นเครื่องมือเดียวในบริบทนี้ ที่ผู้อยู่ในวัยทำงานจำต้องสะสมไว้ใช้ซื้อของในอนาคต

3. The Sum We All Fears

มูลค่าของสินค้าโดยทั่วไปถูกกำหนดขึ้นจากอุปสงค์และอุปทานในรูปแบบของการประมูลแข่งขันเพื่อซื้อสินค้าหายากต่างๆ ไปตอบสนองความต้องการให้ได้มากที่สุด ซึ่งช่วยให้ทุกฝ่ายได้ประโยชน์ร่วมกันจากการจัดสรรทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น (positive sum game) แต่ใน

Money.indd 53 3/29/11 10:43 AM

กรณีของเงินตราซึ่งมิใช่สินค้าหายากและรัฐบาลจะพิมพ์เงินเพิ่มขึ้นเท่าใดก็ได้นั้น มูลค่าเกิดขึ้นจากบริบทหรือรูปแบบของตลาดการเงิน ซึ่งมีความแตกต่างกันได้หลากหลาย และภาครัฐมีบทบาทสำคัญในการกำหนดรูปแบบของตลาด ที่สำคัญที่สุด การที่เงินตราไม่มีทรัพย์สินแท้จริงค้ำประกันอยู่ส่งผลให้การทำกำไรในตลาดเงินมักเกิดขึ้นเมื่อผู้อื่นขาดทุนในจำนวนเดียวกัน (zero sum game) จึงเป็นการยากที่จะคาดหวังว่ารัฐบาลนานาชาติจะมีฉันทามติในเรื่องการจัดรูปแบบระบบการเงินระหว่างประเทศได้อย่างกว้างขวาง ครอบคลุม และยั่งยืน เพราะแม้แต่ระบบการค้าพหุภาคีซึ่งทุกฝ่ายมีผลประโยชน์ร่วมกันอย่างชัดแจ้งก็ยังไม่มีความคืบหน้าชัดเจน

คุณทยทัต กาญจนพิพัฒน์กุล
ปัจจุบันเป็นนักการทูตชำนาญการ
สังกัดกองอาเซียน 3 กรมอาเซียน
กระทรวงการต่างประเทศ

Money.indd 54 3/29/11 10:43 AM

หลากสีในฟินแลนด์
(version ที่ไม่เกี่ยวกับเสื้อหลากสี)

● โดย หทัยกานต์ ฤกษ์จำนง

□□□□□□□□.indd 55 3/29/11 10:44 AM

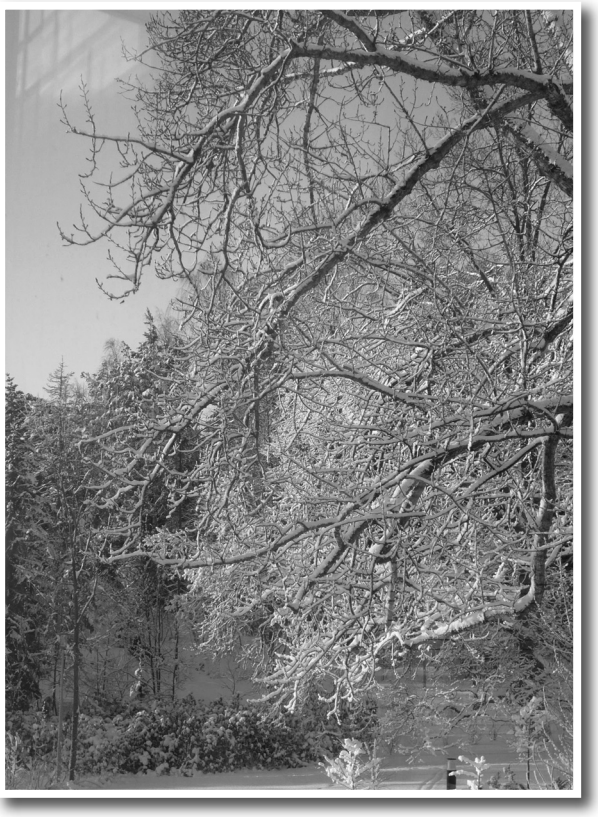
□□□□□□□□.indd 56 3/29/11 10:44 AM

ในยามที่เมืองไทยอันเป็นที่รักยิ่งของเรากำลังเผชิญอยู่กับวิกฤติสีสันที่เป็นเสมือนตัวแทนของความแตกต่างทางความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองของชาวไทยกว่า 60 ล้านคน ทำให้นึกย้อนไปถึงสีสันที่หลากหลายที่เห็นได้ในวาระต่างๆ ในรอบปีของฟินแลนด์ ซึ่งสีเหล่านั้นมิได้ มีวาระหรือนัยซ่อนเร้นใดๆ มีแต่ความตรงไปตรงมาและเป็นเรื่องที่อยากถ่ายทอดให้ได้รับรู้ถึงความหลากสีที่น่าสนใจเหล่านั้น ซึ่งหลายคนอาจนึกไม่ถึงคิดไม่ออกว่ามีแบบนี้แบบนั้นด้วยหรือ

สีสันที่หลากหลายที่ว่านั้น ไม่ได้มีเฉพาะสีเหลืองหรือสีแดง แต่ยังมีสีขาว สีดำ สีฟ้า สีเขียวที่ต่างมีอะไรดีและน่าสนใจในตัวเองเช่นเรื่องราวที่จะนำมาเล่าให้ได้อ่านเพลินๆ กันต่อไปนี้

ถ้าจะเริ่มจาก **สีขาว** ที่เราถือกันว่าเป็นสีแห่งความบริสุทธิ์นั้น ก็คงหนีไม่พ้นที่จะต้องกล่าวถึงฤดูหนาวอันหนาวเหน็บของฟินแลนด์ โดยเฉพาะในช่วงเดือนมกราคมถึงกุมภาพันธ์ ซึ่งถือเป็นช่วงเวลาที่หนาวยะเยือกที่สุดในรอบปีและทั่วทุกที่ต่างถูกปกคลุมไปด้วยปุยหิมะสีขาวนุ่มๆ ไม่ว่าจะมองไปทางไหนต่างขาวโพลนไปหมด อุณหภูมิทั่วไปอาจลดลงถึง -30 หรือ -40 องศาเซลเซียสในหลายส่วนของประเทศ ฤดูหนาวเป็นฤดูกาลที่ชาวฟินแลนด์ต่างพากันเบื่อหน่ายและพยายามหลีกหนีหากพอจะกระทำได้ ทั้งนี้ มิได้มีสาเหตุมาจากสภาพอากาศที่หนาวสุดขั้วหัวใจเท่านั้น แต่ยังเป็นเพราะความมืดมิดที่ปกคลุมไปทั่วและกินเวลายาวนานในแต่ละวัน จนทำให้ผู้คนต่างพากันรู้สึกหดหู่ วังเวงและขาดความกระปรี้กระเปร่า ส่งผลให้ผู้ที่ได้พบเจอชาวฟินแลนด์ในช่วงฤดูหนาวมีภาพและความรู้สึกต่อชาวฟินแลนด์ไปในเชิงไม่น่าคบหา เพราะต่างดูเย็นชา มึนตึง ด้วยปัจจัยทางธรรมชาติที่หลีกเลี่ยงไม่ได้นี้เอง ส่งผลให้ชาวฟินแลนด์จำนวนไม่น้อย หนีความหนาวเหน็บและความมืดมิดในประเทศตนไปพึ่งไออุ่นและแสงสว่างในต่างแดน รวมถึงการเดินทางไปพึ่งไอร้อนในเมืองไทย

□□□□□□□□.indd 57 3/29/11 10:43 AM

ซึ่งถือเป็นจุดหมายปลายทาง (ที่ห่างไกล) ที่ได้รับความนิยมสูงสุด โดยชาวฟินแลนด์ส่วนใหญ่นิยมท่องเที่ยวที่จังหวัดภูเก็ต กระบี่ พังงาหรือแม้แต่หัวหิน หลักฐานอันน่าเศร้าที่สะท้อนข้อเท็จจริงดังกล่าวก็คือ จำนวนเหยื่อผู้เคราะห์ร้ายจากเหตุภัยพิบัติสึนามิเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2547 ซึ่งมีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวฟินแลนด์ที่ตกเป็นเหยื่อของคลื่นยักษ์อยู่ในลำดับต้นๆ ถือเป็นโศกนาฏกรรมครั้งสำคัญในความรู้สึกของชาวฟินแลนด์ซึ่งมีประชากรทั้งประเทศเพียงประมาณแค่ 5,300,000 กว่าคน และต้องเผชิญกับการสูญเสียเพื่อนร่วมชาติเป็นจำนวนหลายร้อยคน

ก่อนจะเลยเถิดออกนอกเรื่องสีสันไปไกลกว่านี้ ขอย้อนกลับมายังสีขาวที่คงเดากันออกว่าคงหนีไม่พ้นที่จะต้องกล่าวถึงหิมะปุยขาวที่ปกคลุมไปทั่วทุกพื้นที่ยามฤดูหนาวมาเยือน จะว่าไปในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา ชาวฟินแลนด์เองรู้สึกถึงความเปลี่ยนแปลงของอากาศ โดยเฉพาะในฤดูหนาว ซึ่งเดิมทีเมื่อฤดูหนาวคืบคลานเข้ามาในแต่ละปี ชาวฟินแลนด์โดยเฉพาะเด็กๆ ต่างตั้งหน้าตั้งตารอที่จะเล่นหิมะหรือเล่นเลื่อน แต่ในระยะหลังๆ ชาวฟินแลนด์ต้องหันมานั่งลุ้นกันใจจดใจจ่อว่าเมื่อใดหิมะจึงจะตกแทนการ

□□□□□□□□.indd 58 3/29/11 10:43 AM

ตั้งหน้าตั้งตารอ โดยเฉพาะฟินแลนด์ในตอนล่าง บางปีฤดูหนาวผ่านไปเกือบครึ่งค่อน ก็ยังเฝ้าชะเง้อรอลุ้นให้หิมะตก บางครั้งใกล้จะถึงหรือผ่านพ้นเทศกาลคริสต์มาส ซึ่งเป็นช่วงแห่งการเฉลิมฉลองที่สำคัญและเป็นวันหยุดยาวของชาวตะวันตกโดยทั่วไป รวมถึงชาวฟินแลนด์ด้วย หิมะก็ยังไม่ตกให้ชื่นใจ ในระยะ 4 ปีที่ผ่านมานับตั้งแต่ปี 2548 ชาวฟินแลนด์ต่างต้องนั่งลุ้นกันให้หิมะตกในวันสำคัญดังกล่าว ซึ่งจะช่วยสร้างบรรยากาศให้การเฉลิมฉลองเทศกาลคริสต์มาสมีสีสันมากยิ่งขึ้น

แต่พลันที่หิมะตกหนักเพียงไม่กี่ชั่วโมง และอุณหภูมิลดต่ำลงกว่า -5 องศาเซลเซียส ก็สามารถทำให้เมืองทั้งเมืองกลายเป็นเมืองไอศกรีมที่ขาวโพลนดูสวยงามแปลกตาไปอีกแบบ ภาพหนึ่งที่ได้เห็นและยังจำได้ตราบจนทุกวันนี้ คือ ภาพของรถยนต์ที่จอดตามข้างทางและถูกปกคลุมด้วยหิมะปุยขาวหนาขนาดมองไม่เห็นตัวถังรถในใจกลางกรุงเฮลซิงกิ ดูแล้วเหมือนตุ่มดอกเห็ดที่ขึ้นเรียงรายเป็นทิวแถว ดูแปลกตามากสำหรับคนที่

□□□□□□□□.indd 59 3/29/11 10:43 AM

มาจากประเทศที่ไม่เคยมีหิมะตก สำหรับคนทั่วไปที่ได้เห็นและเพียงเดินผ่านไปผ่านมาคงไม่ได้คิดอะไรมาก แต่สำหรับเจ้าของรถแล้ว เมื่อได้เห็นรถของตัวเองอยู่ภายใต้กองหิมะที่หนาขนาดเช่นนั้น คงนึกถึงชะตากรรมของตน ในอันที่จะต้องกวาดหิมะที่แสนจะหนาออกจากรถของตน เพื่อให้สามารถขับไปได้ มิเพียงเท่านั้น ในบางครั้ง ยังต้องเสียเวลากวาดหิมะที่กองขวางทางอยู่ มิเช่นนั้น ก็คงไม่สามารถขับรถออกจากจุดที่จอดอยู่ได้ เบ็ดเสร็จกว่าจะนำรถออกมาได้อาจใช้เวลาไม่ต่ำกว่า 1 ชั่วโมง ทั้งๆ ที่อากาศหนาวเหน็บเช่นนั้นเจ้าของรถอาจได้เหงื่อจากภารกิจในการกู้รถตนเองออกจากกองหิมะสูงพะเนิน เป็นที่รู้กันว่า พอฤดูหนาวมาเยือน อุปกรณ์สำคัญที่ต้องมีติดรถไว้ คือ อุปกรณ์กวาดหิมะบนรถและพลั่วสำหรับกวาดหิมะบนถนนกรณีกีดขวางทางที่รถจะต้องวิ่ง หากใครลืมของสำคัญ 2 ชิ้นนี้ คงต้องเตรียมใจที่จะหาทางกลับบ้านหรือไปไหนมาไหนด้วยวิธีอื่น ไม่ว่าจะเป็นรถโดยสารประจำทาง รถราง รถไฟใต้ดิน รถไฟ

□□□□□□□□.indd 60 3/29/11 10:43 AM

หรือแม้กระทั่งโบกรถผู้ที่มีจิตอาสา หรืออาจถึงขั้นต้องใช้กำลังขาของตัวเองเดินคอตกไปยังจุดหมายปลายทาง.....อนิจจัง

ไม่เพียงแต่หิมะจะปกคลุมส่วนที่เป็นเมืองเท่านั้น ทะเลบอลติกหรือทะเลสาบที่มีมากกว่า 187,888 แห่งในฟินแลนด์ก็อาจกลายเป็นน้ำแข็งและถูกปกคลุมด้วยหิมะจนขาวโพลนไม่รู้ส่วนไหนเป็นทะเล ส่วนไหนเป็นพื้นดิน นอกจากคนที่คุ้นเคยพื้นที่ เมื่อพูดถึงปรากฏการณ์ที่ทะเลหรือทะเลสาบกลายเป็นน้ำแข็งนั้น คงเกิดในไม่กี่ประเทศ ส่วนใหญ่ก็คงเป็นประเทศที่อยู่ใกล้หรือบนขั้วโลก ในกรณีของฟินแลนด์นั้น ถือเป็นเรื่องปกติที่ในช่วงกลางของฤดูหนาวเกือบทุกปี ทะเลและทะเลสาบจะกลายเป็นน้ำแข็งจนผู้คนสามารถทำกิจกรรมโลดโผนต่างๆ บนพื้นน้ำแข็งได้อย่างสนุกสนานและเพลิดเพลิน ถึงแม้ว่าลึกลงไปใต้นั้นประมาณซัก 50-70 เซนติเมตรจะยังคงมีกระแสน้ำทะเลหรือน้ำทะเลสาบตามปกติ กิจกรรมโลดโผนที่ว่านั้นมีทั้งการขับรถยนตร์บนพื้นน้ำแข็งเหนือทะเลหรือทะเลสาบโดยไม่หวาดหวั่นหรือหวั่นเกรงว่าอาจวิ่งไปบนจุดที่น้ำแข็งอ่อนตัวลงและจมลง สำหรับการขับรถบนพื้นน้ำแข็งนั้นมีทั้งแบบขับไปเรื่อยๆ สร้างความระทึก และขับด้วยความเร็วพร้อมกลับรถกระทันหัน ประการหลังนี้ดูจะสร้างทั้งความระทึกและความหวาดกลัวให้แก่ทั้งผู้ขับ ผู้โดยสาร และผู้คนที่เฝ้ารอชม ส่วนใหญ่แล้ว ผู้ที่ชอบกิจกรรมโลดโผนเช่นนี้มักเป็นชายหนุ่มวัยคะนองที่ชอบความเสี่ยงและเร้าใจ นอกจากนี้ ยังมีการเล่นสกีบนพื้นราบ (Cross-country skiing) และการเล่นเสก็ตที่เห็นได้ทั่วไป โดยมีความโลดโผนตรงที่ต้องเคลื่อนที่ไปบนพื้นน้ำแข็งตามธรรมชาติที่มีความขรุขระเป็นหลุมเป็นบ่อ ผู้ที่ไม่ระวังอาจเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย สำหรับในช่วงฤดูหนาวนี้ การรับคนไข้ที่ประสบอุบัติเหตุจากการทำกิจกรรมฤดูหนาวเป็นเรื่องปกติสำหรับบุคลากรทางการแพทย์ บางรายมาพร้อมกับข้อมือซ้น ข้อศอกเคลื่อน ข้อเท้าแพลง กระดูกแขนขาหัก ซึ่งก็ต้องทั้งปฐมพยาบาลและ

□□□□□□□□.indd 61 3/29/11 10:43 AM

รักษากันไปตามอาการ เบาบ้างหนักบ้าง

เกร็ดอีกเรื่องที่น่าสนใจอันสืบเนื่องมาจากฤดูหนาวซึ่งหลายคนอาจนึกไม่ถึง นั่นก็คือ ภัยจากความชื้นที่มือหากต้องสัมผัสกับพื้นผิวของวัสดุ โดยเฉพาะโลหะที่มีน้ำแข็งเกาะอยู่ ซึ่งจะส่งผลให้มือยึดติดกับวัสดุที่จับและผิวหรือเนื้ออาจถลอกได้ หลายท่านอาจงงกับเรื่องนี้ จะว่าไปแล้วหากเปรียบเทียบให้เข้าใจง่ายๆ คงต้องลองให้ท่านจับน้ำแข็งในขณะที่มือชื้นหรือเปียก ผลก็คือว่า น้ำแข็งจะติดกับมือท่าน ฉันใดฉันนั้น ในฤดูหนาวที่คนฟินแลนด์ส่วนใหญ่ต้องใส่ถุงมือกันหนาว หลายคนมีเหงื่อออกที่มือและหากบังเอิญเผลอถอดถุงมือเพื่อเปิดประตูรั้วเข้าบ้าน หรือเปิดประตูรถ ฯลฯ ซึ่งมักมีน้ำแข็งเกาะอยู่ยามที่หิมะละลาย อุณหภูมิลดกลายสภาพเป็นน้ำแข็ง ผลก็คือ มือสัมผัสโดยตรงกับพื้นผิวของสิ่งที่จับ และยึดติดครั้นจะดึงมือออกก็มีอาการเจ็บแสบๆ พลันที่ดึงให้มือหลุดออกมา หนังหุ้มเนื้อและบางครั้งเนื้อก็หลุดติดมาด้วย จึงถือเป็นภัยใกล้ตัวที่มองข้ามไม่ได้จริงๆ

จากสีขาวของปุยหิมะที่ตามมาด้วยเรื่องเล่าหลากสาระ ขอพาไปเพลิดเพลินกับ **สีแดง** ซึ่งเป็นสีที่เห็นได้อย่างโดดเด่นในช่วงของฤดูหนาวเช่นกัน สีแดงที่ว่าคงจะเป็นสีอะไรไปไม่ได้ นอกจากสีที่เกี่ยวเนื่องกับเทศกาลคริสต์มาส ซึ่งตรงกับวันที่ 25 ธันวาคม ของทุกปี แน่นอนที่สุดสีแดงที่เห็นและถือเป็นสัญลักษณ์ของเทศกาลคริสต์มาส นั่นก็คือ ชุดของคุณลุงซานตาคลอส ที่เป็นที่ชื่นชอบของเด็กๆ ทั่วไปนั่นเอง รวมถึงสีแดงของเครื่องประดับตกแต่งอาคารที่ร้านรวงต่างๆ นำกันมาใช้สร้างสีสันและบรรยากาศแห่งการเฉลิมฉลองให้แก่ร้านตน รวมถึงแฟชั่นสีแดง ที่ออกมาล่วงหน้าก่อนเทศกาลซักประมาณ 1 เดือนสำหรับทั้งชาย หญิง และเด็ก ถือได้ว่าในช่วงตั้งแต่ต้นเดือนธันวาคมเป็นต้นไป นอกจากสีขาวโพลนของหิมะที่บางปีก็มีให้เห็นก่อนเทศกาลคริสต์มาส สีแดงถือเป็นสีที่สร้าง

□□□□□□□□.indd 62 3/29/11 10:43 AM

ความมีสีสันและความมีชีวิตชีวาให้แก่ชาวฟินแลนด์ที่อยู่กับความมืดได้ไม่น้อย ในส่วนของผู้คนก็ต่างพากันหันมาแต่งกายด้วยสีแดง ทั้งเด็กเล็ก เด็กโต ผู้ใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นการใส่เสื้อกันหนาวสีแดง สวมรองเท้าสีแดง พันผ้าพันคอสีแดง สวมหมวกถุงมือสีแดง หิ้วกระเป๋าสีแดง จนทำให้บรรยากาศของความซึมเซาในฤดูหนาวดูคึกคักขึ้นมาได้มากทีเดียว

เมื่อพูดถึงเทศกาลคริสต์มาส ทุกปีที่กลางกรุงเฮลซิงกิ เมืองหลวงของฟินแลนด์บริเวณถนนคนเดินที่มีเพียงรถรางวิ่งผ่านได้เท่านั้นที่มีชื่อว่า “Aleksanterinkatu” ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “ถนนอเล็กซานเดอร์” จะมีขบวนพาเหรดของคุณลุงซานตาคลอส พร้อมด้วยเหล่าบรรดาผู้ติดตามที่พากันแต่งกายกันอย่างสวยงามน่าดู ร่วมขบวนแห่กันไปรอบๆ บริเวณถนนคนเดินดังกล่าว สองข้างทางจะมีผู้คนทั้งชาวฟินนิชและชาวต่างชาติรอชมขบวนพาเหรดดังกล่าว

□□□□□□□□.indd 63 3/29/11 10:43 AM

โดยเฉพาะเด็กๆ ทั้งเด็กเล็กที่นั่งคอยชะเง้ออยู่ในรถเข็นและเด็กโตที่ยืนเรียงรายอยู่แถวหน้า เมื่อขบวนพาเหรดเริ่มเมื่อใด ถือเป็นการเริ่มต้นของเทศกาลแห่งการเฉลิมฉลองอย่างเป็นทางการ และถือเป็นโอกาสที่กรุงเฮลซิงกิจะเริ่มเปิดดวงไฟต่างๆ ที่ติดรอบเมืองเพื่อสร้างสีสันและความสว่างไสวให้แก่ใจกลางกรุงเฮลซิงกิ สำหรับขบวนพาเหรดที่ว่านั้นจัดขึ้นโดยสำนักงานกรุงเฮลซิงกินั่นเอง

อีกเรื่องหนึ่งที่ต้องพูดถึง คือ การเฉลิมฉลองเทศกาลคริสต์มาสของชาวฟินนิช ซึ่งก็คงไม่ได้แตกต่างไปจากชาวยุโรปอื่นๆ เท่าใดนัก

ชาวฟินนิชเริ่มต้นทำกิจกรรมในช่วงเทศกาลแห่งการเฉลิมฉลองล่วงหน้า 1 วัน กล่าวคือ ในวันที่ 23 ธันวาคม โดยสมาชิกในครอบครัวจะช่วยกันทำความสะอาดบ้านเรือนที่อยู่อาศัย เตรียมจัดแต่งบ้านด้วยการประดับประดาไฟต่างๆ ทั้งในและนอกบ้าน ตกแต่งต้นคริสต์มาส และที่ขาดไม่ได้คือ การเตรียมอาหารจานพิเศษสุดสำหรับการเฉลิมฉลอง อาหารจานเด็ดที่ว่านั้นถือเป็นอาหารที่รับประทานกันในวันคริสต์มาส (Chirstmas Eve ซึ่งตรงกับวันที่ 24 ธันวาคม) มาแต่อดีตกาล ถือเป็นประเพณีกันไปแล้วก็ว่าได้ อาหารที่ว่า คือ แฮมอบ Rutabaga Casserole สลัดรูทบีท นอกจากนั้น อาจมีผักตุ๋น ตับตุ๋น และตับบด รวมถึงปลาแซลมอนรมควัน ไข่ปลาและอาหารที่ประกอบจากปลาเฮอริ่ง หากครอบครัวใดขาดอาหารจานพิเศษสุด 3 อย่างที่ว่า ก็ถือได้ว่าการเฉลิมฉลอง

□□□□□□□□.indd 64 3/29/11 10:43 AM

ในปีนั้นไม่สมบูรณ์ ส่วนเครื่องดื่มนั้นอาจเป็นไวน์ที่ผสมหรือไม่ผสมแอลกอฮอล์ก็ได้ ในวันนี้ สมาชิกในครอบครัวและเพื่อนสนิทของครอบครัวจะมารวมตัวกันเพื่อเฉลิมฉลองเทศกาลสำคัญยิ่งแห่งปี ถือเป็นเทศกาลแห่งความรื่นเริง สุขสันต์ สนุกสนานอย่างแท้จริง

นอกจากความสุขที่จะได้รับจากการลิ้มรสอาหารจานพิเศษที่มีเพียงปีละครั้งแล้ว สิ่งที่ทุกคนรอคอยอีกเรื่องหนึ่ง คือ การแลกเปลี่ยนของขวัญสำหรับเทศกาลคริสต์มาสกันภายในครอบครัวอย่างทั่วถึง เรื่องนี้ได้รับการบอกเล่าโดยตรงจากชาวฟินนิชเอง เดิมทีเคยข้องใจอยู่ว่า เหตุใดในช่วงเทศกาลคริสต์มาส ผู้คนในกรุงเฮลซิงกิจึงพากันแห่ซื้อของกันมากเป็นพิเศษในช่วงก่อนเทศกาลคริสต์มาส ความสงสัยหายไปโดยสิ้นเชิงเมื่อรู้ว่าเป็นประเพณีที่ถือปฏิบัติกันในครอบครัวชาวฟินแลนด์ทั่วไปที่สมาชิกในครอบครัวแต่ละคนจะต้องไปเสาะแสวงหาของขวัญเพื่อมามอบให้กันและกันในวันฉลองคริสต์มาส ซึ่งจะมีการรวมตัวของสมาชิกในครอบครัวทุกคนเพื่อร่วมรับประทานอาหารค่ำในคืนวันที่ 24 ธันวาคม หลังอิ่มอร่อยกับอาหารจานพิเศษสำหรับวันพิเศษเช่นนี้ ก็จะมีการแลกเปลี่ยนของขวัญกันอย่างสนุนสนาน ต่างคนต่างตื่นเต้นที่จะได้แกะห่อของขวัญที่ได้รับ บางครอบครัวที่มีสมาชิกจำนวนมาก โดยเฉพาะที่มากกว่า 10 คนขึ้นไป คงเหนื่อยไม่น้อยกับการหาของขวัญมากกว่า 10 ชิ้น .....คิดแล้วเหนื่อยแทนจัง

ภายหลังเทศกาลคริสต์มาสผ่านพ้นไป มีเรื่องน่าตื่นเต้นอีกเรื่องสำหรับนักช้อปทั้งหลายที่อยู่โยงกับบ้าน ไม่ได้เดินทางไปฉลองเทศกาลไกลบ้าน นั่นคือ วันเปิดทำการวันแรกหลังจากวันหยุดเทศกาลคริสต์มาส ซึ่งโดยทั่วไปมักจะเป็นวันที่ 26 ธันวาคม เป็นที่รู้กันว่า ร้านรวงต่างๆ ทุกร้านจะพากันยกโขยงลดราคาสินค้าที่มีในร้านทั้งหมด อย่างน้อยก็ร้อยละ 50 ดังนั้น ในวันนี้จึงเป็นวันที่เจ้าแม่/เจ้าพ่อมือช้อปทั้งหลายต่างเล็งกันไว้และ

□□□□□□□□.indd 65 3/29/11 10:43 AM

ไม่พลาดที่จะไปช้อปในวันแรกๆ เพื่อให้ได้สินค้าที่หมายตาไว้ (แต่ในราคาถูกกว่าครึ่งหรือกว่านั้น) การลดแหลกแจกสะบั้นเช่นนี้ จะมีไปเรื่อยๆ จนกว่าสินค้ารุ่นเก่าจะหมดไป และราคาก็จะลดลงไปเรื่อยๆ จนบางครั้งผู้ซื้อรู้สึกเหมือนได้สินค้าฟรี ในขณะเดียวกัน ร้านรวงต่างๆ ก็เริ่มทยอยนำสินค้ารุ่นใหม่เข้ามาวางขาย ใครที่มัวแต่รอช้า อาจพลาดสินค้าดีๆ แต่ก็มีอีกหลายคนที่รอให้สินค้าลดราคามากๆ บางครั้งถึงร้อยละ 90 ประหนึ่งเหมือนได้ของฟรีจริงๆ

หมดจากสีแดงแห่งเทศกาลคริสต์มาส ขอต่อไปที่ **สีเทาดำ** ซึ่งตามสัญชาตญาณของมนุษย์เราทั่วไป คงเป็นสีที่ไม่ค่อยเป็นที่พึงปรารถนาเท่าใดนัก แต่สีเทาดำที่จะขอพูดถึงนั้น มิได้มีอะไรน่ารังเกียจเดียดฉันท์หรือเป็นอันตรายแต่อย่างใด แต่ก็เป็นอีกหนึ่งสีสันที่สามารถเห็นได้เป็นปกติวิสัยในฟินแลนด์ในช่วงของฤดูหนาวเช่นกัน สีเทาดำที่นึกถึงประการแรกนั่นก็คือ ความมืดมิดในช่วงเวลากลางคืนที่ยาวกว่าเวลากลางวันมาก และบรรยากาศของความอึมครึมในช่วงเวลากลางวันที่แทบจะไม่มีแสงส่องลงมาจากพระอาทิตย์เลย สภาพดังกล่าวไม่เป็นที่ปรารถนาเลยของชาวฟินแลนด์ ดังได้เกริ่นไปแล้วในช่วงแรก ในช่วงฤดูกาลแห่งความมืด

□□□□□□□□.indd 66 3/29/11 10:43 AM

มิดและหนาวเหน็บนี้ ผู้คนส่วนใหญ่ก็มักแต่งกายด้วยสีทึบ ไม่ว่าจะเป็นสีดำที่ค่อนข้างเป็นสากล สีเทาเข้ม สีกรมท่า ซึ่งทำให้บรรยากาศโดยทั่วไปยิ่งดูขรึมเข้าไปใหญ่ นอกจากนี้ สิ่งที่เป็นสีเทาดำที่สามารถเห็นได้โดยทั่วไป นั่นคือ ปุยหิมะหรือก้อนหิมะที่เปลี่ยนสีจากสีขาวบริสุทธิ์ไปเป็นสีเทาดำ แลดูสกปรก ไม่เจริญหูเจริญตาเฉกเช่นหิมะตอนตกเป็นปุยใหม่ๆ แต่หิมะที่สกปรกนี้ก็เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ บางครั้งหิมะสีขุ่นเทาเช่นนี้ก็อยู่สร้างความไม่งดงามให้แก่กรุงเฮลซิงกิได้เป็นสัปดาห์เหมือนกัน จนกว่าอุณหภูมิจะสูงขึ้นถึงประมาณมากกว่า 5 องศาขึ้นไป ซึ่งจะส่งผลให้ปุยหิมะหรือก้อนน้ำแข็งละลายไปพร้อมกับคราบความสกปรกต่างๆ

สีเหลือง เป็นอีกสีที่เป็นที่คุ้นตาของชาวฟินนิชทั่วไป สีเหลืองแรกที่จะพูดถึงเกี่ยวข้องกับฤดูกาลโดยตรง นั่นคือ ฤดูกาลแห่งการร่วงโรยของใบไม้ หรือฤดูใบไม้ร่วงนั่นเอง ต้นไม้ที่เคยมีใบไม้สีเขียวขจีจะค่อยๆ เปลี่ยนสีจนในที่สุดกลายเป็นสีเหลืองออกน้ำตาล และร่วงลงบนพื้นดิน ในที่สุด จนต้นไม้โกร๋นไม่มีใบเหลือซักใบ นั่นเป็นสัญญาณแห่งการคืบคลานเข้าสู่ฤดูหนาวที่จะมาถึง ต้นไม้ที่ขึ้นเป็นทิวแถวมากมายในประเทศฟินแลนด์

□□□□□□□□.indd 67 3/29/11 10:43 AM

ต่างพากันเปลี่ยนสีในเฉดที่ต่างกันไป บางต้นเหลืองมาก บางต้นเหลืองน้อย ทำให้แลดูสวยงามไม่น้อยสำหรับผู้ไม่เคยพบเห็น แต่สำหรับชาวฟินนิชแล้ว ความสวยงามดังกล่าวก็เป็นเหมือนเครื่องเตือนใจว่าอีกไม่ช้าไม่นาน ลมหนาวจะพัดผ่านมาให้ได้หนาวเหน็บกันอีกแล้ว

สีเหลืองที่นึกถึงอีกเรื่องหนึ่งที่เป็นเสมือนกิจวัตรประจำปีของชาวฟินนิชไปแล้วนั่นก็คือ กิจกรรมลดกระหน่ำของห้างสรรพสินค้าชั้นนำอันดับหนึ่งของฟินแลนด์ที่มีชื่อว่า “Stockmann” ห้างสรรพสินค้าที่ว่านี้จะเทียบไปแล้วก็คงเหมือนห้างสรรพสินค้า “Harrods” ของอังกฤษ สำหรับเมืองไทยเราอาจเทียบได้กับ “Central” โดยเฉพาะสาขาชิดลม (ต้องออกตัวว่ามิได้เป็นการโฆษณาให้แก่ห้างสรรพสินค้าดังกล่าว โดยได้รับผลตอบแทนใดๆ ทั้งสิ้น) ซึ่งต่างเป็นห้างสรรพสินค้าที่นำสินค้าคุณภาพสูงมาจำหน่าย และแน่นอนราคาก็ย่อมสูงตามคุณภาพไปด้วย ในแต่ละปี “Stockmann” จะจัดเทศกาลลดกระหน่ำปีละ 2 ครั้ง ในราวเดือนมีนาคมครั้งหนึ่ง และในราวเดือนตุลาคมอีกครั้งหนึ่ง ในแต่ละครั้ง ใช้เวลา 5 วัน ในช่วงเวลาลดกระหน่ำดังกล่าว ชาวต่างชาติที่ได้มีโอกาสไปเยือนฟินแลนด์ในช่วงนั้นอาจประหลาดใจที่ได้เห็นผู้คนหอบหิ้วถุงสีเหลืองกันทั่วเมืองจนกลายเป็นสัญลักษณ์ของการลดกระหน่ำของห้าง “Stockmann” ไปแล้ว

ถุงสีเหลืองที่ว่ามีทั้งถุงกระดาษและถุงพลาสติก โดยจะมีข้อความเขียนสีดำเป็นภาษาฟินนิชว่า “Hullut päivät” ซึ่งมีความหมายในภาษาฟินนิชว่า “วันบ้าระห่ำ” หากจะแปลเป็นไทยให้เข้าใจง่ายๆ อาจแปลได้ว่า “วันระห่ำ ลดกระหน่ำ” และมีสัญลักษณ์เป็นรูปดวงตาโตสีดำ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า การลดครั้งนี้น่าเร้าใจ น่าตื่นเต้น สำหรับสังคมชาวกรุงเฮลซิงกิการไปเดินซื้อสินค้าลดราคาที่ Stockmann เป็นเหมือนยาเสพติด ใครที่ไม่ได้ไป เหมือนพลาดโอกาสสำคัญในรอบปีก็ว่าได้ แต่ก็มีคนอีกจำนวนไม่น้อยที่ไม่สนใจ “Hullut päivät” เลย เพราะไม่ต้องการไปเบียดเสียด

□□□□□□□□.indd 68 3/29/11 10:43 AM

กับผู้คนแย่งกันเลือกซื้อสิ้นค้าทุกครั้งก่อนหน้าการลดกระหน่ำจะมาถึง ทางห้าง Stockmann เอง ก็จัดพิมพ์เอกสารส่งเสริมการขายเพื่อแจกจ่ายให้แก่ลูกค้าล่วงหน้า โดยแจกแจงรายการสินค้าที่จะนำมาลดราคาพร้อมราคาพิเศษ โดยในแต่ละวันสินค้าที่จะลดราคาก็จะแตกต่างกันไปด้วย เรียกได้ว่า ขาช้อปทั้งหลายวางแผนการซื้อได้ล่วงหน้า และไปลุยแข่งขันกันช้อปตามอัธยาศัย นึกๆ แล้วก็ไม่ต่างจาก midnight sale ในบ้านเราเท่าไหร่ที่ผู้คนต่างเบียดเสียดกันแย่งเลือกซื้อสินค้า.....เฮ้อ นึกถึงแล้วเหนื่อยกาย

มาถึง **สีเขียว** ไม่ต้องบอกก็คงนึกถึงสีของป่าไม้ที่นำมาซึ่งความรื่นรมย์ ชุ่มชื่น ชุ่มชื้นให้แก่พวกเราชาวโลก หากไม่บอกคงมีน้อยคนที่จะรู้ว่า ฟินแลนด์เป็นประเทศที่มีป่าไม้ปกคลุมมากที่สุดในภูมิภาคยุโรป โดยคิดเป็นร้อยละ 86 ของพื้นที่ที่เป็นผืนดิน ดังนั้น ไม่ว่าจะไปในที่แห่งใดใน

□□□□□□□□.indd 69 3/29/11 10:44 AM

ฟินแลนด์ในช่วงที่ไม่ใช่ฤดูหนาว สีเขียวจึงเป็นสีที่เห็นได้ทั่วไป

โดยที่ฟินแลนด์มีป่าไม้อุดมสมบูรณ์ ส่งผลให้ฟินแลนด์เป็นประเทศที่ทำอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษได้ดีที่สุดประเทศหนึ่ง และถือเป็นอุตสาหกรรมส่งออกนำรายได้เข้าประเทศด้วย โดยฟินแลนด์ให้ความสำคัญแก่การพัฒนาเทคโนโลยีด้านการผลิตเยื่อกระดาษ ทั้งในการวิจัย ค้นคว้าเพื่อส่งเสริมศักยภาพในด้านนี้ โดยมุ่งเน้นการจัดการป่าอย่างมีประสิทธิภาพด้วย จึงไม่น่าประหลาดใจเลยที่ฟินแลนด์ยังคงเติบโตก้าวหน้าไปกับอุตสาหกรรมกระดาษพร้อมๆ กับการมีป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์มากที่สุดในยุโรป

ปิดท้ายเรื่องราวของสีสันในบทความนี้ด้วย **สีฟ้า** แล้วกัน สีฟ้าที่นึกถึงก็คงหนีไม่พ้นท้องฟ้าและท้องทะเล รวมถึงทะเลสาบน้อยใหญ่ที่มีจำนวนถึง 187,888 แห่งในฟินแลนด์ จะว่าไป ฟินแลนด์ถือเป็นประเทศในยุโรปที่มีทะเลสาบมากที่สุด (แคนาดาเป็นประเทศที่มีทะเลสาบมากที่สุดในโลก มากกว่า 3 ล้านแห่ง) ดังนั้น กิจกรรมทางน้ำในช่วงฤดูร้อนจึงเป็น

□□□□□□□□.indd 70 3/29/11 10:44 AM

ที่นิยมมาก ไม่ว่าจะเป็นการเล่นเรือใบ การพายเรือขนาดต่างๆ การขับเรือล่องไปตามทะเลสาบน้อยใหญ่ต่างๆ การตกปลา มีกีฬาทางน้ำอยู่อย่างหนึ่งที่ไม่ค่อยจะสามารถกระทำได้ นั่นคือ การว่ายน้ำ ข้อจำกัดก็คือ น้ำเย็นเกินกว่าจะสามารถเพลิดเพลินได้ อาจทำได้ด้วยการจุ่มๆ ตัวลงไป หรือรอให้น้ำอุ่นขึ้นมาจริงๆ แต่ยังไงก็คงสู้ทะเลสวยๆ น้ำใสๆ หาดขาวๆ ในบ้านเราไม่ได้

หากจะถามถึงความร่ำรวยของผู้คนชาวฟินนิชนั้น จะวัดกันได้อย่างไร ในหลายประเทศอาจดูจากทรัพย์สินที่เป็นบ้าน เป็นรถ หรือเพชรนิลจินดา สำหรับในฟินแลนด์นั้น ว่ากันว่า เรือนี่เองที่พอจะบอกฐานะของคนฟินนิชได้ โดยทั่วไป ชาวฟินนิชส่วนใหญ่จะมีเรือติดบ้านอย่างน้อยก็หนึ่งลำสำหรับขับในช่วงฤดูร้อน ลำใหญ่ลำเล็กนั้นก็ขึ้นอยู่กับฐานะทางการเงินของแต่ละครอบครัว จึงเป็นเรื่องปกติที่ในทะเลแต่ละแห่ง จะมีท่าจอดเรืออยู่ประปราย ทั้งที่เป็นจุดจอดเรือสาธารณะและส่วนตัว

□□□□□□□□.indd 71 3/29/11 10:43 AM

เมื่อพูดถึงเรือแล้ว ก็อดเล่าต่อไม่ได้ว่า ฟินแลนด์เป็นประเทศหนึ่งที่มีชื่อเสียงในเรื่องของการต่อเรือถึงขนาดเป็นอุตสาหกรรมส่งออกที่สำคัญ เรือมากกว่าร้อยละ 80 ที่ต่อในฟินแลนด์ถูกส่งขายออกนอกประเทศ ส่วนใหญ่เรือที่ฟินแลนด์ต่อขึ้นตามความถนัดและเชี่ยวชาญนั้นมักเป็นเรือขนาดใหญ่ เช่น เรือตัดน้ำแข็งในมหาสมุทร เรือบรรทุกยานยนต์และสินค้าขนาดใหญ่ เรือสำรวจมหาสมุทร และเรือสำราญท่องมหาสมุทร ไม่เสียชื่อที่เป็นประเทศที่มีทะเลสาบมากที่สุดในยุโรปจริงๆ

หลากสีในฟินแลนด์หวังว่าท่านผู้อ่านคงได้สาระและเกร็ดที่ไม่เคยรู้ต่างๆ ไว้เพิ่มความรอบรู้ให้แก่ตัวเอง และอาจเป็นเรื่องเล่าต่อในวาระต่างๆ ได้ต่อไป

คุณหทัยกานต์ ฤกษ์จำนง
ปัจจุบันเป็นนักการทูตชำนาญการ
สังกัดกองวิทยุกระจายเสียง
กรมสารนิเทศ
กระทรวงการต่างประเทศ

□□□□□□□□.indd 72 3/29/11 10:43 AM

ชิลี ที่ได้สัมผัส (2)

● โดย เกษมสันต์ ทองศิริ

เยี่ยมชมห้องนิทรรศการและห้องจำลองสถานการณ์ของศูนย์ภัยพิบัติแห่งชาติ

□□□□.indd 73 3/29/11 10:45 AM

เมื่อครั้งที่แล้วได้เล่าเรื่องชิลีในภาพรวม ในฉบับนี้ จะขอขยายความเพิ่มเติมเรื่องจุดเด่นความหลายหลากทางธรรมชาติที่ส่งผลทั้งคุณอนันต์และโทษมหันต์ ชิลีเป็นตัวอย่างที่ดีที่เห็นได้ทั้งสองด้านของธรรมชาติ

ในช่วงต้นปี 2553 เชื่อว่าทุกคนน่าจะได้ทราบข่าวแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ที่ชิลี สำหรับผู้ที่เคยอาศัยอยู่ในประเทศซึ่งอยู่ในแนวเลื่อนของแผ่นเปลือกโลก น่าจะคุ้นเคยกับแผ่นดินไหวอยู่บ้าง แต่สำหรับคนไทยแล้วเชื่อว่ายังไม่มีประสบการณ์กับแผ่นดินไหวใหญ่ๆ โดยตรงเองนัก

ชิลีตั้งอยู่บนแนวแผ่นเปลือกโลกสองแผ่น คือ แผ่นอเมริกาใต้ (South American Plate) และแผ่นนาซกา (Nazca Plate) ซึ่งปกติจะมีการเคลื่อนไหวของแผ่นเปลือกโลกอยู่ตลอดเวลา เมื่อเกิดการกระทบกันของแผ่นเปลือกโลกทั้งสองแผ่น จะเกิดแผ่นดินไหวขึ้นแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ๆ ที่เกิดขึ้นในชิลี มีสาเหตุจากแผ่นนาซกามุดลงใต้แผ่นอเมริกาใต้ ในอดีตที่เคยมีการบันทึกไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2503 (ค.ศ. 1960) ได้เกิดแผ่นดินไหวขนาดใหญ่ที่สุดที่ได้เคยมีการบันทึกไว้ ประมาณ 9.5 ริกเตอร์ บริเวณนอกชายฝั่งเมืองวาลดิเวีย (Valdivia) ซึ่งอยู่ทางภาคใต้ของประเทศ เหตุแผ่นดินไหวดังกล่าวทำให้เกิดคลื่นยักษ์สึนามิความสูงประมาณ 20 เมตร พัดเข้าสู่ชายฝั่งของชิลี รวมทั้งยังพัดออกไปยังมหาสมุทรแปซิฟิก จนถึงฮาวาย และญี่ปุ่น ซึ่งอยู่ห่างจากชิลีนับหมื่นกิโลเมตร และผลจากแผ่นดินไหวครั้งนั้น ทำให้คนชิลีที่อาศัยอยู่ใกล้จุดศูนย์กลางแผ่นดินไหวเสียชีวิตหลายพันคน และอาคารบ้านเรือนพังเสียหายจำนวนมาก

50 ปีหลังแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ ได้เกิดแผ่นดินไหวใหญ่ขึ้นอีกครั้งในปี พ.ศ. 2553 โดยเช้าตรู่วันที่ 27 กุมภาพันธ์ เกิดแผ่นดินไหวขนาดความแรงประมาณ 8.8 ริกเตอร์ มีจุดศูนย์กลางอยู่ในบริเวณภูมิภาคเมาเล่ (Maule) ทางภาคใต้ของชิลี และอยู่ใกล้เมืองกอนเซปซิออน (Concepción) ซึ่งเป็นเมืองธุรกิจที่สำคัญทางภาคใต้ แผ่นดินไหวที่มีความ

□□□□.indd 74 3/29/11 10:45 AM

รุนแรงเช่นนี้ ทำให้คลื่นสึนามิพัดถล่มบริเวณชายฝั่งใกล้เคียงทางเหนือและใต้ของชิลี อย่างไรก็ตาม คลื่นมีความสูงประมาณ 2-3 เมตรเท่านั้น แต่ก็ยังพัดออกไปไกลถึงหลายประเทศในมหาสมุทรแปซิฟิก นอกจากนี้ แผ่นดินไหวสร้างความเสียหายอย่างรุนแรงในหลายพื้นที่ของประเทศ เกิดแผ่นดินแยกและแผ่นดินถล่มในหลายพื้นที่ รวมทั้งทำให้อาคารบ้านเรือนหลายแห่ง ถนนหนทาง และสะพานหลายแห่ง เสียหายอย่างหนัก การโทรคมนาคมในชิลีถูกตัดขาดหลายชั่วโมง รวมทั้งสนามบินนานาชาติกรุงซันติอาโกเสียหายอย่างหนักจนทางการต้องประกาศปิดสนามบิน ไม่ให้เครื่องบินขึ้นลงเนื่องจากเหตุผลด้านความปลอดภัย

แม้ผู้เขียนจะไม่ได้อยู่ในเหตุการณ์แผ่นดินไหวที่ชิลีด้วย เนื่องจากได้กลับจากประจำการที่ชิลีมาก่อนที่จะเกิดเหตุ แต่เมื่อทราบข่าวว่าเกิดแผ่นดินไหวใหญ่วันที่ 27 กุมภาพันธ์ จึงรีบหาทางติดต่อเพื่อนร่วมงานข้าราชการสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงซันติอาโก แต่ไม่สามารถต่อติดใดๆ ได้ เนื่องจากระบบโทรคมนาคมสื่อสารเสียหาย จนกระทั่งช่วงค่ำจึงสามารถติดต่อได้ และต้องขอบคุณเทคโนโลยีการสื่อสาร ทั้งระบบ instant messenger ของ MSN และโทรศัพท์ Blackberry ที่ทำให้สามารถติดต่อกับข้าราชการสถานเอกอัครราชทูตฯ ได้ในที่สุด และได้ทราบว่าทั้งข้าราชการและคนไทยในชิลีทุกคนปลอดภัยดี

ภัยพิบัติเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้และไม่อาจทราบล่วงหน้าว่าจะเกิดอะไรและเมื่อไร กระทรวงการต่างประเทศจึงได้กำหนดให้สถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ทั่วโลกจัดทำแผนงานกรณีเกิดภัยพิบัติฉุกเฉิน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมทั้งเจ้าหน้าที่สถานเอกอัครราชทูตให้ทราบถึงขั้นตอนปฏิบัติต่างๆ เพื่อประสานงานและช่วยเหลือคนไทยที่อยู่ในพื้นที่ประสบภัยพิบัติ รวมทั้งเตรียมความพร้อมให้แก่คนไทยในพื้นที่ด้วย สำหรับชิลี ระหว่างที่ผู้เขียนประจำการอยู่ สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้จัดทำแผน

□□□□.indd 75 3/29/11 10:45 AM

ข้าราชการ ลูกจ้าง ของสถานเอกอัครราชทูตฯ
และคนไทยในชิลีเยี่ยมชมศูนย์ภัยพิบัติแห่งชาติของชิลี

ปฏิบัติการในช่วงเกิดภัยพิบัติ โดยได้ทำเอกสารคำแนะนำในกรณีที่เกิดภัยพิบัติ รวมทั้งซ้อมแผนช่วยเหลือ โดยกำหนดสถานการณ์จำลองกรณีเกิดแผ่นดินไหว ซึ่งเป็นการเตรียมพร้อมให้แก่เจ้าหน้าที่และคนไทย ให้ทราบว่าในช่วงที่เกิดภัยพิบัติ จำเป็นต้องทำอะไร และต้องให้ข้อมูลอะไรบ้างแก่เจ้าหน้าที่สถานเอกอัครราชทูตฯ เพื่อให้ความช่วยเหลือได้อย่างทันท่วงที

นอกจากนี้ สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้จัดให้เจ้าหน้าที่สถานเอกอัครราชทูตฯ และคนไทยที่พำนักในชิลี เยี่ยมชมศูนย์ภัยพิบัติแห่งชาติของชิลี ซึ่งเป็นศูนย์ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการรับมือกับสถานการณ์ภัยพิบัติต่างๆ และเปิดให้ความรู้และการบรรยายแก่หน่วยงานภาครัฐและเอกชน และสถาบันการศึกษาของชิลี เพื่อให้ความรู้ในการเตรียมความ

□□□□.indd 76 3/29/11 10:45 AM

รับฟังการบรรยายสรุปภารกิจของศูนย์ภัยบัติแห่งชาติ

พร้อมรับภัยพิบัติรูปแบบต่างๆ ในศูนย์ภัยพิบัติแห่งชาติ มีห้องจำลองสถานการณ์ซึ่งจำลองพื้นที่ในส่วนต่างๆ ของบ้านพัก พร้อมมีเครื่องจำลองแผ่นดินไหวเทียม ผู้เข้าเยี่ยมชมจะได้รับทราบคำแนะนำและข้อพึงระวังในกรณีแผ่นดินไหว อาทิ เตียงนอนไม่ควรอยู่ใกล้หน้าต่างมากเกินไป หรือไม่ควรมีเครื่องใช้ไฟฟ้าอยู่ใกล้อ่างน้ำในห้องน้ำ เป็นต้น ทั้งนี้ เชื่อว่าการดำเนินการของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงซันติอาโก มีส่วนสำคัญให้เจ้าหน้าที่และคนไทยในชิลีให้ตระหนักและเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติที่เกิดขึ้นโดยไม่ทราบล่วงหน้า

แม้ธรรมชาติจะสร้างปัญหาต่อชิลีหลายครั้ง แต่ธรรมชาติก็เป็นคุณเช่นกัน ชิลีได้ใช้ประโยชน์จากธรรมชาติหลายด้าน โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติที่มีหลากหลาย นอกจากนี้ รัฐบาลชิลีได้เริ่มให้ความสำคัญกับพลังงานทางเลือก จากแหล่งธรรมชาติ อาทิ พลังงานไอน้ำ

□□□□.indd 77 3/29/11 10:45 AM

กลางทะเลทรายอะตากามา เป็นต้น

ทะเลทรายอะตากามา เป็นทะเลทรายที่แห้งแล้งที่สุดในโลก มีพื้นที่ประมาณ 100,000 ตารางกิโลเมตร ตั้งแต่ทางภาคใต้ของเปรูจนถึงภาคเหนือของชิลี (ความยาวประมาณ 1,000 กิโลเมตร) สาเหตุที่มีความแห้งแล้งอย่างมาก เนื่องตั้งอยู่ระหว่างเทือกเขาแอนดีสและเทือกเขาริมชายฝั่งของชิลี เป็นพื้นที่เงาฝน ในแต่ละปีแทบไม่มีฝนตก ถึงแม้ว่าภูมิอากาศแห้งแล้งมาก ก็ยังมีคนอาศัยในทะเลทรายอะตากามาหลายพันปีมาแล้ว และได้สร้างแหล่งอารยธรรมที่สำคัญไว้ด้วย นอกจากนี้ กลางทะเลทรายอะตากามา ยังมีโอเอซิส หรือเมืองกลางทะเลทราย มีชื่อว่า ซาน เปโดร เด อะตากามา ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของภูมิภาคอันโตฟากาสตา

นอกจากแหล่งท่องเที่ยวแล้ว ทะเลทรายทางภาคเหนือของชิลีเป็นที่ตั้งของหอดูดาวหลายแห่ง เนื่องจากพื้นที่เอื้ออำนวยแก่การดูดาวท้องฟ้าปลอดโปร่งในช่วงกลางคืน ประมาณ 320-340 คืนต่อปี อยู่ห่างจากชุมชน ไม่ได้รับผลกระทบจากแสงสว่างจากชุมชนเมือง จึงได้รับการคัดเลือกจากองค์การหอดูดาวยุโรปทางซีกโลกใต้ (European Southern Observatories – ESO) ซึ่งเป็นองค์กรระหว่างรัฐบาลด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้านดาราศาสตร์ ให้เป็นสถานที่ตั้งของหอดูดาวขององค์กรฯ หลายแห่ง

หอดูดาวที่มีชื่อเสียงที่สุดแห่งหนึ่งของชิลี คือ หอดูดาวภูเขาปารานาล (Cerro Paranal) ตั้งอยู่ห่างจากเมืองอันโตฟากาสตา ประมาณ 120 กิโลเมตร และอยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเล 2,600 เมตร เป็นที่ตั้งของกลุ่มกล้องโทรทรรศน์ VLT (Very Large Telescope) ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 8.2 เมตร จำนวน 4 กล้อง และกล้องโทรทรรศน์สนับสนุนขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1.8 เมตร 4 กล้อง ถือเป็นกลุ่มกล้องดูดาวที่มี

□□□□.indd 78 3/29/11 10:45 AM

ภาพถ่ายภายในอาคารที่พักนักดาราศาสตร์ Residencia
หอดูดาวภูเขาปารานาล (ที่มา: European Southern Observatory)

ศักยภาพสูงสุดและทันสมัยที่สุดแห่งหนึ่งของโลก รวมทั้งมีความสำคัญอย่างยิ่งโดยเฉพาะด้านการวิจัยและการค้นพบทางดาราศาสตร์

สิ่งที่น่าสนใจอีกเรื่องหนึ่งที่หอดูดาวภูเขาปารานาล มี “เรซิเดนเซีย” (Residencia) เป็นอาคารที่พักของนักดาราศาสตร์จากนานาชาติซึ่งทำงานที่หอดูดาวภูเขาปารานาล เพื่อปกป้องนักดาราศาสตร์จากสภาพภูมิอากาศและภูมิประเทศที่อันตรายสำหรับการดำรงชีวิต อาคารที่พักแห่งนี้เปิดใช้งานเมื่อปี พ.ศ. 2545 มีจำนวนห้องพักประมาณ 100 ห้อง และมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกครบครัน อาทิ ห้องอาหาร ห้องสมุด ห้องออกกำลังกาย ห้องเซานา และสระว่ายน้ำ เป็นต้น มีการออกแบบที่น่าสนใจ หลังคามีลักษณะเป็นโดมขนาด 35 เมตร ช่วงกลางวันสามารถ

□□□□.indd 79 3/29/11 10:45 AM

ภาพถ่ายด้านนอกของอาคารที่พักนักดาราศาสตร์ "Residencia"
หอดูดาวภูเขาปารานาล (ที่มา: European Southern Observatory)

เปิดม่านหลังคาเพื่อรับแสงสว่างธรรมชาติ และจะปิดม่านหลังคาในช่วงกลางคืนเพื่อไม่ให้แสงสว่างจากภายในอาคารกระทบกับการดูดาว นอกจากนี้ ยังสร้างสวนพื้นที่ประมาณ 1,000 ตารางเมตร สร้างบรรยากาศที่พักให้สวยงามและผ่อนคลายแก่นักดาราศาสตร์ และยังมีสระว่ายน้ำกลางอาคาร ที่นอกจากจะให้นักดาราศาสตร์ได้ใช้พักผ่อนหย่อนใจยามว่างแล้ว ยังเป็นแหล่งหมุนเวียนและถ่ายเทความชื้นภายในตัวอาคารด้วย แฟนภาพยนตร์อาจเคยเห็นสถานที่แห่งนี้มาแล้ว เนื่องจากเป็นสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์เรื่องเจมส์ บอนด์ ตอน Quantum of Solace

การดูดาวบนท้องฟ้าที่หอดูดาวในชิลี นับว่าเป็นประสบการณ์ที่น่าตื่นเต้นและประทับใจมาก สำหรับผู้ที่อาศัยอยู่ในเมือง เมื่อแหงนหน้ามองท้องฟ้า คงจะเห็นดาวเพียงไม่กี่ดวง แต่ชิลีในยามค่ำคืนบนภูเขาที่เป็นที่ตั้งของหอดูดาวเหล่านี้ จะได้เห็นดวงดาวส่องแสงระยิบระยับเต็มท้องฟ้า

□□□□.indd 80 3/29/11 10:45 AM

กลุ่มอาคารและสถานที่ของหอดูดาวภูเขาปารานาล
(ที่มา: European Southern Observatory)

และยังได้เห็นทางช้างเผือกซึ่งมีลักษณะเป็นกลุ่มหมอก ทอดผ่านท้องฟ้าด้วยตาเปล่าโดยไม่ต้องใช้กล้องโทรทรรศน์

ชิลีได้รับการคัดเลือกให้เป็นที่ก่อสร้างโครงการด้านดาราศาสตร์ที่ใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ “ALMA” ณ ที่ราบกลางทะเลทรายอะตากาม่า ชื่อว่า ชาฆนันตอร์ (Chajnantor) ซึ่งอยู่สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 5,000 เมตร เป็นพื้นที่ซึ่งมีความเหมาะสมที่สุดในการติดตั้งจานรับสัญญาณ 50 จาน ซึ่งทำหน้าที่ร่วมกันเสมือนกล้องโทรทรรศน์ขนาดใหญ่หนึ่งกล้อง โครงการนี้มีมูลค่าก่อสร้างประมาณ 1,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และคาดว่าจะแล้วเสร็จในช่วงปลายปี 2555 นอกจากนี้ ภูเขาอาร์มาโซเนศ (Cerro Armazones) ซึ่งอยู่ห่างจากภูเขาปารานาล 20 ไมล์ (32 กิโลเมตร) ได้รับเลือกจาก ESO ให้เป็นสถานที่ก่อสร้างกล้องโทรทรรศน์ European Extremely Large Telescope (E-ELT) ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 42 เมตร โดยคาดว่าจะเริ่มการก่อสร้างในช่วงปลายปี 2553 และแล้วเสร็จในปี 2561

□□□□.indd 81 3/29/11 10:45 AM

กลุ่มจานรับสัญญาณ ในโครงการ “ALMA”
(ที่มา: European Southern Observatory)

ภาพถ่ายทางช้างเผือก จากหอดูดาวภูเขาปารานาล
(ที่มา: European Southern Observatory)

□□□□.indd 82 3/29/11 10:45 AM

ความสำเร็จที่ชิลีได้รับเลือกให้เป็นที่ตั้งของหอดูดาวที่สำคัญของโลก นับเป็นการใช้ธรรมชาติที่มีศักยภาพไม่จำกัด สร้างประโยชน์ทางวิทยาศาสตร์ด้านดาราศาสตร์ ขณะที่ภัยพิบัติธรรมชาติที่ชิลีประสบอยู่เป็นประจำ ก็เป็นโอกาสสำคัญที่ชิลีจะได้นำประสบการณ์ต่างๆ มาประยุกต์และสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการป้องกันและเตรียมรับมือภัยพิบัติ ให้แก่สังคมโลกต่อไป

คุณเกษมสันต์ ทองศิริ
ปัจจุบันเป็นนักการทูตชำนาญการ
สังกัดกองวิทยุกระจายเสียง
กรมสารนิเทศ
กระทรวงการต่างประเทศ

□□□□.indd 83 3/29/11 10:45 AM

การปลูกฝังสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมใน **ประเทศเนเธอร์แลนด์**

● โดย ศรีสุรัตน์ สุขวโรดม

ครอบครัวจักรยาน ภาพที่พบเห็นได้ทั่วไปในเนเธอร์แลนด์

□□□□□□□□□□□□.indd 84 3/29/11 10:45 AM

เมื่อเราพูดถึงประเทศที่เจริญแล้วดังเช่นประเทศในทวีปยุโรปและอเมริกา สิ่งหนึ่งที่เรากล่าวถึงประเทศเหล่านี้ด้วยความชื่นชมยกย่องย่อมต้องมีเรื่องของความทันสมัยอันเป็นผลมาจากความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีของประเทศเหล่านี้ โดยเฉพาะวิทยาการที่ช่วยทำให้ชีวิตประจำวันของเราสะดวกสบายมากขึ้น ทุกวันนี้ ความทันสมัยและ “ไฮ-เทค” จากประเทศที่พัฒนาแล้วจึงหลั่งไหลเข้ามาสู่สังคมไทยอย่างไร้ขีดจำกัด เมื่อมีสิ่งประดิษฐ์ชิ้นใหม่ออกสู่ตลาดของอเมริกาและประเทศในยุโรป ก็ดูเหมือนว่าเราจะพบเห็นได้เช่นกันในตลาดบ้านเรา แต่ในขณะที่เรากำลังเอาแต่มองไปข้างหน้าแสวงหาสิ่งแปลกใหม่นี้เอง เราได้มองข้ามเรื่อง “รอบตัว” ดังเช่นเรื่องของสภาพสิ่งแวดล้อมไปอย่างน่าใจหาย สภาพสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยนับวันจึงดูเหมือนจะถูกพวกเราที่อยู่ในสังคมทำให้อยู่ในสภาพที่อาการโคม่าเลวร้ายลงไปทุกวัน ถ้าจะมีการพูดถึงปัญหาสิ่งแวดล้อม ก็ดูจะกลายเป็นแค่เสียงบ่นที่ดังอยู่สักระยะ แล้วก็เงียบหายไปพร้อมๆ กับที่พวกเราต่างทนอยู่กับสภาพที่เลวร้ายโดยไม่พร้อมที่จะลงมือแก้ไขให้สภาพสิ่งแวดล้อมดีขึ้น

หนึ่งในปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่ใกล้ตัวเราและกำลังอยู่ในภาวะหนักหนาสาหัสมากเรื่องหนึ่งคงหนีไม่พ้นเรื่องของขยะ ที่ใดที่มีคนอยู่ ที่นั่นย่อมมีขยะ เพราะขยะทุกชิ้นล้วนเกิดขึ้นมาจากน้ำมือของพวกเราทั้งสิ้น ในกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นเมืองใหญ่ ในแต่ละวัน สังคมที่แออัดคับคั่งเช่นกรุงเทพมหานครย่อมทำให้เกิดปริมาณขยะเป็นจำนวนมหาศาล จากสถิติพบว่า แต่ละวัน กรุงเทพมหานครมีปริมาณขยะที่จะต้องกำจัดสูงถึง 8,500 ตัน โดยเมื่อเฉลี่ยเป็นรายบุคคล พบว่า ประชากรหนึ่งคนได้สร้างปริมาณขยะประมาณวันละ 0.8-1 กิโลกรัม การกำจัดขยะในเมืองใหญ่เช่นในกรุงเทพมหานครจึงกลายเป็นเรื่องใหญ่ เพื่อมิให้เกิดปัญหาขยะจำนวนมหาศาลตกค้าง ซึ่งย่อมจะย้อนกลับมาเป็นปัญหาแก่สภาพแวดล้อมและ

□□□□□□□□□□□□.indd 85 3/29/11 10:45 AM

สภาพความเป็นอยู่ของทุกคนที่อยู่ในเมืองฟ้าอมรแห่งนี้ ความเที่ยงแท้ของสภาพปัญหานี้ย่อมสามารถเกิดขึ้นได้ในทุกพื้นที่เช่นกัน ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของพวกเราทุกคนที่จะต้องมีส่วนช่วยกันแก้หรือลดปัญหาเพื่อลดปริมาณขยะที่ตกค้าง อันจะทำให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด

ประเภทของขยะ

1. **ขยะเปียก** ได้แก่ เศษอาหาร พืช ผัก ผลไม้ รวมทั้งวัตถุต่างๆ ที่ย่อยสลายเน่าเปื่อยง่าย มีความชื้นสูงและส่งกลิ่นเหม็นได้รวดเร็ว
2. **ขยะยังใช้ได้หรือขยะรีไซเคิล** ได้แก่ แก้ว กระดาษ โลหะ พลาสติก เศษผ้า เป็นต้น
3. **ขยะที่มีพิษ** ได้แก่ หลอดไฟประเภทต่างๆ แบตเตอรี่รถยนต์ ถ่านไฟฉาย ที่หมดอายุ กระป๋องยาฆ่าแมลง ยาปราบศัตรูพืช ภาชนะใส่แล็กเกอร์-ทินเนอร์ ภาชนะใส่น้ำมันเครื่อง-น้ำมันเบรก ยารักษาโรคที่เสื่อมคุณภาพ เป็นต้น

สำนึกด้านสิ่งแวดล้อมในเนเธอร์แลนด์ – การคัดแยกขยะเริ่มจากในครัวเรือน

ที่ประเทศเนเธอร์แลนด์ ได้มีการปลูกฝังสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมขั้นพื้นฐานให้แก่ประชาชนทุกคน แม้แต่ผู้ที่เป็นชาวต่างชาติเช่นผู้เขียนซึ่งไปพักอาศัยในเนเธอร์แลนด์ในช่วงระยะเวลาไม่นานนักก็สังเกตพบได้เพราะทำกันทุกครัวเรือนเป็นปกติเหมือนกับการรอเข้าคิวเพื่อซื้อของ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนเรื่องหนึ่ง คือ การคัดแยกขยะที่เริ่มตั้งแต่ในครัวเรือน โดยทุกครัวเรือนจะคัดแยกขยะออกตามประเภทต่างๆ ได้แก่ ขยะเปียก ขยะรีไซเคิล และขยะมีพิษ จากนั้น ทุกครัวเรือนมีหน้าที่ต้องทิ้ง

□□□□□□□□□□□□.indd 86 3/29/11 10:45 AM

ขยะตามประเภทที่ได้คัดแยกไว้ สำหรับขยะเปียก ทุกครัวเรือนจะรวบรวมใส่ไว้ในถุงดำและนำไปกองไว้ในที่ๆ กำหนดไว้ เช่น หน้าบ้าน หรือหน้าอพาร์ตเมนต์ จากนั้น ทางเทศบาลที่ดูแลเขตนั้นๆ จะส่งรถไปเก็บรวบรวมถุงขยะสัปดาห์ละครั้ง โดยจะมีการกำหนดวันสำหรับรถขนขยะที่จะเวียนไปรับตามถนนเส้นต่างๆ เช่น บริเวณถนน Laan Copes van Cattenburch *(อ่านว่า ลาน-โคเปส-ฟัน-คัตเทนเบิร์ค)* ซึ่งเป็นที่ตั้งของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเฮก ตลอดจนถนนในละแวกใกล้เคียง ก็จะมีรถไปขนขยะทุกวันศุกร์ เป็นต้น

กระดาษและขวดแก้วรีไซเคิล

ส่วนขยะประเภทที่ยังนำกลับมาใช้ได้หรือขยะรีไซเคิลและขยะที่มีพิษหรือสารเคมีนั้น ในแต่ละชุมชน จะมีถังขนาดใหญ่ให้ใส่ขยะประเภทนี้วางเรียงกันไป 3-4 ถังแล้วแต่ขนาดของชุมชน โดยทั่วไป จะประกอบด้วยถังใส่ขยะประเภทกระดาษ ขยะประเภทแก้วหรือขวดที่ไม่มีสี ขยะประเภทแก้วหรือขวดที่มีสี และขยะประเภทพลาสติก รวมทั้งขยะที่มีพิษหรือสารเคมี ทุกครัวเรือนจึงมีหน้าที่ที่จะต้องนำขยะแต่ละประเภทไปทิ้งในถังที่กำหนดไว้ โดยทางเขตจะให้รถมาขนประมาณเดือนละครั้ง เพื่อนำไปผ่านกระบวนการที่จะนำขวดและกระดาษเหล่านี้กลับมาใช้ใหม่ (Recycle)

ในกรณีที่ต้องการทิ้งแก้วหรือขวดแก้วหรือหลอดไฟที่แตกแล้วนั้น เป็นสิ่งที่ทุกครัวเรือนควรกระทำในการห่อหุ้มเศษแก้วที่แตกไว้ด้วยกระดาษและพลาสติกหลายๆ ชั้น ก่อนที่จะหย่อนทิ้งลงในถังรวม เพื่อมิให้เศษแก้วไปบาดมือของผู้ที่มาเก็บขยะได้ *ความมีใจคิดถึงผู้อื่นนี้จึงทำให้บ่อยครั้งที่เราจะพบถุงที่ห่อไว้ด้วยกระดาษและถุงพลาสติกหลายชั้น วางอยู่ข้างๆ ถังใส่ขวดแก้ว เข้าใจว่าผู้ที่นำเศษแก้วมาทิ้งเกรงว่าจะไปบาดมือคนที่เก็บ*

□□□□□□□□□□□□.indd 87 3/29/11 10:45 AM

ขยะ จึงไม่ต้องการใส่รวมไว้ในถัง และจงใจวางไว้ข้างๆ ถังให้เป็นที่สังเกตได้โดยง่าย

5 R : การลดปริมาณขยะที่ทุกคนทำได้

ในจำนวนขยะทั้ง 4 ประเภท คือ ขยะสด ขยะที่ย่อยสลายได้ยาก ขยะอันตราย และขยะทั่วไป เราสามารถลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้ด้วยวิธีกำจัดขยะอย่างง่ายๆ ตามแนวคิด 5 R ได้แก่

Reduce การลดของที่จะทิ้งให้น้อยลงหรือลดการสร้างขยะ

Reuse ยืดอายุการใช้งานหรือใช้ประโยชน์ของสิ่งต่างๆ ให้มากขึ้นด้วยการใช้ซ้ำแล้วซ้ำอีก

Recycle นำขยะที่ย่อยสลายได้ยาก เช่น แก้ว โลหะ พลาสติก กระดาษ มาผ่านกระบวนการผลิตเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ หรือนำไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ชิ้นใหม่

Repair นำสิ่งของที่ยังพอแก้ไขได้มาซ่อมแซมให้สามารถนำมาใช้ใหม่ได้

Reject หลีกเลี่ยงการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ก่อให้เกิดอันตราย

ถาดใส่หมึกพิมพ์ก็นำมารีไซเคิลได้

กล่าวถึงขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่ได้แล้ว อดไม่ได้ที่จะเล่าถึงเรื่องหมึกพิมพ์จากเครื่องพิมพ์ หรือพริ้นเตอร์ ปัจจุบันเครื่องพิมพ์หรือพริ้นเตอร์เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับภาคธุรกิจเท่าๆ กับเครื่องโทรศัพท์ ในเครื่องพิมพ์จะมีส่วนที่เป็นถาดใส่หมึก หรือ cartridge ในประเทศเนเธอร์แลนด์ เมื่อเราใช้หมึกจากถาดใส่หมึกจนหมดแล้วและไปซื้อถาดใส่หมึกชุดใหม่มานั้น ภายในกล่อง นอกจากเราจะเห็นถาดใส่หมึกชุดใหม่แล้ว จะมีสติกเกอร์

□□□□□□□□□□□□.indd 88 3/29/11 10:45 AM

จ่าหน้าซองถึงบริษัทผู้ผลิต/ตัวแทนแนบมาด้วย สิ่งที่เราจะต้องทำเมื่อได้เปลี่ยนถาดใส่หมึกชุดใหม่แล้ว คือ การบรรจุถาดใส่หมึกอันเก่าที่ไม่มีหมึกแล้ว กลับเข้าไปในกล่องที่ใส่ถาดใหม่มา และปิดผนึกกล่อง จากนั้นลอกสติกเกอร์ที่จ่าหน้าซองถึงบริษัท เพื่อส่งถาดใส่หมึกชุดเก่ากลับไปให้กับบริษัทผู้ผลิต/ตัวแทน โดยไม่ต้องเสียค่าส่งแต่อย่างใด เมื่อบริษัทได้รับถาดใส่หมึกแล้ว ก็จะได้นำไปผ่านกระบวนการเพื่อบรรจุหมึกพิมพ์เข้าไปใหม่ ซึ่งเท่ากับช่วยลดปริมาณการผลิตถาดใส่หมึกขึ้นใหม่

ถาดใส่หมึกพิมพ์ หรือ cartridge

เขาจัดการอย่างไรกับเฟอร์นิเจอร์และเสื้อผ้า

สำหรับขยะที่มีขนาดใหญ่ เช่น เฟอร์นิเจอร์ ลังไม้ขนาดใหญ่ ตลอดจนเสื้อผ้าและรองเท้าที่ไม่ใช้แล้ว ผู้ที่ต้องการทิ้งขยะเหล่านี้มีหน้าที่ต้องนำไปทิ้งในที่ๆ ทางเขตกำหนดไว้ โดยต้องเสียค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะให้กับทางเขตด้วย ค่าใช้จ่ายมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับปริมาณขยะที่นำไปฝากให้เขตกำจัดให้ อีกวิธีหนึ่งที่สามารถทำได้ คือ การนำไปมอบให้ร้านขายของเก่าซึ่งจะนำของใช้แล้วไปซ่อมแซมและทำความสะอาด ก่อนที่จะขายต่อในราคาถูกให้กับผู้ที่สนใจต่อไป

บางท่านอาจจะยังไม่ทราบว่าในยุโรป รวมทั้งในประเทศเนเธอร์แลนด์มีตลาดขายของเก่าอยู่เป็นจำนวนมาก ตลาดเหล่านี้มีทั้งตลาดหนังสือมือสอง ตลาดเฟอร์นิเจอร์มือสอง ตลาดนาฬิกามือสอง และอีกหลากหลายตลาดที่วางขายสินค้าใช้แล้วประเภทต่างๆ ตลาดเหล่านี้ได้ทำหน้าที่อย่างดีในการรับเอาของใช้ที่ยังอยู่ในสภาพพอใช้ได้ไปจนถึงสภาพดีแต่เจ้าของ

□□□□□□□□□□□□.indd 89 3/29/11 10:45 AM

ไม่ต้องการแล้ว มาวางขายในราคาถูก เท่ากับว่าตลาดของมือสองประเภทต่างๆ นี้ได้มีส่วนช่วยทำหน้าที่ยืดอายุของสิ่งที่กำลังจะเป็น “ขยะ” สำหรับคนหนึ่ง ให้เป็นของที่พอเป็นประโยชน์สำหรับอีกคนหนึ่งได้อย่างน่าทึ่ง

ถุงพลาสติกจากซุปเปอร์มาร์เก็ต

อีกประการหนึ่งที่น่าสนใจและต้องขอนำมาเล่าไว้ในที่นี้ คือ การใช้ถุงพลาสติกบรรจุสิ่งของที่ซื้อจากร้านสะดวกซื้อ ที่ประเทศเนเธอร์แลนด์ เมื่อเราเข้าไปซื้อสินค้าในซุปเปอร์มาร์เก็ตตลอดจนร้านสะดวกซื้อบางร้านเป็นที่รู้กันว่าเราต้องเตรียมถุงไปใส่สินค้าที่ซื้อด้วย เนื่องจากทางร้านจะไม่เตรียมถุงไว้ให้กับเรา หากเป็นซุปเปอร์มาร์เก็ตขนาดใหญ่ อย่างมากที่ทางร้านมีไว้ให้ คือ ถุงพลาสติกขนาดเล็กพอที่จะใส่ขนมปังแถวได้เท่านั้น ดังนั้น หากเราซื้อของจำนวนมากโดยหวังที่จะใช้ถุงของร้าน ก็จะต้องใช้หลายถุงแต่ของบางอย่างก็มีขนาดใหญ่หรือมีน้ำหนักมากเกินกว่าที่จะใส่ในถุงพลาสติกของร้านได้ แต่ถ้าหากเราลืมเตรียมถุงสำหรับใส่ของไปด้วย ทางร้านจะมีถุงขนาดใหญ่ ผลิตจากพลาสติกชนิดหนาที่สามารถรับน้ำหนักได้มากกว่า 15 กิโลกรัม เตรียมไว้ให้ โดยถุงประเภทนี้มี 2 แบบ แบบที่ถูกที่สุด ราคาโดยประมาณ 25 บาทต่อถุง นโยบายของร้านซุปเปอร์มาร์เก็ตเช่นนี้ได้ช่วยลดปริมาณการใช้ถุงพลาสติกขนาดเล็กซึ่งมีอายุการใช้งานสั้นไปโดยปริยาย และสนับสนุนให้คนได้นำถุงพลาสติกขนาดใหญ่ซึ่งอาจได้มาจากการซื้อสินค้าอื่นๆ ได้นำกลับมาใช้ซ้ำอีกได้ (Reuse)

ดินแดนแห่งรถจักรยาน – ถนนปลอดควันเสียแล้วยังทำให้สุขภาพดี

มาถึงบรรทัดนี้ หลายท่านคงพอเข้าใจถึงการปลูกฝังสำนึกพื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อมในประเทศเนเธอร์แลนด์ โดยเฉพาะในการจัดการกับขยะตามหลักสากลอันได้แก่ การลด (Reduce) การยืดอายุการใช้งาน (Reuse)

□□□□□□□□□□□□.indd 90 3/29/11 10:45 AM

การนำมาใช้ซ้ำ (Recycle) และการซ่อมแซม (Repair) ว่าไม่ใช่สิ่งที่ไกลตัวหรือยุ่งยากแต่อย่างใด การปลูกฝังสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมในประเทศเนเธอร์แลนด์คงจะขาดความสมบูรณ์ไปอย่างมากหากไม่มีเรื่องการใช้รถจักรยานแทนการใช้รถยนต์

เป็นที่รู้กันว่าดินแดนแห่งกังหันลมและดอกทิวลิปแห่งนี้ได้รับการขนานนามอีกอย่างหนึ่งว่าเป็น “เมืองแห่งจักรยาน” เนื่องจากคนเนเธอร์แลนด์นิยมขี่จักรยานกันแทบทุกคน ครอบครัวใดมีเด็กที่พอจะฝึกให้ถีบจักรยานได้ พ่อแม่ก็จับเด็กขี่จักรยานไปพร้อมๆ กับการหัดเดินกันเลยทีเดียว ร้านขายรถจักรยานในเนเธอร์แลนด์จึงมีจักรยานสำหรับเด็กตั้งแต่ 1-2 ขวบ ไปจนถึงสำหรับผู้ใหญ่ทั่วไป การใช้จักรยานกันอย่างแพร่หลายเหมือนการใช้โทรศัพท์มือถือจึงทำให้ต้องมีเลนสำหรับจักรยานเป็นการเฉพาะ โดยเลนสำหรับจักรยานจะคู่ขนานไปกับถนนและทางเดินเท้า ถ้า

□□□□□□□□□□□□.indd 91 3/29/11 10:45 AM

การเดินทางด้วยจักรยานสำหรับครอบครัวที่มีเด็กหลายคน

ครอบครัวใดมีเด็กหลายคน ก็จะมีกะบะที่เชื่อมต่อกับตัวจักรยานตอนหน้า เราจึงพบเห็นได้ทั่วไปที่พ่อหรือแม่ถีบจักรยานโดยนำลูกๆ นั่งไปในกะบะ

การใช้จักรยานในเนเธอร์แลนด์ไม่ได้เป็นสิ่งบ่งชี้ฐานะทางสังคมว่าผู้ใช้จักรยานคือผู้มีรายได้น้อย เหมือนกับการมีรถยนต์ซับในประเทศไทยแต่อย่างใด จึงเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่คนเนเธอร์แลนด์ทุกอาชีพทุกระดับจะขี่จักรยานไปทำงาน อาจมียกเว้นบ้างในช่วงหน้าหนาวหรือวันที่หิมะตกหนัก นายกเทศมนตรีของเมืองเมืองหนึ่งซึ่งอยู่ใกล้กรุงเฮกของเนเธอร์แลนด์ ก็บอกกับทุกคนอย่างภาคภูมิใจว่าเขาเดินทางไปทำงานด้วยจักรยานเป็นประจำ การใช้จักรยานจึงกลายเป็นความภาคภูมิใจสำหรับบางคนที่จะบอกกับใครๆ ว่าเขามีส่วนช่วยสังคมในการรักษาสภาพแวดล้อมด้วยการใช้จักรยาน

เมื่อมีเลนสำหรับจักรยาน ย่อมเป็นเรื่องปกติที่จักรยานอาจฝ่าฝืนกฎจราจร และจึงเป็นเรื่องไม่แปลกที่จักรยานจะได้รับใบสั่งจากตำรวจ

□□□□□□□□□□□□.indd 92 3/29/11 10:45 AM

จักรยานนับร้อยนับพันคันตามอาคารจอดจักรยานข้างสถานีรถไฟ

ซึ่งแน่นอนว่าผู้ใช้จักรยานที่ได้รับใบสั่งต้องเสียค่าปรับ

เมื่อมีจักรยานจำนวนมาก จึงต้องมีที่ให้จอดจักรยานเป็นการเฉพาะ ในสถานที่สาธารณะ เช่น สถานีรถไฟ จึงมีอาคารสำหรับจอดจักรยานไว้ต่างหาก บางเมือง เช่น กรุงอัมสเตอร์ดัม จึงพบเห็นจักรยานนับพันคันจอดกันเต็มที่จอดจักรยาน

บางท่านอาจสงสัยว่าคนเนเธอร์แลนด์ใช้จักรยานกันอย่างไร โดยทั่วไป หากเป็นการเดินทางภายในเมือง เขาใช้จักรยานกันไม่ต่างจากการใช้รถ หากเป็นการเดินทางระหว่างเมือง เช่น บางคนอาศัยอยู่ในเมืองอูเทร็คและต้องเดินทางทำงานที่กรุงเฮกทุกวัน ก็จะถีบจักรยานจากบ้านไปจอดไว้ที่สถานีรถไฟเมืองอูเทร็ค และนั่งรถไฟจากเมืองอูเทร็คไปยังกรุงเฮก เมื่อถึงสถานีรถไฟของกรุงเฮก ก็จะนั่งรถบัสหรือรถรางจากสถานีรถไฟกรุงเฮกไปยังที่ทำงาน

□□□□□□□□□□□□.indd 93 3/29/11 10:45 AM

การเดินทางด้วยจักรยานเป็นที่นิยมเพราะไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆ ที่ต้องจ่ายสำหรับเป็นค่าน้ำมันและค่าบำรุงรักษาเหมือนกรณีของรถยนต์ ยิ่งเป็นการเดินทางเพียงคนเดียว แทนที่จะขับรถโดยมีคนนั่งเพียงคนเดียว ก็ใช้จักรยานแทนได้ ในกรณีมีสัมภาระก็สามารถใส่ในกะบะหน้าจักรยาน หรือใส่ถุงด้านหลังได้ อีกทั้งมีเลนสำหรับจักรยานเป็นการเฉพาะ ทำให้การเดินทางปลอดภัย ในบางสาย เลนจักรยานตัดผ่านสวนสาธารณะของเมือง ทำให้การเดินทางใช้เวลาน้อยกว่าการเดินทางด้วยรถหรือรถสาธารณะที่ต้องวิ่งไปตามถนนทั่วไป นอกจากนี้ ยังได้ออกกำลังกายอีกด้วย ที่สำคัญการใช้จักรยานทำให้ถนนปลอดจากฝุ่นและควันจากท่อไอเสียรถ จึงทำให้สภาพแวดล้อมโดยรวมดีอย่างไม่มีข้อสงสัย

ในกรณีเป็นการเดินทางระหว่างเมือง นิยมเดินทางโดยรถไฟ เพราะใช้เวลาเท่าๆ กับรถยนต์ รถไฟออกตรงเวลา สามารถตรวจสอบเวลาทางอินเตอร์เน็ตได้ มีรถไฟออกทุกชั่วโมง หากเป็นเมืองใหญ่ มีรถไฟออกชั่วโมงละ 2 ขบวน จึงสะดวก อีกทั้งมีราคาถูก ภายในรถไฟสะอาดสะอ้าน การซื้อตั๋วรถไฟทำได้หลายวิธี โดยการซื้อกับพนักงานที่เคาน์เตอร์ หรือซื้อที่ตู้ขายตั๋วอัตโนมัติ หรือซื้อทางอินเตอร์เน็ตก็ได้ การจัดบริการเดินทางสาธารณะดังกล่าวมีส่วนช่วยลดปัญหาการจราจร และช่วยลดปัญหาที่จะเกิดขึ้นแก่สภาพแวดล้อมได้เป็นอย่างดี

สำหรับในประเทศไทย มีคนบอกว่าอากาศบ้านเราไม่เหมือนยุโรป หากต้องขี่จักรยาน ก็คงเหงื่อโชกกัน แต่มองในอีกทางหนึ่ง ถ้าเราพยายามลดปริมาณการใช้รถยนต์ให้น้อยลงเหลือเท่าที่จำเป็น อาจไม่ต้องเท่ากับที่คนเนเธอร์แลนด์ทำ และหันมาใช้จักรยานให้มากขึ้น โดยเฉพาะหากเป็นการเดินทางใกล้ๆ เช่น จากบ้านไปซื้อของที่ตลาดหรือร้านค้าใกล้ๆ ก็น่าจะช่วยทำให้สภาพแวดล้อมของเราดีขึ้นได้ไม่มากก็น้อย

□□□□□□□□□□□□.indd 94 3/29/11 10:45 AM

บทสรุป

ความเจริญของโลกตะวันตกทำให้เรารู้ว่าสังคมไม่ได้ดีขึ้นน่าอยู่ขึ้น เพราะการมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยเท่านั้น แต่สังคมดีขึ้นและเป็นที่ที่น่าอยู่สำหรับทุกคนก็ด้วย “มือ” ของพวกเราแต่ละคนในสังคม ที่ช่วยกันดูแลรักษาและทำให้สังคมดีขึ้น หรืออีกนัยหนึ่ง สังคมจะดีขึ้นได้จึงต้องมาจากพวกเราทุกคนในสังคม ดังนั้น แทนการมองไปที่คนอื่นด้วยความระแวดระวังจับผิด หรือมุ่งแต่การออกกฎเพื่อให้เกิดความหวาดเกรงในบทลงโทษ ย่อมเป็นการดีกว่าถ้าจะเริ่มที่การบอกกับตัวเราเองที่จะทำให้สังคมของเรามีสภาพที่น่าอยู่ขึ้น เมื่อเริ่มการนับหนึ่งที่เราแล้วไซร้ ก็จะเป็นตัวอย่างให้มีการนับสองจากคนอื่นๆ รับกันเป็นทอดๆ ไป และเมื่อนั้น เท่ากับว่าทุกคนในสังคมต่างก็ได้มีส่วนร่วมในการสร้างสังคมที่ดี ด้วยความสำนึกถึงประโยชน์ที่จะตกมาสู่พวกเราทุกคนเอง

สังคมจะน่าอยู่...ก็ด้วยมือของพวกเราทุกคน

คุณศรีสุรัตน์ สุขวโรดม
ปัจจุบันเป็นนักการทูตระดับปฏิบัติการ
สังกัดสถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ
กระทรวงการต่างประเทศ
เพิ่งย้ายกลับจากการประจำการ
ที่สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเฮก
ประเทศเนเธอร์แลนด์

□□□□□□□□□□□□.indd 95 3/29/11 10:45 AM

เก็บมาฝาก...จากชิลี:
เรื่องเล่าเมื่อครั้งเกิดแผ่นดินไหว

● โดย สธน เกษมสันต์ ณ อยุธยา

ด้วยความที่ตั้งอยู่ห่างไกลจากเมืองไทยมาก และไม่ใช่ประเทศที่มีขนาดใหญ่โตเหมือนประเทศอื่นในอเมริกาใต้อย่างบราซิลหรืออาร์เจนตินา จึงมีคนไทยไม่มากนักที่รู้จักประเทศชิลี บางคนอาจรู้จักชิลีเนื่องจากไวน์ชิลีที่เริ่มเข้าไปจำหน่ายอย่างแพร่หลายในเมืองไทย บางคนอาจรู้จักชิลีจากที่รู้จักนักเทนนิสหรือนักฟุตบอลชาวชิลีที่มีชื่อเสียงระดับโลก บางคนที่อยู่ในแวดวงเศรษฐกิจก็อาจรู้จักชิลีในแง่ที่เป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจที่แข็งแรงที่สุดประเทศหนึ่งในลาตินอเมริกา รวมถึงมีการเปิดเสรีทางการค้ามากที่สุดประเทศหนึ่งในโลกโดยเฉพาะอย่างยิ่งการขยันทำเอฟทีเอ (ความตกลงการค้าเสรี) กับประเทศต่างๆ ในขณะที่บางคนอาจทราบว่าชิลีส่งออกทองแดงมากที่สุดในโลก อย่างไรก็ตาม ปี 2553 มีเหตุการณ์ที่ทำให้ชิลีเป็นจุดสนใจไปทั่วโลก

□□□□□□□□□.indd 96 3/29/11 10:46 AM

ตามติดจากเหตุการณ์แผ่นดินไหวที่เฮติ นั่นคือ แผ่นดินไหวครั้งใหญ่ในชิลีเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2553 เป็นภัยพิบัติทางธรรมชาติที่ทำให้คนชิลีหลายร้อยคนต้องสูญเสียชีวิต

เวลาประมาณตีสามครึ่งของเช้าวันเสาร์ที่ 27 กุมภาพันธ์ 2553 ซึ่งเป็นช่วงฤดูร้อน และคนชิลีบางส่วนอยู่ระหว่างการพักร้อน ได้เกิดเหตุแผ่นดินไหวขึ้นในชิลี โดยมีศูนย์กลางอยู่ใต้พื้นดินประมาณ 35 กิโลเมตร ริมมหาสมุทรแปซิฟิก ใกล้เมืองกอนเซปซิออนซึ่งเป็นเมืองใหญ่อันดับสองของชิลีทางใต้ของเมืองหลวงคือกรุงซันติอาโก วัดความสั่นสะเทือนได้ในระดับ 8.8 ตามมาตราริคเตอร์ แผ่นดินไหวครั้งนี้รู้สึกถึงความสั่นสะเทือนได้อย่างชัดเจนในกรุงซันติอาโก ซึ่งห่างจากศูนย์กลางแผ่นดินไหวประมาณ 325 กิโลเมตร โดยเฉพาะผู้ที่อาศัยอยู่ในตึกสูง ในเวลาต่อมาไม่นานก็เกิดสึนามิติดตามมา โดยมีเมืองริมฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิกได้รับผลกระทบหลายแห่ง ในขณะที่ไม่มีการเตือนภัยสึนามิโดยหน่วยงานของรัฐบาลชิลี

ชิลีมีลักษณะภูมิประเทศที่อาจเรียกได้ว่า “ผอม” ที่สุดในโลก คือมีลักษณะเรียวยาว ทิศตะวันตกติดกับมหาสมุทรแปซิฟิก ยาวกว่า 4,300 กิโลเมตร ลงไปจนถึงจุดที่เรียกว่าเป็นผืนแผ่นดินที่อยู่ใต้สุดของโลก ในขณะทิศตะวันออกมีเทือกเขาอันเดสกั้นเป็นพรมแดน ชิลีจึงมีสภาพภูมิอากาศที่หลากหลายไปตามภูมิประเทศ ตั้งแต่ทะเลทรายภูเขาไฟ ที่ราบหุบเขา ชายทะเล เกาะแก่ง จนถึงธารน้ำแข็ง ฯลฯ นอกจากนี้ ยังมีดินแดนบางส่วนในแอนตาร์กติกา (ขั้วโลกใต้) ที่ชิลีอ้างสิทธิด้วย ที่สำคัญ คือ ชิลีมีที่ตั้งอยู่บนรอยเลื่อนของแผ่นเปลือกโลก หรือที่มีบางคนเรียกว่า Pacific Ring of Fire จึงมีความเสี่ยงของการเกิดแผ่นดินไหว รวมถึงภูเขาไฟระเบิดได้ทุกเมื่อ แผ่นดินไหวครั้งที่ใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์โลกเท่าที่มีการบันทึกได้ตามเทคโนโลยีสมัยใหม่ก็เกิดขึ้นที่ชิลี โดยเกิดขึ้นเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2503 วัดความสั่นสะเทือนได้ในระดับ 9.5 ตามมาตราริคเตอร์

□□□□□□□□□.indd 97 3/29/11 10:46 AM

สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงซันติอาโก เปิดทำการเมื่อปี 2537 เป็นสำนักงานขนาดเล็ก ปัจจุบันมีข้าราชการจากกระทรวงการต่างประเทศมาประจำการจำนวน 5 คน และนอกเหนือจากชิลีที่ตั้งอยู่ในอเมริกาใต้แล้ว สถานทูตที่ซันติอาโกก็ได้รับมอบหมายให้มีเขตอาณาดูแลประเทศในอเมริกากลางอีก 3 ประเทศด้วย คือ คอสตาริกา เอลซัลวาดอร์ และปานามา เมื่อมีภัยพิบัติทางธรรมชาติขนาดใหญ่เช่นนี้เกิดขึ้น สถานทูตก็มีภารกิจหลายอย่างที่ต้องทำอย่างเร่งด่วนและทำหลายๆ เรื่องไปพร้อมๆ กัน โดยการช่วยเหลือคุ้มครองคนไทยนับว่ามีความสำคัญลำดับแรกๆ ของสถานทูตในสถานการณ์พิเศษเช่นนี้ แต่การติดต่อสื่อสารก็เป็นไปอย่างยากลำบากเนื่องจากหลังจากเกิดเหตุแผ่นดินไหว ระบบสาธารณูปโภคและการสื่อสารต่างๆ ในชิลี ไม่ว่าจะเป็นไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์บ้าน โทรศัพท์เคลื่อนที่ Internet Cable TV ฯลฯ ต่างขัดข้องทั้งหมด

มีคนไทยในชิลีจำนวนไม่มาก ณ วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2553 มีคนไทยในชิลีเท่าที่สถานทูตรับทราบจำนวนประมาณ 60 คน (นับรวมลูกครึ่งที่ยังไม่ได้จดทะเบียนแจ้งเกิดกับสถานทูตด้วย) โดยกลุ่มล่าสุดที่เพิ่งเดินทางมาถึงชิลี คือ นักเรียนระดับมัธยมปลายจากหลายๆ จังหวัดของเมืองไทยที่มาศึกษาในชิลีเป็นเวลา 1 ปีการศึกษาตามโครงการของ AFS ซึ่งเดินทางมาถึงเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2553 จำนวน 15 คน เจ้าหน้าที่สถานทูตได้เดินทางไปพบกับนักเรียนเหล่านี้ เมื่อบ่ายวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2553 ที่ค่ายลูกเสือเมืองปิการ์กิน โดยได้ให้คำแนะนำเบื้องต้นต่างๆ เกี่ยวกับการใช้ชีวิตในชิลี รวมถึงคำแนะนำเกี่ยวกับแผ่นดินไหวด้วย ตอนนั้น ก็ไม่ได้คิดเลยว่าในเวลาอีกไม่ถึง 12 ชั่วโมงให้หลัง น้องๆ หลานๆ พวกนี้จะได้รับประสบการณ์ตรงกับตนเอง

ในวันที่เกิดเหตุ เมื่อโทรศัพท์และ internet เริ่มใช้การได้ สถานทูตก็พยายามติดต่อคนไทยในชิลีและสำนักงาน AFS เมื่อได้รับทราบว่าทุกคน

□□□□□□□□□.indd 98 3/29/11 10:46 AM

ปลอดภัยดีก็โล่งใจ ในวันต่อมา สถานทูตได้จัดให้นักเรียนไทย AFS ไปพักที่บ้านพักเอกอัครราชทูตระหว่างที่รอการส่งมอบให้ครอบครัวอุปถัมภ์ตามเมืองต่างๆ อย่างปลอดภัย รวมถึงคนไทยอีกครอบครัวหนึ่งที่เพิ่งเดินทางมาชิลีได้ไม่ถึงเดือน ก็ไปพักที่บ้านพักเอกอัครราชทูตด้วย ตอนแรกสถานทูตมีกำหนดการจัดกิจกรรมสาธิตการประกอบอาหารไทย ครั้งที่ 30 ที่บ้านพักเอกอัครราชทูต ในวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2553 เมื่อเกิดเหตุขึ้นจึงต้องเลื่อนกิจกรรมไปโดยปริยาย โดยสถานทูตได้นำวัตถุดิบที่ซื้อไว้สำหรับเตรียมจัดกิจกรรมฯ โดยเฉพาะของสดที่เก็บไม่ได้นาน ไปเลี้ยงอาหารคนไทยที่ไปพักที่บ้านพักเอกอัครราชทูต ช่วงวันสองวันแรก เด็กนักเรียน AFS จึงได้ทานผัดไทยกันหลายครั้ง

ภารกิจอีกประการหนึ่งที่สถานทูตต้องรีบดำเนินการก็คือ การรายงานสถานการณ์ให้กระทรวงการต่างประเทศทราบทั้งเรื่องความปลอดภัยของคนไทย และเรื่องอื่นๆ

แผ่นดินไหวและสึนามิที่เกิดขึ้นในชิลีเมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2553 สร้างผลกระทบเป็นวงกว้าง ประธานาธิบดีชิลีได้ออกมาแถลงเมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2553 ว่า มีคนที่ได้รับผลกระทบมากกว่า 2 ล้านคน โดยที่ classified แยกจัดประเภทว่าเป็น “victim” หรือเหยื่อผู้ประสบภัยมีจำนวน 800,000 คน เด็กนักเรียน 1 ล้านคน ไม่ได้เรียนหนังสือ มีบ้านเรือนถูกทำลาย หรือได้รับความเสียหายอย่างหนัก 200,000 หลังคาเรือน ผู้เสียชีวิตมากกว่า 400 คน (มีการปรับแก้ตัวเลขในส่วนของผู้เสียชีวิตกันหลายครั้ง) และมีผู้สูญหายมากกว่า 100 คน และประมาณการว่าจะต้องใช้งบประมาณในการฟื้นฟูประเทศประมาณ 3 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเท่ากับประมาณร้อยละ 17 ของ GDP ของชิลี ทั้งนี้ ยังมีผลกระทบทางอ้อมในเรื่องอื่นๆ ด้วย เช่น ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เนื่องจากคนต่างชาติบางส่วนหวาดกลัวว่าจะเกิดเหตุแผ่นดินไหวและ/หรือ

□□□□□□□□□.indd 99 3/29/11 10:46 AM

สึนามิในชิลีอีก

สิ่งที่ช็อคความรู้สึกคนชิลีหลายคน ก็คือหลังจากเกิดเหตุ มีคนฉวยโอกาสขโมยข้าวของต่างๆ ตามร้านค้า รวมถึงโทรทัศน์ ตู้เย็น ฯลฯ ซึ่งเป็นสิ่งที่คนชิลีหลายคนไม่เคยคิดว่าจะเกิดขึ้นในประเทศของตนเอง รัฐบาลต้องประกาศภาวะฉุกเฉินโดยให้ทหารเข้าไปดูแลพื้นที่ที่มีเหตุดังกล่าว

แผ่นดินไหวที่เกิดขึ้นที่ชิลีนี้มีความรุนแรงมากกว่าที่เกิดขึ้นที่เฮติเมื่อวันที่ 12 มกราคม 2553 มากมาย (ผู้เชี่ยวชาญบางสำนักระบุว่ามีระดับความเข้มข้นรุนแรงมากกว่าถึง 500 เท่า) แต่ตัวเลขความเสียหายต่างๆ โดยเฉพาะผู้เสียชีวิตที่ชิลีมีน้อยกว่าที่เฮติมากมายนัก เหตุผลหนึ่งเป็นเพราะชิลีมีการเตรียมพร้อมที่ดีกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีกฎหมายควบคุมการก่อสร้างอาคารที่รองรับแผ่นดินไหว จำนวนอาคารที่มีการพังทลายจึงมีไม่มากนัก อย่างไรก็ตาม ก็มีการวิพากษ์วิจารณ์กันมากเกี่ยวกับประสิทธิภาพของหน่วยงานรัฐบาล หลังจากที่เกิดเหตุการณ์แผ่นดินไหวและสึนามิ เมื่อ 27 กุมภาพันธ์ 2553 ก็มีการลาออกและปลดออกของเจ้าหน้าที่ระดับสูงของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันภัยพิบัติ โดยเฉพาะการเตือนภัยหลายคน มีการวิพากษ์วิจารณ์กันมากว่ากองทัพชิลีซึ่งมีบุคลากรและงบประมาณจำนวนมากไม่สามารถดำเนินการในสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควรจะเป็น (ชิลีใช้จ่ายเงินด้านการทหารสูงที่สุดในลาตินอเมริกาเมื่อเทียบกับจำนวนประชากร โดยเงินงบประมาณจำนวนหนึ่งมาจากการขายทองแดงของรัฐ)

อีกภารกิจหนึ่งของสถานทูตที่มีความสำคัญไม่น้อยกว่าภารกิจอื่นๆ ก็คือการดำเนินการทางการทูต โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ ไทย-ชิลี

หลังจากที่เกิดเหตุไม่นาน สถานทูตได้รับโทรสารจากสำนักราชเลขาธิการอัญเชิญข้อความพระราชสาส์นแสดงความเสียพระราชหฤทัย

□□□□□□□□□.indd 100 3/29/11 10:46 AM

จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ไปยังประธานาธิบดีชิลี ซึ่งสถานเอกอัครราชทูตฯ ก็รีบนำส่งตามช่องทางทางการทูตผ่านกระทรวงการต่างประเทศชิลีในทันที

อาคารที่ทำการปัจจุบันของกระทรวงการต่างประเทศชิลีเคยเป็นโรงแรมมาก่อน และค่อนข้างเก่าได้รับผลกระทบจากแผ่นดินไหวค่อนข้างมากทีเดียว หลังเหตุการณ์หนึ่งวัน คือ เมื่อวันอาทิตย์ที่ 28 กุมภาพันธ์ เจ้าหน้าที่สถานทูตเดินทางไปที่กระทรวงการต่างประเทศชิลีเพื่อนำหนังสือนำส่งข้อความแสดงความเสียใจของนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของไทย ปรากฏว่า ณ วันนั้น มีคนมาทำงานซึ่งถือว่าเป็นเรื่องเร่งด่วนมากเพียงไม่กี่คน รวมถึงรัฐมนตรีช่วยว่าการฯ (หากเป็นกระทรวงการต่างประเทศไทย ก็คงมีคนไปทำงานเยอะแยะ และเปิดศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินเรียบร้อยแล้ว) โดยเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ติดต่อ (Contact person) เรื่องเหตุการณ์แผ่นดินไหว เป็นหนึ่งในจำนวนคนที่มาทำงาน และมาพบกับข้าราชการสถานทูต แต่ ณ ขณะนั้น เขาก็ไม่มีข้อมูลใดๆ ให้กับสถานทูตได้เลย และทำท่าหวั่นเกรงอยู่เหมือนกันว่า อาคารที่ทำงานของเขาจะอยู่รอดปลอดภัยหรือไม่

การช่วยเหลือของไทยแก่ชิลีมีส่วนช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ทวิภาคีอย่างยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อไทยเป็นเพียงประเทศขนาดกลางๆ และตั้งอยู่ห่างไกลจากชิลี สถานทูตได้มีโทรเลขเสนอกระทรวงการต่างประเทศ เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2553 ว่ารัฐบาลไทยน่าจะให้ความช่วยเหลือทางมนุษยธรรมแก่ชิลีเป็นเงินสดในจำนวนเท่ากับที่ช่วยเหลือเฮติ คือ 100,000 ดอลลาร์สหรัฐ และในการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2553 ก็ได้มีการอนุมัติความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมให้ชิลีตามที่กระทรวงฯ เสนอ คือเป็นเงินจำนวน 100,000 ดอลลาร์สหรัฐ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้มอบความช่วยเหลือเชิง

□□□□□□□□□.indd 101 3/29/11 10:46 AM

สัญลักษณ์แก่เอกอัครราชทูตชิลีประจำประเทศไทย เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2553 จากนั้น กระทรวงฯ ได้ส่งเงินมาให้สถานทูต โดยเอกอัครราชทูตเป็นตัวแทนมอบให้แก่รัฐบาลชิลีผ่านทาง Sub-Secretary of Foreign Affairs ซึ่งเป็นบุคคลอันดับสองของกระทรวงการต่างประเทศชิลีรองจากรัฐมนตรีว่าการ ซึ่งเทียบเท่ากับรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศชิลี (ชิลีไม่มีตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการ ผู้ช่วยรัฐมนตรี หรือปลัดกระทรวงเหมือนระบบของไทย) เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2553

ความเชื่อมโยงของไทยกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชิลีประการหนึ่งเกิดขึ้นจากการที่ประเทศไทยได้รับผลกระทบอย่างมากจากสึนามิเมื่อปลายปี 2547 ภาพพจน์ของไทยสำหรับคนชิลีก็คือ ความสำเร็จในการฟื้นตัวจากเหตุภัยพิบัติดังกล่าว โดยมีการกล่าวถึงหลายครั้งในการรายงานข่าวต่างๆ เกี่ยวกับสึนามินั้น สถานทูตได้ทำโครงการเชิญสถานีโทรทัศน์ MEGAVISION ไปถ่ายทำสารคดีเกี่ยวกับประเทศไทยหลังสึนามิ เมื่อปี 2549 โดยได้เริ่มออกอากาศช่วงต้นปี 2550 หลังจากเหตุการณ์แผ่นดินไหวและสึนามิที่ชิลี สถานทูตก็ได้เสนอแนะให้สถานี MEGAVISION นำสารคดีดังกล่าวออกแพร่ภาพอีกครั้งเพื่อประโยชน์สำหรับสาธารณชนชิลี ซึ่งสถานีฯ ก็ได้นำออกแพร่ภาพอีกครั้งหนึ่ง เมื่อคืนวันที่ 15 มีนาคม 2553 และหลังจากออกอากาศซ้ำครั้งนี้ สถานีฯ ก็แจ้งว่าคนชิลีแสดงความสนใจจำนวนมาก และมีหน่วยงานชิลีติดต่อขอรับสำเนา DVD ไปศึกษาด้วย

ภารกิจอีกประการหนึ่งของสถานทูตเมื่อเกิดแผ่นดินไหวซึ่งคนภายนอกอาจจะไม่ได้นึกถึงก็คือ เรื่องเกี่ยวกับทรัพย์สินราชการต่างๆ เมื่อเกิดเหตุแผ่นดินไหวขึ้น นอกเหนือจากที่ต้องดูแลความปลอดภัยของตนเอง สมาชิกครอบครัว และพี่น้องคนไทยแล้ว ข้าราชการสถานเอกอัครราชทูตฯ ยังต้องคำนึงถึงทรัพย์สินราชการของรัฐบาลไทยที่ต้องดูแลอีกด้วย

□□□□□□□□□.indd 102 3/29/11 10:46 AM

ในเช้าวันที่เกิดเหตุ เมื่อเริ่มมีแสงอาทิตย์ ข้าราชการซึ่งพักอยู่ตึกสูงกันทุกคนก็เดินลงบันไดหลายชั้นจากบ้าน และรวมตัวกันที่ที่ทำการสถานทูต ประตูบ้านพักของบางคนก็มีปัญหาเปิดไม่ได้ ต้องอาศัยคนด้านนอกช่วยหาวิธีเปิดให้ แม้ว่าจะเสี่ยงในการขึ้นๆ ลงๆ ตึกสูงเพราะยังมี aftershocks อยู่ตลอดเวลา แต่ก็จำเป็น เพราะต้องตรวจดูสภาพที่เกิดขึ้นจริงว่าที่ทำการได้รับความเสียหายมากน้อยเพียงใด ที่ทำการสถานทูตซึ่งเช่าอยู่ในอาคารสำนักงานและตั้งอยู่ชั้น 15 ได้รับผลกระทบอย่างชัดเจน ประตูกระจกแตกสองบาน มีรอยแตกรอยแยกที่ผนังห้องและผนังกระจกหลายแห่ง แฟ้มบนตู้หล่นกระจายและอื่นๆ อีกมากมาย โชคยังดีที่ทรัพย์สินราชการต่างๆ ที่เป็นวัสดุครุภัณฑ์ไม่แตกหักเสียหาย และทางผู้ให้เช่าได้ช่วยรับผิดชอบซ่อมแซมส่วนที่เสียหายให้เป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นแต่ความเสียหายที่เกิดขึ้นในส่วนภายในที่ทำการบางอย่างที่สถานทูตต้องจัดการเอง

หลังจากตรวจและถ่ายรูปที่ทำการแล้ว ก็ไปที่บ้านพักเอกอัคร-ราชทูตฯ ซึ่งรัฐบาลไทยซื้อไว้ตั้งแต่ปี 2539 และตั้งอยู่ห่างจากที่ทำการใช้เวลาเดินทางประมาณ 20 นาที จากการสำรวจสภาพบ้านและบริเวณโดยรอบ ก็พบว่า ข้าวของหล่นจากตู้/ชั้นวาง มีรอยแตกรอยแยกอยู่หลายแห่ง แต่ไม่มีทรัพย์สินมีค่าอะไรที่เสียหาย อย่างไรก็ดี ก็ประมาทไม่ได้ สถานทูตจึงจ้างวิศวกรผู้เชี่ยวชาญไปตรวจดูโครงสร้างของบ้านว่ายังมีความปลอดภัยดีอยู่หรือไม่ ผลการตรวจสอบในเวลาต่อมาก็ปรากฏว่ายังปลอดภัยดี หลังจากนั้น สถานทูตก็ขอรับงบประมาณจากกระทรวงการต่างประเทศในการซ่อมแซมส่วนต่างๆ ของอาคารบ้านพัก

ในยุคโลกาภิวัตน์ ที่ความก้าวหน้าด้านต่างๆ เอื้ออำนวยให้ผู้คนสามารถเดินทางไปมาระหว่างประเทศได้อย่างสะดวก และคนไทยมีการติดต่อทำธุรกิจ ลงทุน รวมถึงมีปฏิสัมพันธ์ต่างๆ กับคนต่างชาติมากขึ้น

□□□□□□□□□.indd 103 3/29/11 10:46 AM

งานของกระทรวงการต่างประเทศและสถานทูต สถานกงสุลจึงมีเพิ่มมากขึ้นเป็นทวีคูณ และยิ่งในปัจจุบันที่เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติในประเทศต่างๆ ทั่วโลกบ่อยครั้ง งานของกระทรวงการต่างประเทศและสถานทูต/สถานกงสุลก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้นด้วย

โดยที่มีความเสี่ยงของการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติในชิลีอยู่ตลอดเวลา คนไทยที่พำนักอยู่ในชิลี รวมถึงคนที่วางแผนจะเดินทางไปชิลี จึงควรจะมีความพร้อมด้านข้อมูล และมีการเตรียมการเพื่อความปลอดภัยอยู่ตลอดด้วย โดยสถานทูตได้บรรจุข้อมูลเกี่ยวกับชิลี รวมถึงคำแนะนำเกี่ยวกับแผ่นดินไหวและการปฏิบัติตัวเมื่อเกิดภัยพิบัติ ในเว็บไซต์ของสถานทูต คือ www.thaiembassychile.org และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือแก่คนไทยในทุกกรณีอย่างเต็มความสามารถ

คุณสธน เกษมสันต์ ณ อยุธยา
ปัจจุบันดำรงตำแหน่งที่ปรึกษา
ประจำการอยู่ที่สถานเอกอัครราชทูต
ณ กรุงซันติอาโก

□□□□□□□□□.indd 104 3/29/11 10:46 AM

สถาบันการต่างประเทศ
เทวะวงศ์วโรปการ

● โดย กระทรวงการต่างประเทศ

□□□□□□□□□□□□□□□.indd 105 3/29/11 10:47 AM

ก่อนหน้านี้เราได้พาท่านผู้อ่านมารู้จักกรมต่างๆ ภายในกระทรวงการต่างประเทศกันมาหลายกรมแล้ว ซึ่งส่วนใหญ่ภารกิจของแต่ละกรมจะเป็นการทำงานด้านการเจริญความสัมพันธ์และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างไทยกับต่างประเทศในระดับทวิภาคีและพหุภาคี ซึ่งเป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงการต่างประเทศกับหน่วยงานภายนอกและต่างประเทศ แต่หนังสือวิทยุสราญรมย์ฉบับนี้เราอยากจะพาท่านผู้อ่านมารู้จักกับสถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ในการฝึกอบรม แนะแนว พัฒนาความรู้และขีดความสามารถของข้าราชการและบุคลากรของกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อให้สามารถปฏิบัติภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะองค์กรที่เป็นตัวแทนของประเทศ ที่ถือได้ว่ามีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าหน่วยงานอื่น

□□□□□□□□□□□□□□□.indd 106 3/29/11 10:47 AM

1. มารู้จักประวัติสถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ

กระทรวงการต่างประเทศ ได้ให้ความสนใจการฝึกอบรมและการสร้างนักการทูตมาอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ดี การฝึกอบรมข้าราชการของกระทรวงการต่างประเทศในยุคแรก อาศัยการปฏิบัติงานเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ การเรียนรู้จากการทำงาน (learning by doing หรือ on-the-job training) และใช้ระบบการฝึกฝน (apprenticeship) ได้แก่ การถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์ที่ซ่อนตัวอยู่ (implicit knowledge) ในบุคลากรจากรุ่นสู่รุ่น และเรียนรู้จาก “รุ่นพี่” หรือ “ผู้ใหญ่” เป็นหลัก

เมื่อปี 2505 พันเอกถนัด คอมันตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ได้เริ่มจัดการฝึกอบรมข้าราชการอย่างเป็นทางการในลักษณะการอบรมเป็นระยะ (In-Service Training) โดยใช้รูปแบบการสัมมนา เน้นการปฏิบัติ เช่น การร่างหนังสือราชการภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระเบียบสารบรรณ ระเบียบและคำสั่งกระทรวงฯ และในระยะแรก มุ่งเน้นอบรมข้าราชการที่จะไปประจำการในต่างประเทศ ต่อมาจึงเริ่มจัดฝึกอบรมให้รวมข้าราชการทั้งหมดและเริ่มมีแนวคิดที่จะให้มีข้าราชการจากหน่วยงานอื่นที่มีส่วนราชการของตนในต่างประเทศ อาทิ กระทรวงกลาโหม กระทรวงการคลัง กระทรวงเศรษฐการ และกรมประชาสัมพันธ์เข้าร่วม เนื้อหาของหลักสูตรส่วนใหญ่ ได้แก่ การปฏิบัติราชการของกระทรวงการต่างประเทศ ระเบียบพิธีปฏิบัติทางการทูต กฎหมาย และสนธิสัญญา เศรษฐกิจ ภาษาอังกฤษ และการเชิญข้าราชการระดับสูง อดีตเอกอัครราชทูตและผู้ทรงคุณวุฒิจากส่วนราชการต่างๆ เช่น ในปี 2509 นายป๋วย อึ๊งภากรณ์ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นวิทยากรวิชาเศรษฐกิจ ศาสตราจารย์พระยาอนุมานราชธน เป็นวิทยากรเกี่ยวกับศาสนา และพลตรีพระเจ้าวรวงศ์เธอกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ รองนายกรัฐมนตรี บรรยายประสบการณ์ในการรับราชการ

□□□□□□□□□□□□□□.indd 107 3/29/11 10:47 AM

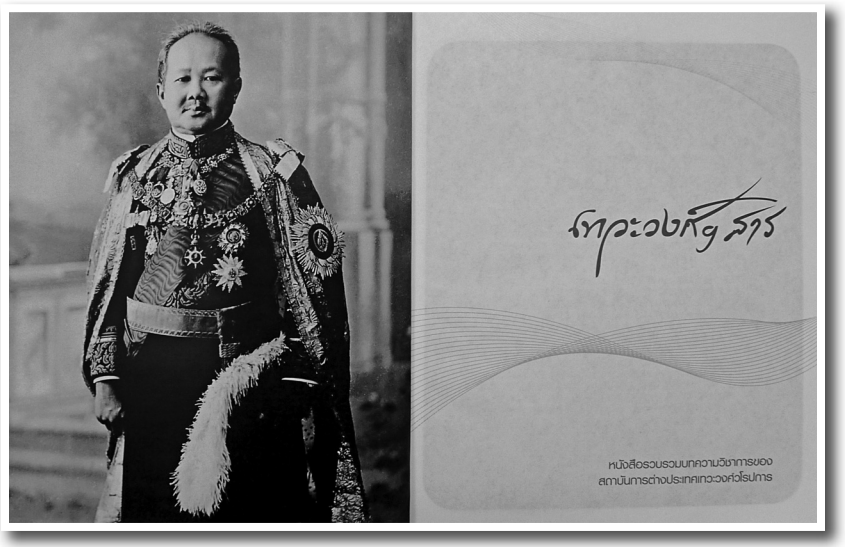

ในสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

เมื่อปี 2510 กระทรวงการต่างประเทศเห็นความจำเป็นที่จะฝึกอบรมข้าราชการ “เป็นประจำและมีลักษณะถาวร” จึงเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้อนุมัติการจัดตั้งสถาบันการต่างประเทศ และเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2510 คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้จัดตั้ง “สถาบันการต่างประเทศ” ในกระทรวงการต่างประเทศ และได้ดำเนินการจัดการฝึกอบรม และการจัดวางหลักสูตร 5 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรฝึกอบรมสำหรับข้าราชการแรกเข้า หลักสูตรการฝึกอบรมข้าราชการที่อยู่ในเกณฑ์จะไปประจำการในต่างประเทศ หลักสูตรการฝึกอบรมข้าราชการระดับนายเวร (Attaché) และเลขานุการตรี (Third Secretary) หลักสูตรการฝึกอบรมข้าราชการระดับเลขานุการโท (Second Secretary) และเลขานุการเอก (First Secretary) และหลักสูตรการฝึกอบรมภาษาอังกฤษ

การเปิดสถาบันการต่างประเทศอย่างเป็นทางการมีขึ้น เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2517 มีสถานะเป็นส่วนหนึ่งของกองการเจ้าหน้าที่และ

□□□□□□□□□□□□□□.indd 108 3/29/11 10:47 AM

ฝึกอบรม สำนักงานปลัดกระทรวง ต่อมาจึงแยกเป็นสถาบันการต่างประเทศอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2527 โดยมีเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและงบประมาณของตน และตั้งแต่ ปี 2527 เป็นต้นมา ได้มีการจัดโครงสร้าง กลไกการบริหารงานของสถาบันการต่างประเทศ โดยมีเอกอัครราชทูตประจำกระทรวง (เจ้าหน้าที่การทูต 10) เป็นผู้บังคับบัญชาในฐานะ “ผู้อำนวยการสถาบันการต่างประเทศ” ขึ้นตรงต่อรองปลัดกระทรวงฯ

เมื่อมีการปฏิรูประบบราชการในปี 2545 สถาบันการต่างประเทศถูกยกขึ้นเป็นหน่วยงานระดับสำนัก และปรับปรุงกลไกการบริหาร จากเดิมซึ่งมีผู้บังคับบัญชาระดับเดียว คือ เอกอัครราชทูตประจำกระทรวง (เจ้าหน้าที่การทูต 10) เป็นหน่วยงานที่มีผู้บริหาร 2 ระดับ คือ ผู้อำนวยการสถาบันการต่างประเทศ (ระดับ 9) เป็นผู้บังคับบัญชา (เปรียบเสมือน “Director” ของสถาบันฝึกอบรมทางการทูตของต่างประเทศ) และมีเอกอัครราชทูตประจำกระทรวง (ระดับ 10) สั่งและปฏิบัติราชการแทน

□□□□□□□□□□□□□□.indd 109 3/29/11 10:47 AM

ปลัดกระทรวงฯ กำกับดูแล (เปรียบเสมือน “Dean”) ขึ้นตรงต่อรองปลัดกระทรวงฯ ฝ่ายอำนวยการ

ในปี 2549 สถาบันการต่างประเทศได้รับพระบรมราชานุญาตให้อัญเชิญพระนามของสมเด็จพระบรมวงศ์เธอกรมพระยาเทวะวงศ์วโรปการ อดีตเสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศ มาเป็นชื่อหน่วยงาน มีชื่อและสถานะอย่างเป็นทางการตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ ตั้งแต่วันที่ 7 มีนาคม 2550 ว่า **“สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ”**

2. อะไรคือพันธกิจของสถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ

1. จัดทำนโยบายและแผนพัฒนาบุคลากรของกระทรวง และพัฒนาบุคลากรของกระทรวง ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันกับบุคลากรของกระทรวงการต่างประเทศในนานาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ดำเนินการให้การฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางการทูตการต่างประเทศ การเจรจา และการกงสุลให้แก่นักการทูตไทย

3. ดำเนินการให้การฝึกอบรมและสอนภาษาต่างประเทศ และทักษะการสื่อสารที่จำเป็นต่อการปฏิบัติราชการ รวมทั้งเสริมสร้างสมรรถนะทางด้านการบริหารและด้านการบริหารและด้านการต่างประเทศของข้าราชการทุกสายงานทั้งภายในส่วนกลางและการสำนักงานในต่างประเทศ

4. ดำเนินการทดสอบ คัดเลือกผู้สมัครรับทุน และฝึกอบรมภาษาต่างประเทศสำหรับผู้รับทุนต่างประเทศ

5. เป็นหน่วยงานกลางของรัฐบาลไทยในการให้การฝึกอบรมข้าราชการไทยและคู่สมรสที่จะไปประจำการในต่างประเทศ

6. ดำเนินการศึกษาวิจัยในทางยุทธศาสตร์การเมืองและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

□□□□□□□□□□□□□□.indd 110 3/29/11 10:47 AM

7. เผยแพร่ความรู้ด้านการทูต และด้านการต่างประเทศให้แก่สาธารณชน

8. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

3. วิสัยทัศน์

"ทุกระดับ รอบรู้ บูรณาการ สู่ความเป็นสากล"

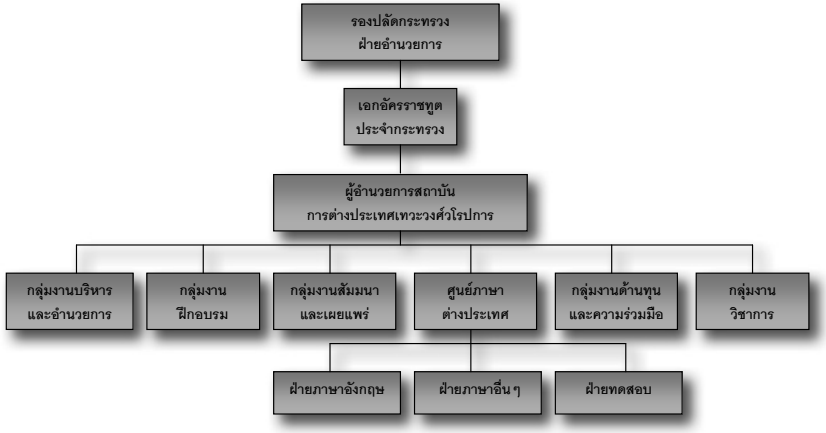
4. ภารกิจ

กระทรวงการต่างประเทศกำหนดภารกิจ 2 ประการ ให้สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ได้แก่

1. การสร้างนักการทูตที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานสากล

2. การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการต่างประเทศแก่สาธารณชน

5. โครงสร้างหน่วยงาน

□□□□□□□□□□□□□□.indd 111 3/29/11 10:47 AM

6. ภารกิจปัจจุบัน

หลักสูตรฝึกอบรมของบุคลากรด้านการต่างประเทศของกระทรวงการต่างประเทศมีพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านหลักสูตรและเนื้อหาตลอดจนวิธีการฝึกอบรม และจำนวนผู้เข้าอบรมที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยสำคัญ ดังนี้

1. มิติด้านการต่างประเทศที่กว้างขวางและมีความซับซ้อนมากขึ้นทำให้จำเป็นต้องมีการขยายความรู้ในสาขาต่างๆ สำหรับการปฏิบัติงานสำหรับของบุคลากรด้านการต่างประเทศมากขึ้น เช่น ด้านพลังงานทดแทน การเกษตรกรรม อุตสาหกรรม ฯลฯ เป็นเหตุให้มีการเพิ่มหลักสูตรในเนื้อหาที่หลากหลายขึ้น รวมทั้งการเพิ่มหลักสูตรเพื่อฝึกทักษะสำหรับเจ้าหน้าที่การทูต (diplomatic skills) ที่หลากหลายและเข้มข้นขึ้น

2. นโยบายกระทรวงฯ ที่มุ่งเน้นการเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับหลักการบริหารสมัยใหม่ รวมทั้งความจำเป็นในการใช้ภาษาต่างประเทศ ภาษาต่างๆ ในการปฏิบัติราชการ และเพิ่มสัมฤทธิผลของการปฏิบัติราชการด้านการต่างประเทศ โดยเฉพาะในประเทศที่มีภาษาหลัก เป็นภาษาต่างประเทศอื่นที่มิใช่ภาษาอังกฤษ

3. การปฏิรูประบบราชการไทย การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่และกฎระเบียบใหม่ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนทิศทางในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของระบบราชการไทย

4. กระแสโลกาภิวัตน์ การปรับเปลี่ยนให้ทันสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลง รวมถึงประเด็นที่อยู่ในความสนใจของโลก และของประเทศ เช่น สภาวะโลกร้อน พลังงานทดแทน พลังงานนิวเคลียร์ ปัญหาแรงงานข้ามชาติ และการก่อการร้ายสากล ฯลฯ

5. ความร่วมมือที่เพิ่มมากขึ้นกับหน่วยงานในประเทศทั้งภาครัฐและภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และองค์กรระหว่างประเทศ

□□□□□□□□□□□□□□.indd 112 3/29/11 10:47 AM

6. ความสนใจในการศึกษาเพิ่มเติมของผู้เข้ารับการอบรม

การดำเนินภารกิจของสถาบันการต่างประเทศฯ ในปัจจุบันประกอบด้วย

1. การพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรด้านการทูตของกระทรวงการต่างประเทศ โดยมี 2 รูปแบบ คือ

1.1 การฝึกอบรม

- หลักสูตรการฝึกอบรมสำหรับข้าราชการสายการทูต มี 3 ลักษณะ ได้แก่ หลักสูตรตามระดับตำแหน่ง หลักสูตรตามความจำเป็นสำหรับการปฏิบัติงาน และหลักสูตรเสริมสร้างความรอบรู้ด้านต่างๆ ทั้งที่ตอบสนองทักษะเฉพาะสำหรับวิชาชีพ ความฉลาดเชิงเชาวน์ปัญญา (IQ) และเชิงอารมณ์ (EQ)

□□□□□□□□□□□□□□.indd 113 3/29/11 10:47 AM

- หลักสูตรฝึกอบรมสำหรับข้าราชการสายสนับสนุน มี 2 ลักษณะ ได้แก่ หลักสูตรตามความจำเป็นของการปฏิบัติงาน และหลักสูตรเสริมสร้างความรอบรู้ด้านต่างๆ

1.2 การศึกษาต่อเนื่อง

- การจัดส่งไปศึกษา/ฝึกอบรม ณ ต่างประเทศ เพื่อพัฒนาความรู้ในเชิงลึกให้แก่เจ้าหน้าที่การทูต ด้วยทุนฝึกอบรมและทุนศึกษาต่อ ซึ่งได้รับการสนับสนุน/ความร่วมมือจากภาครัฐของไทยและจากต่างประเทศ ทั้งนี้ ระหว่างปี 2545 ถึงปัจจุบันได้มีการส่งข้าราชการไปศึกษา/อบรมในต่างประเทศต่างประมาณ 130 คน ใน 300 หลักสูตร ซึ่งทุนฝึกอบรมส่วนมากจะเน้นด้านทักษะเฉพาะสำหรับการปฏิบัติงานของนักการทูต และทุนเรียนภาษาต่างประเทศ ในขณะที่ทุนการศึกษาในระดับปริญญาโทหรือเอก จะเป็นเน้นด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภูมิภาคศึกษา (Area Studies) กฎหมายระหว่างประเทศ และเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ

2. ภารกิจการบูรณาการ และการให้ความรู้บริการ

กระทรวงการต่างประเทศได้มอบให้สถาบันการต่างประเทศฯ จัดการฝึกอบรมและเผยแพร่ความรู้ในหลักสูตรต่างๆ ดังนี้

2.1 หลักสูตรสำหรับข้าราชการที่จะไปประจำการในต่างประเทศและคู่สมรสที่ติดตามไปประจำการ

2.2 การอบรมภาษาอังกฤษในโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารระหว่างประเทศ (English for International Communication) จัดให้แก่ข้าราชการจากส่วนราชการทั่วประเทศ

2.3 การจัดทดสอบความรู้ภาษาอังกฤษให้แก่ข้าราชการจากส่วนราชการทั่วประเทศ

2.4 การสัมมนาและเผยแพร่ความรู้ด้านการต่างประเทศ

□□□□□□□□□□□□□□.indd 114 3/29/11 10:47 AM

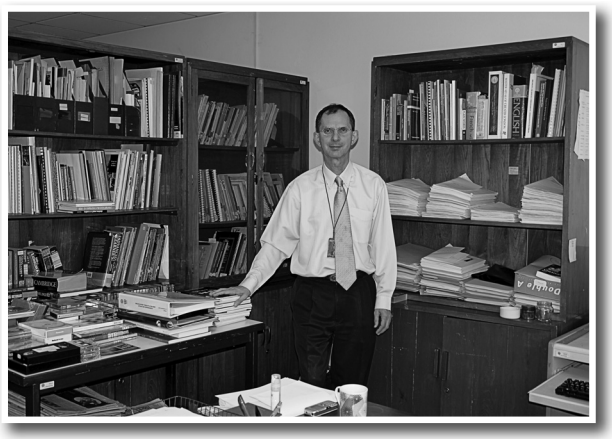

2.5 การจัดอบรมหลักสูตรเจ้าหน้าที่ประสานงานศูนย์ปฏิบัติการร่วม (Regional Operation Center) ให้แก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ด้านวิเทศสัมพันธ์ของหน่วยงานภายนอกทั้งจากภาคราชการและรัฐวิสาหกิจ

2.6 การจัดบรรยายพิเศษเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านต่างประเทศ นโยบายและประเด็นด้านต่างประเทศ และจัดการศึกษาดูงานที่กระทรวงการต่างประเทศ ให้แก่หน่วยงานภายนอก และสถาบันการศึกษา

2.7 โครงการพิเศษ เช่น โครงการฝึกอบรมและฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาจากจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่กระทรวงการต่างประเทศ ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ และศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาค

□□□□□□□□□□□□□□.indd 115 3/29/11 10:47 AM

ใต้ (ศอบต.)

2.8 การเผยแพร่ความรู้ด้านการต่างประเทศแก่สาธารณชน ยังดำเนินการผ่านการจัดพิมพ์หนังสือ ตำรา และเอกสาร ทั้งในรูปเล่มและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย

2.9 การฝึกอบรมนักศึกษาฝึกงานที่กระทรวงการต่างประเทศ

2.10 การจัดสรรและสนับสนุนด้านวิทยากร ซึ่งเป็นบุคลากรของกระทรวงการต่างประเทศ ให้แก่หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

3. ภารกิจความร่วมมือกับสถาบันการทูตในต่างประเทศ

สถาบันการต่างประเทศฯ มีความร่วมมือกับสถาบันการทูตของประเทศต่างๆ เช่น ความร่วมมือในการจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ (workshop) การจัดการประชุมระหว่างประเทศ เป็นต้น

ลักษณะความร่วมมือที่สำคัญมีดังนี้

3.1 โครงการหรือหลักสูตรที่ฝ่ายไทยเป็นเจ้าภาพ ทั้งที่จัดเป็นประจำทุกปี และจัดตามวาระ ได้แก่ โครงการอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ซึ่งจะเปิดรับชาวต่างประเทศที่เป็นเจ้าหน้าที่กระทรวงต่างประเทศที่รับทุนรัฐบาลไทยเข้าอบรมด้วย โครงการการอบรมภาษาไทยสำหรับ

□□□□□□□□□□□□□□□.indd 116 3/29/11 10:47 AM

นักการทูตอาเซียน การประชุมระหว่างประเทศเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้รับผิดชอบด้านการสอนภาษาอังกฤษให้แก่นักการทูตอาเซียน+3 และการประชุมระหว่างประเทศของผู้อำนวยการสถาบันการต่างประเทศประเทศสมาชิกอาเซียน+3

3.2 โครงการหรือหลักสูตรที่ฝ่ายไทยร่วมเป็นเจ้าภาพ เช่น หลักสูตร Enhancing Performance in Multilateral Conferences and Diplomacy โดยจัดร่วมกับ UNITAR และ Australian National University และหลักสูตร Multilateral Conferences and Diplomacy Workshop เป็นต้น

3.3 การเข้าร่วมโครงการหรือการฝึกอบรมที่ประเทศอื่นเป็นเจ้าภาพ เช่น ภาษาอินโดนีเซียสำหรับนักการทูตอาเซียน การอบรมภาษาอังกฤษและคอมพิวเตอร์ที่อินเดียและสิงคโปร์ การอบรมภาษาจีน เกาหลี และญี่ปุ่น การอบรมด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและทักษะที่มาเลเซีย และการฝึกปฏิบัติงานที่กระทรวงต่างประเทศฝรั่งเศส เป็นต้น

3.4 การจัดการทดสอบภาษาอังกฤษให้แก่ข้าราชการต่างประเทศ เช่น ลาว กัมพูชา เวียดนาม พม่า ฯลฯ

3.5 การจัดการฝึกอบรมเฉพาะเรื่อง การศึกษาดูงาน และฝึกปฏิบัติงานให้แก่ผู้แทนจากกระทรวงการต่างประเทศของประเทศต่างๆ เช่น ฝรั่งเศส เวียดนาม สิงคโปร์ อินโดนีเซีย เนปาล และภูฏาน เป็นต้น

สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ
กระทรวงการต่างประเทศ

□□□□□□□□□□□□□□□.indd 117 3/29/11 10:47 AM

2 เมษายน 2553 วันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

4 เมษายน 2553 นายกษิต ภิรมย์ รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ ร่วมการประชุมสุดยอดผู้นำลุ่มน้ำโขงตอนล่าง ครั้งที่ 1 จ.ประจวบคีรีขันธ์ โดยประชุมหารือทวิภาคีกับฝ่ายจีน เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือกับจีนให้ครอบคลุมมิติต่างๆ อาทิ ความเชื่อมโยงในภูมิภาค การส่งเสริมการลงทุนวิสาหกิจขนาดกลางและเล็ก (SMEs) เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ (Creative Economy) การศึกษา และการวิจัยร่วม และการประชุมหารือทวิภาคีกับฝ่ายพม่า เพื่อร่วมดูแลรักษาลำน้ำให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน ค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของภาวะแล้งในลุ่มน้ำ และแสวงหามาตรการรับมือที่เหมาะสมต่อไปในอนาคต

7 เมษายน 2553 รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ ร่วมการประชุมคณะมนตรีสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASCC) ครั้งที่ 3 มอบหนังสือสรุปความก้าวหน้าและการพัฒนาของ ASCC ประกาศเปิดตัวคณะกรรมาธิการอาเซียนว่าด้วยสิทธิสตรีและสิทธิเด็ก โดยมี ดร.สายสุรี ชุติกุล และนางกานดา วัชราภัย รองปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและมนุษย์เป็นผู้แทนฝ่ายไทย และเสนอให้ประเทศสมาชิกอาเซียนเสริมสร้างความเชื่อมโยง (ASEAN Connectivity) ระหว่างกัน

□□□□□□□□□□□□□□.indd 118 3/29/11 10:49 AM

8 เมษายน 2553 รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ เข้าร่วมประชุมคณะมนตรีประสานงานอาเซียน (ACC) ครั้งที่ 6 เพื่อเป็นการเตรียมการขั้นสุดท้ายสำหรับการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 16 โดยพิจารณารับรองร่างแถลงการณ์ผู้นำอาเซียนที่สำคัญ 2 ฉบับ ได้แก่ แถลงการณ์อาเซียนว่าด้วยการฟื้นฟูและการพัฒนาอย่างยั่งยืน และแถลงการณ์ผู้นำอาเซียนว่าด้วยการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ นอกจากนี้คณะมนตรีประสานงานฯ ได้รับรองเอกสารอีกหลายฉบับ

8-9 เมษายน 2553 รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ ร่วมการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 16 ในฐานะผู้แทนนายกรัฐมนตรี ที่กรุงฮานอย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ย้ำถึงเจตนารมณ์ร่วมกันที่จะเร่งดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 อ่านสรุปสาระสำคัญของการประชุมฯ ได้ที่ http://www.mfa.go.th/web/2662.php?id=34753

11 เมษายน 2553 รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ ร่วมพิธีมอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ประถมาภรณ์มงกุฎไทยและเครื่องหมายแสดงความสามารถในการบินของนักบินทหารบก ชั้นที่ 1 แก่ พ.ต. หญิง ลัดดา แทมมี ดักเวิร์ธ ผู้ช่วยรัฐมนตรีด้าน Public and Intergovernmental Affairs กระทรวงกิจการทหารผ่านศึกสหรัฐฯ ซึ่งเป็นคนไทย-อเมริกัน ที่สร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศไทยและส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างไทย-สหรัฐฯ ในฐานะนายทหารที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความกล้าหาญและมีวีรกรรมในการรบจนได้รับการบาดเจ็บและพิการ

20 เมษายน 2553 รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ มอบเงิน 800,000 บาท พร้อมด้วยหนังสืออักษรเบรลล์และแผ่นบันทึกเสียงเกี่ยวกับแผนงานจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน แก่องค์กรคนพิการสากลประจำภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก เพื่อสนับสนุนโครงการสัมมนาเชิงวิชาการขององค์กรฯ ส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนและกลไกภายใต้อาเซียน รวมทั้งสร้างความตระหนักรู้ของคนพิการถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการสร้างประชาคมอาเซียน และการรับรู้ถึงบทบาทองค์กรสิทธิมนุษยชนอาเซียนที่มีผลต่อการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของคนพิการ

□□□□□□□□□□□□□□.indd 119 3/29/11 10:49 AM

ลำดับเหตุการณ์สำคัญ

21 เมษายน 2553 คณะนักศึกษาจากจังหวัดชายแดนภาคใต้เข้าเยี่ยมคารวะ รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ ในระหว่างเข้าร่วมโครงการรับนักศึกษาจากจังหวัดชายแดนภาคใต้ฝึกอบรมและปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระทรวงการต่างประเทศและงานด้านการต่างประเทศ และเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้กับนักศึกษาที่ต้องประสบกับความเดือดร้อนจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ อีกทั้งเพื่อเปิดโลกทัศน์ใหม่ๆ ในการเรียนรู้

28 เมษายน 2553 รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ กล่าวปาฐกถาเปิดการสัมมนาเกี่ยวกับรายงาน “Infrastructure for a Seamless Asia” (โครงสร้างพื้นฐานเพื่อเอเชียไร้พรมแดน) เพื่อนำเสนอรายงานเรื่อง “Infrastructure for a Seamless Asia” นำเสนอข้อมูลในภาพรวมและข้อเสนอแนะในเรื่องความเชื่อมโยงในภูมิภาคให้กับประเทศสมาชิกของ ADB พร้อมรับฟังข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่างๆ จากที่ประชุม อ่านคำปาฐกถาของรัฐมนตรีว่าการฯ ฉบับเต็มได้ที่ http://www.mfa.go.th/web/2662.php?id=34990

3 พฤษภาคม 2553 นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีแถลงผ่านโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย เชิญชวนประชาชนทุกกลุ่ม เข้ามาช่วยกันแก้ไขปัญหาให้กับบ้านเมือง ด้วยการสร้างกระบวนการการปรองดองใน 5 องค์ประกอบ อ่านรายละเอียดทั้งหมดได้ที่ http://www.mfa.go.th/web/2662.php?id=35059

10 พฤษภาคม 2553 รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ พบปะกับผู้แทนชุมชนคนไทยในสหราชอาณาจักร ที่มีความคิดทางการเมืองหลากหลาย โดยผู้แทนชุมชนไทยได้แสดงความห่วงกังวลเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองและผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทยในสายตาของชาวต่างชาติต่อเหตุการณ์ความไม่สงบ ซึ่งรัฐมนตรีฯ ได้ชี้แจงให้ชุมชนไทยทราบถึงพัฒนาการทางการเมืองในประเทศไทยที่ดำเนินมาตามครรลองของประชาธิปไตย นโยบายการดำเนินงานของรัฐบาลก็เน้นความโปร่งใสและเปิดกว้างรับฟังความเห็นของทุกฝ่ายในสังคม ในส่วนของการดำเนินงานของกระทรวงการต่างประเทศก็ได้สั่งการให้มีการชี้แจงข้อเท็จจริงต่อต่างประเทศอย่างต่อเนื่องเสมอมา

□□□□□□□□□□□□□□.indd 120 4/25/11 3:35 PM

13 พฤษภาคม 2553 ผลการเลือกตั้งสมาชิกคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (Human Rights Council–HRC) วาระปี 2553-2556 ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ นครนิวยอร์ก จำนวน 14 ที่นั่ง ประเทศไทยได้รับคะแนนเสียง 182 เสียงเป็นอันดับ 2 จาก 14 ประเทศ รองจากมัลดีฟส์ ซึ่งได้ 185 เสียง ทำให้ไทยได้เข้าเป็นสมาชิก HRC เป็นครั้งแรก นับตั้งแต่มีการจัดตั้ง HRC เมื่อปี พ.ศ. 2549 แสดงให้เห็นอย่างมีนัยสำคัญต่อความเชื่อมั่นของประเทศต่างๆ ที่มีต่อนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนของไทย ซึ่งจะส่งผลดีต่อการพัฒนาด้านสิทธิมนุษยชนของไทยทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ

18–20 พฤษภาคม 2553 รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศร่วมการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศขององค์การการประชุมอิสลาม ครั้งที่ 37 (37th Session of the Council of Foreign Ministers of the OIC – CFM37) ที่กรุงดูชานเบ สาธารณรัฐทาจิกิสถาน ระหว่างนั้นพบหารือทวิภาคีกับรัฐมนตรีต่างประเทศของประเทศสมาชิก เพื่อสร้างความเข้าใจต่อปัญหาทางการเมืองที่เกิดขึ้นในประเทศไทย และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาและการเสริมสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยแก่ประเทศสมาชิก รวมทั้งให้ข้อมูลการส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจสังคมและคุณภาพชีวิตของพี่น้องชาวไทยมุสลิม พร้อมรายงานความคืบหน้าและผลการดำเนินการล่าสุดในพื้นที่

26 พฤษภาคม 2553 นางจิตริยา ปิ่นทอง รองปลัดกระทรวงการต่างประเทศ เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยเข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีอาเซียน-สหภาพยุโรป ครั้งที่ 18 และเป็นผู้แทนอาเซียนในการให้ความเห็นเกี่ยวกับพัฒนาการของสหภาพยุโรป โดยระบุว่าอาเซียนยินดีที่ได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับสหภาพยุโรปในเรื่องการบูรณาการในระดับภูมิภาค ความเชื่อมโยงในภูมิภาค และการส่งเสริมความรู้สึกเป็นเจ้าของภูมิภาคร่วมกัน ซึ่งสหภาพยุโรปมีพัฒนาการในประเด็นเหล่านี้มาอย่างยาวนานและต่อเนื่อง

□□□□□□□□□□□□□□.indd 121 3/29/11 10:49 AM

ลำดับเหตุการณ์สำคัญ

1 มิถุนายน 2553 นายพนิช วิกิตเศรษฐ์ ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงการต่างประเทศ เข้าร่วมการประชุมระดับรัฐมนตรีอาเซียน-คณะมนตรีความร่วมมือรัฐอ่าวอาหรับ (อาเซียน-GCC) ครั้งที่ 2 เพื่อส่งเสริมความร่วมมือแบบใต้-ใต้ ในเรื่องการต่อต้านการกีดกันทางการค้า การเสริมสร้างความเชื่อมโยงระหว่างสองภูมิภาค การติดต่อระหว่างประชาชนสู่ประชาชน การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และความร่วมมือด้านความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน

2 มิถุนายน 2553 รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ แถลงต่อสื่อมวลชนเรื่องการชี้แจงเพิ่มเติมสืบเนื่องจากการอภิปรายไม่ไว้วางใจ ได้แก่ (1) ความเป็นมาของข้อกล่าวหาในคดีก่อการร้ายของตนเอง และสถานะปัจจุบันของการดำเนินคดี ส่วนเรื่องการกล่าวปาฐกถาที่มหาวิทยาลัยจอห์น ฮอปกินส์ สหรัฐอเมริกานั้น ตนเองได้พูดถึงวิวัฒนาการของสถาบันพระมหากษัตริย์ไทยโดยมีเจตนาเพื่อปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ของไทย รวมทั้งยืนยันอย่างหนักแน่นถึงความจงรักภักดีที่มีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งเคยรับราชการที่กระทรวงการต่างประเทศและปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเอกอัครราชทูตไทยในหลายประเทศด้วย

(2) บรรยายถึงภารกิจของกระทรวงการต่างประเทศล่าสุดในการประชุมองค์การการประชุมอิสลาม ครั้งที่ 37 ซึ่งเป็นโอกาสอันดีในการชี้แจงและเสริมสร้างความเข้าใจให้แก่ประเทศอิสลาม เกี่ยวกับนโยบายและมาตรการของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นอกจากนี้ รัฐมนตรีว่าการฯ ยังได้กล่าวถึงแผนการดำเนินงานเพื่อกระชับความสัมพันธ์กับนานาชาติทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคีในอนาคตอันใกล้

3 มิถุนายน 2553 รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ เปิดงานสัมมนา "ไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน: ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาสู่อนาคต" รวมทั้งการเปิดตัวเว็บไซต์ "จับตาเอเชียตะวันออก" (East Asia Watch) รัฐมนตรีว่าการฯ กล่าวย้ำถึงบทบาทในฐานะประเทศ "ผู้ให้" ของไทยแก่ประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งเป็นหนึ่งในนโยบายการต่างประเทศที่สำคัญ มีจุดประสงค์เพื่อกระจายการพัฒนา และลดช่องว่างในสังคมของประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งเพื่อเป็นการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับต่างประเทศผ่านความร่วมมือเพื่อการพัฒนาในทุกๆ สาขา

□□□□□□□□□□□□□□.indd 122 3/29/11 10:49 AM

7-8 มิถุนายน 2553 รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ กล่าวสุนทรพจน์เกี่ยวกับความร่วมมือของไทยในกรอบการประชุมว่าด้วยการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์และมาตรการสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชีย (CICA) และการพยายามส่งเสริมความร่วมมือและสร้างความเชื่อมโยงระหว่างประเทศ โดยเฉพาะการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ในการสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจและการเจรจาหารือระหว่างประเทศต่างๆ ในกรอบของ ASEAN และ ARF พร้อมทั้งร่วมลงนามในอนุสัญญาว่าด้วยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันของสำนักเลขาธิการ บุคลากรของสำนักเลขาธิการ และผู้แทนสมาชิกของ CICA และการรับรองปฏิญญาการประชุมฯ ในหัวข้อ “Constructing cooperative approach to interaction and security in Asia” ในฐานะผู้แทนพิเศษนายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะผู้แทนไทย ร่วมการประชุมระดับผู้นำ ครั้งที่ 3

11 มิถุนายน 2553 รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ หารือกับคณะผู้แทนคณะกรรมาธิการยุโรปและเอกอัครราชทูตประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปประจำประเทศไทย 19 ประเทศ โดยคณะผู้แทนฯ และคณะทูตฯ ได้แสดงความยินดีกับรัฐบาลไทยที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นตัวแทนในคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ และปรารถนาให้ประเทศไทยประสบความสำเร็จในการดำเนินการตามภาระผูกพันด้านสิทธิมนุษยชน และสนับสนุนการฝึกอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับกรณีศึกษาต่างๆ ของสหภาพยุโรป ซึ่งไทยสามารถเรียนรู้และนำมาเป็นตัวอย่างในการพัฒนาและปฏิรูประบบการเมืองต่อไป โอกาสนี้ รัฐมนตรีว่าการฯ ยืนยันว่า รัฐบาลปัจจุบันมุ่งเน้นในการยึดหลักประชาธิปไตยภายใต้ระบอบรัฐธรรมนูญที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ดำเนินนโยบายตามหลักนิติรัฐและธรรมาภิบาล รวมทั้งเคารพในหลักสิทธิมนุษยชน ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ และพร้อมให้ประชาชนทุกภาคส่วนของประเทศได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

11 มิถุนายน 2553 รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ กล่าวสุนทรพจน์ในงาน Special British Chamber of Commerce Thailand Luncheon ว่า ประเทศไทยยังคงยึดมั่นในหลักเสรีประชาธิปไตย โดยภายในประเทศ รัฐบาลจะดำเนินการตามแผนปรองดองแห่งชาติ และส่งเสริมบรรยากาศที่จะเอื้อให้เกิดการเจรจา

□□□□□□□□□□□□□□.indd 123 3/29/11 10:49 AM

ของคนทุกฝ่ายในสังคม ในระดับระหว่างประเทศ ไทยได้เข้าไปมีบทบาทในกลไกส่งเสริมประชาธิปไตยระหว่างประเทศทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี พร้อมทั้งดำเนินนโยบายส่งเสริมการลงทุนที่นักลงทุนสหราชอาณาจักรอาจเข้ามามีส่วนร่วมได้ คือ 1) การผลิตพลังงานที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ 2) อุตสาหกรรมการเกษตร 3) เศรษฐกิจสร้างสรรค์ และ 4) การศึกษา ซึ่งสหราชอาณาจักรในฐานะประเทศที่มีความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีและวิทยาการต่างๆ สามารถเข้ามามีบทบาทในการร่วมพัฒนากับไทย และสามารถกระจายผลผลิตออกไปยังประเทศที่สามได้

11 มิถุนายน 2553 กระทรวงการต่างประเทศ มอบเงินสิทธิประโยชน์แก่ญาติของคนไทยที่เสียชีวิตและเกิดข้อพิพาทในต่างประเทศครั้งที่ 6 จำนวน 1,664,171.88 บาท สำหรับคนไทยจำนวน 4 ราย ได้แก่ 1) ผู้จัดการมรดกของนายอุ่นเรือน เตชะพลี ซึ่งเสียชีวิตที่สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ด้วยเส้นโลหิตสมองแตก 2) ผู้จัดการมรดกของนายมาโนช ปันทะนันท์ ซึ่งเสียชีวิตที่สาธารณรัฐเกาหลี ด้วยหัวใจล้มเหลว 3) ผู้จัดการมรดกของนายกว้าง นวลงาม ซึ่งเสียชีวิตที่ซาอุดีอาระเบีย ด้วยหัวใจล้มเหลว 4) บุตรสาวของนายวัฒนา ทวีทรัพย์ ซึ่งได้รับเงินชดเชยและเงินสะสมจากบริษัทยูโรเปี้ยน แอร์คราฟ เซอร์วิส ในอิตาลี นอกจากนี้ กระทรวงการต่างประเทศเน้นย้ำสำหรับคนไทยที่จะไปทำงานในต่างประเทศต้องไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย จะต้องตรวจสอบรายชื่อและความน่าเชื่อถือของบริษัทนายจ้างจากกรมแรงงาน หรือสำนักงานจัดหางานประจำจังหวัด เพื่อป้องกันมิให้ถูกหลอกไปทำงาน และรักษาสิทธิประโยชน์ต่างๆ อันพึงมี

14 มิถุนายน 2553 นายกรัฐมนตรี เป็นประธานเปิดการประชุมเอกอัครราชทูต/กงสุลใหญ่ กับผู้ว่าราชการจังหวัดชายแดน (ด้านไทย-ลาว) ซึ่งการประชุมดังกล่าวกระทรวงการต่างประเทศและกระทรวงมหาดไทยได้ร่วมกันจัดขึ้น เพื่อบูรณาการแนวคิด/การทำงานระหว่างหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องและหารือถึงมาตรการเสริมสร้างความเชื่อมั่นของประเทศไทยต่อประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งติดตามสถานะความสัมพันธ์และหารือถึงประเด็นสำคัญที่จะมีผลต่อความสัมพันธ์ไทย–ลาว

□□□□□□□□□□□□□□.indd 124 3/29/11 10:49 AM

14 มิถุนายน 2533 รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศและนาย Eric G. John เอกอัครราชทูตสหรัฐฯ ประจำประเทศไทย ร่วมแถลงข่าวการจัดการประชุมเชิงวิชาการในหัวข้อ “Caring Leader across Cultures” เนื่องในโอกาสฉลองครบรอบ 60 ปี โครงการฟุลไบรท์ประเทศไทย ที่เป็นโครงการความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลสหรัฐฯ นอกจากนั้น โครงการฟุลไบรท์ยังมีจุดประสงค์ในการส่งเสริมกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจพอเพียงด้วย โครงการฟุลไบรท์ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2493 จนถึงขณะนี้ มีผู้ได้รับทุนฟุลไบรท์รวมทั้งสิ้นประมาณ 2,500 คน

17 มิถุนายน 2553 รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ ร่วมการประชุมคณะกรรมาธิการร่วมเพื่อความร่วมมือทวิภาคี ครั้งที่ 1 ระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐเคนยา ณ กรุงไนโรบี เคนยา การประชุมดังกล่าวเป็นผลสืบเนื่องมาจากการริเริ่มเมื่อปี 2548 และถือเป็นย่างก้าวที่สำคัญของไทย เนื่องจากเป็นการประชุมคณะกรรมาธิการร่วมฯ ระหว่างไทยกับประเทศในแอฟริกาตะวันออกประเทศแรก และเป็นเวทีที่ครอบคลุมทุกประเด็นในการทบทวนและสำรวจช่องทางใหม่ในการส่งเสริมความร่วมมือทวิภาคี โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายใต้กรอบความร่วมมือประเทศกำลังพัฒนา (South-South Cooperation) ผ่านโครงการเสริมสร้างศักยภาพต่างๆ เพื่อปูทางสู่ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง

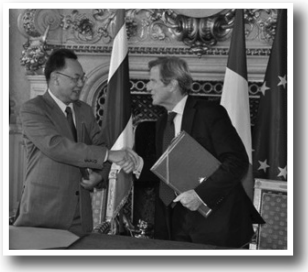
19 มิถุนายน 2553 รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ ร่วมการประชุมเอกอัครราชทูตและกงสุลใหญ่ประจำภูมิภาคแอฟริกา ประจำปี 2553 ณ กรุงไนโรบี สาธารณรัฐเคนยา มีการหารือและทบทวนทิศทางการดำเนินนโยบายในภาพรวมของไทยต่อทวีปแอฟริกา และร่วมกันกำหนดยุทธศาสตร์ระยะกลางและยาวในการดำเนินความสัมพันธ์ในระดับทวิภาคีและระดับอนุภูมิภาค รวมถึงแนวทางการส่งเสริมการค้าและการลงทุน ความร่วมมือเชิงวิชาการระหว่างกันและการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศในภูมิภาคในฐานะที่ไทยเป็นประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือรายใหม่ของประชาคมโลก (emerging donor)

□□□□□□□□□□□□□□.indd 125 3/29/11 10:49 AM

ลำดับเหตุการณ์สำคัญ

21 มิถุนายน 2553 ที่ประชุมคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (Human Rights Council–HRC) สมัยที่ 14 มีมติเลือกให้ประเทศไทยเป็นประธานคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ โดยนายสีหศักดิ์ พวงเกตุแก้ว เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรแห่งประเทศไทยประจำสหประชาชาติ ณ นครเจนีวา เป็นผู้ดำรงตำแหน่งประธานของ HRC เป็นเวลา 1 ปี ระหว่างเดือนมิถุนายน 2553–มิถุนายน 2554 ซึ่งก่อนหน้านี้ เมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2553 ไทยได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิก HRC สมัยแรกวาระปี พ.ศ. 2553-2556 ด้วยคะแนนเสียงท่วมท้นถึง 182 เสียง ซึ่งสูงที่สุดเป็นลำดับที่ 2 ในจำนวนประเทศที่ลงแข่งขัน 14 ประเทศจากทั่วโลก

21 มิถุนายน 2553 รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ เดินทางเยือนยุโรปอย่างเป็นทางการวันแรก และได้พบหารือกับรัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศฝรั่งเศส ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรระหว่างประเทศ ได้แก่ UNESCO และ OECD ตลอดจนได้ประชุมร่วมกับทีมประเทศไทย และพบหารือกับกลุ่มนักธุรกิจชาวฝรั่งเศส เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจในสถานการณ์ทางการเมืองของไทย และแนวทางกระชับความร่วมมือระหว่างกัน

22-23 มิถุนายน 2553 ในการเดินทางเยือนภูมิภาคยุโรปอย่างเป็นทางการ รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ เดินทางไปยังกรุงบรัสเซลส์ ประเทศเบลเยียม เพื่อพบหารือกับหลากหลายภาคส่วนและบรรยายเรื่องสถานการณ์การเมืองไทยที่ศูนย์นโยบายยุโรป (European Policy Center) รวมทั้งกล่าวสุนทรพจน์กับกลุ่มบุคคลต่างๆ ให้ข้อมูลเรื่องความคืบหน้าล่าสุดของสถานการณ์การเมือง เพื่อสร้างความเข้าใจและสร้างความมั่นใจเกี่ยวกับสถานการณ์การเมืองไทย

24-26 มิถุนายน 2553 รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ ปฏิบัติภารกิจระหว่างการเดินทางเยือนภูมิภาคยุโรป ณ กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย และกรุงบราติสลาวา ประเทศสโลวัก โดยได้พบหารือกับบุคคลระดับสูงของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร องค์กรระหว่างประเทศ และภาคเอกชน เพื่อชี้แจงเกี่ยวกับสถานการณ์การเมืองไทย และหาลู่ทางกระชับความร่วมมือระหว่างกัน

□□□□□□□□□□□□□□.indd 126 3/29/11 10:49 AM

26 มิถุนายน 2553 รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ ปิดท้ายการเดินทางเยือนภูมิภาคยุโรปอย่างเป็นทางการด้วยการเป็นประธานในการประชุมเอกอัครราชทูตและกงสุลใหญ่ไทยประจำภูมิภาคยุโรป เพื่อหารือเกี่ยวกับการชี้แจงแก่ประชาคมระหว่างประเทศเรื่องสถานการณ์การเมืองไทย รวมทั้งการขยายลู่ทางความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การศึกษาและสถาบันวิจัยเชิงนโยบายกับประเทศในภูมิภาคยุโรปตลอดจนองค์กรระหว่างประเทศที่มีสำนักงานอยู่ในยุโรป

30 มิถุนายน 2553 รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ เดินทางเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนเพื่อร่วมกิจกรรมฉลอง 35 ปี ความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-จีน ที่กรุงปักกิ่ง ระหว่างวันที่ 30 มิถุนายน –1 กรกฎาคม 2553 และได้เข้าพบหารือกับนายห่าว ผิง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการจีน กล่าวถึงนโยบายในการตอบสนองความต้องการของประชาชนในด้านการปฏิรูปการศึกษาไทย เพื่อมุ่งให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งรวมถึงการวิจัยและค้นคว้าพัฒนา ในบริบทความสัมพันธ์ด้านการศึกษาของไทย-จีน มีนักศึกษาจีนที่มาศึกษาในไทย 8,993 คน และจากไทยไปศึกษาที่จีนประมาณ 12,000 คน

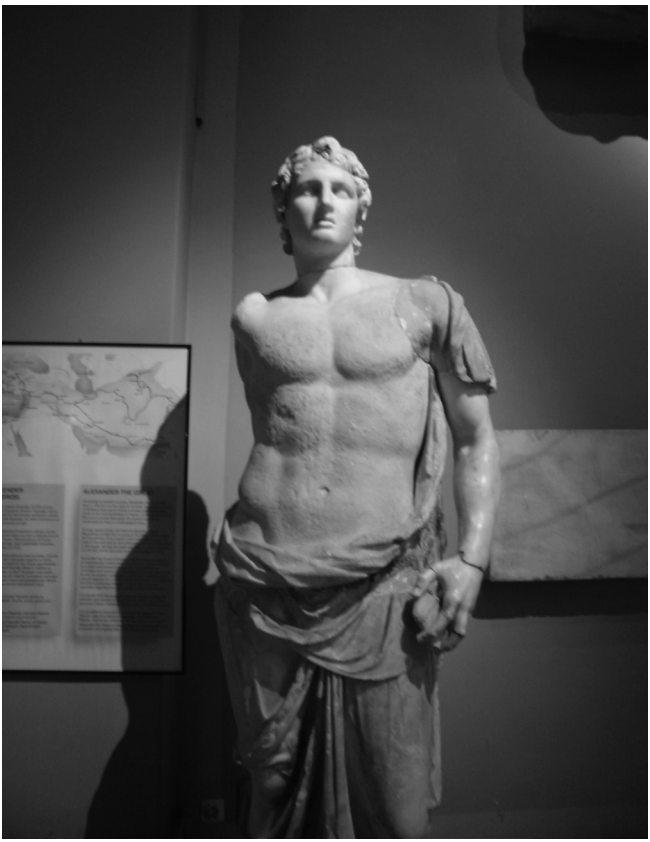
คุณหิรัญ สุวรรณเทศ และคุณนิตยา พักดี
ปัจจุบันเป็นเจ้าหน้าที่เว็บไซต์
สังกัดกองวิทยุกระจายเสียง กรมสารนิเทศ
กระทรวงการต่างประเทศ

□□□□□□□□□□□□□□.indd 127 3/29/11 10:49 AM

In the footsteps of Alexander the Great: My Journey to Northern Greece

● By Torsak Janpian

Alexander.indd 128 3/29/11 10:50 AM

Traveling with a theme is best, although it is not every time that one can do so. During my visit to Greece in spring 2008, I managed to travel with a theme, that is, "In the footsteps of Alexander the Great". Alexander the Great was born and brought up in Pella and Virgina of present day Northern Greece. Despite knowing that there is little left of both places and that they are therefore not very popular with tourists, I was not deterred: because it is not so much how many visual remains are left but rather the meanings and the events that took place there that count the most.

Greek civilization has always fascinated me. I have enjoyed reading Greek mythology and history since I was a child. And among all the figures from Greek history books, no one impressed me as much as Alexander the Great. I must admit, in my mind, he is not a hero and far from being a saint. There were countless people that he and his Macedonian troops killed in the process of being the Great. But the story of him as a man who dreamed of a wider world, set off on a journey to explore the world and eventually left his legacy to the present day is fascinating. Even as far as Thailand: whenever I went to Wat Sutat Temple and admire the beauty and elegance of Phra Sri Sakayamuni Buddha statue, I couldn't thank Alexander enough for bringing Greek influence to Ghandara in Northern India where Greek artisans were the first to have sculpted Buddha images.

To go to Pella and Virgina, first one has to stop at Thessaloniki - the second largest city in Greece. I took the express train from Athens, and it took me about 8 hours to reach Thessaloniki. Unlike Athens, Thessaloniki has the air

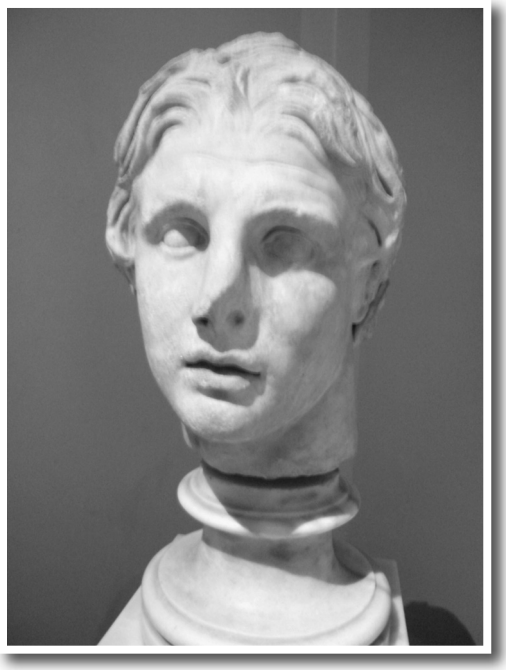
Alexander.indd 129 3/29/11 10:50 AM

of a city in a country that is in transition, the same air and atmosphere you would find in countries like Thailand. I don't know if it is because the city reminds me of Bangkok, but I was quick to fall in love with it. In the city, there was a lot of dust from the construction sites visible everywhere, the streets are full of cars and the sidewalks filled with vendors and people. And of course, people were very friendly (unlike in Athens). I loved it!

It is easy to travel to Pella from Thessaloniki and it is also easy to miss Pella when you actually are passing through it. It took me 2 hours by public bus to find myself in Pella, thanks to a fellow passenger who pointed out the place to me. Considering the greatness of Alexander's empire and how mighty and prosperous the city once was, what I saw in front of me was so small. "Whatever goes up must go down", I thought to myself. Perhaps it is in a place like this that one finds it easy to reach enlightenment, that is, to realize the impermanence of all things. Present day Pella has about 5 or 6 columns still standing. Yet its mosaic floor is nothing but splendid: it is one of the most beautiful mosaics I have ever seen. I think that the more ancient they were, the more skilled and capable these artists became. The Roman mosaics that I saw in Italy are only second best compared to this. When I entered the site, there were only two other tourists, but eventually they left, and I had the whole site to enjoy for myself. It was fantastic.

The next day I took a bus to Virgina, a different route from the one to Pella. The landscape along the road was spectacular: wherever I looked it was so green with fields,

Alexander.indd 130 3/29/11 10:50 AM

orchards, plantations, farms and small woods. The Olympia mountain range of the gods was always in sight in the background. On the way, I had to get off in a small town (too bad I forget the name) and change bus. I never realized how interesting the name Virgina was until I had to ask the locals to make sure which bus I had to change on to. They were a group of 7 young women in their twenties, After I asked them the question in English, there was a long pause before they said in broken English "Wee all Virginas" and then giggled. I didn't think about it much, convinced that it was the bus for Virgina they were waiting for. But when I was told not long after by a station attendant that it was a different bus I should get on, I started to think "Did the girls understand my question? Did they think I asked them if they were all Virginas?!"

Virgina is a great place. Surrounded by green mountains, with a cool spring breeze blowing and the land carpeted with bright-coloured wild flowers, the town should be an attraction in its own right.

After getting off the bus, I went straight to the tomb of King Phillip II - King of Macedonia and father of Alexander

Alexander.indd 131 3/29/11 10:50 AM

the Great. The tomb is inside a big mound that looked more like a hill, and the main attraction is the treasures kept inside. The beauty of it cannot be described in words: all I know is that I was completely awe-struck. Among the treasures, I was most interested in a panel of ivory carvings which include a bust of Alexander and bust of his father. For me this is the most accurate portrayal of Alexander of all his many statues, most of which were sculpted long after his death. The bust of Alexander that I saw in the tomb was not a handsome Apollo-like statue that you may normally find but a young man with strong facial features: high forehead, big nose, determined yet crazy eyes; the man that I saw is most likely to be short in height like his father King Phillip. However, what counted for me most is the fact that Alexander is the one who built this mausoleum for his powerful father after King Phillip was assassinated at his court in Virgina. It was the last tribute Alexander could ever make to his father, who was responsible for making Alexander the way he was. Without King Phillip's vision and taste for art and science, Alexander would have been known by the world as just another ordinary Macedonian King.

After I visited Virgina, the next day I took the train back to Athens. My heart was fulfilled: I had been to where I had wanted to go and learned what I had wanted to know. Yet it was more from the fact that I had stepped on the same soil and maybe touched the same stone that Alexander may have stepped on and touched. The sentimental value that I derived from this journey is immeasurable. Having said that, as the Lord Buddha said, "Man's worldly desire is limitless";

Alexander.indd 132 3/29/11 10:50 AM

and I am looking forward to more journeys: Northern India, Iraq, Iran, Afghanistan, Syria, Turkey etc., to continue in the footsteps of Alexander the Great.

* This essay is one of the assignments produced during the Creative Writing Class run by DVIFA for Ministry of Foreign Affairs officers. The writer would like to thank Mr. David Gardner, one of the instructors, for proof-reading and editing the text.*

คุณต่อศักดิ์ จันทร์เพียร
ปัจจุบันเป็นนักการทูตชำนาญการ
สังกัดฝ่าย 2
กรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้
กระทรวงการต่างประเทศ

Alexander.indd 133 3/29/11 10:50 AM

เรื่องไทยๆ ในเบลเยียม

● โดย เพ็ญแข อินทรสุวรรณ

ภาพประกอบจาก Google

เบลเยียมเป็นประเทศขนาดเล็กในยุโรปตะวันตก มีบรัสเซลส์เป็นเมืองหลวง ซึ่งหลายคนอาจจะไม่ค่อยได้ยินชื่อและนึกภาพกันไม่ออกว่าอยู่ในส่วนไหนของยุโรป โดยเฉพาะเมื่อเทียบกับเมืองหลวงของประเทศใหญ่ๆ ในยุโรปที่เป็นที่คุ้นเคยของคนไทย เช่น ปารีส โรม ลอนดอน แต่เมืองนี้ก็เป็นเมืองที่มีเสน่ห์ในอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งหากท่านใดผ่านไปทางยุโรปตะวันตกก็น่าจะลองใช้เวลาสัก 1-2 วันในการแวะเวียนเข้าไปเยี่ยมชม

□□□□□□□□□□□□□□□□□□.indd 134 3/29/11 10:51 AM

หรือถ้ามีเวลาก็ลองท่องเที่ยวต่อไปในเมืองอื่นๆ ของเบลเยียม ซึ่งใช้เวลาในการเดินทางไม่นานเลย แต่อีกสิ่งหนึ่งที่น่าสนใจนอกเหนือจากการเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวของเมืองแล้ว บรัสเซลส์ ยังมีความน่าสนใจในแง่ของการเป็นที่ตั้งขององค์กรต่าง ๆ ของสหภาพยุโรป ซึ่งเป็นองค์กรที่มีการออกนโยบายในด้านต่างๆ เพื่อใช้ในประเทศที่เป็นสมาชิกสหภาพยุโรป รวมทั้งเป็นเมืองที่ผู้นำของประเทศที่เป็นสมาชิกสหภาพยุโรปจะต้องมาประชุมร่วมกันปีละ 4 ครั้ง อีกด้วย

บรัสเซลส์เป็นเมืองที่มีผู้แทนทางการทูตมาประจำการอยู่มาก โดยบางประเทศมีทั้งเอกอัครราชทูต ที่ดูแลรับผิดชอบกิจการความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของตนกับเบลเยียม และเอกอัครราชทูตที่ดูแลรับผิดชอบกิจการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของตนกับสหภาพยุโรป แยกกันเป็นสองหน่วยงาน หรือบางประเทศก็มีเอกอัครราชทูตที่ดูแลรับผิดชอบกิจการทั้งสองด้านรวมกัน และยังดูแลรับผิดชอบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของตนกับประเทศใกล้เคียงเบลเยียม เช่น เนเธอร์แลนด์และลักเซมเบิร์กอีกด้วย ในส่วนของประเทศไทยมีสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ และคณะผู้แทนไทยประจำสหภาพยุโรปอยู่ภายใต้การบริหารงานของเอกอัครราชทูตท่านเดียว และยังดูแลความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับลักเซมเบิร์ก ซึ่งเป็นประเทศทางใต้ของเบลเยียมอีกด้วย

จากการที่มีผู้แทนทางการทูตอยู่จำนวนมาก รวมทั้งบุคลากรจำนวนมากของหน่วยงานของสหภาพยุโรปทำให้บรัสเซลส์เป็นเมืองที่มีผู้คนต่างชาติ ต่างภาษา ต่างวัฒนธรรม อาศัยอยู่ร่วมกัน ทำให้เกิดความหลากหลายทางวัฒนธรรมและชีวิตความเป็นอยู่ ยกตัวอย่างเช่น ร้านอาหารในบรัสเซลส์มีร้านอาหารจากหลายชาติให้เลือก ซึ่งร้านอาหารไทยก็เป็นที่นิยมในหมู่คนที่อยู่ในบรัสเซลส์อย่างมาก เรียกได้ว่าหากไม่ได้จองล่วงหน้าโดยเฉพาะในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์อาจต้องรอโต๊ะว่างกันเลย

□□□□□□□□□□□□□□□□□□.indd 135 3/29/11 10:51 AM

ทีเดียว ความโดดเด่นของอาหารไทยทำให้ร้านอาหารเอเชียบางชาตินำชื่ออาหารไทยไปใช้ควบกับอาหารของชาติเขาก็มี ซึ่งบางครั้งก็เกิดผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของอาหารไทย เนื่องจากกรรมวิธีการปรุงหรือเครื่องปรุงที่ใช้มิใช่อาหารไทยอย่างแท้จริงแม้การประกอบอาหารไทยในต่างประเทศอาจต้องปรับปรุงรสชาติให้ถูกปากคนท้องถิ่นอยู่บ้างก็ตาม แต่บางร้านที่นำอาหารไทยไปกล่าวอ้างก็ทำให้อาหารไทยรสชาติและหน้าตาผิดเพี้ยนไปเลยก็มี ซึ่งหน่วยงานของไทยในบรัสเซลส์ก็มิได้นิ่งนอนใจและได้พยายามประชาสัมพันธ์อาหารไทยที่ถือว่าเป็นไทยแท้ อาทิ การจัดอบรมพ่อครัว แม่ครัว โดยอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญชาวไทย รวมทั้งการจัดเทศกาลอาหารไทย เป็นประจำทุกปี โดยเปิดโอกาสให้ร้านอาหารไทยที่มีมาตรฐานเข้าร่วม และใช้โอกาสเดียวกันในการเผยแพร่วัฒนธรรมของไทยไปด้วยในตัว

การจัดงานเทศกาลอาหารไทยเป็นอีกโอกาสหนึ่งที่ได้ทำให้คนไทยจากเมืองต่างๆ ในเบลเยียมได้มาพบปะกัน ซึ่งจากสถิติที่เป็นทางการของกระทรวงมหาดไทยเบลเยียม[1] มีคนไทยในเบลเยียม 2,993 คน โดยจำนวนประมาณ 2,400 คน เป็นผู้หญิงที่มีอายุระหว่าง 18-64 ปี และชาวไทยส่วนใหญ่ประมาณ 2,200 คน อาศัยอยู่ในภูมิภาคทางตอนเหนือซึ่งเรียกว่าฟลานเดอร์ (Flander) ซึ่งเป็นภูมิภาคที่ใช้ภาษาเฟลมิช ซึ่งเป็นภาษาดัตช์ในแบบของเบลเยียมเป็นภาษาราชการ การพบปะสังสรรค์ของคนไทยในเบลเยียมมีทั้งการเข้าร่วมงานต่างๆ ทั้งงานพิธีสำคัญทางศาสนาที่จัดขึ้นโดยวัดไทยในเบลเยียมซึ่งมีถึง 4 วัดด้วยกัน งานที่จัดขึ้นโดยสถานเอกอัครราชทูต รวมทั้งงานที่จัดขึ้นโดยสมาคมต่างๆ ทั้งสมาคมคนไทยในเบลเยียม สมาคมชาวเบลเยียมที่มีความชื่นชมและผูกพันกับประเทศไทย เรื่องของประเทศไทยได้รับความสนใจแค่ไหนสามารถดูได้

[1] สถิติ ณ วันที่ 1 มกราคม 2551

□□□□□□□□□□□□□□□□□□.indd 136 3/29/11 10:51 AM

จากจำนวนวารสารเกี่ยวกับประเทศไทยซึ่งมีถึง 3 ฉบับด้วยกัน และการจัดงานเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยในโอกาสต่างๆ โดยเฉพาะโอกาสรื่นเริง เช่น งานลอยกระทง งานสงกรานต์

ความเป็นอยู่ในเบลเยียมมีลักษณะเหมือนสภาพสังคมของยุโรปตะวันตกโดยทั่วไป ครอบครัวขนาดเล็ก มีความเป็นเอกเทศสูง แต่มีลักษณะเด่นที่มักนิยมมีบ้านเป็นของตนเอง โดยมีคำกล่าวที่ว่า “Les Belges ont une brique dans le ventre” ซึ่งมีความหมายว่าชาวเบลเยียมมีอิฐอยู่ในท้อง เป็นคำเปรียบเปรยว่าชาวเบลเยียมส่วนใหญ่มีความฝันที่จะมีบ้านเป็นของตนเอง โดยในปัจจุบัน ชาวเบลเยียมส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 60-70 เป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยของตนเอง กิจกรรมในวันพักผ่อนของชาวเบลเยียมที่น่าสนใจคือการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการท่องเที่ยวไปต่างประเทศ ซึ่งในหนึ่งปีกฎหมายของเบลเยียมก็เปิดโอกาสให้มีวันหยุดพักผ่อนได้เป็นเดือนเลยทีเดียว ประเทศในยุโรปที่เป็นที่นิยมในหมู่นักท่องเที่ยวชาวเบลเยียมมากที่สุด คือ ฝรั่งเศส สเปน และอิตาลี ส่วนจำนวนชาวเบลเยียมที่เดินทางไปท่องเที่ยวในทวีปเอเชียในปี 2552 มีทั้งหมด 198,538 คน และถ้าหากดูจำนวนชาวเบลเยียมที่มาท่องเที่ยวในประเทศไทยแล้วมีทั้งหมด 80,420 คน ซึ่งก็ถือว่าประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากชาวเบลเยียมดีพอควรเลยทีเดียว

ลักษณะเด่นของสภาพสังคมชาวเบลเยียมที่น่าสนใจอีกประการหนึ่ง คือ การที่ประชากรมีความรู้หลายภาษา ส่วนหนึ่งมาจากเหตุผลที่ประเทศนี้แบ่งออกเป็น 3 ภูมิภาคหลักๆ คือ ฟลานเดอร์ส วัลลูน (Walloon) และเมืองหลวงบรัสเซลส์ รวมทั้งยังมีจังหวัดทางตะวันออกของประเทศติดกับเยอรมนีจึงทำให้เบลเยียมมีภาษาราชการถึง 3 ภาษาด้วยกัน ได้แก่ ฝรั่งเศส เฟลมิช และเยอรมัน ผู้ที่ทำงานในหน่วยงานราชการโดยเฉพาะในหน่วยงานรัฐบาลกลางจำเป็นที่จะต้องมีความรู้อย่างน้อย 2 ภาษา ซึ่ง

□□□□□□□□□□□□□□□□□□.indd 137 3/29/11 10:51 AM

การรู้สองภาษาอย่างแท้จริง (bilingual) นอกจากจะทำให้การประสานงานราบรื่นแล้ว ยังทำให้มีเงินเดือนมากกว่าผู้ที่รู้เพียงภาษาเดียวอีกด้วย จากการพูดคุยกับชาวไทยส่วนใหญ่มักมีความรู้ในภาษาของภูมิภาคที่ตนเองอาศัยอยู่ และบางคนก็มีความขยันศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม โดยการเรียนอีกภาษาควบคู่กันไป ซึ่งการเรียนรู้ภาษาจะทำให้เกิดความคล่องตัวในการใช้ชีวิตประจำวัน และทำให้การสื่อสารกับครอบครัวและญาติมิตรของคู่สมรสราบรื่นอีกด้วย ผู้หญิงไทยที่อยู่ในเบลเยียมบางท่านสามารถพูดภาษาถิ่นเฉพาะ (dialect) ได้จนแม้กระทั่งชาวเบลเยียมเองยังทึ่งในสำเนียงก็มี

หากท่านได้ติดตามข่าวคราวของเบลเยียมอยู่บ้างก็อาจจะแปลกใจว่าในขณะนี้เบลเยียมยังไม่มีรัฐบาลที่เป็นทางการ ความที่แบ่งเป็นภูมิภาคมีการบริหารในระดับท้องถิ่นที่แยกส่วนกัน ทำให้เกิดความขัดแย้งภายในกันอยู่บ้าง และในขณะนี้กำลังมีดำเนินการเจรจาเพื่อปฏิรูปรัฐระหว่างกลุ่มการเมืองต่างๆ ซึ่งคงต้องติดตามดูกันต่อไปว่าจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอะไรบ้างในเบลเยียม

เรื่องราวของเบลเยียมที่น่าสนใจยังมีอีกมาก รวมทั้งประวัติความสัมพันธ์กับประเทศไทยที่ไม่ธรรมดา รวมทั้งแง่มุมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ สภาพเศรษฐกิจ สังคม ของเบลเยียม ซึ่งหวังว่าจะมีโอกาสได้เล่าสู่กันฟังในฉบับต่อไปค่ะ

คุณเพ็ญแข อินทรสุวรรณ
ปัจจุบันเป็นนักการทูตชำนาญการ
สังกัดฝ่ายสหภาพยุโรป กรมยุโรป
กระทรวงการต่างประเทศ

□□□□□□□□□□□□□□□□□□.indd 138 3/29/11 10:51 AM

คราคูฟ (Krakow) : มรดกโลกของโปแลนด์

● โดย สุภาศิริ อมาตยกุล

คราคูฟ มรดกโลกของโปแลนด์

□□□□□□.indd 139 3/29/11 10:52 AM

สาธารณรัฐโปแลนด์ (Republic of Poland) ตั้งอยู่กลางทวีปยุโรป มีสถานที่ในประเทศโปแลนด์ที่ขึ้นทะเบียนบัญชีมรดกโลกขององค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ-ยูเนสโก (UNESCO) ทั้งหมด 13 แห่ง โดยแบ่งเป็น

มรดกโลกทางวัฒนธรรม (World Cultural Heritage) 12 แห่ง คือ

1. Kraków's Historic Centre (1978)
2. Wieliczka Salt Mine (1978)
3. Auschwitz Birkenau. German Nazi Concentration and Extermination Camp (1940–1945).[1] (1979)
4. Historic Centre of Warsaw (1980)
5. Old City of Zamość (1992)
6. Castle of the Teutonic Order in Malbork (1997)
7. Medieval Town of Toruń (1997)
8. Kalwaria Zebrzydowska: the Mannerist Architectural and Park Landscape Complex and Pilgrimage Park (1999)
9. Churches of Peace in Jawor and Swidnica (2001)
10. Wooden Churches of Southern Little Poland (2003)
11. Muskauer Park/Park Muzakowski (2004; shared with Germany)
12. Centennial Hall in Wroclaw (2006)

มรดกโลกทางธรรมชาติ (World Natural Heritage) 1 แห่ง คือ

13. Białowieża Forest (1979, 1992; shared with Belarus)

ในหนังสือวิทยุสราญรมย์ฉบับนี้ขอกล่าวถึงมรดกโลกของโปแลนด์ 3 แห่งแรกคือ ศูนย์กลางทางประวัติศาสตร์แห่งคราคูฟ (Krakow's

□□□□□□.indd 140 3/29/11 10:52 AM

Historic Center) เหมืองเกลือวิเอลิคชกา (Wieliczka Salt Mine) และค่ายกักกันและประหารเอาชวิทซ์ เบิร์คเครเนา ของนาซีเยอรมัน (Auschwitz Birkenau-German Nazi Concentration and Extermination Camp (1940-1945)

เมืองคราคูฟ (Krakow) ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของโปแลนด์ ห่างจากกรุงวอร์ซอ 330 กิโลเมตร และห่างจากภูเขาทาทรา (Tatra) ประมาณ 100 กิโลเมตร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของทิวเขาคาร์เพเทียน (Carpathian) มีแม่น้ำวิสตุลา (Vistula) ไหลผ่านเมืองคราคูฟอยู่สูงจากระดับน้ำทะเล 219 เมตร มีพื้นที่ 327 ตารางกิโลเมตร ประชากรประมาณ 8 แสนคน

คราคูฟเป็นเมืองหลวงเก่าของโปแลนด์มาราว 500 ปี (ศตวรรษที่ 11-16) หลักฐานทางโบราณคดีชี้ว่ามีการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มาตั้งแต่ยุค Paleolithic แต่ที่มีการระบุถึงเมืองคราคูฟคือสมัยกลางศตวรรษที่ 9 คราคูฟเป็นเมืองเก่าแก่ที่สุดเมืองหนึ่งของยุโรป ในสมัยศตวรรษที่ 1-4 เริ่มมีการค้าขายกันระหว่างผู้ที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ที่คราคูฟกับอาณาจักรโรมัน ต่อมาศตวรรษที่ 9 อาณาจักรมาโรเวียน (Marovian) เข้ายึดครองบริเวณนี้ เชื่อกันว่าคราคูฟได้รวมเป็นส่วนหนึ่งของโปแลนด์ก่อนปี ค.ศ. 992 ราชวงศ์เปียส์ต (Piast) ซึ่งเป็นราชวงศ์แรกของโปแลนด์เริ่มปกครองคราคูฟ ต่อมาถึงสมัยราชวงศ์ยาเกลลอน (Jagiellon) คราคูฟกลายเป็นศูนย์กลางทางการเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของโปแลนด์และยุโรป

ในช่วงศตวรรษที่ 13 พวกตาตาร์ (Tatars) บุกโปแลนด์ 3 ครั้ง มีการสร้างกำแพงล้อมรอบเมืองคราคูฟ ซึ่งยังคงเห็นอยู่ในปัจจุบัน ในศตวรรษที่ 14 (ค.ศ. 1333-1370) กษัตริย์คาซิเมียรซที่ 3 (Kazimierz III the Great) ปกครองคราคูฟและสร้างปราสาทวาเวล (Wawel) เป็นศิลปะยุค Gothic นอกจากนี้ในปี ค.ศ. 1364 ได้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยแห่งคราคูฟ (University of Krakow) ซึ่งต่อมาเปลี่ยนเป็นชื่อมหาวิทยาลัย

□□□□□□.indd 141 3/29/11 10:52 AM

ยาเกลโลเนียน (Jagiellonian University)

คราคูฟเป็นเมืองหลวงของโปแลนด์มาจนถึงปี ค.ศ. 1596 เมื่อกษัตริย์ซิกมุนท์ที่ 3 วาซา (Zygmunt III Vaza) ได้ทรงย้ายพระราชวังของพระองค์มาอยู่ที่วอร์ซออย่างถาวร

แม้ว่าคราคูฟจะถูกทหารนาซีเข้าตั้งมั่นในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง แต่ก็ไม่เคยถูกทำลายแต่อย่างใด จึงยังรักษาศิลปะและสถาปัตยกรรมของเมืองไว้อย่างดั้งเดิม นับเป็นเมืองสวยที่สุดเมืองหนึ่งของโปแลนด์และยุโรปตะวันออก อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางของการศึกษาและศิลปะในแขนงต่างๆ ด้วย

กลางเมืองคราคูฟแบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลักๆ คือ เขตคาซิเมียรซ (Kazimierz) และเขตเมืองเก่า (Old Town)

เขตคาซิเมียรซ (Kazimierz) อยู่ใกล้ๆ เนินวาเวล (Wawel Hill) ครั้งหนึ่งเคยเป็นที่อยู่ของชุมชนชาวยิวที่ใหญ่ที่สุดในยุโรป ปัจจุบันเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของคราคูฟ มีการจัดแสดงดนตรีและนิทรรศการซึ่งทุกๆ ปีจะมีการจัดเทศกาลวัฒนธรรมและประเพณีของชาวยิวด้วย

สำหรับเขตเมืองเก่า (Old Town) นั้น ได้ชื่อว่าเป็นศูนย์กลางทางประวัติศาสตร์ (Krakow's Historic Center) มีตลาดกลางเมืองที่ใหญ่ที่สุดของยุโรป ได้รับการขึ้นทะเบียนให้เป็นหนึ่งในบัญชีรายชื่อแหล่งมรดกโลก (World Heritage List) ขององค์การ UNESCO ที่มีขึ้นครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 1978 ซึ่งเป็นปีเดียวกับที่เหมืองเกลือวิเอลิคชกาของโปแลนด์และสถานที่อื่นๆ อีก 10 แห่งของโลกได้รับการขึ้นบัญชีเช่นกัน นับเป็นความภาคภูมิใจยิ่งของชาวโปแลนด์

ในเขตเมืองเก่าของคราคูฟมีสถานที่สำคัญหลายแห่ง ได้แก่

□□□□□□.indd 142 3/29/11 10:52 AM

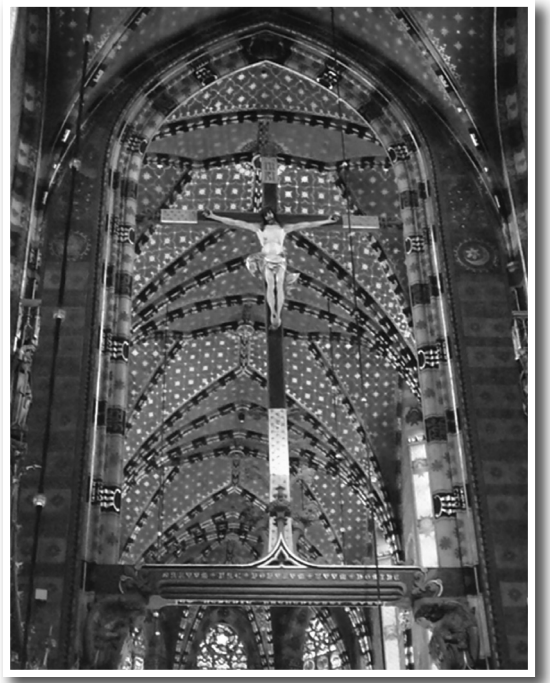
จตุรัสเมืองเก่าคราคูฟและโบสถ์ St. Mary

จตุรัสเมืองเก่า (Market Square)

จตุรัสนี้แต่ก่อนเป็นตลาดขนาดใหญ่ สร้างในปี ค.ศ. 1257 มีความกว้าง 200 ตารางเมตร เป็นบริเวณที่มีความสมบูรณ์ด้วยบรรยากาศของบ้านเมืองในยุคกลางมากที่สุดในยุโรป อาคารโดยรอบมีสถาปัตยกรรมส่วนใหญ่ในยุค Baroque และ Renaissance จตุรัสเมืองเก่าของคราคูฟใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของยุโรปด้วย มีสถานที่สำคัญคือ

อาคาร Cloth Hall ภาษาโปลิชเรียกว่า Sukiennice เป็นตึกขนาดใหญ่ตั้งอยู่ตรงกลางจตุรัสเมืองเก่า สร้างขึ้นเมื่อศตวรรษที่ 14 เป็นศูนย์กลางการค้าของยุโรปที่เก่าแก่ที่สุด เคยเกิดไฟไหม้อาคารหลังนี้เมื่อศตวรรษที่ 16 จึงมีการสร้างกันขึ้นใหม่ในปี ค.ศ. 1555 ยังคงแบบสถาปัตยกรรมยุค Gothic และ Renaissance ของสถาปนิกชาวอิตาลีชื่อ Giovanni il Mosca จากนั้นได้มีการสร้างอาคารการค้าขึ้นในศตวรรษที่ 19 ซึ่งชั้นล่าง

□□□□□□.indd 143 3/29/11 10:52 AM

รูปแกะสลักพระเยซูบนไม้กางเขน ภายในโบสถ์ St. Mary

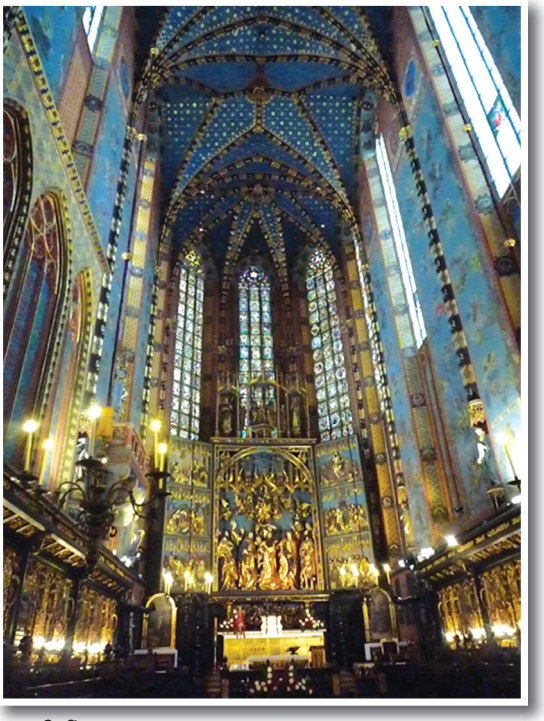
ของอาคารได้กลายเป็นแหล่งร้านขายของที่ระลึก เช่น อำพัน (Amber) และงานหัตถกรรมพื้นเมือง ส่วนชั้นบนจัดเป็นห้องแสดงภาพวาดสมัยศตวรรษที่ 19

หอคอยศาลากลางเมือง (City Hall Tower) สถาปัตยกรรม Gothic สูง 70 เมตร เป็นสถานที่แห่งเดียวที่ยังคงสภาพให้เห็นถึงศาลากลางในสมัยนั้น สร้างในศตวรรษที่ 14 ปัจจุบันเป็นพิพิธภัณฑ์ทางประวัติศาสตร์ เก็บรวบรวมเอกสารและหลักฐานของศาลากลาง รวมถึงประวัติของตลาดการค้าในยุคโบราณ

โบสถ์ St. Mary (St. Mary's Basilica) สร้างเมื่อปี ค.ศ. 1355 มีสถาปัตยกรรมที่งดงามมาก อาทิ ระเบียงแบบ Baroque รูปปั้นพระเยซูบนกางเขนที่สร้างด้วยหินทรายขนาดใหญ่เพียงก้อนเดียวเพื่อประดิษฐานไว้ที่โบสถ์แห่งนี้โดยเฉพาะ เป็นผลงานของศิลปินชาวเมืองคราคูฟ นอกจากนี้ ยังมีแท่นบูชาที่แกะสลักจากไม้โอ๊ค (Oak) ใหญ่ที่สุดในยุโรป มีขนาด 11 X 13 เมตร สูง 2.7 เมตร เป็นผลงานของ Veit Stoss ชาวเยอรมัน ลวดลายที่แกะสลักเป็นตำนานในพระคัมภีร์ไบเบิล ชิ้นไม้ด้านหน้าของแท่นบูชาแกะสลักภาพวาระสุดท้ายของพระแม่มารีแวดล้อมด้วยเหล่าสาวก สัญลักษณ์สำคัญอีกอย่างหนึ่งของโบสถ์แห่งนี้ คือ ทุกต้นชั่วโมง

□□□□□□.indd 144 3/29/11 10:52 AM

จะมีคนมาเป่าแตรบนยอดตึก ซึ่งถือว่าเป็นเพียงตึกแห่งเดียวในโลกที่มีการเป่าแตรทุกชั่วโมงมาเป็นเวลากว่า 600 ปี มีตำนานเล่าว่า ในสมัยโบราณคนเป่าแตรถูกทหารตาตาร์ยิงธนูปักคอจนเสียชีวิตในระหว่างที่กำลังเป่าแตรเตือนภัยชาวเมืองว่ามีผู้บุกรุก เสียงของการเป่าแตรจึงกลายเป็นทำนองของเสียงแตรขณะนั้นมาจนถึงบัดนี้

ภายในโบส์ถ St. Mary

อาคาร Cloth Hall จตุรัสเมืองเก่าคราคูฟ

วิทยาลัย Collegium Maius เป็นวิทยาลัยที่เก่าแก่ที่สุด เติบโตมาจากสถานบันการศึกษาแห่งคราคูฟ (the Kracow Academy) ที่ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1364 โดยกษัตริย์คาซิเมียรซ ต่อมาเมื่อพระราชินี Jadwiga พระราชินีในกษัตริย์ Wladyslaw Jagiełło สิ้น

□□□□□□.indd 145 3/29/11 10:53 AM

พระชนม์ในปี ค.ศ. 1399 ทรงทำพินัยกรรมยกสมบัติของพระองค์ให้กับสถาบันการศึกษาคราคูฟ ซึ่งต่อมาได้รับการสถาปนาเป็นมหาวิทยาลัยยาเกลโลเนียน หลังจากนั้น ในช่วงศตวรรษที่ 19 มีการปรับปรุงอาคารใหม่กลายเป็นสถาปัตยกรรมยุคโรมันติกแทน แต่ยังคงเหลือร่องรอยสถาปัตยกรรมยุค Gothic ไว้ ปัจจุบันอาคาร Collegium Maius เป็นพิพิธภัณฑ์ของมหาวิทยาลัยยาเกลโลเนียน

พิพิธภัณฑ์แห่งคราคูฟ สร้างปี ค.ศ. 1930 ภายในแบ่งเป็นสามส่วน ส่วนแรกจัดทำเป็นห้องศิลปะ ส่วนที่สองเป็นห้องรวบรวมอาวุธยุทโธปกรณ์และสิ่งของยุคโบราณ ส่วนที่สามเป็นห้องสะสมภาพวาดและรูปปั้นของศตวรรษที่ 20 นอกจากนี้มีภาพวาดศิลปะของกลุ่มนักเคลื่อนไหวรุ่นใหม่ชาวโปแลนด์ในช่วงสงครามและหลังสงครามด้วย

พระราชวังวาเวล (Warwel) ตั้งอยู่บนเนินเขาวาเวล (Warwel) เป็นสถาปัตยกรรมที่ผสมผสานศิลปะตั้งแต่ยุคกลางมาจนถึงยุค Romanesque, Renaissance, Gothic และ Baroque ภายในพระราชวังประกอบด้วยปราสาท (Wawel Royal Castle) และอาสนวิหารวาเวล (Warwel Cathedral)

ปราสาทวาเวล (Wawel Royal Castle) สร้างขึ้นระหว่างปี ค.ศ. 1502-1536 ใช้เป็นที่ประทับของกษัตริย์ราชวงศ์ยาเกลโลเนียน เริ่มตั้งแต่กษัตริย์ซิกมุนท์ที่ 1 (Zygmunt I) ซึ่งเป็นต้นราชวงศ์ โดยได้รวมส่วนของกำแพงเมืองเก่าจากสมัยศตวรรษที่ 14 เข้าไว้ด้วย ภายในปราสาทแบ่งเป็น 4 ปีกตามทิศ และตกแต่งโดยสถาปนิกจากอิตาลี คือ Francisco Fiorentino และ Bartolomeo Berrecci ในยุคนั้นถือได้ว่าปราสาทวาเวลคือศูนย์กลางทางอำนาจ การเมืองการปกครอง และวัฒนธรรมของโปแลนด์ กษัตริย์ทุกพระองค์ประทับอยู่ที่ปราสาทแห่งนี้ ซึ่งแต่ละพระองค์ได้ทรงสร้างและตกแต่งเพิ่มเติมเรื่อยมา จนเมื่อเมืองหลวงของโปแลนด์

□□□□□□.indd 146 3/29/11 10:52 AM

อาสนวิหาร และปราสาทวาเวล

ถูกย้ายจากคราคูฟไปยังวอร์ซอปราสาทวาเวลเสื่อมโทรมลง และเมื่อออสเตรียเข้ายึดครองทางใต้ของโปแลนด์ ได้ใช้ปราสาทนี้เป็นโรงพยาบาลทหาร รวมทั้งทำลายอาคารและโบสถ์บางหลังที่อยู่ในบริเวณนี้ด้วย

ปราสาทวาเวลถูกเปลี่ยนเจ้าของเรื่อยมา ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่เยอรมันยึดครองโปแลนด์ ปราสาทแห่งนี้ได้กลายเป็นศูนย์บัญชาการทหารของนาซี (Governor General Hans Frank)

ปัจจุบันปราสาทวาเวลเป็นพิพิธภัณฑ์ ภายในมี 3 ชั้น ชั้นล่างจัดทำเป็นห้องแสดงสมบัติ ตราประจำราชวงศ์ ชั้นที่หนึ่งมีการแสดงสมบัติที่กษัตริย์โซเบียสกี (Jan III Sobieski) สะสมไว้จากเมื่อครั้งมีชัยชนะต่อชาวเติร์กในสงครามเวียนนาปี ค.ศ.1683 และชั้นที่สองจัดแสดงห้องโถงแบบยุค Baroque เป็นต้น ห้องส่วนใหญ่จัดแสดงพรมและมีภาพวาดบนเพดานที่บรรยายเรื่องราวในอดีต

□□□□□□.indd 147 3/29/11 10:52 AM

ทางเข้าปราสาทวาเวล (Wawel Castle)

ภายในบริเวณพระราชวังวาเวล

อาสานวิหารวาเวล (Warwel Cathedral) ที่เห็นอยู่ในปัจจุบันเป็นหลังที่ 3 ที่สร้างขึ้นในบริเวณพระราชวังวาเวล โดยอาคารโบสถ์หลังแรกสร้างด้วยไม้เมื่อประมาณปี ค.ศ. 1020 แต่ถูกไฟไหม้ไป ต่อมามีการสร้างโบสถ์หลังที่ 2 ขึ้นแทนซึ่งก็ถูกไฟไหม้ไปอีกเช่นกัน จนมาถึงโบสถ์ในปัจจุบัน สร้างในปี ค.ศ. 1364 กษัตริย์โปแลนด์พระองค์แรกที่ได้ทรงประกอบพิธีราชาภิเษกณ ที่นี้คือ Wladyslaw the Short จากนั้นได้เป็นสถานที่สำหรับพิธีราชาภิเษกของกษัตริย์โปแลนด์อีก 25 พระองค์ นับเป็นโบสถ์ที่สำคัญยิ่งของโปแลนด์และยังคงแบบสถาปัตยกรรมและการตกแต่งแบบดั้งเดิมไว้มากที่สุดด้วย เป็นสถานที่ประกอบพิธีทางศาสนาและพระราชพิธีราชาภิเษกของกษัตริย์โปแลนด์ ภายในวิหารยังเป็นที่เก็บรวบรวมสมบัติ ทรัพย์สิน และหลักฐานสำคัญของวิหาร อาทิ เครื่องพิธีที่ใช้ในการสวดมนต์ ผ้าคลุมของ Bishop Piotr Kmita ที่ทำขึ้นในปี ค.ศ. 1504 เครื่องราชกกุธภัณฑ์จำลองที่ใช้ในพิธีศพดาบของกษัตริย์ อาวุธ เป็นต้น อีกทั้งเป็นสถานที่เก็บพระศพของกษัตริย์มีทั้งชั้นบนและชั้นใต้ดินของวิหาร เช่น กษัตริย์คาซิเมียรซ แห่งราชวงศ์

□□□□□□.indd 148 3/29/11 10:52 AM

ยาเกลโลเนียน และกษัตริย์ซิกมุนท์ อยู่ในบริเวณส่วนที่เรียกว่า Zygmunt chapel นอกจากนี้มีที่ฝังพระศพของพระราชินี Jadwiga, กษัตริย์ Wladyslaw Jagiello และ Saint Stanislaw ผู้เป็นนักบวชแห่งเมืองคราคูฟที่ได้รับการยกย่องอย่างมาก เมื่อ Saint Stanislaw ถึงแก่กรรม ก็ได้มีการบรรจุร่างไว้ในโลงศพทำด้วยเงินแท้ ที่ชั้นใต้ดินยังเป็นที่เก็บศพของบุคคลสำคัญ เช่น วีรบุรุษ และกวี ส่วนด้านนอกของวิหาร มีหลังคาโดมของโบสถ์ที่ทำด้วยทองคำแท้ และมีหอระฆังที่มีระฆัง (Zygmunt bell) ใหญ่ที่สุดในโปแลนด์ สร้างขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1520 น้ำหนัก 11 ตันและเส้นผ่าศูนย์กลาง 2 เมตร

ภายในบริเวณพระราชวังวาเวล ยังคงมีป้อมปราการที่หลงเหลือให้เห็นอยู่ ได้ชื่อว่าเป็นป้อมปราการ Gothic ที่เก่าแก่ที่สุด ปัจจุบันเหลือป้อมหอคอยให้เห็นเพียงสามหลังเท่านั้น เรียกกันในชื่อว่า the Senatorial tower, the Sandomierz tower, the Thieves' tower

โรงงานชินด์เรอร์ (Schindler's Factory) นายออสการ์ ชินด์เรอร์ (Oskar Schindler) นักธุรกิจชาวเยอรมันเป็นเจ้าของโรงงานผลิตภาชนะเครื่องเคลือบ ได้ช่วยเหลือชาวโปลเชื้อสายยิว 1,200 คนให้หลบหนีการถูกสังหารจากนาซี โดยจ้างให้ทำงานในโรงงานของเขา จึงได้รับการยกย่องจากทั้งจากชาวโปลและชาวยิว ปัจจุบันโรงงานนี้เป็นพิพิธภัณฑ์แสดงเรื่องราวของคราคูฟระหว่างการถูกยึดครองโดยนาซีในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง

เหมืองเกลือวิเอลิคชกา (Wieliczka Salt Mine) เมืองวิเอลิคชกา (Wieliczka) อยู่ห่างจากเมืองคราคูฟไปทางตะวันออกเฉียงใต้ประมาณ 30 กิโลเมตร มีชื่อเสียงในเรื่องเหมืองเกลือโบราณที่เก่าแก่ที่สุดเหมืองหนึ่งของยุโรป เริ่มการขุดเจาะมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 13 มีอายุกว่า 700 ปี มีตำนานเล่าว่า เหมืองเกลือแห่งนี้เป็นสินสอดของเจ้าหญิง Kinga ที่มา

□□□□□□.indd 149 3/29/11 10:52 AM

แผ่นสลักเกียรติคุณนายออสการ์ ชินด์เรอร์ หน้าโรงงานชินด์เรอร์

เข้าพิธีเสกสมรสกับ Boleslaw the Shy เมื่อ 700 ปีก่อน องค์กร UNESCO ได้ยกย่องให้เหมืองเกลือวิเอลิคซกาเป็นมรดกโลก เมื่อปี ค.ศ. 1978 (พร้อมกับเขตเมืองเก่าของคราคูฟ)

เหมืองเกลือมีความยาวทั้งสิ้น 300 กิโลเมตร มี 9 ระดับ จากความลึก 64 ถึง 327 เมตร ลงไปใต้ดิน ภายในเหมืองเกลือเป็นห้องต่างๆ ราว 3 พันห้อง ที่ล้วนขุดแกะจากเกลือทั้งหมด ทั้งรูปปั้น ภาพแกะฝาผนัง ช่อไฟ ของประดับต่างๆ เป็นต้น รูปปั้นในบางห้องมีอายุเก่าแก่จากศตวรรษที่ 17 นอกจากนี้ยังมีทะเลสาบเกลือภายในเหมือง สะพานและทางเดิน ตลอดจนห้องที่จัดแสดงวิธีการขุดเจาะเหมืองและการขนส่งเกลือในสมัยโบราณ

ปัจจุบันไม่มีการขุดเจาะเกลือที่เหมืองแห่งนี้แล้ว และเปิดให้คนเข้าไปชมได้เพียง 20 ห้อง ด้วยระยะ 2 กิโลเมตรและความลึก 135 เมตรเท่านั้น โดยรวมแล้วลงบันได (ทั้งที่

ทางเข้าเหมืองเกลือ (Weiliezka Salt Mine)

□□□□□□.indd 150 3/29/11 10:52 AM

แกะจากไม้และเกลือ) 900 กว่าขั้น เดินชมรวม 3 ชั่วโมง ส่วนขากลับขึ้นไปใช้ลิฟท์ การเที่ยวชมเหมืองต้องมีมัคคุเทศก์นำ โดยเริ่มต้นชั้นที่ 1 จากระดับพื้นดินเดินลงบันไดไม้ 378 ขั้นจนถึงความลึก 64 เมตร มีห้องสำคัญในชั้นนี้ อาทิ Copernicus Chamber ผู้ค้นพบว่าโลกหมุนรอบดวงอาทิตย์ ห้อง St. Anthony's Chapel มีไม้กางเขนและรูปปั้นทำด้วยเกลือ ห้อง Janowice บอกเล่าเรื่องราวของเจ้าหญิง Kinga กับเหมืองเกลือ ห้อง Spalone ห้อง Sielec และห้อง Kazimierz the Great เป็นต้น

จากชั้นที่ 1 เดินลงต่อไปยังชั้น 2 ด้วยบันไดไม้ ที่ระดับความลึก 90 เมตร ห้องที่น่าสนใจได้แก่ Holy Cross Chapel จากนั้นเดินต่อไปยังอีกระดับชั้นที่มีความลึก 110 เมตร มีวิหารของเซนต์ Kinga ที่สวยงามประดับด้วยแท่นบูชา ช่อไฟ และรูปปั้นทำด้วยเกลือ นอกจากนี้มีห้องโถงขนาดใหญ่ ที่ผนังห้องแกะสลักเรื่องราวในพระคัมภีร์ไบเบิล ห้อง Baracz

ทางลงในเหมืองเกลือ ขุดแกะจากเกลือทั้งหมด

□□□□□□.indd 151 3/29/11 10:52 AM

เกลือรูปดอกกล่ำ บนผนังถ้ำในเหมืองเกลือใต้ดิน

โคมไฟช่อในเหมืองเกลือ แกะจากเกลือทั้งหมด

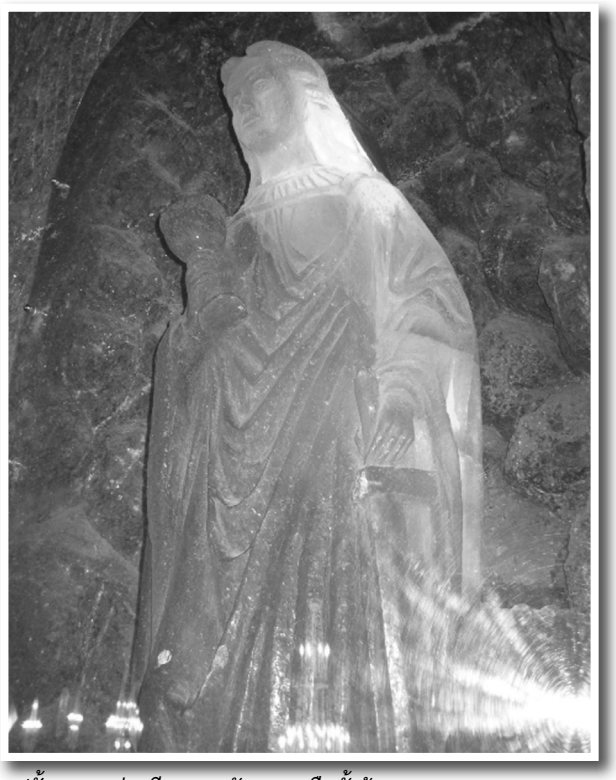
ที่มีทะเลสาบเกลือ ห้องจัดแสดงเครื่องมือที่ใช้ในการผลิตเกลือ ส่วนห้องที่อยู่ชั้นลึกที่ 135 เมตร ชื่อห้อง Staszic มีเพดานสูงถึง 36 เมตร (ในช่วงสงคราม พวกนาซีเคยใช้เป็นที่ผลิตชิ้นส่วนของเครื่องบิน) เป็นต้น

ชั้นล่างสุดของเหมืองที่เปิดให้คนเข้าชมคือพิพิธภัณฑ์ธรณีวิทยาและประวัติการขุดเจาะเหมืองเกลือ นอกจากนี้มีคลีนิครักษาผู้ป่วยด้วยโรคทางเดินหายใจ (“Wessel Lake” Chamber Underground Rehabilitation Treatment Center) ที่ความลึกระดับ 135 เมตร ผู้เข้ารับการรักษาจะใช้เวลาอยู่ที่คลีนิควันละ 6 ชั่วโมงเพื่อฝึกการหายใจและทำกิจกรรมต่างๆ อาทิ การบำบัดโรคด้วยดนตรี ผู้เข้ารักษายังสามารถนอนค้างคืนที่คลีนิคได้โดยการรักษาใช้เวลา 12 วัน วันละ 11 ชั่วโมง ภายใต้การควบคุมดูแลของแพทย์และพยาบาลอย่างใกล้ชิด

ค่ายกักกันและประหารเอาชวิทซ์ เบิร์คเครเนา ของนาซีเยอรมัน (Auschwitz Birkenau-German Nazi Concentration and Extermination Camp (1940-1945))

เมืองเอาชวิทซ์ (Auschwitz) อยู่ห่างไปทางตะวันตกเฉียงใต้ของเมืองคราคูฟประมาณ 60 กิโลเมตร มีชื่อเดิมว่า Oswiecim แต่เยอรมันเปลี่ยนชื่อเป็น Auschwitz หลังจากที่เข้าบุกโปแลนด์ได้เมื่อเดือนกันยายน ค.ศ. 1939 จากนั้นเยอรมันได้จัดตั้งค่ายกักกัน (Concentration Camp)

□□□□□□.indd 152 3/29/11 10:52 AM

รูปปั้นพระแม่มารี แกะสลักจากเกลือทั้งก้อน

ห้องโถงใหญ่ภายในเหมืองเกลือ ขุดแกะจากเกลือทั้งหมด

□□□□□□.indd 153 3/29/11 10:52 AM

ภายในห้องรักษาโรคทางเดินหายใจ ในเหมืองเกลือ

ที่เมืองเอาชวิทซ์ในเดือนมิถุนายน 1940 นับเป็นค่ายกักกันของเยอรมันที่ใหญ่ที่สุดในยุโรป ซึ่งเริ่มแรกเป็นเพียงค่ายสำหรับชาวโปล ต่อมาทหารนาซีได้ส่งนักโทษสงครามทั้งชาวรัสเซียและต่างชาติอื่นๆ มาอยู่ที่ค่ายนี้ด้วย จนกระทั่งปี ค.ศ. 1942 ได้ใช้เป็นค่ายกักกันและสังหาร (Extermination Camp) ชาวยิวในโปแลนด์และชาวยิวที่ส่งมาจากประเทศอื่นๆ ของยุโรป ทั้งผู้ชาย ผู้หญิง และเด็ก คาดว่ามีผู้ถูกสังหารที่ค่ายนี้ในระหว่างปี ค.ศ. 1940-1945 ประมาณ 1.1-1.5 ล้านคน ส่วนใหญ่ถูกสังหารด้วยแก๊สและนำร่างไปเผาทิ้งต่อไป

ค่ายกักกันที่เอาชวิทซ์เป็น มี 3 ค่ายใหญ่ คือ Auschwitz I (ศูนย์บัญชาการนาซี), Auschwitz II–Birkenau (ค่ายสังหาร), Auschwitz III – Monowitz (ค่ายแรงงาน) และรวมค่ายย่อยๆ อีก 45 ค่าย ในปลายสงครามโลกครั้งที่ 2 ปีค.ศ. 1944 เยอรมันเริ่มทำลายค่ายกักกันและค่ายสังหารดังกล่าว รวมทั้งเอกสารต่างๆ เพื่อไม่ให้เหลือหลักฐานทิ้งไว้ แต่ยังไม่สามารถทำลายค่ายทั้งหมดได้ทัน จึงมีเหลือให้เห็นอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้

□□□□□□.indd 154 3/29/11 10:52 AM

ค่ายกักกันและประหารเอาชวิทซ์

ส่วนหนึ่งของค่ายกักกันและประหารเอาชวิทซ์

ระหว่างวันที่ 17-25 มกราคม ค.ศ. 1945 นักโทษ 56,000 คนถูกโยกย้ายไปเยอรมันในค่ายอื่นๆ ซึ่งหลายคนเสียชีวิตลงขณะเดินทาง เรียกกันว่า 'The March of Death' ส่วนพวกที่ยังมีชีวิตเหลืออยู่ ได้ถูกปลดปล่อยให้เป็นอิสระโดยทหารของโซเวียต เมื่อวันที่ 27 มกราคม ค.ศ. 1945

ในปี ค.ศ. 1947 รัฐสภาโปแลนด์ประกาศให้ค่ายกักกันและประหารเอาชวิทซ์เป็นพิพิธภัณฑ์ และในปี ค.ศ. 1979 องค์การ UNESCO ได้จัดให้ค่ายแห่งนี้อยู่ในรายชื่อของมรดกโลก (World Heritage List) ค่ายกักกัน และสังหารเอาชวิทซ์เป็นสัญลักษณ์ของความโหดร้าย การสังหารหมู่ และการล้างเผ่าพันธุ์ยิว อีกทั้งเป็นสุสานที่ใหญ่ที่สุดในโลกของประวัติศาสตร์มวลมนุษยชาติ

หวังว่าเรื่องราวข้างต้นคงให้สาระที่น่ารู้น่าสนใจแก่ผู้อ่านได้บ้าง ในหนังสือวิทยุสราญรมย์ฉบับหน้า จะนำสถานที่สำคัญอื่นๆ ของโปแลนด์มาเสนอกันอีก ขอได้โปรดติดตามต่อไป ขอบคุณและสวัสดีค่ะ

หนังสืออ้างอิง

DK Eyewitness Travel. **Poland.** London : Dorling Kindersley Limited. Revised 2007

Marcinek, Roman. **Poland : A Guide Book.** Krakow: Wydawnictwo

□□□□□□.indd 155 3/29/11 10:52 AM

Ryszard Kluszczynski

Polish Tourist Organization. **Poland.** Warsaw

Wheatley,Christopher J. **Poland is Not Yet Lost.** Poznan: Poznanska Drukarnia Naukowa Sp. Z o.o 2003

Chruscicki, Tadeusz; and Franciszek Stolot. **Museums of Cracow.** Arkady, 1994

Krakow in Your Pocket. April-May 2010. WIYP Sp.zo.o

http://whc.unesco.org/en/statesparties/pl

http://en.wikipedia.org/wiki/List__of__World__Heritage__Sites__in__Poland

ข้อมูลที่จัดทำโดยสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงวอร์ซอ

คุณสุภาศิริ อมาตยกุล
ภรรยาเอกอัครราชทูต ณ กรุงวอร์ซอ
อดีตข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศ (25 ปี)
เคยประจำการ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงลอนดอน
เคยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองวิทยุกระจายเสียงและนายสถานี
ตำแหน่งสุดท้ายผู้อำนวยการกองวัฒนธรรมสัมพันธ์

□□□□□□.indd 156 3/29/11 10:52 AM

ปฏิญญาข้อ 7

เราทุกคนเท่าเทียมกัน ตามกฎหมาย และมีสิทธิที่จะได้รับ ความคุ้มครอง โดยกฎหมาย อย่างเท่าเทียมกัน

24

หลากหลายคือหนึ่งเดียว

□□□□□□□.indd 157 3/14/11 2:46 PM

25
หลากหลายคือหนึ่งเดียว

□□□□□□□.indd 158 3/14/11 2:46 PM

□□□□□□□.indd 159 3/14/11 2:46 PM

ปฏิญญาข้อ 8

เราทุกคนมีสิทธิที่จะร้องขอความช่วยเหลือต่อศาล หากสิทธิของเราถูกละเมิด หรือได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม

27
หลากหลายคือหนึ่งเดียว

□□□□□□□.indd 160 3/14/11 2:46 PM

□□□□□□□.indd 161 3/14/11 2:46 PM

□□□□□□□.indd 162 3/14/11 2:46 PM

30
หลากหลายคือหนึ่งเดียว

□□□□□□□.indd 163 3/14/11 2:46 PM

“เสรีภาพที่แท้จริงต้องเกิดจากสติปัญญาที่แท้จริงข้างในของเรา
เราทำอะไรไม่กระทบคนอื่นเพราะกฎหมายตีกรอบเอาไว้
แสดงว่าเรายังคุมชีวิตตัวเองไม่ได้เลย ต้องให้กฎหมายมาคุมเราอีกทีหนึ่ง
มนุษย์ยังอ่อนด้อยเหลือเกิน ถ้าให้กฎหมายมาบอกว่า ทำอะไร ไม่ทำอะไร
มนุษย์ที่แท้ควรบอกตัวเองได้โดยไม่ต้องให้กฎหมายมาตีกรอบ
ควรรู้ว่าอะไรดี ไม่ดี โดยไม่ต้องให้กฎหมายมาเป็นพี่เลี้ยงก็ได้
สิทธิมนุษยชนที่แท้คือแบบนี้ ไม่ใช่เราไปละเมิดเขาแล้วกฎหมาย
มาเล่นงานเรา...”

ว.วชิรเมธี

31
หลากหลายคือหนึ่งเดียว

□□□□□□□.indd 164 3/14/11 2:46 PM

ปฏิญญาข้อ 10

หากเราต้องขึ้นศาล เราก็มีสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีที่เป็นธรรม

32

หลากหลายคือหนึ่งเดียว

□□□□□□□.indd 165 3/14/11 2:46 PM

□□□□□□□.indd 166 3/14/11 2:46 PM

□□□□□□□.indd 167 3/14/11 2:46 PM

□□□□□□□.indd 168 3/14/11 2:46 PM

ปฏิญญาข้อ 12

ไม่มีใครมีสิทธิที่จะขาก้าวก่าย ความเป็นส่วนตัวหรือครอบครัวของเรา หรือมาทำลายชื่อเสียงของเรา

36
หลากหลายคือหนึ่งเดียว

□□□□□□□.indd 169 3/14/11 2:46 PM

□□□□□□□.indd 170 3/14/11 2:46 PM

38
หลากหลายคือหนึ่งเดียว

□□□□□□□.indd 171 3/14/11 2:46 PM

“สันติภาพที่แท้จริงไม่ใช่เพียงแค่ปราศจากความตึงเครียด
แต่เป็นการปรากฏอยู่ของความยุติธรรม...
ความอยุติธรรมไม่ว่าจะในที่ใดคือภัยคุกคาม
ของความยุติธรรมในทุกแห่ง...”

มาร์ติน ลูเธอร์ คิง

“ความยุติธรรมไม่ใช่ความเป็นกลางระหว่างความถูกและความผิด
แต่เป็นการหาความถูกต้องและค้ำจุนความถูกต้องนั้นไว้
เพื่อต่อต้านกับสิ่งที่ผิด...”

ธีโอดอร์ รูสเวลท์

39
หลากหลายคือหนึ่งเดียว

□□□□□□□.indd 172 3/14/11 2:46 PM

โมชาฟ คิบบุตส์ และแรงงานไทย

● โดย ศุภโชค เย็นทรวง

ประเทศอิสราเอลและประเทศไทยดูเหมือนจะไม่มีความเกี่ยวข้องใดๆ กันอย่างชัดเจนเมื่อมองโดยผิวเผินทั้งจากสายตาชาวไทยและชาวต่างประเทศ ทำให้เมื่อมีเหตุการณ์คนไทย 1 คน เสียชีวิตจากจรวดที่ยิงมาจากฉนวนกาซาเมื่อเดือน มี.ค. 2553 ที่ผ่านมาจึงทำให้สำนักข่าว BBC ในขณะนั้นให้ความสนใจและทำสกูปรายงานข่าวเจาะลึกเรื่องแรงงานไทยในอิสราเอลซึ่งเป็นการรายงานข่าวในเชิงประหลาดใจที่ทราบว่ามีแรงงานไทยทำงานอยู่ในภาคการเกษตรในอิสราเอลอยู่เกือบถึง 30,000 คน ทำไมคนอิสราเอลจึงจำเป็นต้องจ้างแรงงานไกลจากเอเชียตะวันออกและทำไมต้องเป็นประเทศไทยนี่เป็นคำถามหนึ่งที่นักข่าว BBC ชวนให้ผู้อ่านขบคิดและผมจะได้ให้คำตอบในรายละเอียดต่อไปในบทความนี้ อีกคำถามหนึ่งที่ผมได้เคยถูกถามโดยเพื่อนร่วมงานที่เมืองไทยที่พอจะมี

□□□□□.indd 173 3/29/11 10:54 AM

ความรู้เรื่องอิสราเอลอยู่บ้างว่า เคยทราบว่าคนงานไทยที่เดินทางไปทำงานที่อิสราเอลนั้นจะทำงานในฟาร์มที่เรียกว่าโมชาฟ (Moshav) หรือ คิบบุตส์ (Kibbutz) แล้วทั้ง 2 อย่างนี้มันต่างกันยังไง ฟาร์มแบบไหนที่จะดีกับแรงงานไทยมากกว่ากัน ซึ่งผมขอยอมรับว่าตอบคำถามนี้ในตอนนั้นอย่างชัดเจนไม่ได้ จึงตั้งใจจะใช้บทความนี้อธิบายความแตกต่างระหว่างทั้ง 2 อย่างละกันครับ

เอาประเด็นแรกในเรื่องทำไมคนอิสราเอลจึงจำเป็นต้องจ้างแรงงานจากประเทศที่ห่างไกลเช่นประเทศไทยก่อน จากข้อมูลของกระทรวงแรงงาน แรกเริ่มเดิมทีคนไทยได้เดินทางไปทำงานที่อิสราเอลมาตั้งแต่ปี 2523 แต่มีจำนวนไม่มากและส่วนใหญ่ก็ทำงานเล็กๆ น้อยๆ เช่น เป็นพ่อครัว ช่างฝีมือต่างๆ ในปี 2527 แรงงานไทยก็ได้เพิ่มขึ้นเป็นพันคน โดยเข้าไปทำงานในรูปอาสาสมัครตามคิบบุตส์ และโมชาฟซึ่งผมจะอธิบายต่อไปว่าทั้ง 2 อย่างต่างกันอย่างไร ต่อมาในปี 2537 หลังจากปิดพรมแดนอิสราเอลกับเขตยึดครองเพื่อป้องกันปัญหาการก่อการร้ายจากกลุ่มปาเลสไตน์หัวรุนแรง ทางการอิสราเอลได้อนุญาตให้มีการนำเข้าแรงงานต่างชาติแทนคนงานปาเลสไตน์ในภาคก่อสร้าง และภาคเกษตร ทำให้คนไทยได้เข้าไปทำงานในอิสราเอลมากขึ้นเรื่อยๆ จนมีจำนวนประมาณ 26,700 คนในปัจจุบัน แบ่งเป็นการทำงานในภาคเกษตรประมาณ 26,000 คน งานก่อสร้างประมาณ 70 คน ช่างเชื่อมประมาณ 30 คน งานร้านอาหารประมาณ 500 คน งานดูแลคนชราหรือคนพิการประมาณ 100 คน นี่คือเหตุผลว่าทำไมจึงมีแรงงานไทยอยู่มากในอิสราเอล คราวนี้ตอบคำถามที่ว่าทำไมต้องเป็นคนไทยที่เป็นแรงงานเกษตร จากที่ได้เห็นผมมีข้อสังเกตว่าแรงงานต่างชาติที่เข้ามาทำงานที่อิสราเอลนั้นมีการจัดมอบงานให้แต่ละชาติอย่างชัดเจน หรือถ้าใช้ศัพท์ทางเศรษฐศาสตร์ก็คือมี division of labour ให้กับคนชาติต่างๆ กล่าวคือ คนฟิลิปปินส์

□□□□□.indd 174 3/29/11 10:54 AM

จะทำงานเป็นคนขับรถ ทำงานดูแลผู้สูงอายุ ทำงานในบ้าน ซึ่งส่วนใหญ่งานพวกนี้ถือว่าเป็นงานที่ค่อนข้างสบาย สาเหตุที่เค้าใช้คนฟิลิปปินส์ทำงานด้านนี้ก็เพราะคนฟิลิปปินส์สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ดีที่สุดในบรรดาแรงงานจากชาติเอเชียตะวันออก ส่วนคนจีนทำงานด้านก่อสร้าง คนไทยทำงานภาคเกษตรเนื่องจากประเทศเราเป็นประเทศเกษตรกรรม ซึ่งมีความชำนาญด้านนี้อยู่แล้ว และเมื่อนายจ้างจ้างคนไทยมาหนึ่งคนก็ต้องจ้างคนงานอื่นๆ ที่เป็นคนไทยมาอยู่เป็นเพื่อนถึงจะทำงานและพูดจากันรู้เรื่อง จริงๆ เรื่องเกี่ยวกับแรงงานไทยในอิสราเอลนี่สามารถเล่าได้เยอะมากครับ ทั้งเรื่องชีวิตความเป็นอยู่ ปัญหาที่เกิดจากนายจ้าง นายหน้าคนไทย คนอิสราเอล เรื่องกฎหมายของอิสราเอลที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งผมคงเล่าทั้งหมดในที่นี้ไม่ได้และจะพยายามทยอยเล่าให้ฟังเรื่อยๆ ในโอกาสต่อๆ ไปครับ

คราวนี้มาถึงคำถามที่ได้เกริ่นไว้ข้างต้นว่าฟาร์มที่เรียกว่าโมชาฟและคิบบุตส์นั้นต่างกันอย่างไร ถ้าตอบสั้นๆ โมชาฟ คือ หมู่บ้านสหกรณ์การเกษตร ปกครองตนเองภายในชุมชนแบบประชาธิปไตยมีสมาชิกแต่ละแห่งประมาณ 60-200 ครอบครัว แต่ละครอบครัวสามารถมีที่ดินเพื่อทำการเกษตรของตนเอง มีบ้านของตนเอง มีเครื่องมือทำการเกษตรของตนเอง โดยโมชาฟรับผิดชอบด้านการตลาด และจัดซื้อเครื่องมือเครื่องใช้ให้สมาชิกในราคาถูก รวมทั้งจัดการให้สมาชิกทุกคนได้ใช้น้ำและที่ดินเท่าเทียมกัน สรุปสั้นๆ คือการรวมตัวของเกษตรกรหลายเจ้าเพื่อสร้างอำนาจต่อรอง ในขณะที่คิบบุตส์นั้นมีมาก่อนโมชาฟ เป็นชุมชนที่ถือว่าเป็นนิติบุคคลจะมองว่าเป็นเหมือนบริษัทก็ได้ ลักษณะคล้ายคอมมูนในสมัยสังคมนิยมซึ่งสมาชิกเป็นเจ้าของทรัพย์สินร่วมกันและได้รับการแบ่งปันผลกำไรตามผลงานที่ทำได้ในแต่ละปี โดยสมาชิกนอกจากจะได้เงินปันผลแล้ว ถ้าทำงานในคิบบุตส์ก็ยังได้เงินเดือนจากทางคิบบุตส์อีกทาง

□□□□□.indd 175 3/29/11 10:54 AM

หนึ่งด้วย การจะเข้ามาเป็นสมาชิกคิบบุตส์นั้นไม่ใช่เรื่องง่าย ต้องสืบสายเลือดจากคนในคิบบุตส์รุ่นสู่รุ่น หรือถ้าจะเข้าใหม่ก็ต้องมีผู้รับรองจึงจะเข้าได้ นอกจากทั้งโมชาฟและคิบบุตส์จะเป็นฟาร์มเกษตรแล้ว หลายแห่งยังเปิดบ้านพักที่เรียกว่าซิมเมอร์ (กระท่อม) ไว้ภายใน เพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้ามาพักโดยตกแต่งบรรยากาศให้สวยงามร่มรื่นท่ามกลางธรรมชาติ โดยปัจจุบันมีคิบบุตส์อยู่ทั้งหมดจำนวน 267 แห่ง และโมชาฟอยู่ทั้งหมด 448 แห่งทั่วประเทศ

คราวนี้ถ้าถามว่าระหว่างโมชาฟและคิบบุตส์อย่างไหนจะดีกับแรงงานไทยที่เป็นลูกจ้างมากกว่ากัน ผมก็ขอฟันธงไปเลยครับว่าทำงานในคิบบุตส์ดีกว่าโมชาฟ เนื่องจากคิบบุตส์นี้ไม่มีนายจริงๆ ทุกคนทำงานให้คิบบุตส์โดยมีผู้จัดการคิบบุตส์ดูแลผลประโยชน์ ดังนั้นการดำเนินการต่างๆ ก็เป็นไปตามกฎหมายซะเป็นส่วนใหญ่และเป็นไปเพื่อส่วนรวม ในขณะที่โมชาฟแต่ละฟาร์มในโมชาฟจะมีเกษตรกรเป็นนายจ้างคนงานไทย ซึ่งแต่ละคนก็จะต้องหาทางลดต้นทุนในส่วนของตน ถ้าเจอนายจ้างเห็นแก่ตัวก็อาจใช้วิธีเอารัดเอาเปรียบแรงงานไทยอย่างผิดกฎหมายบ้างเพื่อแสวงหาผลกำไร แต่เป็นที่น่าเสียใจแทนแรงงานไทยในอิสราเอลที่ปัจจุบันคิบบุตส์นั้นลดน้อยลงไปเรื่อยๆ โดยในปีที่ผ่านมามีจำนวนลดลงไปถึง 25% โดยหลายแห่งก็เปลี่ยนการดำเนินงานมาเป็นรูปแบบโมชาฟ สาเหตุก็มีอยู่ 2 ประการคือ ประการแรกคือระบบคิบบุตส์เหมือนระบบสังคมนิยมที่ขาดแรงจูงใจให้คนทำงานเนื่องจากไม่ว่าทำมากหรือทำน้อยก็ได้เท่ากัน ทำให้เกษตรกรอยากทำงานในระบบโมชาฟมากกว่าที่ทำมากได้มากและใช้โมชาฟในการต่อรองเท่านั้น ประการที่สองคือสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป ปัจจุบันคนในคิบบุตส์รุ่นหนุ่มสาวต่างก็ออกมาทำงานในเมืองโดยทำงานที่สบายกว่าการเกษตร เช่น งานด้านคอมพิวเตอร์ การทำงานใน Office ทำให้คนที่อาศัยและทำงานในคิบบุตส์ปัจจุบันคือผู้สูงอายุที่เคยเข้ามา

□□□□□.indd 176 3/29/11 10:54 AM

บุกเบิกแผ้วถางฟาร์มไว้

จริงๆ อิสราเอล การเกษตรและแรงงานเป็นเรื่องที่พูดกันได้ไม่จบสิ้นครับ ผมเคยเดินทางไปกงสุลสัญจรทำหนังสือเดินทางให้แรงงานไทยทางภาคใต้ของอิสราเอลซึ่งแห้งแล้งมาก ผมดูรูปถ่ายตอนเค้าเข้ามาบุกเบิกใหม่ๆ ในปี ค.ศ. 1970 ตอนนั้นมีแต่ฝุ่นแดงๆ ไม่มีต้นหญ้าแม้แต่ต้นเดียว แต่ชนชาตินี้มีความพยายามมากสามารถที่จะพลิกฟื้นดินแดงๆ ที่มีแต่ฝุ่นให้กลับมาเป็นฟาร์มที่ร่มรื่นได้ซึ่งผมจะพยายามไปสืบเสาะหาข้อมูลว่าเค้าทำอย่างไรและนำมาเล่าสู่กันฟังในโอกาสต่อไปครับ ผมขอจบบทความผมด้วยประโยคนี้โดย Will Rogers ละกันนะครับ "The farmer has to be an optimist or he wouldn't be a farmer." เกษตรกรต้องเป็นคนที่มองโลกในแง่ดีไม่งั้นคงไม่มาเป็นเกษตรกร ซึ่งผมเห็นว่าจริงและนับถือในความสู้ชีวิตของแรงงานไทยในภาคเกษตรที่อิสราเอลมากชีวิตพวกเค้าต้องเผชิญอะไรบ้างนั้นผมขอเล่าในโอกาสต่อไปละกันครับ

คุณศุภโชค เย็นทรวง
ปัจจุบันเป็น เลขานุการโท
ประจำการอยู่ที่สถานเอกอัครราชทูต
ณ กรุงเทลอาวีฟ

□□□□□.indd 177 3/29/11 10:54 AM

นั่งรถม้า ขี่ช้าง ชมเมืองลำปาง

● โดย ฐิติรัตน์ ธรรมสิทธิ์ชัย

"ถ่านหินสือชา รถม้าสือสั่น เครื่องปั้นสือนาม
งามพระธาตุสือไกล ฝึกช้างใช้สือโลก"

□□□□□□□□□.indd 178 3/29/11 10:55 AM

หนังสือวิทยุสราญรมย์ฉบับนี้ จะพาไปสัมผัสกับจังหวัดหนึ่งในภาคเหนือของประเทศไทย ซึ่งเป็นแหล่งอารยธรรมล้านนาไทยที่มีความน่าสนใจไม่น้อยเลยทีเดียว..เนื่องจากชาวบ้านที่นั่นมีวิถีชีวิตที่เรียบง่ายและคงไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีที่สืบทอดกันมาแต่โบราณ เป็นเมืองที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นเป็นของตนเอง วัดวาอารามและสถาปัตยกรรมท้องถิ่น รถม้าพาหนะคู่เมือง แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่คงความบริสุทธิ์สวยงาม และมีอุทยานแห่งชาติที่มีการจัดการที่ดี ควบคู่กันไปกับเมืองที่เคยเป็นแหล่งทำไม้ในอดีต ช้างที่เคยทำหน้าที่ลากซุงจึงเป็นสัตว์อีกอย่างหนึ่งที่เป็นสัญลักษณ์ของเมือง และมีเครื่องปั้นดินเผาที่ทำจากดินขาวขึ้นชื่อ...

ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ท่านผู้อ่านคงเดาไม่ยากเลยว่าผู้เขียนกำลังหมายถึง..นครลำปาง นั่นเอง หรือจำหวัดลำปางที่พวกเรารู้จักกันดี ซึ่งสิ่งเหล่านี้นี่เองที่ทำให้นครลำปาง กลายเป็นจุดหมายที่นักเดินทางมักแวะมาเยี่ยมชม

ลำปาง เดิมชื่อเขลางค์นคร เป็นเมืองหลวงคู่แฝดกับอาณาจักรหริภุญไชย ซึ่งเจ้าเมืองทั้งสองเป็นโอรสแฝดของพระนางจามเทวี นับเป็นอีกจังหวัดในภาคเหนือที่เป็นแหล่งอารยธรรมล้านนาไทยที่น่าสนใจทั้งขนบธรรมเนียมประเพณีที่สืบทอดกันมาแต่โบราณ มีวัดวาอารามและ

□□□□□□□□□.indd 179 3/29/11 10:55 AM

สถาปัตยกรรมท้องถิ่น มีรถม้าที่ไม่เหมือนใคร มีอาหารการกินแสนอร่อย มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ทำให้ลำปางกลายเป็นเมืองที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นเป็นของตนเอง เช่น มีเครื่องปั้นดินเผาที่ทำจากดินขาวขึ้นชื่อกับถ้วยชามตราไก่ที่เห็นกันจน คุ้นชิน

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติยังคงความอุดมสมบูรณ์และสวยงาม มีอุทยานแห่งชาติหลายแห่งที่มีเสน่ห์น่าดึงดูด ทั้งถ้ำ น้ำตก มีเส้นทางศึกษาธรรมชาติ และบ่อน้ำร้อน สิ่งเหล่านี้ทำให้จังหวัดลำปางกลายเป็นจุดหมายที่นักเดินทางทั้งหลายต้องแวะเที่ยวชม มิใช่เป็นแค่เมืองผ่านอีกต่อไป

สถานที่ท่องเที่ยวที่ไม่ควรพลาด

ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง

ตั้งอยู่บริเวณหน้าศาลากลางจังหวัดลำปางด้านตะวันตกเฉียงใต้ หลักเมืองทำด้วยไม้สัก สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นเมื่อร้อยกว่าปีมาแล้ว โดยหลักที่หนึ่งสร้างเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2400 หลักที่สอง พ.ศ. 2416 และหลักที่สาม พ.ศ. 2429 ต่อมาในปี พ.ศ. 2440 เมื่อสร้างศาลากลางจังหวัดขึ้น ได้นำหลักเมืองมาไว้ที่บริเวณหน้าศาลากลาง และได้มีการสร้างมณฑปครอบหลักเมืองทั้งสามในปี พ.ศ. 2511 เปิดทุกวันเวลา 06.00-17.00 น.

วัดพระธาตุลำปางหลวง

ตั้งอยู่ที่ตำบลลำปางหลวง อำเภอเกาะคา เป็นวัดคู่บ้านคู่เมือง

□□□□□□□□□.indd 180 3/29/11 10:55 AM

ลำปางมาแต่โบราณ ตามตำนานกล่าวว่ามีมาตั้งแต่สมัยพระนางจามเทวี ราวปลายพุทธศตวรรษที่ 20 เป็นวัดไม้ที่สมบูรณ์ที่สุดแห่งหนึ่งของไทย งดงามด้วยสถาปัตยกรรมเก่าแก่มากมาย ได้แก่ พระธาตุลำปางหลวง เป็นพระธาตุประจำปีเกิดของคนปีฉลู ด้วยเริ่มสร้างในปีฉลูและเสร็จในปีฉลูเช่นกัน ฐานเป็นบัวลูกแก้ว ส่วนองค์เป็นทรงกลมแบบล้านนาภายนอกบุด้วยทองจังโก ยอดฉัตรทำด้วยทองคำ มีลายสลักดุนเป็นลวดลายประจำยามแบบต่างๆ ลักษณะเจดีย์แบบนี้ได้ส่งอิทธิพลต่อพระธาตุหริภุญไชย และพระบรมธาตุจอมทอง ภายในองค์พระเจดีย์บรรจุพระเกศา และพระอัฐิธาตุจากพระนลาฏข้างขวาพระศอด้านหน้าและด้านหลัง ที่รั้วทองเหลืองรอบองค์พระธาตุมีรูกระสุนปืนที่หนานทิพย์ช้างยิงท้าวมหายศ ปรากฏอยู่

วิหารหลวงวิหารขนาดใหญ่ที่สร้างเมื่อ พ.ศ. 2019 โดยเจ้าหมื่นคำเป็ก ภายในมีซุ้มปราสาททองเป็นที่ประดิษฐานพระเจ้าล้านทอง ด้านหลังเป็นที่ประดิษฐานพระเจ้าทันใจ บนแผงไม้คอสองมีภาพจิตรกรรมเก่าแก่งดงามเรื่องทศชาติและพรหมจักร วิหารพระพุทธไม่ปรากฏว่าสร้างเมื่อใด และใครเป็นผู้สร้าง แต่ประมาณอายุไม่ต่ำกว่า 700 ปี เดิมเป็นวิหารเปิดโล่งหน้าบันเป็นลายดอกไม้ติดกระจกสี ภายในประดิษฐานพระประธานเป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัยขนาดใหญ่เต็มอาคารก่ออิฐ ถือปูนศิลปะเชียงแสน และยังปรากฏเงาพระธาตุภายในวิหารอีกด้วย

เมื่อหันหน้าเข้าหาวิหารหลวง ด้านขวามือ คือ วิหารน้ำแต้ม หรือวิหารภาพเขียนสี (แต้ม แปลว่า ภาพเขียน) สร้างเมื่อ พ.ศ. 2044

□□□□□□□□□.indd 181 3/29/11 10:55 AM

เป็นวิหารเปิดโล่งที่เก่าแก่ที่สุดอีกหลังหนึ่งทางภาคเหนือ คงรูปแบบของสถาปัตยกรรมไทยที่งดงาม ภายในไม่มีฝ้าเพดาน กำแพงด้านพระประธานเขียนภาพลายทองบนพื้นรักแดง มีภาพจิตรกรรมศิลปะล้านนาบนแผงไม้คอสองที่กล่าวกันว่าเก่าแก่ที่สุด และหลงเหลือเพียงแห่งเดียวในเมืองไทย อายุราวพุทธศตวรรษที่ 21 ลงมา แต่ปัจจุบันภาพเขียนลบเลือนไปมาก และประดิษฐานพระพุทธรูปสำริดปางมารวิชัย หน้าตักกว้าง 1.25 เมตร สูง 1.25 เมตร

ซุ้มพระบาท สร้างครอบพระพุทธบาทไว้ ฐานก่อขึ้นเป็นชั้นคล้ายฐานเจดีย์ สร้างเมื่อ พ.ศ. 1992 ภายในมองเห็นแสงหักเห ปรากฏเป็นเงาพระธาตุและพระวิหารในด้านมุมกลับ แต่มีข้อห้ามไม่ให้ผู้หญิงขึ้น กุฏิพระแก้วเป็นที่ประดิษฐานพระแก้วมรกต ไม่ปรากฏว่าใครเป็นผู้สร้างและสร้างเมื่อใด แต่ประมาณอายุไม่ต่ำกว่า 400 ปี มาแล้ว วิหารพระเจ้าศิลา เป็นที่ประดิษฐานพระเจ้าศิลาซึ่งเป็นพระพุทธรูปที่เก่าแก่ที่สุดในกรุงละโว้ เมื่อ พ.ศ. 1275 พระบิดาของพระนางจามเทวีมอบให้ประดิษฐานไว้ ณ ที่นี้ พิพิธภัณฑ์ รวบรวมศิลปวัตถุจากที่ต่างๆ ที่หาชมได้ยาก เช่น สังเค็ด ธรรมาสน์ คานหาบ ตู้พระไตรปิฎก เป็นต้น

นอกจากนี้ วัดพระธาตุลำปางหลวงยังเป็นที่ประดิษฐาน "พระแก้วดอนเต้า" (พระแก้วมรกต) พระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองของจังหวัดลำปาง เป็นพระพุทธรูปปางสมาธิ ศิลปะล้านนาสลักด้วยหยกสีเขียว มีงานนมัสการพระแก้วดอนเต้าในวันเพ็ญเดือน 12 ของทุกปี ทั้งนี้ วัดพระธาตุลำปางหลวงเปิดทุกวัน เวลา 07.30-17.00 น.

สถานีรถไฟนครลำปาง

ตั้งอยู่อำเภอเมือง สถานีแห่งนี้เปิดรับขบวนรถไฟโดยสารครั้งแรกในสมัยรัชกาลที่ 6 เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2459 ซึ่งตรงกับวันปีใหม่

□□□□□□□□□.indd 182 3/29/11 10:55 AM

ไทยในยุคนั้น สมัยนั้นมีเจ้ากรมรถไฟเป็นวิศวกรชาวเยอรมัน เมื่อแรกเริ่มมีรถไฟสายเหนือ สถานีรถไฟนครลำปางคือจุดสิ้นสุดของเส้นทาง สถานีนี้ตั้งอยู่สุดถนนสุเรนทร์ บริเวณสี่แยกบ้านสบตุ๋ย อันเป็นจุดเชื่อมต่อกับถนนสามสายแรกในภาคเหนือของประเทศไทย

ต่อมาพื้นที่นาบริเวณชานเมืองได้เปลี่ยนแปลงเป็นพื้นที่เมืองอย่างรวดเร็ว เพื่อรองรับความเจริญที่เพิ่มทวีมากขึ้น มีการพัฒนาเส้นทางรถไฟด้วยการขุดเจาะอุโมงค์ขุนตาลผ่านภูเขา และไปถึงนครเชียงใหม่ใน พ.ศ. 2464 นครลำปางจึงเป็นศูนย์กลางการขนถ่ายสินค้าจากกรุงเทพฯ ไปยังภาคเหนือ และลำเลียงสินค้าที่จำเป็นจากภาคเหนือมายังกรุงเทพฯ ส่งผ่านให้ย่านการค้าสบตุ๋ยแห่งนี้มีความเจริญอย่างมาก อาคารโบราณเหล่านี้ยังคงหลงเหลือเป็นมรดกทางสถาปัตยกรรมที่คงรายละเอียดของความสวยงามไว้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ อันเป็นสัญลักษณ์ของเมืองลำปางโดยแท้

เขื่อนกิ่วลม

อยู่ในเขตอำเภอเมือง และอยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติถ้ำผาไท แต่อยู่ภายใต้การดูแลของกรมชลประทาน บริเวณเหนือเขื่อนเป็นอ่างเก็บน้ำเหมาะแก่การล่องเรือหรือแพ เพราะมีทัศนียภาพสวยงาม การล่องแพใช้เวลาอย่างน้อยครึ่งวัน มีสถานที่น่าสนใจ เช่น แหลมชาวเขื่อน ผาเกี๋ยง ผางาม ทะเลสาบสบพุ หมู่บ้านชาวประมง บ้านสา ฯลฯ ติดต่อบริการล่องแพได้ที่บริเวณเขื่อน หน่วยงานราชการสามารถทำหนังสือขออนุญาตเข้าพักบ้านพักรับรองของกรมชลประทาน ซึ่งต้องแจ้งล่วงหน้าอย่างน้อย

□□□□□□□□□.indd 183 3/29/11 10:55 AM

15 วัน

สำหรับนักท่องเที่ยวทั่วไปหากต้องการพักค้างคืนสามารถทำได้สองลักษณะ คือ ล่องแพไปพักที่แพชาวเขื่อน-กิ่วลมรีสอร์ท ซึ่งมีที่พักเป็นบังกะโลตั้งอยู่บนเกาะกลางทะเลสาบ และล่องแพและค้างคืนบนแพวังแก้ว ซึ่งเป็นแพติดเครื่องยนต์ หรือค้างคืนที่เกาะวังแก้วรีสอร์ท

วัดศรีชุม

ถนนศรีชุม-แม่วะ ตำบลศรีชุม อำเภอเมือง เป็นวัดพม่าที่ใหญ่ที่สุดในบรรดาวัดพม่าที่มีอยู่ในประเทศไทยทั้งหมด 31 วัด สร้างใน พ.ศ. 2433 โดยคหบดีพม่าชื่อ อูโย ซึ่งติดตามชาวอังกฤษเข้ามาทำงานป่าไม้ในประเทศไทย เมื่อตนเองมีฐานะดีขึ้นจึงต้องการทำบุญโดยสร้างวัดศรีชุมขึ้นในตำบลสวนดอก จุดเด่นของวัดนี้เดิมอยู่ที่ "พระวิหาร" ซึ่งเป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้มีศิลปะการตกแต่งแบบล้านนาและพม่า หลังคาเครื่องไม้ยอดแหลมแกะสลักเป็นลวดลายสวยงามมาก แต่เป็นที่น่าเสียดายว่าเกิดเหตุเพลิงไหม้พระวิหารทั้งหลังเมื่อตอนเช้าตรู่วันที่ 16 มกราคม 2535 คงเหลือเพียงไม้แกะสลักตรงซุ้มประตูทางขึ้นวิหารเท่านั้น เป็นลวดลายพรรณพฤกษาฉลุโปร่ง ปัจจุบันวัดได้รับการบูรณะขึ้นใหม่และยังมีชิ้นส่วนเครื่องประดับอาคารที่ถูกไฟไหม้ไปจัดแสดงไว้ด้านหลังวิหาร วัดศรีชุมได้รับการจดทะเบียนเป็นโบราณสถานเมื่อ พ.ศ. 2524

□□□□□□□□□.indd 184 3/29/11 10:55 AM

อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน

อยู่ในอำเภอเมืองปาน เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพที่ได้รับความนิยมสูงและเป็นแหล่งที่ดำเนินงานตามแนวพระราชดำรัสในการใช้พลังงานน้ำธรรมชาติมาประยุกต์การดำเนินงาน อย่างสอดคล้องเป็นประโยชน์ โดยอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน มีพื้นที่ครอบคลุมอำเภอเมืองปาน อำเภอแจ้ห่มและอำเภอเมืองลำปาง มีสภาพป่าอันอุดมสมบูรณ์และเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร เนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 592 ตารางกิโลเมตร ได้รับการประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2531 เป็นแนวแบ่งเขตระหว่างลำปางและเชียงใหม่ ฤดูที่เหมาะสำหรับการท่องเที่ยวและมีอากาศเย็นสบาย คือ เดือนพฤศจิกายน-กุมภาพันธ์

สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจในอุทยานฯ ได้แก่ บ่อน้ำร้อนแจ้ซ้อน เป็นแหล่งน้ำพุร้อนที่มีสภาพการเกิดทางธรณีวิทยา มีกลิ่นกำมะถันอ่อนๆ จำนวน 9 บ่อ ตั้งอยู่รวมกันในบริเวณพื้นที่ที่ทำการอุทยานฯ ประมาณ 3 ไร่ ภายในพื้นที่มีโขดหินน้อยใหญ่กระจัดกระจายอยู่ทั่วไป และมีไอน้ำลอยกรุ่นขึ้นมาจากบ่อปกคลุมรอบบริเวณ น้ำพุร้อนมีอุณหภูมิเฉลี่ย 73 องศาเซลเซียส เป็นที่นิยมนำไข่ไก่และไข่นกกระทามาแช่ สำหรับไข่ไก่แช่นานประมาณ 17 นาที ไข่แดงจะแข็งมีรสชาติมันอร่อย ส่วนไข่ขาวจะเหลวคล้ายไข่เต่า

น้ำตกแจ้ซ้อน เป็นน้ำตกที่กำเนิดจากลำน้ำแม่มอญ มีน้ำไหลตลอดทั้งปี มีแอ่งน้ำรองรับอยู่ตลอดสาย ไหลตกลงมาเป็นชั้นๆ มี 6 ชั้น อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ 1 กิโลเมตร มีทางเดินไปสะดวกและสามารถเดินทางจากบ่อน้ำพุร้อนไปถึงน้ำตกได้น้ำตกแม่มอญ เป็นน้ำตกที่มีน้ำไหลแรงจากชะง่อนผาสูงลงสู่หุบเหวเบื้องล่าง น้ำจะตกลงมาเป็นชั้นๆ สวยงาม ไม่เหมาะแก่การเล่นน้ำ อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ 5 กิโลเมตร น้ำตกแม่ขุนอยู่ใกล้กับน้ำตกแม่มอญ มีลักษณะเป็นน้ำตกสายยาว สูง

□□□□□□□□□.indd 185 3/29/11 10:55 AM

ประมาณ 100 เมตร ไหลลงมาบรรจบกับน้ำตกแม่มอญต้องเดินทางจากที่ทำการอุทยานฯ 5 กิโลเมตร นักท่องเที่ยวควรติดต่อเจ้าหน้าที่อุทยานฯ นำทาง ถ้ำผางามห่างจากที่ว่าการอำเภอวังเหนือ 8 กิโลเมตร อยู่บริเวณหน่วยพิทักษ์ฯ ที่แจ้ซ้อน 3 (ผางาม) หน่วยนี้อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ 60 กิโลเมตร มีถ้ำที่สามารถเข้าไปศึกษาและท่องเที่ยวได้ เช่น ถ้ำฟ้างาม ถ้ำน้ำ ถ้ำหม้อ เป็นต้น

ชมดอกเสี้ยวบาน ในเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ของทุกปี ดอกเสี้ยวจะบานเต็มผืนป่า นักท่องเที่ยวสามารถขับรถชมดอกเสี้ยวบานได้ตามเส้นทางแจ้ซ้อน-บ้านป่าเหมี่ยง เป็นระยะทาง 18 กิโลเมตร แอ่งน้ำอุ่น อยู่ติดกับบ่อน้ำพุร้อน เป็นแอ่งน้ำที่เกิดจากการไหลมาบรรจบกันของน้ำพุร้อนและน้ำเย็นที่มาจากน้ำตกแจ้ซ้อนทำให้เกิดเป็นน้ำอุ่นที่มีอุณหภูมิเหมาะแก่การแช่อาบ

ห้องอาบน้ำแร่ มีทั้งห้องอาบแช่ สำหรับ 3-4 คน ห้องรวมแบบตักอาบและบ่อสำหรับแช่อาบกลางแจ้ง น้ำแร่ที่ใช้ต่อท่อโดยตรงมาจากบ่อน้ำพุร้อน มีอุณหภูมิน้ำแร่ประมาณ 39-42 องศาเซลเซียส ซึ่งสามารถใช้แช่อาบได้ ประโยชน์ของการอาบน้ำแร่ คือ ช่วยบำบัดความเมื่อยล้าของร่างกาย ช่วยให้ระบบไหลเวียนของโลหิตดีขึ้น ช่วยรักษาโรคผิวหนังบางชนิดได้ เช่น กลาก เกลื้อน ผื่นคัน และยังช่วยบรรเทาอาการของโรคกระดูก แต่น้ำแร่จากที่นี่ไม่สามารถใช้ดื่มได้เพราะมีแร่ธาตุบางชนิดสูงกว่ามาตรฐาน

ชมเมืองบนรถม้า ที่ลำปาง

ในสมัยหนึ่งรถม้ามีบทบาทอย่างมากในนครลำปาง มีรถม้าที่เรียกกันว่ารถม้าแท็กซี่ คอยรับผู้โดยสารจากสถานีรถไฟเข้าสู่ตัวเมืองนครลำปาง ทั้งไปรับพัสดุภัณฑ์จากสถานีรถไฟมาส่งที่ทำการไปรษณีย์ เป็นรถรับส่ง

□□□□□□□□□.indd 186 3/29/11 10:55 AM

นักเรียน ขนของให้พ่อค้าแม่ค้าเรื่อยไปจนถึงพาคนเจ็บไปโรงพยาบาล ทุกวันนี้มีรถม้าเหลืออยู่ไว้เพื่อการบริการนักท่องเที่ยว ทางจังหวัดได้จัดเส้นทางสำหรับรถม้าโดยเฉพาะเลาะเลียบแม่น้ำวัง

เส้นทางรอบเมืองเล็ก

ขึ้นที่ศาลากลางเก่ารถจะเลี้ยวซ้ายตรงสามแยกเข้าถนนทิพย์ช้าง สองฟากถนนมีร้านค้าที่เป็นตึกแถวเก่าๆ ให้ชมก่อนจะเลี้ยวซ้ายที่สามแยกการไฟฟ้าฯ จะเห็นแม่น้ำวังไหลขนานไปกับถนนทางด้านขวา ผ่านห้าแยกหอนาฬิกา ซึ่งเปรียบเสมือนจุดศูนย์กลางของเมืองนักท่องเที่ยวมักถ่ายภาพคู่กับรถม้า เป็นที่ระลึกกันที่จุดนี้ จากนั้นรถม้าจะพาเข้าถนนบุญวาทย์ อันเป็นย่านใจกลางธุรกิจการค้า ตึกแถวสองฟากเป็นสิ่งก่อสร้างสมัยใหม่ และมาสิ้นสุดตรงจุดเดิม ใช้เวลาประมาณ 20 นาที

เส้นทางรอบเมืองใหญ่

ขึ้นที่ศาลากลางเก่าเป็นเส้นทางเดียวกับเส้นทางรถม้ารอบเมืองเล็กไปจนถึงสามแยกการไฟฟ้าฯ แต่ไม่เลี้ยวซ้ายไปหอนาฬิกาจะตรงไปตามถนนวังขวาเลียบแม่น้ำวัง ผ่านบ้านไม้เก่าชื่อบ้านบะเก่าทางด้านซ้ายมือ ผ่านสวนสาธารณะเขลางค์นคร เลี้ยวซ้ายข้างสวนมาผ่านย่านตลาดอัศวินซึ่งเป็นแหล่งบันเทิงยามค่ำคืนที่คึกคักบนถนนท่าคร่าวน้อย ผ่านห้าแยกหอนาฬิกาเข้าถนนบุญวาทย์ สิ้นสุดทางที่จุดเดิม ใช้เวลาประมาณ

□□□□□□□□□.indd 187 3/29/11 10:55 AM

20 นาที ราคา 200 บาท

หากเช่าเป็นชั่วโมง นักท่องเที่ยวสามารถเลือกเส้นทางชมเมืองได้ตามความต้องการ เช่น ข้ามแม่น้ำวังบนสะพานรัษฎาภิเศก ชมบ้านเสานัก ชมวัดพระแก้วดอนเต้า และวัดต่างๆ และนมัสการหลวงพ่อเกษมเขมโก ราคา 300 บาท

อีกเส้นทางหนึ่ง คือ ชมย่านตลาดจีนบนถนนตลาดเก่า ซึ่งเป็นถนนเศรษฐกิจในอดีตที่ยังคงสภาพอาคารตึกแถวแบบโบราณไว้ทั้งสองฟาก บ้านเก่าหลายหลังมีลวดลายไม้ฉลุที่งดงาม ชมสถานีรถไฟที่เป็นอาคารแบบโบราณ แวะถ่ายภาพที่ห้าแยกหอนาฬิกาและอาจแวะซื้อผลิตภัณฑ์เซรามิคบริเวณหน้าโรงเรียนเทศบาล 4 ที่อยู่ใกล้ๆ กับหอนาฬิกา ซึ่งมีให้เลือกหลายร้าน

หากสนใจแหล่งทำรถม้า มีหลายหมู่บ้านซึ่งเป็นแหล่งรวมรถม้าและคนขับรถม้า เช่น บ้านวังหม้อ บ้านท่าคราวน้อย บ้านศรีบุญเรือง บ้านนาก่วมเหนือ และบ้านนาก่วมใต้

ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย และ สวนป่าทุ่งเกวียน

ตั้งอยู่ที่บ้านทุ่งเกวียน ตำบลเวียงตาล อยู่ในความดูแลของอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคเหนือ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (ออป.) แต่เดิม ออป. เป็นศูนย์ฝึกลูกช้าง ซึ่งเป็นแห่งแรกและแห่งเดียวในโลก โดยเริ่มดำเนินการมา

□□□□□□□□□.indd 188 3/29/11 10:55 AM

ตั้งแต่ พ.ศ. 2512 เป็นสถานที่เลี้ยงและฝึกลูกช้างเพื่อให้เชื่อฟังคำสั่งและมีความชำนาญในการทำไม้ขณะที่แม่ช้างไปทำงานในป่า และเนื่องจากมีนโยบายปิดป่าซึ่งทำให้ช้างต้องว่างงาน ศูนย์ฝึกลูกช้างจึงถูกปรับมาเป็นสถานที่ดูแลช้างแก่และเจ็บป่วย และที่นี่ยังเป็นสถานที่ตั้งของโรงพยาบาลช้างด้วย ต่อมาในเดือนมกราคม พ.ศ. 2535 ออป. ได้ก่อตั้งศูนย์อนุรักษ์ช้างไทยขึ้น และจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ได้แก่...

การแสดงช้างซึ่ง มี 2 รอบในวันธรรมดา เวลา 10.00 น. และ 11.00 น. สำหรับวันเสาร์, อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ เพิ่มรอบ 13.30 น. มีการอาบน้ำช้างก่อนเวลาแสดง คือ 09.45 น. สำหรับวันธรรมดา และเวลา 13.15 น. ในวันเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ค่าเข้าชม ผู้ใหญ่ 80 บาท เด็ก 40 บาท ส่วนช้างแท็กซี่ หรือขี่ช้างชมธรรมชาติ ขี่ช้างท่องไพร มีทุกวัน เวลา 08.00-15.30 น. นักท่องเที่ยวสามารถเลือกใช้บริการได้หลายเส้นทางเลย

ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทยได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Tourism Awards) ประเภทรางวัลดีเด่นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ พ.ศ. 2541 ปัจจุบันศูนย์ฯ มีโครงการโรงเรียนฝึกควาญช้างเพื่อฝึกควาญหรือผู้ที่ประสงค์จะเป็นควาญให้สามารถดูแลช้างได้อย่างถูกต้อง มีชาวต่างชาติให้ความสนใจมาสมัครเป็นนักเรียนหลายคน และมีกิจกรรมโฮมสเตย์ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสบรรยากาศธรรมชาติเรียนรู้วิถีชีวิตที่ผูกพันระหว่างช้างกับคนเลี้ยงช้างอย่างใกล้ชิด หากท่านผู้อ่านประสงค์จะบริจาคเงินช่วยเหลือช้างไทยติดต่อได้ที่สถาบันคชบาลแห่งชาติ โทรศัพท์ 0 5424 7876 หรือ www.thailandelephant.org

นอกจากเรื่องท่องเที่ยวแล้วยังมีสิ่งที่น่าสนใจ คือ พลังงานที่ใช้ภายในศูนย์ฯ เป็นพลังงานทดแทนในโครงการเฉลิมพระเกียรติฯ มีก๊าซชีวภาพจากมูลช้างใช้ในการหุงต้ม และกระแสไฟฟ้าผลิตจากเซลล์แสง

□□□□□□□□□.indd 189 3/29/11 10:55 AM

อาทิตย์

สวนป่าทุ่งเกวียน

เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของชาวลำปาง มีป่าสนเมืองหนาว และพันธุ์ไม้นานาชนิด ทั้งไม้ดอกไม้ใบที่มีสีสันสวยงาม อีกทั้งไม้จำพวกตะบองเพชร ปาล์ม ตลอดจนพืชสมุนไพรต่างๆ นักท่องเที่ยวสามารถแคมปิงที่นี่ได้ ช่วงที่สวยที่สุดเหมาะแก่การพักแรม คือ เดือนพฤศจิกายน ซึ่งเป็นช่วงที่ดอกบัวตองกำลังบาน เนื่องจากจังหวัดลำปางมีพื้นที่เป็นแอ่งกระทะจึงมีอากาศที่ร้อนกว่าแม่ฮ่องสอน ดอกบัวตองที่ลำปางจึงบานเร็วกว่าที่ดอยแม่อูคอประมาณ 15 วัน ประมาณเดือนตุลาคมมีการจัดกิจกรรมทุ่งเกวียนเมาเท่นไบค์

ภายในบริเวณสวนป่าทุ่งเกวียนยังมีสวนสัตว์เปิด นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสกับสัตว์อย่างใกล้ชิด เช่น เก้ง กวาง เนื้อทราย นกยูง เป็นต้น และทางสวนป่าทุ่งเกวียนยังมีพันธุ์ไม้ที่หายากไว้จำหน่ายแก่นักท่องเที่ยวด้วย ส่วนการเดินทางห่างจากตัวเมืองลำปาง 24 กิโลเมตร ริมทางหลวงหมายเลข 11 สายลำปาง-ลำพูน บริเวณกิโลเมตรที่ 28-29 หากโดยสารรถประจำทาง ขึ้นรถที่จะไปเชียงใหม่จากสถานีขนส่งลำปาง มาลงหน้าศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย

สะพานรัษฎาภิเศก

สะพานรัษฎาภิเศก หรือสะพานขาว ตั้งอยู่ที่ถนนรัษฎา อำเภอเมือง เจ้าผู้ครองนครเป็นผู้ที่ตั้งชื่อจากพิธีเฉลิมฉลองรัษฎาภิเษกสมัยรัชกาลที่ 5 สะพานรัษฎาภิเศกเป็นสะพานร่วมสมัยกับยุคอารยธรรมรถไฟ มีอายุผ่านสงครามโลกครั้งที่ 1 และ 2 มาแล้ว และรอดพ้นจากการโจมตีทิ้งระเบิดของฝ่ายสัมพันธมิตรมาได้ด้วยการทาสีพรางตา และด้วย

□□□□□□□□□.indd 190 3/29/11 10:55 AM

การอ้างว่าสะพานแห่งนี้ไม่มีประโยชน์ทางยุทธศาสตร์ของนางลูซี สคาร์ลิง อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนวิชานารี ซึ่งเป็นที่ปรึกษาของกองทัพสัมพันธมิตรในขณะนั้น

สะพานรัษฎาภิเศก เดิมเป็นสะพานไม้เสริมเหล็กชำรุดผุพัง จึงมีการก่อสร้างใหม่เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2460 เป็นสะพานคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีความคงทนมากกว่าสะพานรุ่นเดียวกันที่ไม่เหลืออยู่แล้วในปัจจุบัน ที่บริเวณสะพานมีเครื่องหมายไก่ขาวและครุฑหลวงประดับไว้ตรงหัวสะพาน

วัดเจดีย์ซาวหลัง

ตั้งอยู่ในตำบลต้นธงชัย อำเภอเมือง ห่างจากตัวเมือง 1.5 กิโลเมตร ตามถนนสายลำปาง-แจ้ห่ม คำว่า "ซาว" แปลว่า ยี่สิบ คำว่า "หลัง" แปลว่า องค์ ฉะนั้น วัดเจดีย์ซาวหลัง จึงแปลได้ว่า วัดที่มีเจดีย์ 20 องค์ จากหลักฐานการขุดพบพระเครื่องสมัยหริภุญไชยที่องค์พระเจดีย์ ทำให้สันนิษฐานได้ว่าวัดนี้สร้างมานานกว่าพันปี

□□□□□□□□□.indd 191 3/29/11 10:55 AM

จุดเด่นของวัด คือ องค์พระธาตุเจดีย์ชาวที่มีศิลปะล้านนาผสมศิลปะพม่า เชื่อกันว่าหากใครนับได้ครบ 20 องค์ถือว่าเป็นคนมีบุญ ข้างหมู่พระเจดีย์มีวิหารหลังเล็ก ประดิษฐานพระพุทธรูปสำริดปางสมาธิศิลปะเชียงแสน ชาวบ้านเรียกว่า "พระพุทธรูปทันใจ" พระอุโบสถหลังใหญ่ประดิษฐานพระพุทธรูปปางมารวิชัยพุทธลักษณะงดงามเป็นพระประธาน บานประตูทั้งสามเป็นของโบราณเขียนลวดลายรดน้ำละเอียดสวยงาม เสาซุ้มประตูหน้าต่างประดับลวดลายกระจกสีเป็นลักษณะศิลปะสมัยใหม่ และที่ศาลาการเปรียญเป็นเรือนไม้ชั้นเดียว ด้านหลังพระอุโบสถเป็น พิพิธภัณฑ์สถานเขลางค์นคร แสดงโบราณวัตถุที่ชาวบ้านนำมาถวาย เมื่อ พ.ศ. 2526 ชาวบ้านได้ขุดพบพระพุทธรูปทองคำบริสุทธิ์หนัก 100 บาทสองสลึง มามอบให้แก่ทางวัดซึ่งพระพุทธรูปองค์นี้ชื่อว่า "พระแสนแซ่ทองคำ" เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัยศิลปะสมัยล้านนา อายุราวพุทธศตวรรษที่ 21 ขนาดหน้าตักกว้าง 9 นิ้วครึ่ง สูง 15 นิ้ว เป็นพระพุทธรูปทองคำองค์แรกที่ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณวัตถุแห่งชาติ

วัดพระแก้วดอนเต้าสุชาดาราม

ตั้งอยู่บนถนนสุชาดา ตำบลเวียงเหนือ อำเภอเมือง เป็นวัดเก่าแก่และสวยงาม มีอายุนับพันปี เคยเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร (พระแก้วมรกต) ตั้งแต่ พ.ศ. 1979 เป็นเวลานานถึง 32 ปี เหตุที่วัดนี้ได้ชื่อว่าวัดพระแก้วดอนเต้า มีตำนานกล่าวว่า พระมหาเถระแห่งวัดนี้ได้พบแก้วมรกตในแตงโม (ภาษาเหนือเรียกว่า หมากเต้า) และนำมาแกะสลักเป็นพระพุทธรูป ต่อมาจึงได้อัญเชิญไปประดิษฐานที่วัดพระธาตุลำปางหลวงจนถึงปัจจุบัน

ปูชนียสถานที่สำคัญในวัดพระแก้วดอนเต้า ได้แก่ องค์พระบรมธาตุดอนเต้า พระเจดีย์องค์ใหญ่ซึ่งบรรจุพระเกศาธาตุของพระพุทธเจ้า วิหาร

□□□□□□□□□.indd 192 3/29/11 10:55 AM

ประดิษฐานพระพุทธไสยาสน์ ที่มีอายุเก่าแก่พอๆ กับวัดนี้ นอกจากนี้ยังมีวิหารหลวงที่ประดิษฐานพระพุทธรูปปางมารวิชัย วิหารพระเจ้าทองทิพย์ สร้างโดยพระนางจามเทวี อายุกว่า 1,000 ปี ประดิษฐานพระเจ้าทองทิพย์ ศิลปะสมัยเชียงแสน มณฑป หรือพญาธาตุศิลปะแบบพม่า วิหารลายคำ สุชาดาราม ฝีมือช่างเชียงแสน ภายในมีจิตรกรรมฝาผนังลวดลายทองงดงาม เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปเชียงแสน และยังมีพิพิธภัณฑสถานแห่งล้านนา อันเป็นแหล่งรวบรวมศิลปวัตถุแบบล้านนา เช่น สัตภัณฑ์ เครื่องถ้วยกระเบื้อง พระพุทธรูป เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม นี่เป็นเพียงสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดลำปางไม่กี่แห่งที่ผู้เขียนหยิบมานำเสนอ จริงๆ แล้ว ลำปางยังมีแหล่งท่องเที่ยวดีๆ เจ๋งๆ อีกเพียบ! เลยล่ะค่ะ...ที่อยากจะให้ท่านผู้อ่านได้ไปสัมผัสกับเสน่ห์แห่งเมืองเขลางค์นคร...

แหล่งข้อมูล : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
และ http://travel.kapook.com

□□□□□□□□□.indd 193 3/29/11 10:55 AM

ปลากะพงยำสมุนไพร

ส่วนผสม

1. เนื้อปลากะพง 1/2 ตัว
2. หอมเล็กซอย 1 ถ้วยเล็ก
3. ขิงอ่อนซอย 1 ถ้วยเล็ก
4. ตะไคร้ซอย 1 ถ้วยเล็ก
5. ใบมะกรูดซอย 1 ถ้วยเล็ก
6. กุ้งแห้ง 1 ถ้วยเล็ก
7. เม็ดมะม่วงหิมพานต์ 1 ถ้วยเล็ก
8. น้ำมะนาว 1 ช้อนโต๊ะ
9. น้ำปลา 1/2 ช้อนโต๊ะ
10. ซีอิ๊วขาว 1 ช้อนโต๊ะ
11. น้ำตาลทรายแดง 1 ช้อนโต๊ะ
12. น้ำมันถั่วเหลือง
13. สะระแหน่

วิธีทำ

1. แล่เอาแต่เนื้อปลากะพง แล้วทอดในน้ำมันให้เหลืองกรอบ พักไว้
2. ทอดมะม่วงหิมพานต์ กุ้งแห้ง พักไว้
3. นำขิงอ่อน ตะไคร้ ใบมะกรูด หอมเล็ก และปลากะพงมาคลุกเคล้าให้เข้ากัน
4. ปรุงรสด้วยซีอิ๊วขาว น้ำปลา น้ำตาล น้ำมะนาว จะได้ 3 รส คือ เปรี้ยว หวาน เค็ม
5. ตักใส่จาน โรยหน้าด้วยเม็ดมะม่วงหิมพานต์ กุ้งแห้ง และใบสะระแหน่

ข้อมูลจาก www.teenee.com

□□□□□.indd 194 3/29/11 10:55 AM

สังขยาฟักทอง

เครื่องปรุงและส่วนผสม

1. ฟักทอง 1 ลูก (น้ำหนักประมาณ 400-600 กรัม)
2. ไข่ 4 ฟอง
3. หัวกะทิ 3/4 ถ้วยตวง
4. น้ำตาลปี๊บ 1/4 ถ้วยตวง
5. แป้งข้าวเจ้า 2 ช้อนโต๊ะ
6. เกลือป่น 1/4 ช้อนชา
7. น้ำปูนใส

วิธีทำสังขยาฟักทอง

1. นำฟักทองมาตัดออกเป็นสี่เหลี่ยมบริเวณหัวขั้วจากนั้นจึงควักเมล็ดข้างในออก จนกลวงเป็นช่องภายใน จากนั้นจึงนำไปแช่น้ำปูนใสประมาณ 8-10 นาที แล้วจึงนำออกมาสะเด็ดน้ำ (เคล็ดลับ : แช่น้ำปูนใสเพื่อไม่ให้ฟักทองแตกเวลานึ่ง)
2. ระหว่างรอฟักทองที่แช่ในน้ำปูนใส เตรียมทำสังขยาโดยผสมไข่ไก่, หัวกะทิ, แป้งข้าวเจ้า, น้ำตาลปี๊บ และเกลือ คนจนส่วนผสมเข้ากันดี
3. นำส่วนผสมสังขยาที่ทำในขั้นตอนที่สองเทลงในฟักทอง จากนั้นจึงนำไปนึ่งประมาณ 20-25 นาที กรณีเสริฟเป็นลูกฟักทอง ก็นำฝาที่ตัดออกไปนึ่งด้วย ถ้าแบ่งเสริฟก็หั่นเป็นชิ้นๆ เพื่อความสวยงามและน่ารับประทาน เวลาหั่นควรระวังไม่ให้สังขยาเละ

ข้อมูลจาก http://www.ezythaicooking.com

□□□□□.indd 195 3/29/11 10:55 AM

ใช้ชีวิตอย่างไรไม่ให้ **แก่**

● โดย ศาสตราจารย์กิตติคุณนายแพทย์เสก อักษรานุเคราะห์

การออกกำลังกายไม่ว่าจะเป็นการออกกำลังกายแบบใด จะออกตอนเช้าหรือตอนเย็นนั้นควรทำอย่างสม่ำเสมอและไม่มากเกินไป หรือไม่น้อยเกินไป รวมไปถึงการรับประทานอาหารก็เป็นสิ่งสำคัญ เรามีวิธีการลดการรับประทานอาหารเพื่อให้สุขภาพดีมาให้ผู้อ่านได้ทราบกัน

การไม่กินอาหารเย็น เป็นเรื่องที่ต้องเอาชนะใจตัวเองอย่างมาก ถ้าใครทำได้จะทั้งตัดกิเลส สุขภาพดี อายุยืน และมีสมาธิดี ความมุ่งมั่นสูง คือได้ประโยชน์ทั้งกายและจิตใจ

อ่านแล้วอย่าเพิ่งทำตามทันทีนะครับ ถ้าวันนี้ท่านกลับบ้านไปแล้วไม่กินอาหารเย็นรับรองได้ว่าท่านจะหิวจนปวดท้อง ปวดหัวได้เพราะกระเพาะยังไม่ชินกับสภาพนี้ การไม่กินอาหารเย็นต้องฝึกหัดกระเพาะให้เกิดความเคยชิน ตกเย็นไม่มีน้ำย่อยออก

วิธีฝึกมี 4 วิธี

1. ค่อยๆ ลดปริมาณอาหารทีละน้อยๆ เช่น ลดกินข้าวจาก 2 จานเหลือหนึ่งจานครึ่ง สัก 3-4 เดือน โดยมีข้อแม้ว่าหลังอาหารเย็นแล้วห้ามกินอาหารใดๆ ทั้งนั้น ยกเว้นน้ำเปล่าอย่างเดียวเท่านั้น พอกระเพาะชินแล้วลดเหลือ 1 จาน ต่อไปครึ่งจาน ไม่กินข้าวเลยกินแต่กับ สุดท้ายกินผักผลไม้ โดยประมาณ 2 ปีจะสามารถงดอาหารเย็นได้

2. ใช้ร่นเวลากินอาหารเย็น เช่น ร่นจาก 2 ทุ่ม มากินอาหารเย็น 1 ทุ่ม เช่นกัน ห้ามกินอาหารอื่นนอกจากน้ำอย่างเดียว ต่อไปเลื่อนเป็น 6 โมงเย็น 5 โมงเย็น 4 โมงเย็น 3 โมงเย็น แค่นี้ก็ลดน้ำหนักได้ 4-5 กิโลกรัม ถ้าเลื่อนไปจนถึงเที่ยงก็จะเหมือนพระแล้ว

3. กินเม็ดแมงลักแทนมื้อเย็น โดยต้องเตรียมเม็ดแมงลักเสียก่อนโดยฝัดเอาขี้ดินขี้ทรายออก แล้วนำมาเข้าเตาอบแบบเก่าตั้งอุณหภูมิที่ 120 องศา นาน 20 นาที ทิ้งเม็ดแมงลักให้เย็นแล้วเก็บไว้ในขวดโหล เมื่อถึงเวลากินอาหารเย็น ให้รินน้ำแกงวันนั้น โดยไม่คำนึงว่าเป็นแกงกะทิ แกงจืด ฯลฯ ถ้าไม่มีใช้น้ำหวานหรือนมสดก็ได้ 2 ใน 3 ถ้วยแก้ว ตักเม็ดแมงลักที่เตรียมไว้ 2 ช้อนโต๊ะ หรือ 8 ช้อนชาใส่ไปในถ้วยน้ำแกง กวนให้เข้ากันแล้วรีบดื่มทันที จากนั้นดื่มน้ำในแก้วเดิมอีก 4-5 ถ้วย ดื่มตามลงไปชั่วเวลาสั้นๆ เม็ดแมงลักจะพองเต็มกระเพาะ น้ำแกง นม หรือน้ำหวานที่ใส่ไปกับเม็ดแมงลักร่างกายจะไม่ได้รับเลย เพราะเม็ดแมงลักจะดูดเข้าไปเก็บในตัวมันหมดและกระเพาะคนไม่สามารถย่อยเม็ด

□□□□□□.indd 197 3/29/11 10:56 AM

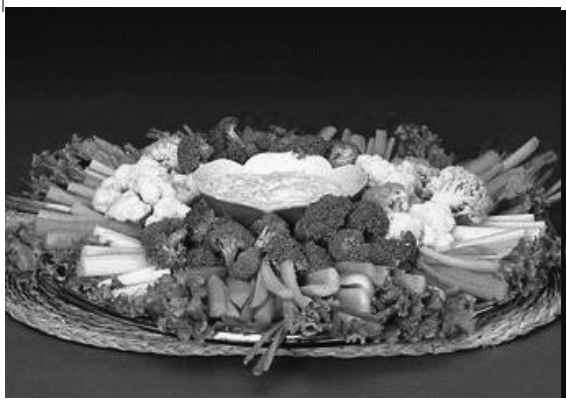

แมงลักได้ เราจึงไม่ได้สารอาหารเหล่านั้น รุ่งเช้าเม็ดแมงลักเป็นยาระบาย จึงถ่ายออกมานอกร่างกายหมด

4. กินมังสวิรัติ แทนอาหารเย็น ได้อ่านเรื่องมังสวิรัติจากหนังสือ 84 ชันษาของสมเด็จพระญาณสังวร จึงได้ทราบว่าต้นตอเรื่องนี้มาจากเถรเทวทัต ผู้ที่พยายามใส่ร้ายพระพุทธเจ้ามาตลอด กล่าวว่าตัวเขานั้นเหนือกว่าพระพุทธองค์ เขาไม่ฆ่าสัตว์ไม่กินเนื้อสัตว์ พระพุทธองค์ไม่ฆ่าสัตว์แต่เสวยเนื้อสัตว์ โดยหารู้ไม่ว่าพระพุทธองค์ตรัสรู้ วิชาแพทย์แผนปัจจุบัน กล่าวคือ ถ้าเสวยแต่ผักผลไม้ จะขาดธาตุเหล็กซึ่งจะทำให้เกิดโรคโลหิตจางซึ่งมีผลตามมาด้วย อวัยวะต่างๆ เสื่อมเร็ว แก่เร็ว เพราะขาดเลือดมาเลี้ยง นอกจากนี้ยังทำให้ความดันโลหิตต่ำด้วย ขาดธาตุแคลเซียม ทั้งๆ ที่ผักมีแคลเซียมสูง แต่เนื่องจากร่างกายมนุษย์ย่อยผักไม่ได้ และผักเองมีออกซาเลตและไฟเตทอยู่ในเนื้อผัก สารทั้ง 2 ตัวนี้ชอบแคลเซียมมาก จึงไม่คายออกมาให้เรา แถมถ้าเรากินอาหารแคลเซียมอื่นพร้อมกับผัก ผักจะดูดแคลเซียมเข้าไปไว้ในตัวมันก่อนที่ร่างกายมนุษย์จะดูดเข้าไปในร่างกายได้ นอกจากนี้ยังมีกรดแอมมิโน จากโปรตีนอีก 6-8 ตัวที่ไม่มีในผักผลไม้ แต่มีในเนื้อสัตว์ ถ้าขาดแต่ละตัวก็จะทำให้เกิดโรคได้อีกหลายโรค พระพุทธองค์ทรงทราบว่ามนุษย์เป็นสัตว์กินเนื้อ ทางแพทย์รู้ได้เพราะสายพันธุ์มนุษย์หลายสายพันธุ์ที่เดียวที่มาจากลิง แต่เฉพาะสายพันธุ์ที่กินเนื้อสัตว์เป็นอาหาร คือ โฮโมซาเปียน อีกหลายสายพันธุ์ที่กินแต่ผักผลไม้ เฉพาะสายพันธุ์มนุษย์ที่กินเนื้อสัตว์เท่านั้นที่มีชีวิตอยู่รอด

□□□□□□.indd 198 3/29/11 10:56 AM

ได้ทุกวันนี้ นอกนั้นสูญพันธุ์ไปหมดแล้วหรือไม่สามารถพัฒนาเป็นคนจึงเป็นลิงอยู่จนทุกวันนี้ การที่มนุษย์มีเขี้ยวก็แสดงว่า โดยธรรมชาติมนุษย์สามารถกินเนื้อเพราะมนุษย์มีน้ำย่อยเนื้อ สัตว์ไหนไม่มีเขี้ยว จะกินผักกินหญ้า เช่น ช้าง ม้า วัว ควาย เป็นต้น พระพุทธองค์จึงทรงทราบว่ามนุษย์ยังต้องการกินเนื้อสัตว์

การกินผัก ผลไม้ ซึ่งถือว่าเป็นอาหารไม่มีพิษ ถ้ากินติดต่อกันซัก 10-15 วัน ดังเช่นเทศกาลกิน **'เจ'** ร่างกายจะได้พักไม่ต้องทำลายพิษของอาหารเนื้อสัตว์ พิษที่สะสมไว้ก่อนก็จะถูกตับ ไตกำจัดหมดไปเองได้หมดฤดูกินเจ ร่างกายก็จะบริสุทธิ์ ฉะนั้นถ้าเรากินมังสวิรัติแทนอาหารเย็นธรรมดา ก็จะเป็นการลดพิษจากอาหารได้ 1 มื้อ ร่างกายมีเวลากำจัดพิษที่ติดมากับมื้อเช้า มื้อเที่ยงได้ทันทีดีกว่าพวกกินอาหารธรรมดามื้อเย็นแต่ยังสู้ไม่กินเลยไม่ได้

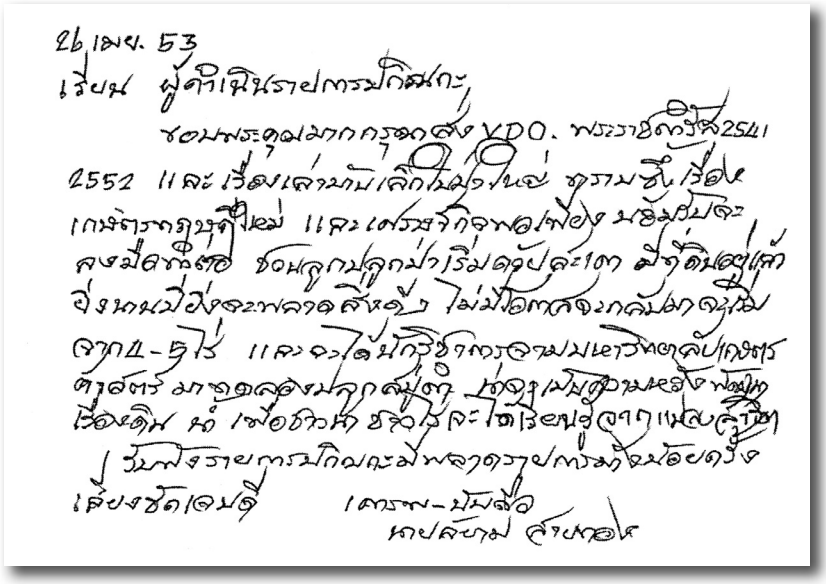
ฉะนั้นการไม่กินอาหารเย็น จึงเป็นเวลา 18 ชั่วโมง ที่ตับ ไตจะสามารถกำจัดสารพิษจากอาหารมื้อเช้าและเที่ยงได้หมด ร่างกายจึงบริสุทธิ์ทุกวัน และร่างกายก็จะไม่ขาดสารอาหารที่จำเป็นต่อร่างกาย โดยได้รับจากอาหารมื้อเช้าและมื้อเที่ยง

สรุป การกินสายกลาง คือ ไม่กินมื้อเย็น นั่นเอง

คัดลอกจาก นิตยสารเพื่อสุขภาพ *"สนองโอฐสภากาชาดไทย" ฉบับที่ 175 คอลัมน์ สรรหามาฝาก หน้า 33*

□□□□□□.indd 199 3/29/11 10:56 AM

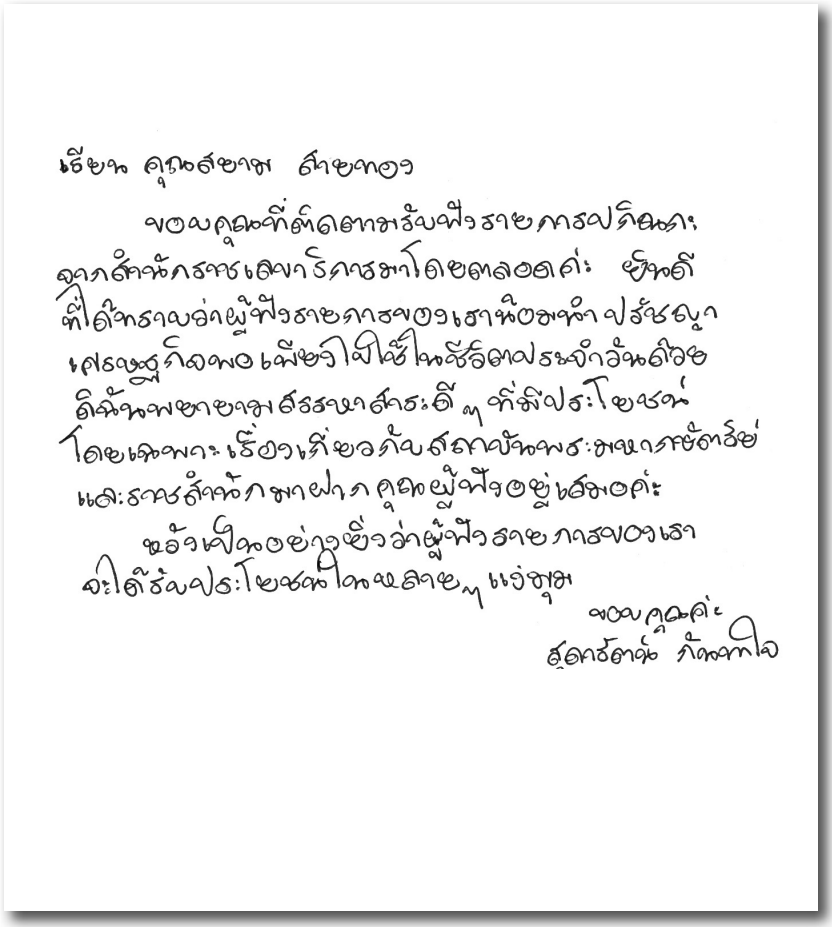
● ตอบจดหมายผู้ฟัง

26 เมษ. 53

เรียน ผู้ดำเนินรายการวิทยุสราญรมย์

ขอบพระคุณมากครับสำหรับ VDO. พระราชพิธีปี 2541 2552 และเรื่องเล่าพิเศษในหลวงน่ะ ความรู้ใหม่ๆ เกร็ดความรู้ใหม่ๆ และเครื่องจักรพอเพียง มีประโยชน์ครับ ขอบคุณครับ ขอบคุณที่ส่งข่าวสารดีๆ ให้ผมได้รู้ครับ อ่านหนังสือไม่ค่อยออกครับ ตาเสียครับ ไม่มีอาชีพครับ ว่างงานมาตั้งแต่ปี 2547 ครับ ตาเสียครับ ตาบอดครับ ตาบอดสนิทครับ ตาเสียมาตั้งแต่ปี 2547 ครับ ตาบอดสนิทครับ ตาบอดสนิทครับ ตาบอดสนิท

เรียน คุณอัยยาพร ศักดาทอง

ขอบคุณค่ะที่ตั้งใจรับฟังรายการวิทยุ
จากสังคมสงเคราะห์ศาสตร์โดยตลอดค่ะ ดีใจค่ะ
ที่ได้ทราบว่าผู้ฟังรายการของเราชื่นชอบ
เครื่องดื่มสมุนไพรเพื่อสุขภาพ ขอเชิญชวน
ติดต่อพูดคุยกันเข้ามาได้ทุกวันนะคะ
โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับสถานสงเคราะห์ต่างๆ
และรายละเอียดต่างๆ คุณยังฟังอยู่ใช่ไหมคะ

ขออวยพรอย่างยิ่งว่าผู้ฟังรายการของเรา
จะได้รับประโยชน์ในทุกๆ ทางนะคะ

ขอบคุณค่ะ
สุดารัตน์ ภักดีกุล

□□□ □□..indd 201 3/14/11 2:53 PM

เรียน ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิ ทุกท่าน

ดิฉัน ขอส่ง บทความ ของท่าน และ ตามการต่างๆ ของทาง
สถาบัน ของท่าน เมื่อมีประชุม บทความ ของท่าน ในวันที่ ๒๖ เมษายน
ประโยชน์มากมาย ผลการ ลัมฤทธิ์ ของ ขอ ดิฉัน
ของบันทึกเสียง และภาพถ่าย ของ ท่าน ดูแลด้วยนะคะ

ท้ายนี้ ดิฉัน ขอให้ท่าน และครอบครัว มีความสุขตลอดไป
ทุกๆ คน พร้อมทั้ง ขอให้บทความ นี้ และ ตามการต่างๆ ของท่านนี้ อยู่ได้
ประชาชน ตลอดไปนะคะ

ขอแสดงความนับถือ
(มาลี เชสิ่ง)
27 เมษ 2553

ไปรษณีย์ไทย THAILAND POST

ไปรษณียบัตร
POSTCARD

ชื่อและที่อยู่ผู้ฝาก
บ่ราณี เชสิ่ง
61 หมู่ 1
ต. สำนักขาม
อ. สะเดา
จ. สงขลา
90320

ชื่อและที่อยู่ผู้รับ
คุณ ภพัยกาญพี ฤทธิ์จำนง
วิทยุสราญรมย์ กระทรวง การต่างประเทศ
ถ. ศรีอยุธยา แขวง ทุ่ง พญาไท
เขต ราชเทวี กทม.
10400

□□□ □□..indd 202 3/14/11 2:53 PM

8 พฤษภาคม 2553

สวัสดีค่ะ คุณปราณี

ก่อนอื่น ดิฉันต้องขอขอบคุณคุณปราณีที่ได้เขียนไปรษณียบัตรมา พร้อมแจ้งให้ทราบว่า ติดตามรับฟังรายการต่าง ๆ ของสถานีวิทยุสราญรมย์ได้เป็นอย่างดี ทำให้ทราบว่า ในอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลาสามารถรับสัญญาณของวิทยุสราญรมย์ได้ชัดเจน

สำหรับการจัดรายการวิทยุของสถานีฯ ทีมงานวิทยุสราญรมย์ทุกคนตั้งใจที่จะผลิตรายการให้ดีที่สุด โดยมุ่งเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารด้านการต่างประเทศที่เป็นประโยชน์แก่ท่านผู้ฟัง โดยเฉพาะประเด็นด้านการต่างประเทศที่จะมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของชาวไทยทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อให้ท่านผู้ฟังทุกท่านรอบรู้และรู้รอบ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการใช้ชีวิตประจำวันในปัจจุบันและในอนาคต

พร้อมนี้ ดิฉันได้จัดส่งสมุดบันทึกและถุงผ้ารณรงค์การต่อต้านการใช้ทุ่นระเบิดสังหารบุคคลมาเพื่อใช้ประโยชน์ค่ะ

หทัยกานต์ ฤกษ์จำนง

(หทัยกานต์ ฤกษ์จำนง)

□□□ □□..indd 203 3/14/11 2:53 PM

หมดหวังท้อแท้ในชีวิต..
คิดอย่างไรให้ใจสู้

● โดย http://www.dhammajak.net/dhamma/106.html

ในช่วงเวลาที่ผ่านมาของชีวิต..
หลายคนคงผ่านบทเรียนแห่งชีวิตมานับไม่ถ้วน..
ทั้งบทเรียนแห่งความผิดหวัง..
บทเรียนแห่งความท้อแท้..แพ้ชีวิต..
บทเรียนแห่งความสำเร็จ..

ไม่ว่าจะเป็นบทเรียนใดๆ ก็ตาม..
เมื่อเราเกิดความผิดหวัง...ท้อแท้..ในชีวิต..
เราต้องพยายามปรับใจ..วางใจให้ถูก..
ด้วยวิธีการคิดที่จะปรับเปลี่ยน..ชีวิตของเรา..
ให้มีกำลังใจ..สู้ต่อไป..

๔ วิธีคิดที่จะสร้างพลังใจให้สู้ คือ..
วิธีที่ ๑ คิดแบบตรงกันข้ามกับความรู้สึกในขณะนั้น เช่น
☞...ถ้าทุกข์ ก็คิดสร้างสุข
☞...ถ้ายากก็คิดแบบง่าย...
☞...ถ้าเกิดปัญหา ก็คิดแก้ปัญหา..

□□□□□□□.indd 204 3/14/11 2:54 PM

วิธีที่ ๒ คิดแบบสร้างกำลังใจ เช่น

☞...ปลุกปลอบใจตนเอง...ทุกครั้งที่เกิดความท้อแท้..ผิดหวัง

☞...บอกตนเองเสมอว่า..เราต้องทำได้..เราต้องทำได้อย่างแน่นอน..

☞...เราต้องทำได้แน่นอนที่สุด..ไม่มีคำว่า..ทำไม่ได้..

☞...ท่องไว้ในใจว่า..ไม่มี ไม่เป็น ไม่เหนื่อย...

☞....ไม่ทุกข์ ไม่ท้อ ไม่หนี ไม่มีปัญหา...

วิธีที่ ๓ คิดแบบมีเป้าหมายในชีวิตที่แน่นอน มุ่งมั่น เด็ดเดี่ยว..

☞...หากยังไม่ประสบความสำเร็จ..

☞...ก็จะไม่เลิก ลด ละ ความเพียรพยายาม..

☞...จงสู้ต่อไปจนกว่าจะประสบความสำเร็จ..

☞...แม้จะเป็นวินาทีสุดท้ายของลมหายใจก็ตาม..

วิธีที่ ๔ คิดใหญ่ไม่คิดเล็ก..

☞...มองปัญหาออก..แก้ปัญหาเป็น..

☞...คิดการใหญ่...ใช้คนเป็น..รู้เห็นตามความถูกต้อง..

☞...มุ่งปรองดอง...รักษาน้ำใจ..สร้างมิตรภาพ..

☞...อย่าลืมว่า.. “ยิ่งสูงยิ่งหนาว” ...

☞...ต้องคิดดี..ทำดี..พูดดี..ทุกที่ทุกเวลา...

ดังนั้น..

ถ้าท้อแท้..หมดหวังในชีวิต..

จงพยายามคิดให้ใจสู้...

อย่าเชื่อว่า...เราทำไม่ได้..ถ้ายังไม่ได้ลงมือทำ..

อย่าท้อแท้..ตราบใดที่เรายังไม่ได้พยายาม..

□□□□□□□.indd 205 3/14/11 2:54 PM

อย่าสิ้นหวัง...ตราบใดที่เรายังมีกำลังใจ..
อย่าแพ้ชีวิต...ตราบใดที่ใจของเรายังมีหวัง..
จงอย่าทำลายความหวัง...เพียงเพราะ....
การดูหมิ่นตนเองว่า... “ทำไม่ได้”...

ขอบคุณข้อมูลจาก http://www.dhammajak.net/dhamma/106.html

□□□□□□□.indd 206 3/14/11 2:54 PM